

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

БЮДЖЕТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

ПРАКТИКУМ

Навчальний посібник

*За загальною редакцією
заслуженого діяча науки і техніки
України, доктора економічних наук,
професора В. Федосова*

*Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України*

Автори

В. Федосов, д-р екон. наук, проф.; **С. Кондратюк**, канд. екон. наук, доц.;
Л. Сафонова, канд. екон. наук, доц.; **В. Опарін**, канд. екон. наук, проф.; **В.**
Хлівний, канд. екон. наук, доц.; **Т. Жибер**; **А. Максименко**; **М. Фельд-**
гольц

Рецензенти

С. Буковинський, канд. екон. наук, доц.,
Ц. Огонь, д-р екон. наук, доц.

Редакційна колегія фінансово-економічного факультету

Голова редакційної колегії В. К. Хлівний, канд. екон. наук, доц.

Відповідальний секретар А. М. Павліковський, канд. екон. наук, доц.

Члени редакційної колегії: Л. Д. Буряк, канд. екон. наук, проф.; В. З. Потій, канд. екон. наук, доц.; В. М. Опарін, канд. екон. наук, проф.; М. А. Гапонюк, канд. екон. наук, доц.; Т. М. Артюх, канд. екон. наук, доц.; О. О. Гаманкова, канд. екон. наук, доц.

Гриф надано Міністерством освіти і науки України
Лист № 14 / 18.2-1817 від 29.07.04

Бюджетний менеджмент. Практикум: Навч. посіб. / В.
Б 98 Федосов, С. Кондратюк, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. проф. В.
Федосова. — К.: КНЕУ, 2005. — 420 с.
ISBN 966–574–790–8

Практикум з бюджетного менеджменту є логічним продовженням підручника і слугує його активному засвоєнню. За допомогою різних типів завдань у навчальному посібнику висвітлюються практика й організація роботи з бюджетного менеджменту — управління бюджетним процесом (бюджетне планування та виконання бюджету, облік і звітність з виконання бюджету, контроль за виконанням бюджету).

Навчальний посібник допоможе активно засвоїти матеріал курсу, перевірити ґрунтовність наявних знань, набути практичних навичок з управління бюджетним процесом.

Призначений для студентів економічних спеціальностей вищих закладів освіти четвертого рівня акредитації, аспірантів, викладачів, наукових і практичних працівників.

ББК 65.261.3

Розповсюджувати та тиражувати
без офіційного дозволу КНЕУ заборонено

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KIYV NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY

BUDGET **MANAGEMENT**

MANUAL

WORKBOOK

*Edited by V. Fedosov,
PhD (ec.), Professor*

*Approved by the Ministry
of Education and Science of Ukraine*

ББК 65.261.3

Б 98

Authors

V. Fedosov, S. Kondratyuk, L. Safonova, V. Oparin, V. Khlivniy, T. Zhyber, A. Maksimenko, M. Feldholz

Reviewers

S. Bukovinsky, Cand. of Sc. (ec.), assistant professor

T. Ogon, PhD (ec.), assistant professor

Budget management. Manual. Workbook by V. Fedosov, S. Kondratyuk, L. Safonova and others; Ed. by Prof. V. Fedosov. — Kiyv: KNEU, 2005. — 420 p.
ISBN 966–574–790–8

The practical workbook dealing with the budget management is a logical continuation of the textbook and serves its active mastering. With the help of various types of tasks (assignments) the manual depicts the management of the budgeting process (budget planning and performance of the budget, accounting and reporting on the performance of the budget and the control of it), as well as the practice and organization of budget management.

The manual will also help actively master the subject, check the level of the acquired knowledge and skills (habits) in the field of budget management process.

Intended for the students of economic specialities of higher educational institutions of the fourth level of accreditation, post-graduate students, teachers, research and practical workers.

ББК 65.261.3

All rights reserved by the KNEU. No part of this publication may be reproduced and distributed in any form by any means without the consent of the authors.

ISBN 966–574–790–8

© V. Fedosov, S. Kondratyuk,
L. Safonova and others, 2005
© KNEU, 2005

Навчальне видання

**ФЕДОСОВ Віктор,
КОНДРАТЮК Сергій,
САФОНОВА Людмила та ін.**

БЮДЖЕТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Практикум

Навчальний посібник

Редактор *Н. Царик*
Художник обкладинки *Т. Зябліцева*
Технічний редактор *Т. Піхота*
Коректор *Л. Тютюнник*
Комп'ютерна верстка *Я. Бельської*

Підп. до друку 03.08.05. Формат 60×90/16. Папір офсет. № 1.
Гарнітура Тип Таймс. Друк офсет. Ум. друк. арк. 24,64
Обл.-вид. арк. 29,09. Наклад 2000 пр. Зам. № 04-2861.

Київський національний економічний університет
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи (серія ДК, №235 від 07.11.2000)
03680, м. Київ, проспект Перемоги, 54/1
Тел./факс (044) 458-00-66; 456-64-58
E-mail: publish@kneu.kiev.ua

Друк ПП «Гарант Сервіс»
03067, м. Київ, вул. Машинобудівна, 46
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи (серія ДК, №1256 від 10.02.2003)
Тел./факс: (044) 206–20–75; 206–20–76

До колег моїх, студентів-фінансистів	7
Тема 1. Сутність, складові, предмет і завдання бюджетного менеджменту	15
1.1. Теоретичні завдання	15
1.2. Типові практичні завдання	23
Тема 2. Бюджетне планування	27
2.1. Теоретичні завдання	27
2.2. Типові практичні завдання	38
2.3. Ситуаційні завдання	42
Тема 3. Виконання бюджету	113
3.1. Теоретичні завдання	113
3.2. Типові практичні завдання	129
3.3. Ситуаційні завдання	136
Тема 4. Організація і порядок обліку виконання бюджету	142
4.1. Теоретичні завдання	142
4.2. Типові практичні завдання	154
4.3. Ситуаційні завдання	156
Тема 5. Звітність про виконання бюджету	161
5.1. Теоретичні завдання	161
5.2. Типові практичні завдання	171
Тема 6. Контроль за виконанням бюджету	176
6.1. Теоретичні завдання	176
6.2. Типові практичні завдання	195
6.3. Ситуаційні завдання	198
Тема 7. Завдання для активізації засвоєння матеріалу	256
Література	305
Додатки	307
Додаток А. Бюджетна класифікація	307
Додаток Б. План рахунків з обліку виконання державного та місцевих бюджетів і його застосування	315
Додаток В. Порядок відображення операцій з обліку виконання державного бюджету	363
Додаток Г. Порядок відображення операцій з обліку виконання місцевих бюджетів	402

CONTENTS

To my colleagues and to the students studying public finance	7
Topic One. The essence, the component parts, the subject and the main aims of the budget management	15
1.1. Theoretical tasks	15
1.2. Typical practical tasks	23
Topic Two. Budget planning	27
2.1. Theoretical tasks	27
2.2. Typical practical tasks	38
2.3. Cases	42
Topic Three. Performance of the budget	113
3.1. Theoretical tasks	113
3.2. Typical practical tasks	129
3.3. Cases	136
Topic Four. The organization and the procedure of the budgetary performance and accounting	142
4.1. Theoretical tasks	142
4.2. Typical practical tasks	154
4.3. Cases	156
Topic Five. Reporting on budget performance	161
5.1. Theoretical tasks	161
5.2. Typical practical tasks	171
Topic Six. Budget performance control	176
6.1. Theoretical tasks	176
6.2. Typical practical tasks	195
6.3. Cases	198
Topic Seven. Active tasks for the better learning and mastering the subject	256
Literature	305
Supplements	307
<i>Supplement A.</i> Budgetary classification	307
<i>Supplement B.</i> The plan (or system) of the accounts in the sphere of accounting and control as to the performance of government and local budgets and its implementation	315
<i>Supplement C.</i> The procedure of the operations in the sphere of accounting as to the performance of the government budget	363
<i>Supplement D.</i> The procedure of the operations in the sphere of accounting as to the performance of the local budgets	402

До колег моїх, студентів-фінансистів

Процеси державотворення, ринкових і демократичних перетворень в Україні суттєво змінили суспільно-економічне середовище функціонування державних фінансів. Конституційні норми заклали передумови для формування такої вітчизняної моделі державних фінансів, де верховенство прав громадян — платників податків та споживачів суспільних благ за прикладом країн Заходу реалізується у сфері бюджету. Уже сьогодні відчутний вплив суспільних інтересів, виявлених механізмом суспільного вибору та представлених у діяльності політичних партій, лобістських груп на структуру бюджету та спрямованість бюджетної політики.

Прийняття фінансових рішень представницько-демократичним способом зумовило нові властивості бюджету. Нині він твориться в процесі політичного погодження та парламентських баталій, зазнає впливу групових і регіональних інтересів, визначається особливостями розподілу повноважень та відповідальності між гілками влади тощо. Зіткнення різних соціально-економічних інтересів стали постійним супутником вироблення бюджетних і податкових заходів, що не може не впливати на спрямованість та ефективність функціонування бюджету. Залежність бюджету від суспільного вибору та політичної кон'юнктури інколи робить його підвладним нереалістичним вимогам, шкодить раціональному витрачання коштів. За умов впливу популістських закликів фінансові рішення не завжди відповідають об'єктивним можливостям економіки. Тим самим можна констатувати значне зростання ролі політичних факторів у функціонуванні державних фінансів.

Інституціональні зміни бюджетної практики, які відбуваються під впливом демократичного механізму приймання рішень, суспільного вибору та розвитку парламентаризму в Україні, підвищують місце і роль бюджетного менеджменту, змінюють його ідеологію, форми, методи і менеджеріальні технології.

Саме в цьому контексті слід розглядати практикум з бюджетного менеджменту, спрямований на поглиблене вивчення практичної проблематики управління державним фінансовим господарством. З одного боку, реструктуризація державних фінансів вимагає докорінних змін механізмів їх функціонування й управління, застосування новітніх світових технологій бюджетного менеджменту. З іншого боку, необхідне вдосконалення змісту, форм і методів навчання та викладання фінансових дисциплін. Усе це збігається в часі з процесом реформування самої вищої освіти в контексті Болонського процесу. Постало завдання посилити рівень як теоретичної (фундаментальної), так і практичної підготовки спеціалістів-фінансистів для органів державного управління. Фінансист повинен вільно володіти сучасними технологіями й методами планування і прогнозування, контролю за рухом грошових потоків у державі. Підготовка такого спеціаліста має забезпечити не тільки глибокі професійні знання та практичні навички, а й уміння керувати колективом виконавців.

Практикум є логічним продовженням відповідного підручника¹, в якому розкривається ідеологія, тактика і стратегія державного фінансового менеджменту на макрорівні. Якщо підручник дає можливість засвоїти теоретичні й організаційні засади бюджетного процесу та управління ним, то практикум допомагає оволодіти прагматичним аспектом справи — опанувати техніку бюджетної роботи, оволодіти конкретними прийомами та методами, сучасними технологіями бюджетного менеджменту. Разом вони — підручник і практикум — становлять дві органічно поєднані, невід’ємні складові єдиного навчально-методичного комплексу забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері управління державним фінансовим господарством у цілому і бюджетним зокрема.

Практикум разом з його додатками максимально наближений до потреб бюджетної оперативної роботи. У ньому подано широкий спектр активних форм і методів засвоєння матеріалу — від теоретичних і конкретних ситуаційних завдань до кросвордів. Це робить процес вивчення матеріалу більш живим, цікавим та ефективним. До практикуму включено прагматичні завдання, які моделюють конкретні фінансові ситуації, що дає можливість перевірити теоретичні знання і застосувати їх на практиці в процесі бюджетної роботи. Вони допомагають набути необхідних профе-

---

¹ Бюджетний менеджмент: Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. В. Федосова. — К.: КНЕУ, 2004. — 864 с.

сійних навичок і оволодіти основним інструментарієм бюджетного менеджменту. Завдання аналізу цих ситуацій не зводиться тільки до того, щоб показати правильні чи неправильні методи вирішення проблеми. Воно включає: аналіз проблеми, оцінювання впливу широкого спектра факторів, виконання необхідних розрахунків, формування своєї позиції з проблеми. Потрібно вміти не тільки пояснювати і переконливо відстоювати свою точку зору, захищати її, сприймати й оцінювати аргументи колег, а й знаходити найоптимальніший (з погляду ефективності та раціональності) із запропонованих варіантів. Практичне виконання цих вимог допомагає виробити певні уміння у вирішенні проблем, сприяє кращому розумінню їх сутності.

Додатки у навчальному посібнику є важливою і невід'ємною складовою роботи над темами і завданнями практикуму. Вони націлені на формування професійних знань у магістра з фінансів та допомагають безпосередньо зрозуміти і якісно розв'язати поставлені завдання. Так, бюджетна класифікація (додаток А) допомагає цілісно і всебічно уявити всі напрями бюджетної роботи. Порядок відображення операцій з обліку виконання державного та місцевих бюджетів (додатки Б і В) показують як стандартні бухгалтерські записи на рахунках з рутинних (масових) операцій, так і винятки з операцій кругообігу бюджетних коштів. При цьому план рахунків з обліку виконання державного та місцевих бюджетів і його застосування (додаток Г) дає можливість розкрити всю глибину облікової бюджетної роботи.

Фінансист-професіонал своєї справи повинен уміти збирати, систематизувати й аналізувати інформацію для прийняття рішень за допомогою знання системи обліку виконання бюджету і бюджетної звітності, бюджетних процедур, організації виконання бюджету та розуміння суті взаємовідносин між різними органами влади й управління у бюджетному процесі. Головне ж — він мусить вільно володіти технологіями бюджетного обліку і планування та виконання бюджету, вміти здійснювати багатоваріантні розрахунки як з окремих статей, так і з бюджету в цілому. Причому бюджетні розрахунки з їх обґрунтуванням він має виконувати на комп'ютері із застосуванням методів економікоматематичного моделювання бюджету та бюджетного процесу.

Для забезпечення збереження та ефективного використання державних коштів фінансист повинен володіти всіма формами, видами і методами фінансового контролю. Його завдання — не тільки і не стільки знайти порушення бюджетного законодавства, скільки забезпечити раціональну фінансову діяльність держави

на основі оволодіння практичними навичками з управління бюджетним процесом.

Формування практичних навичок з бюджетного менеджменту здійснюється у розрізі основних його складових — бюджетного планування, виконання бюджету, обліку його виконання і звітності, бюджетного контролю. Кожна з них є важливою, відіграє свою особливу роль у бюджетному процесі, вимагає застосування специфічних форм та методів бюджетного менеджменту, які суттєво різняться між собою і потребують окремого детального вивчення. Але, з іншого боку, всі вони тісно поєднані між собою прямими і зворотними зв'язками, що вимагає комплексного підходу до вирішення практичних завдань з бюджетного менеджменту.

Так, бюджетне планування, яке є серцевиною бюджетного процесу, неможливе без налагодженої системи обліку виконання бюджету, яка постачає розробників проекту бюджету необхідною інформацією про напрями і тенденції розвитку обсягів та структурних пропорцій у складі доходів та видатків. Але цією інформацією необхідно вміти користуватися, знати, де її знайти, як правильно оцінити, розуміти, що вона характеризує і як виявлені тенденції можуть вплинути на показники проекту бюджету та його виконання. Виконання бюджету, у свою чергу, ґрунтується на затвердженому бюджеті та на фінансових реаліях, що складаються в економіці і фінансовій системі у поточному бюджетному періоді. Необхідно знати й уміти знайти відповідні способи забезпечення виконання бюджету.

Для прийняття своєчасних рішень необхідна повна, достовірна й своєчасна інформація, яка формується за допомогою системи обліку виконання бюджету та відповідної звітності. Нарешті, на всіх стадіях бюджетного процесу важливу роль відіграє контроль — попередній, поточний, наступний — за процесами складання, розгляду і затвердження проекту бюджету та його виконання. Тому тільки за умови комплексного опанування методів бюджетного менеджменту з усіх його складових можна стати повноцінним фахівцем з управління державними фінансами. І це стає цілком зрозумілим у процесі оволодіння матеріалом практичному.

Якими б важливими не були всі складові бюджетного процесу, необхідно зазначити, що в основі опанування бюджетного менеджменту лежить формування професійних умінь і навичок розрахунків показників проекту бюджету, їх прогнозування й обґрунтування. Саме на цьому концентрують увагу автори практи-

куму. Практичні завдання розділу з бюджетного планування підводять студента до висновку, що від того, наскільки професійно, грамотно і правильно буде розраховано проект бюджету, наскільки реальним буде затверджений бюджет і ефективним його виконання. А це, у свою чергу, обумовлюється двома чинниками — наявністю сучасних надійних методів і технологій бюджетного планування та рівнем професіоналізму фахівців державного фінансового апарату.

Бюджетне планування є одним з найскладніших напрямів фінансового планування. Воно охоплює всю країну, усіх суб'єктів підприємницької діяльності, усіх громадян та всі державні органи й установи. Основний фінансовий план країни розробляється на досить тривалий період — рік. Фінансові явища, у тому числі й бюджет, мають імовірнісний характер. На них впливає безліч чинників об'єктивного і суб'єктивного характеру, врахувати які, з одного боку, надзвичайно важко, а з іншого — вкрай необхідно. Без використання сучасних бюджетних технологій і новітніх методів планування зробити це досить складно. Тому при вирішенні завдань зі складання проекту бюджету студент має зрозуміти і відчувати усю складність і важливість цієї роботи й усвідомити свою роль як майбутнього державного менеджера з питань бюджету. І, що особливо важливо, він повинен уміти бачити кінцевий результат, його соціально-економічні і політичні наслідки, вміти побудувати тактику і стратегію його досягнення.

У цьому контексті важливим є той факт, що поданий практичний матеріал дає змогу простежити підготовку та обґрунтування управлінського рішення як у процесі бюджетного планування, так і на стадії виконання бюджету, тобто сформулювати глибокі й комплексні професійні знання та вміння. При виконанні практичних завдань з теми «Бюджетне планування» студент має можливість пройти всі етапи бюджетного планування, а саме: скласти бюджетні запити на рівні розпорядників (головних розпорядників) бюджетних коштів; здійснити розрахунки показників дохідної та видаткової частин місцевого бюджету на рівні фінансового управління; проаналізувати показники місцевого бюджету на стадіях розгляду і затвердження у відповідних виконавчих і законодавчих органах. Разом з цим у нього сформулюються навички щодо кошторисного планування, тобто вміння здійснювати розрахунки статей кошторису доходів і видатків установи.

Головне при цьому — зрозуміти логіку фінансових розрахунків, відчувати зміст та наповнення кожного показника, кожної цифри. Фахівець вищої кваліфікації — магістр не стільки висококваліфі-

кований виконавець, котрий знає, як обрахувати та перевірити кошторис чи інший фінансовий документ, скільки менеджер, котрий відчуває, як розвиваються події, як вони впливають на державні фінанси, а головне — може дати відповідь: що робити у тій чи іншій ситуації. Але сформувати подібний фаховий рівень без оволодіння бюджетною «рутинною» роботою практично неможливо.

Виконання бюджету тільки на перший погляд видається суто технічною стороною бюджетного менеджменту. Насправді це дуже складна економічна робота. У реальному житті реалізувати завдання, закладені у бюджеті, надзвичайно складно. Суть проблеми у тому, що прийнятий бюджет, з одного боку, — закон, а закон необхідно виконувати. Але, з іншого боку, як уже зазначалося, це всього лише передбачення тих, хто його складає, і тих, хто його приймає. У них відображаються не тільки об'єктивні фінансові реалії, а й бажання урядовців та політиків, які не завжди мають достатнє економічне підґрунтя і фінансові можливості. Отже, виконання бюджету — це не тільки і не стільки рутинна бюджетна робота, скільки свого роду мистецтво, яким повинен повною мірою володіти державний фінансовий менеджер. Він мусить відчувати ті соціально-економічні і фінансові процеси, що відбуваються в процесі виконання бюджету, вміти ефективно управляти бюджетними потоками, приймати своєчасні упереджувальні рішення, причому виключно в межах чинного законодавства.

Практичні завдання з теми «Виконання бюджету» дають змогу сформувати професійні навички проведення операцій з виконання дохідної та видаткової частин державного і місцевих бюджетів; засвоїти розподіл функцій щодо виконання бюджету між відповідними органами; вивчити форми та зміст документів, якими оформляють операції з виконання бюджету; проаналізувати порядок і терміни підготовки та проходження документів у відповідних органах.

Роль обліку та звітності про виконання бюджету в бюджетному менеджменті визначається їх місцем у системі фінансового управління. Від прийняття своєчасних і правильних рішень щодо планування й виконання бюджету залежить ефективність державного фінансового менеджменту й управлінської діяльності держави в цілому. У свою чергу, ці рішення можуть бути прийняті тільки на основі аналізу відповідної інформації, яка характеризує стан об'єкта управління — бюджету на певну дату чи за певний проміжок часу. Облік та звітність вирішують завдання забезпе-

чення системи управління необхідною інформацією. При цьому інформація має бути повною, достовірною і своєчасною.

Звідси — висновок: фінансист повинен уміти працювати з інформацією, що міститься в обліку та звітності про виконання бюджету, знати, як вона формується, що відображає, наскільки вона реальна. Він мусить знати, де можна знайти необхідну інформацію, та як її використати. Фахівець вищої кваліфікації повинен бачити, що стоїть за кожною цифрою, що означають і до чого можуть привести їх зміни, а це можливо тільки на основі відповідних знань та навичок, що формуються у процесі вирішення практичних завдань з обліку та звітності. Практикум дає таку можливість, що й визначає важливість засвоєння цих тем.

Студент повинен розуміти, що бюджет — це не просто акумульовані державою грошові ресурси. Це кошти платників податків, а вони зацікавлені у їх раціональному, ефективному, цільовому і законному використанні. На державного службовця, котрий виконує функції фінансового менеджера, покладається відповідальність перед платниками податків за забезпечення недопущення неефективного і нераціонального використання цих грошових коштів. Отже, він має володіти прийомами і методами контролю за процесами складання і прийняття проекту бюджету та його виконання. Знову ж таки, дієвість цього контролю залежить від підготовленості фахівців з усіх складових бюджетного менеджменту. Контроль за виконанням бюджету є одним з основних напрямів фінансового контролю. Він здійснюється на всіх стадіях бюджетного процесу. І попередній, і поточний, і наступний контроль у бюджетному процесі надзвичайно важливі.

Гострота проблеми контролю за рухом фінансових потоків в Україні є архіважливою. Відсутність прозорості руху державних фінансових ресурсів, обґрунтованість підозр щодо наявності можливостей для зловживань з ними не підвищують довіри до нашої держави. Посилення контрольної функції держави щодо руху державних коштів і фінансового моніторингу на цьому полі є абсолютною необхідністю, без цього демократичні ринкові перетворення і реальне просування до Європи можна поставити під сумнів. Будь-яке її послаблення створює передумови для зловживань і порушень бюджетного законодавства. Водночас треба зрозуміти, що головне завдання контролю — не тільки покарати порушників цього законодавства (хоч це також потрібно), скільки створити таку атмосферу, щоб безвідповідальність та зловживання були унеможливлені. Простим збільшенням апарату контрольних органів чи розширенням їхніх повноважень це завдання

не вирішити. Необхідні екстраординарні заходи, широка демократизація і забезпечення умов транспарентності (прозорості, гласності й відкритості) у сфері фінансового контролю.

Органи державного фінансового контролю, зокрема контрольно-ревізійна служба, державне казначейство, Рахункова палата, державна податкова служба, мають створити такий клімат, щоб, за прислів'ям, «карась не дрімав». Студент повинен зрозуміти, що державний контролер — це особлива фінансова каста. Дуже важко, насамперед у психологічному плані, виконувати роль «щуки», але комусь це потрібно робити, і робити чесно, професійно та відповідально на основі закону. Це сприятиме більшому визнанню державної фінансової служби як достойної, шанованої людьми професії. Тому формування практичних навичок з бюджетного контролю вкрай важливе і необхідне.

Загалом практикум з бюджетного менеджменту допоможе студентові, який бажає стати справжнім фінансистом, фахівцем вищої кваліфікації, виробити фундаментальні професійні уміння та набути навичок з усіх складових бюджетного менеджменту і належним чином підготуватись до складної, відповідальної роботи у фінансовій системі держави. Він стане в пригоді також викладачам економічних вузів і факультетів, працівникам фінансової системи.

В. Федосов

СУТНІСТЬ, СКЛАДОВІ, ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ БЮДЖЕТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Мета — засвоїти сутність бюджетного менеджменту, визначити об'єкт і суб'єкт системи управління бюджетом, а також предмет бюджетного менеджменту як навчальної дисципліни, виділити його складові.

Завдання:

- обґрунтувати необхідність виділення важливого специфічного напрямку менеджменту — бюджетного менеджменту і дати його визначення;
- розглянути різні сторони прояву фінансової категорії «бюджет», що висвітлюються в сучасній економічній літературі;
- охарактеризувати елементи системи управління бюджетом, а саме: органи управління бюджетом та етапи і методи управлінської діяльності у бюджетному процесі;
- ознайомитись із функціями і структурою органів оперативного управління бюджетним процесом;
- розглянути зміст, структурні елементи і стадії бюджетного процесу;
- визначити функції і складові бюджетного менеджменту та охарактеризувати їх.

1.1. Теоретичні завдання

Завдання 1.1.1. Необхідно:

✓ розкрити зміст наведених нижче понять, визначити їх місце, значення та проблематику в економічній науці і фінансовій діяльності держави:

- бюджетний менеджмент;
- бюджетна політика;
- бюджетний механізм;
- органи управління бюджетом;
- бюджетна система;
- бюджетний устрій;
- стратегія бюджетного планування;
- податковий менеджмент;
- бюджетна модель;
- бюджет держави;
- бюджетна діяльність;
- бюджетний процес;
- бюджетне право;
- гласність та відкритість бюджетного процесу.

Завдання 1.1.2. Необхідно:

- ✓ дати повну та змістовну відповідь на питання;
- ✓ назвати відомі вам законодавчі акти, положення яких потрібно використовувати для розкриття сутності питань;
- ✓ охарактеризувати стан розгляду питань в економічній літературі.

Питання для обговорення та самопідготовки

---

1. Обґрунтуйте необхідність виділення специфічного напрямку менеджменту — бюджетного менеджменту. У чому полягає зміст та завдання бюджетного менеджменту?
2. Назвіть і охарактеризуйте функції менеджменту.
3. Визначте і стисло охарактеризуйте складові бюджетного менеджменту.
4. Визначте структурні елементи і стадії бюджетного процесу.
5. Від яких чинників залежить рівень бюджетного планування?
6. Які методи планування використовують при складанні бюджету?
7. Охарактеризуйте органи управління бюджетом.
8. У чому спільність та відмінність понять «бюджетний менеджмент» та «податковий менеджмент»?
9. Назвіть і охарактеризуйте бюджетні моделі різних держав і суспільств.
10. Визначте завдання і функції центрального апарату Міністерства фінансів України.
11. Які права має Міністерство фінансів України?
12. Яка організаційна структура системи Міністерства фінансів України?
13. Які функції виконує міністр фінансів України?
14. Які завдання покладені на Держфінмоніторинг?
15. Як поділяються департаменти Мінфіну за ознакою ролі в забезпеченні бюджетного процесу?
16. Які напрями діяльності департаментів Мінфіну?
17. Назвіть завдання, функції та структуру середньої і базової ланки місцевих фінансових органів?
18. Обґрунтуйте необхідність функціонування в Україні казначейської системи виконання бюджету?
19. Які структура, функції і права органів казначейства держави?
20. Яка структура і напрями діяльності управлінь центрального апарату казначейства держави?

Завдання 1.1.3. Необхідно:

✓ проаналізувати наведені нижче визначення бюджетного процесу і дати власне, найбільш повне і точне:

Джерело	Визначення
Бюджетний менеджмент: Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. проф. В. Федосова. — К.: КНЕУ, 2004.— С. 25—26, 647	Бюджетний процес характеризує і відображає систему управління бюджетом, яка, у свою чергу, включає органи управління бюджетом і структуру та методологію бюджетної діяльності. ... Структура бюджетного процесу містить три складові: бюджетне планування, виконання бюджету та складання і затвердження звіту про його виконання. Бюджетне планування охоплює складання проекту бюджету, його розгляд та затвердження. Побудова і функціонування <i>бюджетного процесу</i> на основі сили права, закону та демократичних процедур у провідних країнах Заходу є результатом розвитку цивілізаційних суспільних процесів, їх демократизації й одночасно взірцем для інших народів і країн
Финансы. Денежное обращение. Кредит: Учебник / Л.А. Дробозина, Л.П. Окунева, Л.Д. Андросова и др.; Под ред. проф. Л. А. Дробозиной. — М.: Финансы, ЮНИТИ, 1997. — С. 209	Бюджетний процес як головна форма бюджетного планування являє собою регламентовану законодавством діяльність органів влади зі складання, розгляду, затвердження і виконання центрального та регіональних/місцевих бюджетів. ... Бюджетний процес охоплює чотири стадії бюджетної діяльності: складання проекту бюджету; розгляд і затвердження бюджету; виконання бюджету; складання звіту про виконання бюджету і його затвердження
Бюджетна система України: Навч. посібник / С. І. Юрій, Й.М. Бескид, В.Г. Дем'янишин та ін. — К.: НІОС, 2000. — С. 329	Бюджетний процес — це регламентований законодавством порядок складання, розгляду і затвердження бюджетів усіх рівнів, їх виконання та складання і затвердження звітності про виконання бюджетів. ... Розрізняють такі етапи бюджетного процесу: складання проекту бюджету; розгляд бюджету; затвердження бюджету; виконання бюджету; складання, розгляд і затвердження звіту про виконання бюджету

Закінчення табл.

Джерело	Визначення
Финансы и кредит: Учебник / А.Ю. Казак и др.; Под ред. А.Ю. Казака. — Екатеринбург: МП «ПИПП», 1994. — С. 181—182	Бюджетний процес — це сукупність дій органів влади й управління в бюджетній сфері, починаючи з фази складання бюджету, його подання, розгляду, затвердження і закінчуючи виконанням, а також контролем за ним. ... Бюджетний процес включає чотири стадії: складання проекту бюджету, його розгляд, затвердження і виконання
<i>Сафонова Л. Д.</i> Бюджетний менеджмент: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2001. — С. 111	Бюджетний процес — це регламентований законодавством порядок складання, розгляду і затвердження бюджетів, їх виконання, контроль за їх виконанням, затвердження звітів про виконання бюджетів, що входять до бюджету держави. Структура бюджетного процесу включає дві складові: бюджетне планування (складання, розгляд і затвердження бюджету) та виконання бюджету
<i>Опарін В. М.</i> Фінанси (загальна теорія): Навч. посібник. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2001. — С. 132	Бюджетний процес — це організація і порядок складання, розгляду, затвердження і виконання бюджету. ... Він складається з двох частин: бюджетне планування; виконання бюджету
<i>Юрій С. І., Стоян В. І., Мац М. Й.</i> Казначейська система: Підручник. — Тернопіль: Карт-бланш, 2002. — С. 49	Бюджетний процес — це регламентована нормами права діяльність, пов'язана зі складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, їх виконанням і контролем за їх виконанням, розглядом звітів про виконання бюджетів.

Завдання 1.1.4. Необхідно:

- ✓ дати повну та змістовну відповідь на запитання;
- ✓ назвати відомі вам законодавчі акти, положення яких потрібно використовувати для розкриття сутності питань;
- ✓ охарактеризувати стан розгляду питань в економічній літературі.

Питання для обговорення та самопідготовки

---

1. Як здійснюється правове регламентування бюджетних відносин?

2. У чому полягає взаємозв'язок бюджету з фінансовою політикою держави?

3. Яке місце займає бюджет у системі фінансового забезпечення?
4. Яка роль належить бюджету в системі фінансового регулювання?
5. Які бюджетні інструменти фінансового регулювання використовуються державою?
6. Охарактеризуйте регулюючу функцію податків і механізм її дії.
7. Яка роль належить державним трансфертам у системі фінансового регулювання?
8. Що характеризують поняття бюджетний устрій та бюджетна система?
9. Які основи бюджетного устрою?
10. Охарактеризуйте види бюджетів.
11. Які існують принципи побудови бюджетної системи?
12. Чим характеризується єдність бюджетної системи?
13. Що передбачає автономність бюджетів?
14. Як Бюджетний кодекс України визначає принципи бюджетної системи?
15. Що є визначальним, а що похідним у розмежуванні доходів і видатків між бюджетами?
16. Охарактеризуйте засади розмежування видатків між бюджетами.
17. На чому має ґрунтуватися розподіл доходів між бюджетами?
18. Що являють собою міжбюджетні відносини і за якими ознаками вони класифікуються?
19. Охарактеризуйте склад бюджетної системи України. Скільки рівнів вона включає.
20. Перелічіть форми взаємовідносин між бюджетами та вкажіть, які з них використовуються в Україні.
21. Що являє собою бюджетне субсидювання та які його види існують?
22. Які види субвенцій використовуються в Україні?
23. Що таке бюджетна позичка і де її можна отримати?

Завдання 1.1.5. Необхідно:

- ✓ розкрити зміст наведених нижче питань;
- ✓ назвати відомі вам законодавчі акти, положення яких потрібно використовувати для розкриття сутності питань;
- ✓ охарактеризувати стан розгляду питань в економічній літературі;
- ✓ навести там, де це необхідно, числовий приклад, пояснити методику розрахунку.

Питання для обговорення та самопідготовки

---

1. Дайте характеристику складу і структури доходів Державного бюджету України.
2. Як змінювалося співвідношення між прямими і непрямими податками в структурі доходів зведеного бюджету України?
3. Чому питома вага неподаткових доходів є значною в доходах Державного бюджету України?
4. Охарактеризуйте склад і структуру видатків зведеного і Державного бюджетів України. Які чинники впливають на їх зміну?
5. Якими показниками визначається стан бюджету? Який із них є найбільш доцільним та обґрунтованим?
6. Що являє собою рівновага доходів і видатків бюджету і як вона досягається?
7. Охарактеризуйте бюджетний профіцит та інші форми перевищення доходів над видатками.
8. Як визначається бюджетний дефіцит і чи означає він незбалансованість бюджету?
9. За якими ознаками класифікується бюджетний дефіцит?
10. Яке значення для фінансової політики має форма прояву дефіциту бюджету?
11. Які існують способи приховування дефіцитності бюджету?
12. Охарактеризуйте ознаки і причини вимушеного дефіциту.
13. Який взаємозв'язок між політикою «позикових фінансів» і бюджетним дефіцитом?
14. Як розрізняють дефіцит бюджету за характером спрямування коштів дефіцитного фінансування?
15. Чи існують межі бюджетного дефіциту, ким і в яких розмірах вони визначаються?
16. Визначте можливі джерела фінансування бюджетного дефіциту.
17. Визначте джерела погашення державного боргу та їх реальність і надійність.
18. Чим відрізняються доходи бюджету від джерел його фінансування?
19. Що відображає склад і структура доходів і видатків бюджету?
20. Яким чином може здійснюватися структуризація доходів і видатків бюджету?
21. Проаналізуйте структуру бюджетної системи України.
22. Що включають видатки бюджету на економічну діяльність?
23. Назвіть склад соціальних видатків бюджету.

Завдання 1.1.6. Необхідно:

✓ проаналізувати наведені нижче визначення «бюджетного устрою» і «бюджетної системи» та дати власні, найбільш повні й точні:

Джерело	Визначення
Бюджетний менеджмент: Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. проф. В. Федосова. — К.: КНЕУ, 2004.— С. 95	Бюджетний устрій показує, в який спосіб побудована бюджетна система. Іншими словами, він відображає організацію вертикальної структури бюджету держави за рівнями влади. Бюджетна система — це сукупність усіх бюджетів, які формуються в даній країні відповідно до її бюджетного устрою і адміністративно-територіального поділу
<i>Василик О.Д., Павлюк К.В.</i> Державні фінанси України: Навч. посібник. — К.: Вища шк., 1997. — С. 33, 34	Бюджетний устрій — це організація і принципи побудови бюджетної системи, її структури, взаємозв'язок між окремими ланками бюджетної системи. Він визначається державним устроєм і адміністративно-територіальним поділом. Бюджетна система України — це об'єднання всіх ланок державного бюджету на єдиних принципах. ... Складовими елементами бюджетної системи є її структура, принципи побудови і організація функціонування. Структура бюджетної системи визначається бюджетним устроєм
Бюджетна система України: Навч. посібник / С. І. Юрій, Й.М. Бескид, В.Г. Дем'янишин та ін. — К.: НІОС, 2000. — С. 5, 6	Бюджетною системою України є сукупність окремих її ланок, юридично пов'язаних між собою, яка базується на загальноприйнятих принципах, що відповідають міжнародним стандартам. Бюджетний устрій — це організація та принципи побудови бюджетної системи, її структури, взаємозв'язок між окремими ланками. Бюджетний устрій України визначається з урахуванням державного устрою та адміністративно-територіального поділу України
Фінансы. Денежное обращение. Кредит: Учебник / Л. А. Дробозина, Л.П. Окунева, Л. Д. Андросова и др.; Под ред. Л.А. Дробозиной. — М.: Финансы, ЮНИТИ, 1997. — С.199	Бюджетний устрій являє собою організаційні принципи побудови бюджетної системи, її структуру, взаємозв'язок об'єднаних у ній бюджетів. Бюджетна система — це сукупність усіх бюджетів, що діють на території країни. Бюджетний устрій визначається державним устроєм

Закінчення табл.

Джерело	Визначення
Финансы и кредит: Учебник / А. Ю. Казак и др.; Под ред. А.Ю. Казака. — Екатеринбург: МП «ПИПП», 1994. — С. 176	Бюджетний устрій — це організація бюджетної системи, принципи її побудови. Бюджетна система являє собою основу на економічних і правових нормах сукупність республіканського бюджету Російської Федерації, республіканських бюджетів республік, які входять до складу Росії, бюджетів національно-державних й адміністративно-територіальних утворень
<i>Опарін В. М.</i> Финансы (загальна теорія): Навч. посібник. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2001. — С. 130	Бюджетний устрій — показує, яким чином побудована бюджетна система, тобто це організація вертикальної структурної побудови бюджету держави за рівнями адміністративно-територіального поділу країни. Бюджетна система — відображає складові бюджету, тобто це сукупність усіх бюджетів, які формуються в даній країні згідно з її бюджетним устроєм

Завдання 1.1.7. Необхідно:

- ✓ дати повну та змістовну відповідь на запитання:
1. У чому полягає економічний зміст бюджету держави?
  2. Яке місце належить бюджету в побудові фінансової моделі суспільства?
  3. Яку роль відіграє бюджет в умовах американської, західноєвропейської та скандинавської фінансових моделей?
  4. Які чинники впливають на рівень бюджетної централізації ВВП?
  5. Що являє собою бюджет держави за формою прояву?
  6. Які чинники визначають роль бюджету в системі фінансового забезпечення?
  7. Що таке «бюджетний мультиплікатор» і який механізм його дії?
  8. Які методи можуть використовуватися для формування доходів бюджету?
  9. Які передумови впливають на отримання доходів від підприємницької діяльності держави та способи їх централізації в бюджеті?
  10. Назвіть характерні риси податкового методу формування доходів бюджету.
  11. Що являють собою доходи від державного майна, угідь та послуг?

12. Назвіть принципи формування доходів бюджету.
13. Які критерії передбачає принцип фіскальної ефективності?
14. Що таке «еластичність доходів бюджету» та від яких чинників вона залежить?
15. Чим відрізняється вплив прямих і непрямих податків на процеси економічного відтворення і вирішення проблем соціальної справедливості?
16. У чому полягає необхідність групування видатків бюджету за певними економічними ознаками?
17. Назвіть й охарактеризуйте ознаки, за якими здійснюється наукова класифікація видатків бюджету.
18. Що таке поточний бюджет і бюджет розвитку? Чи складаються такі бюджети в Україні?
19. Як впливає розподіл функціональних повноважень між окремими рівнями державної влади й управління на розмежування видатків між бюджетами?
20. Що являє собою кошторисне фінансування?
21. У чому відмінності між такими поняттями, як «державні субсидії», «державні субвенції», «державні дотації», «бюджетні кредити»?
22. Як класифікуються державні позики?
23. Охарактеризуйте передумови випуску державних позик.

1.2. Типові практичні завдання

Завдання 1.2.1. *Необхідно:*

✓ зазначити, до якого бюджету зараховуються названі нижче доходи:

- 1) кошти від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення, що перебувають у комунальній власності області;
- 2) надходження від реалізації комунального майна міста;
- 3) надходження від податку на прибуток підприємств комунальної власності міста з районним поділом;
- 4) надходження в розмірі 25 % від загального обсягу податку на доходи фізичних осіб, що справляється на території селища;
- 5) надходження від відчуження частки державного майна;
- 6) надходження від комунального податку, що справляється на території міста районного значення;
- 7) суми процентів за користування тимчасово вільними бюджетними коштами міста державного значення;

8) надходження дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, що є у власності територіальної громади міста Києва;

9) надходження від продажу комунального майна району;

10) надходження від податку з реклами, що справляється на території міста обласного значення;

11) плата за землю, що справляється на території району міста державного значення.

Завдання 1.2.2. Необхідно:

✓ вказати, до якого бюджету треба віднести такі видатки:

1) утримання дитячих садків комунальної власності району в місті;

2) утримання державної пожежної охорони в місті Канів;

3) утримання поліклініки районного управління охорони здоров'я;

4) утримання Національної академії наук України;

5) утримання обласного суду;

6) утримання Академії аграрних наук України;

7) видатки на проведення виборів народних депутатів України;

8) утримання дитячого садка, що належить підприємству Міністерства промислової політики;

9) утримання Київського економічного технікуму КНЕУ;

10) поповнення книжкового фонду районного Будинку культури;

11) будівництво загальноосвітньої школи-інтернату в сільській місцевості.

Завдання 1.2.3. Необхідно:

✓ вказати, на які підрозділи бюджетної класифікації мають бути віднесені такі надходження:

1) податок на додану вартість із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг);

2) плата за використання акваторії і ділянок морського дна;

3) плата за спеціальне використання диких тварин;

4) податок на доходи фізичних осіб, які працюють у сільському господарстві;

5) плата за утримання дітей у школах-інтернатах;

6) комунальний податок;

7) мито на товари, які ввозяться (пересилаються) громадянами;

8) кредиторська та депонентська заборгованість підприємств, за якою минув термін позовної давності;

- 9) готельний збір;
- 10) плата за користування надрами континентального шельфу і в межах виключної (морської) економічної зони;
- 11) портовий (адміністративний) збір;
- 12) кошти від реалізації безхазяйного майна, майна, що за правом спадкоємства перейшло у власність держави, та скарбів;
- 13) кошти від реалізації розброньованих матеріальних цінностей мобілізаційного резерву;
- 14) дотації вирівнювання, що одержуються з районних та міських (міст Києва і Севастополя, міст республіканського та обласного значення) бюджетів.

Завдання 1.2.4. Необхідно:

✓ зазначити, як розподіляються між окремими видами місцевих бюджетів такі видатки:

- 1) утримання апарату обласних і районних рад;
- 2) харчування дітей у школах;
- 3) утримання судово-медичної експертизи;
- 4) виплата заробітної плати працівникам місцевої пожежної охорони;
- 5) утримання первинної амбулаторно-поліклінічної допомоги;
- 6) утримання загальноосвітньої середньої школи сільської місцевості;
- 7) утримання місцевої бібліотечної справи;
- 8) утримання місцевих будинків культури;
- 9) утримання шкіл-інтернатів;
- 10) утримання органів місцевого самоврядування;
- 11) утримання і розвиток місцевої музейної справи.

Завдання 1.2.5. Необхідно:

✓ вказати підрозділи бюджетної класифікації, на які мають бути віднесені такі видатки:

- 1) капітальні вкладення на будівництво адміністративного об'єкта Кабінету Міністрів України в місті Києві;
- 2) заробітна плата апарату Міністерства закордонних справ України;
- 3) придбання м'якого інвентарю для Міністерства транспорту України;
- 4) виплата стипендій студентам Кримського економічного інституту КНЕУ;

5) асигнування з фонду непередбачених видатків Ради міністрів Автономної Республіки Крим на ліквідацію наслідків стихійного лиха;

6) харчування хворих у дорожній клінічній лікарні № 1 Головної лікарсько-санітарної служби Південно-Західної залізниці;

7) капітальний ремонт адміністративного об'єкта Головного фінансового управління;

8) закупівля товарів для створення стратегічних і надзвичайних запасів;

9) придбання землі на будівництво посольства України в Швеції;

10) одноразова допомога інвалідам та учасникам бойових дій Великої Вітчизняної війни.

БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ

Мета — засвоїти організацію бюджетного планування в Україні відповідно до чинного законодавства і визначити проблеми, що виникають під час організаційно-технічних і методичних заходів з визначення доходів і видатків бюджету в процесі складання, розгляду і затвердження бюджету.

Завдання:

- вивчити зміст, принципи, методи та етапи бюджетного планування і завдання, що вирішують відповідні органи у процесі бюджетного планування;
- обґрунтувати необхідність існування в державі бюджетного регламенту;
- вивчити порядок, терміни і документацію, що використовується у бюджетному плануванні;
- ознайомитись із кошторисним плануванням і навчитися розраховувати показники відповідно до кодів економічної класифікації;
- навчитися проводити розрахунки при складанні бюджетних запитів і проекту бюджету (доходів і видатків).

2.1. Теоретичні завдання

Завдання 2.1.1. Необхідно:

- ✓ розкрити зміст наведених нижче понять, визначити їх місце та значення в курсі «Бюджетний менеджмент»;
- ✓ визначити сферу практичного застосування понять;
- ✓ викласти проблеми визначення сутності понять та їх використання у системі професійних знань:

- бюджетне планування;
- бюджетний регламент;
- бюджетне прогнозування;
- програмно-цільовий метод;
- бюджетна резолюція;
- бюджетна установа;
- бюджетне забезпечення;
- кошторисне планування;
- балансовий метод;
- бюджетні резерви;
- бюджетні програми;
- бюджетний запит;
- кошторис;
- бюджетні призначення;
- бюджетні асигнування.

Завдання 2.1.2. Необхідно:

- ✓ розкрити зміст наведених нижче питань;
- ✓ назвати відомі вам законодавчі акти, положення яких потрібно використовувати для розкриття сутності питань;
- ✓ охарактеризувати стан розгляду питань в економічній літературі;
- ✓ навести там, де це необхідно, числовий приклад, пояснити методику розрахунку;
- ✓ охарактеризувати вплив окремих положень змісту питання на бюджетний процес.

Питання для обговорення та самопідготовки

---

1. У чому полягає призначення бюджетного планування?
2. Хто здійснює керівництво бюджетним плануванням?
3. З яких етапів складається процес формування бюджету?
4. Які основні елементи й переваги програмно-цільового методу бюджетного планування?
5. Які елементи програмно-цільового методу вже застосовуються у бюджетному плануванні?
6. Охарактеризуйте особливості формування Державного бюджету України за програмно-цільовим методом.
7. Охарактеризуйте заходи Міністерства фінансів України щодо забезпечення складання проекту Державного бюджету України на плановий рік.
8. Охарактеризуйте розгляд проекту Державного бюджету України.
9. Як відбувається затвердження Державного бюджету України?
10. Які установлені обмеження для видатків нового бюджетного періоду в разі несвоєчасного прийняття Закону про Державний бюджет?
11. Охарактеризуйте складання, розгляд проектів і затвердження місцевих бюджетів.
12. Як планується сума податку на прибуток підприємств до бюджету?
13. Як проводиться розрахунок надходжень до бюджету податку на доходи фізичних осіб?
14. Як плануються надходження до бюджету платежів за використання природних ресурсів?
15. Як плануються надходження до бюджету від податку на додану вартість, акцизного збору і мита?

16. Як розраховуються надходження до бюджету від державного мита, консульських зборів та місцевих податків і зборів?

17. Охарактеризуйте планування деяких видів неподаткових надходжень до бюджету (рентна плата, різниця в ціні на природний газ, плата за транзит газу через територію України).

18. Як розраховуються видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв?

19. Як розраховуються видатки на відрядження та капітальний ремонт будівель?

20. Які особливості кошторисного планування у закладах освіти?

21. Які особливості кошторисного планування у закладах охорони здоров'я?

Завдання 2.1.3. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче поняття з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
_1. Бюджетне прогнозування	А. Документ, підготовлений розпорядником бюджетних коштів, що містить пропозиції з відповідними обґрунтуваннями щодо обсягу бюджетних коштів, необхідних для його діяльності на наступний бюджетний період
_2. Бюджетна програма	Б. Комплекс організаційно-технічних, методичних і методологічних заходів із визначення доходів і видатків бюджетів у процесі їх складання, розгляду й затвердження
_3. Бюджетна резолюція	В. Призначений для наведення узагальненого запиту по головному розпоряднику коштів. У документі чітко формулюють мету діяльності; розподіляють граничні обсяги видатків загального фонду в розрізі бюджетних програм та відповідальних виконавців; дають пояснення розподілу і результатів, яких головний розпорядник має досягти та які з бюджетних програм є пріоритетними
_4. Бюджетне забезпечення	Г. Одна з частин складання бюджету, що полягає у визначенні основних напрямів планової роботи, шляхів та способів реалізації фінансових активів, забезпечує балансування бюджету держави в розрізі запланованих податкових та неподаткових доходів та видатків держави на запланований період
_5. Бюджетний запит	Д. Систематизований перелік заходів, спрямованих на досягнення загальної мети й завдань, виконання яких пропонує та здійснює розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
_6. Зведене бюджетне планування	Е. Складається у разі наявності пропозицій про збільшення граничного обсягу загальних видатків. У ньому проводиться обґрунтування запропонованого збільшення
_7. Бюджетне планування	Є. Постанова Верховної Ради України, що окреслює основні напрями бюджетної політики на наступний бюджетний рік
_8. Загальний бюджетний запит	Ж. Документ, у якому визначені порядок і терміни складання, розгляду і затвердження бюджетів, а також організація їх виконання. Визначає чітке розподілення функцій між органами державної влади й управління; установлює всю документацію, яка необхідна для функціонування бюджетного процесу; визначає особливий порядок виконання бюджету в разі його несвочасного затвердження; відповідальність сторін за його порушення
_9. Додатковий бюджетний запит	З. Обґрунтування показників доходів і видатків бюджету на перспективу. Це науково-аналітична стадія розроблення бюджету, в процесі якої визначаються концепція бюджетної політики, шляхи її реалізації та основні завдання, які мають бути досягнуті. За часом поділяється на короткострокове (1—5 років) та довгострокове (5—10 років)
_10. Бюджетний регламент	І. Сукупність заходів і грошових коштів та створення умов, що сприяють нормальному проходженню бюджетного процесу, реалізації намічених планів, програм, проектів, підтриманню стабільного функціонування бюджетної системи та її бюджетів, попередженню порушень законів і нормативних актів

Завдання 2.1.4. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче методи бюджетного планування з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
_1. Аналітичний метод	А. Як основа бюджетного планування являє собою метод остаточного узгодження доходної та видаткової частин бюджету, їх збалансування

_2.Метод прямого рахунка	Б. Передбачає обчислення планових показників на основі встановлення впливу на них різних чинників, ґрунтується на моделюванні бюджетних показників

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
_3.Нормативний метод	В. Визначає деталізований розрахунок показників у бюджеті виходячи із реальних потреб та показників у розрізі окремих статей доходів і видатків по кожному підприємству, організації, установі
_4.Балансовий метод	Г. Передбачає розроблення головної мети існування (місії) головних розпорядників коштів, цілей і завдань бюджетної програми, напрямів діяльності за програмами, показників результативності їх виконання та звітності
_5.Метод екстраполяції	Д. Передбачає планування окремих показників на основі встановлених нормативів
_6.Програмно-цільовий метод	Е. ґрунтується на визначенні бюджетних показників на основі встановлення стійкої динаміки їх розвитку. Розрахунок бюджетних показників здійснюється на основі досягнутого в попередньому періоді рівня розвитку і його коригування на відносно стабільний розвиток країни

Завдання 2.1.5. Необхідно:

✓ проаналізувати наведені нижче визначення бюджетного планування і дати власне, найбільш повне і точне:

Джерело	Визначення

Бюджетний менеджмент: Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. проф. В. Федосова. — К.: КНЕУ, 2004.— С. 27, 148	Бюджетне планування є стрижневою основою бюджетного процесу. Бюджет затверджується органами законодавчої і місцевої представницької влади. Який бюджет затверджений, такий і виконується. ... Воно є серцевиною всієї фінансової роботи в державі. Бюджетне планування охоплює всі стадії процесу складання, розгляду і затвердження бюджету як основного фінансового плану держави на наступний рік щодо використання централізованого фонду грошових ресурсів на вирішення соціально-економічних проблем. Бюджетне планування — це своєрідний інструмент системи фінансового управління, спрямованого на підвищення ефективності, дієвості та прозорості державного сектору, що здійснюється шляхом встановлення бюджетних цілей не тільки на наступний (плановий) рік, а й на перспективу, зокрема, середньострокову (до трьох років)

Продовження табл.

Джерело	Визначення
<i>Василик О. Д., Павлюк К. В.</i> Державні фінанси України: Підручник. — К.: Центр навчальної літератури, 2003. — С. 60	Бюджетне планування — це науково-обґрунтований процес визначення джерел створення і напрямів використання бюджетних ресурсів в економіці держави з метою забезпечення стабільного економічного й соціального розвитку
Бюджетна система України: Навч. посібник / С. І. Юрій, Й. М. Бескид, В. Г. Дем'янишин та ін. — К.: НІОС, 2000. — С. 329	У бюджетному процесі значну роль відіграє бюджетне планування, складання проекту бюджету, його розгляд і затвердження, оскільки від правильного визначення планових показників бюджету залежить також і якість його виконання. Бюджетне планування посідає центральне місце у фінансовому плануванні, оскільки воно пов'язане з показниками фінансових планів підприємств, організацій та установ різних форм власності

<i>Бородин С. В., Демичев А. Н.</i> Финансы и кредит СССР. — 4-е изд., перераб. и доп. — М.: Финансы, 1978. — С. 137	Бюджетне планування полягає у визначенні доходів і видатків державного бюджету і фінансових взаємовідносин бюджету з народним господарством та між ланками бюджетної системи. Бюджетне планування проходить такі стадії: складання проекту бюджету, його розгляд і затвердження, після чого бюджет стає законом. Протягом року у процесі виконання бюджету вносяться деякі уточнення, не враховані при його плануванні
<i>Сафонова Л. Д.</i> Бюджетний менеджмент: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2001. — С. 110	Бюджетне планування — це комплекс організаційно-технічних, методичних і методологічних заходів із визначення доходів і видатків бюджетів у ході їх складання, розгляду і затвердження. Бюджетне планування здійснюється, виходячи з таких принципів: організаційного взаємозв'язку його з економічним та соціальним плануванням; центрального місця бюджетного планування в системі фінансового планування; цільового характеру призначення; збалансування доходів та видатків; науковості. При бюджетному плануванні використовують такі методи: прямого рахунку, аналітичний, нормативний

Закінчення табл.

Джерело	Визначення
<i>Опарін В. М.</i> Финансы (загальна теорія): Навч. посібник. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2001. — С. 133	Бюджетне планування охоплює складання проекту бюджету, його розгляд і затвердження. Це серцевина бюджетного процесу — виконується такий бюджет, який прийнято
<i>Юрій С.І., Стоян В.І., Мац М. Й.</i> Казначейська система: Підручник. — Тернопіль: Карт-бланш, 2002. — С.66	Бюджетне планування — це централізований розподіл та перерозподіл валового внутрішнього продукту і національного доходу по всіх ланках бюджетної системи та видах фінансових планів на підставі Державної програми економічного і соціального розвитку держави

Завдання 2.1.6. Необхідно:

✓ дати повну та змістовну відповідь на запитання:

1. Охарактеризуйте зведене бюджетне планування.

2. У чому полягають стратегічні і тактичні завдання процесу бюджетного планування?

3. Що таке бюджетна програма?

4. Які застосовуються форми кошторисів?

5. Які застосовуються види кошторисів?

6. Що таке бюджетні резерви? Чим вони зумовлені та їх особливості?

7. Назвіть і охарактеризуйте методи бюджетного планування?

8. Назвіть форми фінансового забезпечення розвитку економіки?

9. Які установи називаються бюджетними?

10. Що таке бюджетні призначення та бюджетні асигнування?

11. Яке призначення лімітної довідки про бюджетні асигнування?

12. Які є групи видатків бюджетних установ?

13. Охарактеризуйте загальні засади оперативно-сітьових показників.

14. Охарактеризуйте бюджетне нормування видатків.

15. Назвіть і охарактеризуйте етапи системи програмного планування бюджету?

Завдання 2.1.7. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче поняття з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
1. Індивідуальний бюджетний запит	А. Основний плановий документ, який надає повноваження бюджетній установі щодо отримання доходів і здійснення видатків, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання бюджетною установою своїх функцій та досягнення цілей, визначених на рік відповідно до бюджетних призначень
2. Проект бюджету	Б. Кошти, що надходять із загального фонду бюджету, за рахунок якого утримується ця установа чи організація
3. Кошторис	В. Кошти, що надходять на конкретні цілі відповідно до чинного законодавства та витрачаються на відповідні видатки за рахунок цих надходжень. Він складається з власних надходжень (спеціальні кошти, кошти на виконання окремих доручень, інші власні надходження), субвенцій, одержаних з бюджету іншого рівня, та інших доходів

4.Надходження асигнувань	Г. Зведення показників індивідуальних кошторисів і планів асигнувань розпорядників коштів бюджету нижчого рівня, що складаються головним розпорядником для подання Мінфіну, Міністерству фінансів Автономної Республіки Крим, місцевим фінансовим органам
_5.Спеціальний фонд кошторису доходів і видатків бюджетної установи та організації	Д. Логічне продовження загального бюджетного запиту. Він містить ґрунтовний виклад розподілених граничних обсягів видатків по кожній бюджетній програмі
_6. Зведені кошториси і зведені плани асигнувань	Е. Фінансовий документ, у якому в плановому порядку визначаються обсяги коштів на фінансування певних об'єктів, програм і заходів з визначенням їх цільового призначення і розподілом за окремими періодами фінансування
_7.План асигнувань із загального фонду кошторису бюджетної установи	Є. Асигнування загального фонду, які фактично надійшли на рахунок установи і використання яких здійснюється згідно з кошторисом доходів і видатків установи
_8.Кошторис доходів і видатків бюджетної установи та організації	Ж. Доходи бюджетних установ і організацій, які вони отримують від надання платних послуг, виконання робіт, реалізації продукції чи іншої діяльності, що здійснюється на підставі відповідних нормативно-правових актів, і використовуються за цільовим призначенням згідно зі спеціальним фондом кошторису доходів і видатків

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
9.Спеціальні кошти	З. Помісячний розподіл асигнувань (видатків), затверджених у кошторисі для загального фонду за скороченою формою економічної класифікації, який регламентує взяття установою зобов'язань протягом року

10. Загальний фонд кошторису доходів і видатків бюджетної установи та організації	I. Оформлений у встановленому порядку документ, що подається Кабінетом Міністрів України, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями та виконавчими органами місцевого самоврядування відповідно до Верховної Ради України, Верховної ради Автономної Республіки Крим, а також відповідних рад, у якому містяться обґрунтування щодо бюджетних призначень та інших положень, запропонованих у проекті Закону про Державний бюджет України або в проекті рішення відповідної ради про місцевий бюджет

Завдання 2.1.8. Необхідно:

✓ серед наведених нижче відповідей на запитання вибрати правильні або вказати власний варіант, якщо правильної відповіді не запропоновано.

1. *Комплекс організаційно-технічних та методичних заходів з визначення доходів і видатків бюджетів у процесі їх складання, розгляду і затвердження — це...*

- а) бюджетний процес;
- б) бюджетне регулювання;
- в) бюджетне планування;
- г) бюджетне фінансування.

2. *У випадку незатвердження проекту Державного бюджету України на новий бюджетний період до 31 грудня поточного року здійснюють:*

а) витрати на цілі, які визначені у законі про Державний бюджет України на попередній бюджетний період й одночасно передбачені у проекті закону про Державний бюджет України на наступний;

б) витрати на цілі, які визначені у проекті закону про Державний бюджет України на наступний бюджетний період;

в) щомісячні видатки Державного бюджету України не можуть перевищувати 1/12 обсягу видатків, визначених законом про Державний бюджет України на попередній бюджетний період.

3. *Бюджет АРК, обласні та районні бюджети, міські (міст Києва та Севастополя, міст республіканського підпорядкування АРК та міст обласного значення) бюджети на наступний бюджетний період затверджуються:*

- а) не пізніше ніж у двотижневий термін після офіційного опублікування Закону про Державний бюджет України;
- б) не пізніше ніж у двотижневий термін після затвердження проекту Закону про Державний бюджет України;
- в) не пізніше місяця після затвердження проекту Закону про Державний бюджет України.

4. Визначте термін затвердження проекту Державного бюджету України:

- а) до 1 січня року, наступного за поточним;
- б) до 1 грудня року, який передує плановому;
- в) до 10 грудня року, який передує плановому;
- г) до 25 грудня року, який передує плановому.

5. Визначте термін подання проекту Державного бюджету України на розгляд Кабінету Міністрів України:

- а) до 1 серпня;
- б) до 15 серпня;
- в) до 1 вересня;
- г) до 15 липня.

6. Які органи беруть участь у розробленні основних прогностичних макропоказників економічного і соціального розвитку України?

- а) Міністерство фінансів;
- б) Контрольно-ревізійна служба;
- в) Міністерство економіки;
- г) Національний банк;
- д) Міністерство статистики;
- е) центральний апарат Державного казначейства.

Завдання 2.1.9. Необхідно:

✓ серед наведених нижче відповідей на запитання вибрати правильні або вказати власний варіант, якщо правильної відповіді не запропоновано.

1. Визначте терміни розроблення основних прогностичних макропоказників економічного і соціального розвитку України.

- а) до 1 червня;
- б) до 15 червня;
- в) до 1 липня;
- г) квітень-травень;
- д) до 15 травня.

2. Які основні положення визначає Закон України «Про Державний бюджет України (на відповідний рік)»?

- а) доходи і видатки Державного бюджету відповідно до бюджетної класифікації;
- б) суми бюджетних трансфертів із Державного бюджету України до місцевих бюджетів;
- в) доходи і видатки місцевих бюджетів;
- г) суми бюджетних позичок;
- д) розмір оборотної касової готівки;
- е) суми вилучення коштів із місцевих бюджетів на користь Державного;
- є) доходи і видатки Пенсійного фонду.

3. У бюджетному регламенті визначені:

- а) основні напрями бюджетної політики держави на наступний бюджетний рік;
- б) порядок і терміни складання, розгляду і затвердження бюджету;
- в) організація виконання бюджету;
- г) частка ВВП, що буде розподілена через дохідну частину зведеного бюджету;
- д) документація, яка необхідна для функціонування бюджетного процесу.

4. Бюджетний запит, який призначений для наведення узагальненого запиту по головному розпорядникові бюджетних коштів, — це ...

- а) додатковий бюджетний запит;
- б) індивідуальний бюджетний запит;
- в) загальний бюджетний запит.

5. Документ, підготовлений розпорядником бюджетних коштів, що містить пропозиції з відповідними обґрунтуваннями щодо обсягу бюджетних коштів, необхідних для його діяльності на наступний бюджетний період, — це ...

- а) кошторис;
- б) бюджетна пропозиція;
- в) бюджетний запит.

6. Недотримання учасником бюджетного процесу встановленого законодавчими і нормативно-правовими актами порядку

складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджету чи звіту про виконання бюджету — це ...

- а) адміністративна відповідальність;
- б) бюджетне правопорушення;
- в) фінансове правопорушення.

7. Бюджетна резолюція — це документ, у якому визначені:

- а) порядок і терміни складання, розгляду і затвердження бюджетів, а також організація їх виконання;
- б) основні напрями бюджетної політики держави на наступний бюджетний рік;
- в) частка ВВП, що буде розподілена через дохідну частину зведеного бюджету;
- г) документація, яка необхідна для функціонування бюджетного процесу;
- д) граничний розмір дефіциту (профіциту) Державного бюджету України у відсотках до прогнозного річного обсягу ВВП.

8. Проект обласного бюджету готує:

- а) Головне фінансове управління міської державної адміністрації;
- б) Головне фінансове управління обласної державної адміністрації;
- в) Фінансове управління міської державної адміністрації;
- г) Фінансове управління районної у місті державної адміністрації;
- д) інше.

2.2. Типові практичні завдання

Завдання 2.2.1. На підставі наведених нижче даних заповнити табл. 2.1. «Процедура бюджетного планування в Україні» за такими варіантами:

1. Складання проекту Закону «Про Державний бюджет України».
2. Складання проекту місцевого бюджету.
3. Розгляд проекту Закону «Про Державний бюджет України».
4. Розгляд проекту місцевого бюджету.
5. Прийняття Закону «Про Державний бюджет України».
6. Прийняття рішення про місцевий бюджет.

Таблиця 2.1

ПРОЦЕДУРА БЮДЖЕТНОГО ПЛАНУВАННЯ В УКРАЇНІ
(дати назву варіанта)

Документи та інформація, необхідні для складання, розгляду і затвердження бюджету	Державні органи, які беруть участь у бюджетному плануванні	Регламентовані терміни окремих етапів бюджетного планування

А. Перелік документів та інформації, необхідних для складання, розгляду і затвердження бюджету

1. Попередній прогноз основних макропоказників економічного і соціального розвитку держави.
2. Основні прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку держави.
3. Прогнозні показники економічного і соціального розвитку адміністративно-територіальних одиниць.
4. Проект основних засад грошово-кредитної політики на наступний бюджетний період.
5. Основні напрями бюджетної політики держави на наступний бюджетний рік.
6. Інструктивні листи про особливості складання розрахунків до проектів бюджетів на наступний бюджетний рік.
7. Розрахунки для обґрунтування розмірів дотацій і субвенцій та інших показників.
8. Розрахунки прогнозних обсягів міжбюджетних трансфертів, методика їх визначення та інші показники, необхідні для складання проектів місцевих бюджетів; пропозиції щодо форми проекту рішення про місцевий бюджет.
9. Положення та показники міжбюджетних відносин.
10. Пропозиції щодо показників проектів відповідних бюджетів.
11. Інструкція щодо підготовки бюджетних запитів.
12. Бюджетні запити.
13. Аналіз виконання бюджету за попередній рік та очікуване виконання бюджету поточного року.

14. Попередня оцінка доходів проекту зведеного і державного бюджетів, а також попередні показники видатків проекту зведеного і державного бюджетів на наступний рік.

15. Граничні обсяги видатків для кожного головного розпорядника бюджетних коштів на наступний рік.

16. Проект Закону України «Про Державний бюджет України на наступний рік».

17. Визначення пріоритетних програм, на які повинні спрямовуватися кошти державного бюджету для кожного головного розпорядника бюджетних коштів та обсяг відповідних видатків.

18. Бюджетні висновки.

19. Процедура першого читання проекту Закону.

20. Процедура другого читання проекту Закону.

21. Процедура третього читання проекту Закону.

22. Загальний обсяг дефіциту (профіциту), доходів і видатків Державного бюджету на наступний бюджетний період, обсяг міжбюджетних трансфертів та відповідні положення, необхідні для формування місцевих бюджетів.

23. Постанова щодо схвалення проекту Закону «Про Державний бюджет України».

24. Проект місцевого бюджету.

25. Проект рішення про місцевий бюджет.

Б. Перелік державних органів, які беруть участь у бюджетно-му плануванні

1. Кабінет Міністрів України.
2. Верховна Рада України.
3. Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України.
4. Національний банк України.
5. Міністерство фінансів України.
6. Президент України.
7. Комітет Верховної Ради України з питань бюджету.
8. Постійні комітети (депутатські фракції і групи) при Верховній Раді України.
9. Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
10. Верховна Рада Автономної Республіки Крим.
11. Державні адміністрації.
12. Місцеві ради.
13. Міністерство фінансів Автономної Республіки Крим.

14. Головні фінансові управління і фінансові управління державних адміністрацій.

15. Головні розпорядники коштів.

16. Розпорядники коштів II і III ступенів, одержувачі бюджетних коштів.

17. Державний комітет статистики України.

В. Регламентовані терміни окремих етапів бюджетного планування

- 1) січень;
- 2) лютий—квітень;
- 3) квітень—травень;
- 4) березень;
- 5) не пізніше 1 червня;
- 6) червень;
- 7) травень;
- 8) до 1 квітня;
- 9) липень;
- 10) до 1 вересня;
- 11) до 15 вересня;
- 12) вересень;
- 13) не пізніше 20 жовтня (25 жовтня);
- 14) не пізніше 20 листопада;
- 15) не пізніше 1 жовтня (6 жовтня);
- 16) не пізніше 25 листопада;
- 17) до 1 грудня;
- 18) серпень;
- 19) тижневий термін після ухвалення закону про Державний бюджет України у другому читанні;
- 20) двотижневий термін після офіційного опублікування закону про Державний бюджет України;
- 21) двотижневий термін після затвердження районного чи міського бюджетів;
- 22) після 20 листопада.

2.3. Ситуаційні завдання

Планування місцевого бюджету (на прикладі бюджету району міста)

Завдання 2.3.1. Планування дохідної частини місцевого бюджету.

Розрахувати річний прогнозований обсяг доходів загального фонду бюджету району міста виходячи з показників попереднього року та одержаних даних від підприємств, організацій, установ і записати результати в табл. 2.2. Визначити відхилення пропозицій району міста від контрольних показників, одержаних від Головного фінансового управління міської державної адміністрації.

Таблиця 2.2

РОЗРАХУНОК НАДХОДЖЕНЬ ДОХОДІВ ДО БЮДЖЕТУ РАЙОНУ В МІСТІ НА НАСТУПНИЙ БЮДЖЕТНИЙ РІК

Код	Доходи місцевого бюджету	Контрольні показники, тис. грн	Пропозиції району міста, тис. грн	Відхилення, «+», «-»
Доходи, що враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів				
11010000	Податок на доходи фізичних осіб	261 999,0	Визначити	Визначити
	Норматив відрахувань, %	12,9	Визначити	Визначити
	Сума надходжень	33 797,9	Визначити	Визначити
14060300	Плата за державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності, що справляється виконавчими органами місцевих рад	290,0	Визначити	Визначити
14061100	Плата за ліцензії на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами	1 050,0	Визначити	Визначити
14070000	Плата за торговий патент на деякі види підприємницької діяльності	5 405,0	Визначити	Визначити

Закінчення табл. 2.2

Код	Доходи місцевого бюджету	Контрольні показники, тис. грн	Пропозиції району міста, тис. грн	Відхилення, «+», «-»
16050000	Єдиний податок у частині, що належить відповідним бюджетам	9 900,0	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
22090000	Державне мито в частині, що належить відповідним бюджетам	1 420,0	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
23000000	Надходження штрафів	100,0	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
	Разом ¹	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Доходи, що не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів				
11020200	Податок на прибуток підприємств комунальної власності	2 400,0	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
14060100	Податок на промисел	40,0	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
13050000	Плата за землю	29 616,0	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
	Норматив відрахувань, %	40	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
	Сума надходжень	11 846,4	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
16010000	Місцеві податки і збори	5 300,0	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
16040000	Фіксований сільськогосподарський податок	2,0	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
21040000	Надходження до бюджету сум відсотків банків за користування тимчасово вільними коштами	175,0	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
22080000	Плата за оренду майнових комплексів, що перебувають у комунальній власності	250,0	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
24060300	Інші надходження	3 094,0	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
	Разом ²	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Усього доходів (загальний фонд)		<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

¹ Без податку на доходи фізичних осіб.² Без плати за землю.

Для визначення прогнозованого обсягу доходів бюджету району міста необхідно здійснити розрахунки кожного виду доходів на підставі даних таблиць 2.3—2.12.

Необхідно також розрахувати рівень виконання районного бюджету району міста в розрізі доходів та прогнозний показник надходжень до бюджету. Використати прогнозний показник надходжень для розрахунку фінансовим управлінням доходів бюджету району міста на наступний бюджетний рік.

Таблиця 2.3

РОЗРАХУНОК НАДХОДЖЕННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

Показники	Поточний бюджетний рік			Прогноз на наступний бюджетний рік
	Затвержені рішенням про місцевий бюджет	Очікуване виконання за рік	Очікуваний рівень виконання, %	
1. Прибуток, отриманий підприємствами комунальної власності, тис. грн	12 333,0	13 330,0	<i>Визначити</i>	12 900,0
2. Пільги, які згідно з чинним законодавством, ураховуються у зменшенні прибутку, тис. грн	1 200,0	2 550,0	<i>Визначити</i>	2 250,0
3. Оподатковуваний прибуток, тис. грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
4. Умовна ³ ставка податку, %	25	25	×	25
5. Сума податку на прибуток, тис. грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
6. Пільги, які згідно з чинним законодавством, ураховуються у зменшенні податкового зобов'язання, тис. грн	890,0	884,0	<i>Визначити</i>	782,0
7. Сума податку на прибуток, який надходить до місцевого бюджету, тис. грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

³ Ставка податку на прибуток може змінюватися внаслідок реформування податкової системи України і прийняття Податкового кодексу.

Таблиця 2.4

РОЗРАХУНОК НАДХОДЖЕНЬ ПЛАТИ ЗА ЗЕМЛЮ

Показники	Сума
1. Загальна площа землі, яка оподатковується, тис. га	1,70
2. Середня ставка податку, грн / 1 га	21 667,50
3. Площа землі, яка оподатковується за середньою ставкою ⁴ , тис. га	0,43
4. Сума сплати за землю, розрахована за середньою ставкою, тис. грн	<i>Визначити</i>
5. Грошова оцінка вартості решти земель району міста, тис. грн	2 751 772,5
6. Сума плати за землю, стягнена згідно з їх грошовою оцінкою ⁵ , тис. грн	<i>Визначити</i>
7. Розмір наданих пільг, тис. грн	8 451,70
8. Сума плати за землю, яка надійде до міського бюджету, тис. грн	<i>Визначити</i>
9. Норматив відрхувань до бюджету району міста, %	40
10. Сума плати за землю, яка надійде до бюджету району міста, тис. грн	<i>Визначити</i>

Таблиця 2.5

РОЗРАХУНОК НАДХОДЖЕНЬ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Показники	Поточний бюджетний рік			Прогноз на наступний бюджетний рік
	Затверджені рішенням про місцевий бюджет	Очікуване виконання за рік	Очікуваний рівень виконання, %	
1. Фонд оплати праці робітників, службовців, працівників малих підприємств та галузі сільського господарства, тис. грн	1 125 000,0	1 159 000,0	<i>Визначити</i>	1 186 000,0
2. Умовна ⁶ середня ставка нарахування податку, %	13	13	×	13

⁴ Середня ставка плати за землю у місті встановлюється міською радою щодо земель, плата за які стягується без урахування їх грошової оцінки.

⁵ Ставка плати за землі, які лежать у межах населеного пункту, становить 1% від суми їх грошової оцінки.

Закінчення табл. 2.5

Показники	Поточний бюджетний рік			Прогноз на наступний бюджетний рік
	Затверджені рішенням про місцевий бюджет	Очікуване виконання за рік	Очікуваний рівень виконання, %	
3. Сума податку на доходи, тис. грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
4. Податок з доходів від підприємницької діяльності та інших доходів, тис. грн	41 090,8	40 526,0	<i>Визначити</i>	30 900,0
5. Фіксований податок — усього, тис. грн	718,2	720,0	<i>Визначити</i>	600,0
6. Разом податок на доходи фізичних осіб, тис. грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

Таблиця 2.6

РОЗРАХУНОК НАДХОДЖЕНЬ ПОДАТКУ НА ПРОМИСЕЛ

Показники	Сума
1. Кількість платників податку на промисел, громадян	983
2. Кількість разів здійснення діяльності протягом року	1,13
3. Кількість придбаних одноразових патентів протягом року (ряд. 1 × ряд. 2), шт.	<i>Визначити</i>
4. Середня вартість задекларованих товарів одним платником, грн	360,00
5. Ставка податку, %	10
6. Середня вартість патенту (ряд. 4 × ряд. 5), грн	<i>Визначити</i>
7. Сумарна вартість товарів (ряд. 3 × ряд. 4), тис. грн	<i>Визначити</i>
8. Ставка податку, %	10
9. Сума податку (ряд. 7 × ряд. 8), тис. грн	<i>Визначити</i>

⁶ Ставка податку на доходи фізичних осіб може змінюватися внаслідок реформування податкової системи України і прийняття Податкового кодексу.

Таблиця 2.7

РОЗРАХУНОК НАДХОДЖЕНЬ ЄДИНОГО ПОДАТКУ ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Показники	Сума, тис. грн
Сума податку, сплачена юридичними особами	3 900,0
Сума податку, сплачена фізичними особами	6 000,0
Разом	<i>Визначити</i>

Таблиця 2.8

РОЗРАХУНОК НАДХОДЖЕНЬ ПОДАТКУ З ВЛАСНИКІВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Показники	Сума, тис. грн
Надходження податку: з юридичних осіб з фізичних осіб	569,0 1 030,0
Пільги з податку: з юридичних осіб з фізичних осіб	0 0
Сума податку, що зараховується до доходів бюджету	<i>Визначити</i>

Таблиця 2.9

РОЗРАХУНОК НАДХОДЖЕНЬ ПЛАТИ ЗА ТОРГОВИЙ ПАТЕНТ

Показники	Сума, тис. грн
Плата за придбання торгового патенту на здійснення роздрібною торгівлі, сплачена фізичними особами	476,0
Плата за придбання торгового патенту на здійснення операцій у роздрібній торгівлі, сплачена юридичними особами	1 945,0
Плата за придбання торгового патенту на здійснення операцій з торгівлі готівковими валютними цінностями	365,0

Закінчення табл. 2.9

Показники	Сума, тис. грн
Плата за придбання торгового патенту на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу	540,0
Плата за придбання торгового патенту на здійснення оптової торгівлі, сплачена фізичними особами	42,0
Плата за придбання торгового патенту на здійснення торговельно-виробничої діяльності (громадське харчування), сплачена фізичними особами	115,0
Плата за придбання торгового патенту на здійснення оптової торгівлі, сплачена юридичними особами	1 410,0
Плата за придбання торгового патенту на здійснення торговельно-виробничої діяльності (громадське харчування), сплачена юридичними особами	489,0
Плата за придбання пільгового торгового патенту на здійснення торговельної діяльності	6,0
Плата за придбання короткотермінового торгового патенту на здійснення торговельної діяльності	0,0
Плата на придбання спеціального торгового патенту на здійснення торговельної діяльності	0,0
Плата за придбання спеціального торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг	0,0
Плата за придбання торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг, сплачена фізичними особами	12,0
Плата за придбання торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг, сплачена юридичними особами	200,0
Плата за придбання торгового патенту на здійснення окремих видів підприємницької діяльності, сплачена фізичними особами	0,0
Усього плати за торговий патент на деякі види підприємницької діяльності	<i>Визначити</i>

Таблиця 2.10

РОЗРАХУНОК НАДХОДЖЕНЬ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ

Показники	Поточний бюджетний рік			Прогноз на наступний бюджетний рік, тис. грн
	Затвержені рішенням про місцевий бюджет, тис. грн	Очікуване виконання за рік, тис. грн	Очікуваний рівень виконання, %	
Податок з реклами	404,4	412,2	<i>Визначити</i>	424,035
Комунальний податок	1 873,0	1 871,0	<i>Визначити</i>	1 871,5
Готельний збір ⁷	489,350	499,15	<i>Визначити</i>	497,325
Збір за паркування автомобіля	23,9	25,855	<i>Визначити</i>	26,175
Ринковий збір	1 552,3	1 625,79	<i>Визначити</i>	1 620,95
Збір за видачу ордера на квартиру	14,345	15,0	<i>Визначити</i>	13,0875
Збір за право використання місцевої символіки	648,7	648,7	<i>Визначити</i>	680,55
Збір за право проведення місцевих аукціонів	2,135	2,1	<i>Визначити</i>	2,0175
Збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг	94,6	92,55	<i>Визначити</i>	99,360
Разом місцевих податків і зборів	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

Таблиця 2.11

НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Показники	Поточний бюджетний рік			Прогноз на наступний бюджетний рік, тис. грн
	Затвержені рішенням про місцевий бюджет, тис. грн	Очікуване виконання у поточному році, тис. грн	Рівень виконання щодо плану, %	
Плата за державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності	248,0	245,0	<i>Визначити</i>	290,0
Плата за ліцензії на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами	1 038,8	1 075,3	<i>Визначити</i>	1 050,0

⁷ У разі стягнення.

Закінчення табл. 2.11

Показники	Поточний бюджетний рік			Прогноз на наступний бюджетний рік, тис. грн
	Затвержені рішенням про місцевий бюджет, тис. грн	Очікуване виконання у поточному році, тис. грн	Рівень виконання щодо плану, %	
Надходження до бюджету сум відсотків банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами	160,0	175,0	<i>Визначити</i>	162,5
Плата за оренду комунального майна	250,0	250,0	<i>Визначити</i>	200,0
Державне мито	1 380,0	1 430,0	<i>Визначити</i>	1420,0
Адміністративні штрафи та інші санкції	175,6	114,0	<i>Визначити</i>	100,0
Інші надходження (див. табл. 2.12)	108,0	100,5	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

На основі наведених вище показників визначити рівень виконання бюджету поточного року в частині неподаткових надходжень. Визначити суму інших надходжень, скориставшись даними табл. 2.12.

Таблиця 2.12

**РОЗШИФРУВАННЯ ДОХОДІВ ЗА КОДОМ БЮДЖЕТНОЇ КЛАСИФІКАЦІ
24060300 «ІНШІ НАДХОДЖЕННЯ»**

Показники	Сума, тис. грн
Погашення фінансової допомоги минулих років	57,5
Повернення коштів для відновлення бюджетних видатків	35,5
Інші платежі	1,0
Разом	<i>Визначити</i>

Міжбюджетні трансферти, які отримає бюджет району міста у наступному бюджетному році.

У наступному бюджетному році у доходах бюджету району міста передбачені такі міжбюджетні трансферти:

- дотація вирівнювання із міського бюджету;
- субвенція з міського бюджету на проведення соціальної програми оздоровлення молоді «Турбота»;

• субвенції з державного бюджету на соціальні програми, в тому числі на проведення загальнодержавної соціальної програми боротьби зі СНІДом.

Загалом сума міжбюджетних трансфертів складає 36% суми доходів загального фонду бюджету району міста. Питома вага дотації вирівнювання у доходах загального фонду бюджету району міста — 28%. Розрахунки провести у табл. 2.13.

Таблиця 2.13

РОЗРАХУНОК НАДХОДЖЕНЬ МІЖБЮДЖЕТНИХ ТРАНСФЕРТІВ НА НАСТУПНИЙ БЮДЖЕТНИЙ РІК

Надходження міжбюджетних трансфертів	Контрольні показники, тис. грн	Пропозиції району міста, тис. грн
Дотація вирівнювання	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Субвенція на програму «Турбота»	1500,0	1500,0
Субвенції на соціальні програми, в т. ч. на програму боротьби зі СНІДом	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Разом доходів від міжбюджетних трансфертів	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

Завдання 2.3.2. Планування видаткової частини місцевого бюджету.

Із бюджету району міста з районним поділом фінансується 10 головних розпорядників коштів (табл. 2.14).

Таблиця 2.14

Розпорядник коштів	Код відомчої класифікації
Районна в місті державна адміністрація	100
Фонд приватизації комунального майна району	108
Районна рада	110
Управління освіти	120
Управління охорони здоров'я	140
Управління праці та соціального захисту населення	150
Служба у справах неповнолітніх	170
Управління житлово-комунального господарства	190
Відділ культури	200
Фінансове управління	210

Для визначення обсягів асигнувань, необхідних для утримання установ і організацій району міста, зазначені головні розпорядники коштів готують бюджетні запити на підставі інформації, наданої їм розпорядниками коштів нижчого рівня. Порядок розрахунків показників видаткової частини бюджету району міста розглянемо на прикладі управління освіти й охорони здоров'я районної в місті державної адміністрації.

Управління освіти

Управління освіти районної в місті державної адміністрації обслуговує такі види навчально-виховних закладів (табл. 2.15).

Таблиця 2.15

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНІ ЗАКЛАДИ РАЙОНУ В МІСТІ

Види навчально-виховних закладів	Кількість закладів
Загальноосвітні та спеціалізовані школи	30
Спеціальні школи-інтернати для дітей з вадами розумового розвитку	2
Вечірні школи	2
Школи—дитячі садки	12
Дитячі садки	48

Їх загальна кількість у розрізі видів затверджується щорічно на початку навчального року розпорядженням районної в місті держадміністрації «Про затвердження мережі навчально-виховних закладів освіти району в місті на відповідний навчальний рік».

Заклади освіти надають Управлінню освіти необхідну інформацію і розрахунки, які є підставою для складання бюджетного запиту.

Варіант I. Скласти бюджетний запит по загальноосвітніх та спеціалізованих школах району

Розрахунки необхідно виконати у такій послідовності (у розрізі кодів економічної класифікації — надалі КЕК):

1000 «Поточні видатки».

1100 «Видатки на товари і послуги».

1110 «Оплата праці працівників бюджетних установ».

1111 «Заробітна плата».

Необхідно розрахувати фонд заробітної плати педагогічного персоналу загальноосвітніх та спеціалізованих шкіл на підставі даних, наведених у табл. 2.16 і 2.17.

Таблиця 2.16

ЗВЕДЕННЯ ФОНДУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Показники	1—4 класи	5—9 класи	10—11 класи	Разом
1. Кількість класів на 01.01.2005 р.	274	542	194	1010
2. Кількість педагогічних ставок на клас за тарифікацією	1,40	2,30	2,62	×
3. Середня ставка вчителя за тарифікацією, грн	202,87	204,25	214,44	×
4. Кількість педагогічних ставок на всі класи на 01.01.2005 р.	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
5. Фонд заробітної плати на один місяць у період січень—серпень, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
6. Фонд заробітної плати на вісім місяців, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
7. Кількість класів на 01.09.2005 р.	258	531	223	1012
8. Кількість педагогічних ставок на всі класи на 01.09.2005 р.	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
9. Фонд заробітної плати на один місяць у період вересень—грудень, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
10. Фонд заробітної плати на чотири місяці, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
11. Разом заробітна плата вчителів за рік, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
12. Середні витрати на перевірку зошитів на один клас за тарифікацією, грн	24,37	19,79	19,87	×

13. Фонд заробітної плати на місяць на 01.01 2005 р., грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

Закінчення табл. 2.16

Показники	1—4 класи	5—9 класи	10—11 класи	Разом
14. Витрати на перевірку зошитів за вісім місяців, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
15. Фонд заробітної плати на один місяць на 01.09.2005 р., грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
16. Витрати на перевірку зошитів за чотири місяці, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
17. Разом за перевірку зошитів, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
18. Разом фонд заробітної плати вчителів, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

Таблиця 2.17

СУМИ ДОПЛАТ ПЕДАГОГІЧНОМУ ПЕРСОНАЛУ В РОЗРІЗІ ВИДІВ

Вид доплати за:	Сума, грн
завідування кабінетом	5 070,72
завідування теплицею	39,12
завідування майстернею	2 106,24
позашкільну роботу з фізичного виховання	2 106,24
класне керівництво	451 352,14
бібліотечну роботу	1 149,12
обслуговування комп'ютерних класів	806,52
допризовну підготовку	1 136,52
вигук років	1 293 313,56
Разом	<i>Визначити</i>

Заробітна плата вчителів груп подовженого дня і керівників гуртків становить 287 217,09 грн і 161 443,80 грн відповідно.

Заробітну плату адміністративно-господарського персоналу необхідно визначити на підставі даних, наведених у табл. 2.18.

Таблиця 2.18

ЗВЕДЕННЯ ФОНДУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ

Посада	Ставка, грн	Кількість ставок на 01.01. 2005 р.	Місячний фонд заробітної плати в період з 01.01.05 до 01.09. 2005 р., грн	Кількість ставок на 01.09. 2005 р.	Місячний фонд заробітної плати в період з 01.09.05 до 01.01. 2006 р., грн
Директор	382,20	30,0	<i>Визначити</i>	30,0	<i>Визначити</i>
Заступник директора з навчально-виховної роботи	241,31	72,0	<i>Визначити</i>	74,0	<i>Визначити</i>
Педагог-організатор	214,88	32,0	<i>Визначити</i>	32,0	<i>Визначити</i>
Педагог-організатор навчальних груп	220,72	52,0	<i>Визначити</i>	55,0	<i>Визначити</i>
Методист	219,32	11,0	<i>Визначити</i>	11,0	<i>Визначити</i>
Психолог	216,53	33,0	<i>Визначити</i>	33,0	<i>Визначити</i>
Майстер ВН	190,81	6,0	<i>Визначити</i>	6,0	<i>Визначити</i>
Завідувач майстерні	196,00	1,0	<i>Визначити</i>	1,0	<i>Визначити</i>
Інструктор з фізкультури	189,28	5,0	<i>Визначити</i>	5,0	<i>Визначити</i>
Разом, педагогічні працівники	×	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Заступник директора з АГР	233,87	21,0	<i>Визначити</i>	21,0	<i>Визначити</i>
Секретар-друкарка	144,51	31,0	<i>Визначити</i>	31,0	<i>Визначити</i>
Лаборант	155,04	46,5	<i>Визначити</i>	46,0	<i>Визначити</i>
Інспектор з харчування	144,54	29,0	<i>Визначити</i>	29,0	<i>Визначити</i>
Завідувач бібліотеки	167,71	25,0	<i>Визначити</i>	25,0	<i>Визначити</i>
Бібліотекар	161,42	9,0	<i>Визначити</i>	9,0	<i>Визначити</i>
Завгосп	162,73	10,0	<i>Визначити</i>	10,0	<i>Визначити</i>

Медсестра	168,65	6,0	Визначити	6,0	Визначити
Технік	155,00	3,0	Визначити	3,0	Визначити

Закінчення табл. 2.18

Посада	Ставка, грн	Кількість ставок на 01.01.2005 р.	Місячний фонд заробітної плати в період з 01.01.05 до 01.09.2005 р., грн	Кількість ставок на 01.09.2005 р.	Місячний фонд заробітної плати в період з 01.09.05 до 01.01.2006 р., грн
Інженер	167,00	2,0	Визначити	2,0	Визначити
Разом, спеціалісти	×	Визначити	Визначити	Визначити	Визначити
Кухар	161,28	5,0	Визначити	5,0	Визначити
Підсобний робітник	155,31	6,0	Визначити	6,0	Визначити
Робітник з обслуговування	143,77	50,0	Визначити	50,0	Визначити
Прибиральниця	149,60	324,0	Визначити	324,0	Визначити
Гардеробник	136,00	56,5	Визначити	56,5	Визначити
Вахтер	136,00	5,0	Визначити	5,0	Визначити
Двірник	136,00	162,75	Визначити	162,75	Визначити
Сторож	190,40	68,0	Визначити	68,0	Визначити
Разом, адміністративно-господарський персонал	×	Визначити	Визначити	Визначити	Визначити
Разом на місяць	×	Визначити	Визначити	Визначити	Визначити

На підставі одержаних даних табл.2.18 розрахувати річний фонд заробітної плати адміністративно-господарського персоналу.

До витрат на оплату праці працівників установ освіти відносять також:

— фонд матеріального заохочення (5% від фонду заробітної плати з урахуванням усіх доплат*);

— кошти на оздоровлення педагогічного персоналу та матеріальна допомога в розмірі одного посадового окладу вчителя на рік.

* Фонд матеріального заохочення дозволяється створювати в розмірі, що становить від 2 до 5 % фонду заробітної плати і доплат усіх працівників установи.

1120 «Нарахування на заробітну плату».

Нарахування на заробітну плату станом на 2005 р. становили 36,8%.

1130 «Придбання предметів постачання і матеріалів, утримання бюджетних установ».

Дані для здійснення розрахунків надаються школами району залежно від наявних потреб. Зведення за кодами економічної класифікації проводить управління освіти.

1131 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар».

Необхідно розрахувати витрати на придбання класних журналів та мийних засобів за даними табл. 2.19. На придбання мийних засобів кожній установі виділяється 28,5 грн.

Таблиця 2.19

ЗВЕДЕННЯ ВИТРАТ НА ПРИДБАННЯ КЛАСНИХ ЖУРНАЛІВ

Показники	1—4 класи	5—9 класи	Разом
Кількість класів	254	692	×
Вартість одного журналу, грн	9	14	×
Сума коштів, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

Сума витрат на придбання медикаментів обчислюється на підставі фактичних видатків за попередній бюджетний рік. Середня вартість медикаментів на установу дорівнює 243,24 грн.

1133 «Продукти харчування».

Необхідно розрахувати витрати на придбання продуктів харчування за даними, наведеними в табл. 2.20.

Таблиця 2.20

ЗВЕДЕННЯ ВИТРАТ НА ПРИДБАННЯ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ

Кількість дітей на початок року	Кількість дітей на кінець року	Кількість днів функціонування установ	Кількість діто-днів	Грошова норма витрат, грн	Витрати на рік, грн
22 457	22 413	140	<i>Визначити</i>	0,69	<i>Визначити</i>

1137 «Поточний ремонт обладнання, інвентарю, будівель та технічне обслуговування обладнання».

Необхідно розрахувати суму видатків за кодом економічної класифікації (КЕК) 1137 виходячи з таких даних:

— середня вартість витрат на заміри опору струму — 805,55 грн на одну установу;

— середня вартість витрат на допуск до початку нового опалювального сезону — 1 944,44 грн на одну установу;

— витрати на проведення аварійних робіт на всі установи — 7000 грн;

— заборгованість за попередній рік — 83 400 грн.

1138 «Послуги зв'язку».

Середня вартість послуг зв'язку визначається на підставі наданих рахунків постачальника і становить 186,94 грн на одну установу на місяць.

1139 «Оплата інших послуг та інші видатки».

Необхідно розрахувати суму видатків за КЕК 1139 виходячи з наведених нижче розмірів місячних витрат загалом по загально-освітніх та спеціалізованих школах району (табл. 2.21).

Таблиця 2.21

ВИТРАТИ НА ІНШІ ПОСЛУГИ ТА ВИДАТКИ

Напрями використання коштів	Місячні витрати, грн	Витрати за рік, грн
Певірка систем центрального опалення, гарячого та холодного водопостачання	16 000,00	<i>Визначити</i>
Певірка технологічного обладнання (холодильники, електроплити та ін.)	508,33	<i>Визначити</i>
Профдезінфекція	22 300,00	<i>Визначити</i>
Послуги обчислювального центру	3 333,33	<i>Визначити</i>
Ревізія щитових	5 166,67	<i>Визначити</i>
Обслуговування модульних теплотильників	2 250,00	<i>Визначити</i>
Охорона комп'ютерних класів	3 641,67	<i>Визначити</i>
Обслуговування лічильників обліку тепла	7 941,67	<i>Визначити</i>
Охорона закладів району*	66 044,00	<i>Визначити</i>
Разом	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

До цієї статті витрат відносять також:

* Охорона загальноосвітніх та спеціалізованих шкіл проводиться лише 9 з 12 місяців у році.

- повірку лічильників газу (вартість повірки одного лічильника становить 100 грн, у даних установах таких лічильників сім);
- послуги банку (інкасація) — 33 000 грн;
- проведення енергетичного аудиту — 22 000 грн;
- заборгованість за попередні роки — 57 200 грн.

1160 «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв».

Визначити суму необхідних коштів виходячи з таких показників:

- а) 1161 «Оплата теплопостачання»;
  - витрати теплоенергії — 29 992,69 Гкал;
  - вартість 1 Гкал — 69 грн (з ПДВ);
- б) 1162 «Оплата водопостачання і водовідведення»;
  - витрати води — 274 558,82 м³;
  - вартість 1 м³ — 0,816 грн (з ПДВ);
- в) 1163 «Оплата електроенергії»;
  - витрати електроенергії — 1 970 123,46 кВт·год;
  - вартість 1 кВт·год — 0,162 грн;
- г) 1164 «Оплата природного газу»;
  - витрати природного газу — 4 428 м³;
  - вартість 1 м³ — 0,231 грн (з ПДВ);
- д) 1165 «Оплата інших комунальних послуг та енергоносіїв» — 39 450 грн.

1300 «Субсидії і поточні трансферти».

1340 «Поточні трансферти населенню».

1343 «Інші поточні трансферти населенню».

В установах даного виду закладів освіти навчається сім дітей-сиріт. Кишенькові витрати дітям-сиротам плануються у розмірі 6,8 грн на місяць. Потрібно визначити річну суму цих витрат.

2000 «Капітальні видатки».

2100 «Придбання основного капіталу».

2110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування».

Протягом року загальноосвітніми та спеціалізованими школами планується придбати комп'ютерну техніку і меблі в такій кількості (табл. 2.22). Визначити загальну вартість цих витрат.

Таблиця 2.22

ЗВЕДЕННЯ ВИТРАТ НА ПРИДБАННЯ ОБЛАДНАННЯ І ПРЕДМЕТІВ ДОВГОСТРОКОВОГО КОРИСТУВАННЯ

Вид обладнання	Вартість одиниці обладнання, грн	Кількість, шт.	Загальна вартість, грн

Комп'ютерна техніка	5 000,00	30	<i>Визначити</i>
Комплекти аудиторні (на два учні)	161,54	1000	<i>Визначити</i>
Дошки шкільні	850,00	20	<i>Визначити</i>

Закінчення табл. 2.22

Вид обладнання	Вартість одиниці обладнання, грн	Кількість, шт.	Загальна вартість, грн
Стінка для класу	1 700,00	20	<i>Визначити</i>
Стіл для вчителя	180,00	25	<i>Визначити</i>
Стілець для вчителя	72,00	40	<i>Визначити</i>
Разом	×	×	<i>Визначити</i>

Варіант II. Скласти бюджетний запит за спеціальними школами-інтернатами району

Розрахунки необхідно виконати у такій послідовності (у розрізі КЕК).

1000 «Поточні видатки».

1100 «Видатки на товари і послуги».

1110 «Оплата праці працівників бюджетних установ».

1111 «Заробітна плата».

Необхідно розрахувати фонд заробітної плати педагогічного персоналу спеціальних шкіл-інтернатів на підставі даних, наведених у табл. 2.23 і 2.24.

Таблиця 2.23

ЗВЕДЕННЯ ФОНДУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Показники	1—4 класи	5—9 класи	Разом
1. Кількість класів на 01.01.2005 р.	7	22	29
2. Кількість педагогічних ставок на клас за тарифікацією	1,65	2,41	×
3. Середня ставка вчителя за тарифікацією, грн	226,45	225,91	×
4. Кількість педагогічних ставок на всі класи на 01.01.2005 р.	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	×

5. Фонд заробітної плати на один місяць у період січень—серпень, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
6. Фонд заробітної плати за вісім місяців, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

Закінчення табл. 2.23

Показники	1—4 класи	5—9 класи	Разом
7. Кількість класів на 01.09.2005 р.	8	21	29
8. Кількість педагогічних ставок на всі класи на 01.09.2005 р.	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
9. Фонд заробітної плати за один місяць у період вересень—грудень, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
10. Фонд заробітної плати за чотири місяці, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
11. Разом заробітна плата вчителів за рік, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
12. Середні витрати на перевірку зошитів на один клас за тарифікацією, грн	24,84	12,95	×
13. Фонд заробітної плати на місяць на 01.01.2005 р., грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
14. Витрати на перевірку зошитів за вісім місяців, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
15. Фонд заробітної плати на один місяць на 01.09.2005 р., грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
16. Витрати на перевірку зошитів за чотири місяці, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
17. Разом за перевірку зошитів, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
18. Разом фонд заробітної плати вчителів, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

Таблиця 2.24

СУМИ ДОПЛАТ ПЕДАГОГІЧНОМУ ПЕРСОНАЛУ В РОЗРІЗІ ВИДІВ

Вид доплати за:	Сума, грн
завідування кабінетом	36,48
завідування майстернею	257,04
позашкільну роботу з фізичного виховання	30,00

бібліотечну роботу	52,68
вислугу років	68 549,88
Разом	<i>Визначити</i>

Заробітна плата вихователів подовженого дня і керівників гуртків становить 71 581,20 грн і 4 788,60 грн відповідно.

Заробітну плату адміністративно-господарського персоналу необхідно визначити на підставі даних, наведених у табл. 2.25.

Таблиця 2.25

ЗВЕДЕННЯ ФОНДУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ

Посада	Ставка, грн	Кількість ставок на 01.01.2005 р.	Місячний фонд заробітної плати в період з 01.01.05 до 01.09.2005 р.	Кількість ставок на 01.09.2005 р.	Місячний фонд заробітної плати в період з 01.09.05 до 01.01.2006 р.
Директор	395,10	2,0	<i>Визначити</i>	2,0	<i>Визначити</i>
Заступник директора	251,30	3,0	<i>Визначити</i>	3,0	<i>Визначити</i>
Педагог-організатор	208,40	2,0	<i>Визначити</i>	2,0	<i>Визначити</i>
Психолог	225,90	2,0	<i>Визначити</i>	2,0	<i>Визначити</i>
Разом, педагогічні працівники	×	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Заступник директора з АГР	206,03	2,0	<i>Визначити</i>	2,0	<i>Визначити</i>
Секретар-друкарка	169,20	2,0	<i>Визначити</i>	2,0	<i>Визначити</i>
Завідувач бібліотеки	180,00	1,0	<i>Визначити</i>	1,0	<i>Визначити</i>
Бібліотекар	198,95	0,5	<i>Визначити</i>	0,5	<i>Визначити</i>
Водій	187,20	2,0	<i>Визначити</i>	2,0	<i>Визначити</i>
Лікар	264,23	2,0	<i>Визначити</i>	2,0	<i>Визначити</i>
Медсестра	202,40	3,0	<i>Визначити</i>	3,0	<i>Визначити</i>
Шеф-кухар	198,00	1,0	<i>Визначити</i>	1,0	<i>Визначити</i>
Кухар	186,48	4,0	<i>Визначити</i>	4,0	<i>Визначити</i>
Підсобний робітник	177,82	4,0	<i>Визначити</i>	4,0	<i>Визначити</i>

Робітник з обслуговування	160,00	4,5	<i>Визначити</i>	4,5	<i>Визначити</i>
Прибиральниця	162,48	28,5	<i>Визначити</i>	28,5	<i>Визначити</i>
Гардеробник	156,40	1,0	<i>Визначити</i>	1,0	<i>Визначити</i>

Закінчення табл. 2.25

Посада	Ставка, грн	Кількість ставок на 01.01. 2005 р.	Місячний фонд заробітної плати в період з 01.01.05 до 01.09. 2006 р.	Кількість ставок на 01.09. 2005 р.	Місячний фонд заробітної плати в період з 01.09.05 до 01.01. 2006 р.
Кастелянка	159,80	2,0	<i>Визначити</i>	2,0	<i>Визначити</i>
Двірник	145,07	3,0	<i>Визначити</i>	3,0	<i>Визначити</i>
Сторож	208,53	3,0	<i>Визначити</i>	3,0	<i>Визначити</i>
Комірник	159,80	2,0	<i>Визначити</i>	2,0	<i>Визначити</i>
Помічник вихователя	210,10	8,0	<i>Визначити</i>	8,0	<i>Визначити</i>
Машиніст з прання білизни	175,26	4,0	<i>Визначити</i>	4,0	<i>Визначити</i>
Разом, адміністративно-господарський персонал	×	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Разом на місяць	×	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

На підставі одержаних даних табл. 2.25 розрахувати річний фонд заробітної плати адміністративно-господарського персоналу.

До витрат на оплату праці працівників установ освіти відносять також:

— фонд матеріального заохочення (5% від фонду заробітної плати з урахуванням усіх доплат*);

— кошти на оздоровлення педагогічного персоналу та матеріальна допомога в розмірі одного посадового окладу вчителя на рік, разом становлять 19 000 грн.

1120 «Нарахування на заробітну плату».

Нарахування на заробітну плату станом на 2005 р. становили 36,8%.

* Фонд матеріального заохочення дозволяється створювати в розмірі, що становить від 2 до 5% фонду заробітної плати і доплат усіх працівників установи.

1130 «Придбання предметів постачання і матеріалів, утримання бюджетних установ».

Дані для здійснення розрахунків надаються школами-інтернатами району виходячи із наявних потреб. Зведення за кодами економічної класифікації проводить Управління освіти.

1131 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар».

Необхідно розрахувати витрати на придбання класних журналів та мийних засобів виходячи з даних табл. 2.26. На придбання мийних засобів кожній установі виділяється 68,08 грн в місяць.

Таблиця 2.26

ЗВЕДЕННЯ ВИТРАТ НА ПРИДБАННЯ КЛАСНИХ ЖУРНАЛІВ

Показники	1—4 класи	5—9 класи	Разом
Кількість класів	8	21	×
Вартість одного журналу, грн	9	14	×
Сума коштів, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

Витрати на придбання медикаментів становлять 2000 грн.

1133 «Продукти харчування».

Необхідно розрахувати витрати на придбання продуктів харчування, користуючись даними табл. 2.27.

Таблиця 2.27

ЗВЕДЕННЯ ВИТРАТ НА ПРИДБАННЯ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ

Категорія дітей	Кількість дітей на початок року	Кількість дітей на кінець року	Число днів функціонування установ	Кількість діто-днів	Грошова норма витрат, грн	Витрати на рік, грн
Інтернатні	183	180	130	<i>Визначити</i>	9,00	<i>Визначити</i>
Приходящі	112	111	130	<i>Визначити</i>	4,50	<i>Визначити</i>
Надомники	15	15	130	<i>Визначити</i>	0,00	<i>Визначити</i>
Разом	×	×	130	×	×	<i>Визначити</i>

1137 «Поточний ремонт обладнання, інвентарю, будівель та технічне обслуговування обладнання».

Необхідно розрахувати суму видатків виходячи з того, що середня вартість витрат на заміри опору струму становить 600 грн на одну установу.

1138 «Послуги зв'язку».

Середня вартість послуг зв'язку визначається на підставі наданих рахунків постачальника і становить 187,5 грн на одну установу в місяць.

1139 «Оплата інших послуг та інші видатки».

Необхідно розрахувати суму видатків виходячи з таких місячних витрат на одну школу-інтернат (табл. 2.28).

Таблиця 2.28

ВИТРАТИ НА ІНШІ ПОСЛУГИ ТА ВИДАТКИ

Напрями використання коштів	Місячні витрати по одній установі, грн	Витрати за рік на одну установу, грн	Витрати за рік на всі установи району, грн
Повірка технологічного обладнання (холодильники, електроплити та ін.)	541,67	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Профдезінфекція	41,67	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Ревізія щитових	33,33	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Обслуговування лічильників обліку тепла	716,67	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Разом	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

1160 «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв».

Потрібно визначити суму необхідних коштів виходячи з таких показників:

а) 1161 «Оплата тепlopостачання»:

— витрати теплоенергії — 2 173,913 Гкал;

— вартість 1 Гкал — 69 грн (з ПДВ);

б) 1162 «Оплата водопостачання і водовідведення»:

— витрати води — 46569 м³;

— вартість 1 м³ — 0,816 грн (з ПДВ);

в) 1163 «Оплата електроенергії»:

— витрати електроенергії — 207 407 кВт·год;

— вартість 1 кВт·год — 0,162 грн;

г) 1164 «Оплата природного газу»:

— витрати природного газу — 1299 м³;

— вартість 1 м³ — 0,231 грн (з ПДВ);

д) 1165 «Оплата інших комунальних послуг та енергоносіїв» — 2200 грн.

1300 «Субсидії і поточні трансферти».

1340 «Поточні трансферти населенню».

1343 «Інші поточні трансферти населенню».

В установах даного виду закладів освіти навчається дев'ять дітей-сиріт. Кишенькові витрати дітям-сиротам плануються у розмірі 6,8 грн на місяць. Потрібно визначити річну суму витрат, ураховуючи, що в кінці травня відбудеться випуск двох з дев'яти дітей-сиріт. Це передбачає припинення виплати на кишенькові витрати, а також здійснення витрат на придбання одягу (357 грн на одну дитину) та виплату первинних витрат у розмірі 27,2 грн (теж на одну дитину).

2000 «Капітальні видатки».

Протягом року капітальні видатки спеціальними школами-інтернатами не плануються.

Варіант III. Скласти бюджетний запит по вечірніх школах району

Розрахунки необхідно виконати у такій послідовності (у розрізі КЕК).

1000 «Поточні видатки».

1100 «Видатки на товари і послуги».

1110 «Оплата праці працівників бюджетних установ».

1111 «Заробітна плата».

Необхідно розрахувати фонд заробітної плати педагогічного персоналу вечірніх шкіл на підставі даних, наведених у табл. 2.29 і 2.30.

Таблиця 2.29

ЗВЕДЕННЯ ФОНДУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Показники	5—9 класи	10—11 класи	Разом
1. Кількість класів на 01.01.2005 р.	5	26	31
2. Кількість педагогічних ставок на клас за тарифікацією	1,22	1,19	×
3. Середня ставка вчителя за тарифікацією, грн	197,21	199,27	×
4. Кількість педагогічних ставок на всі класи на 01.01.2005 р.	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

5. Фонд заробітної плати на один місяць у період січень—серпень, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
6. Фонд заробітної плати за вісім місяців, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
7. Кількість класів на 01.09.2005 р.	5	26	31
8. Кількість педагогічних ставок на всі класи на 01.09.2005 р.	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

Закінчення табл. 2.29

Показники	5—9 класи	10—11 класи	Разом
9. Фонд заробітної плати на один місяць у період вересень—грудень, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
10. Фонд заробітної плати за чотири місяці, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
11. Разом заробітна плата вчителів за рік, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
12. Середні витрати за перевірку зошитів на один клас за тарифікацією, грн	8,89	8,28	×
13. Фонд заробітної плати на місяць на 01.01.2005 р., грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
14. Витрати на перевірку зошитів за вісім місяців, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
15. Фонд заробітної плати на один місяць на 01.09.2005 р., грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
16. Витрати на перевірку зошитів за чотири місяці, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
17. Разом за перевірку зошитів, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
18. Разом фонд заробітної плати вчителів, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

Таблиця 2.30

СУМИ ДОПЛАТ ПЕДАГОГІЧНОМУ ПЕРСОНАЛУ В РОЗРІЗІ ВИДІВ

Вид доплати за:	Сума, грн
завідування кабінетом	164,16
класне керівництво	12 996,96

бібліотечну роботу	60,00
вислугу років	22 852,68
Разом	<i>Визначити</i>

Заробітну плату адміністративно-господарського персоналу необхідно визначити на підставі даних, наведених у табл. 2.31.

Таблиця 2.31

ЗВЕДЕННЯ ФОНДУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ

Посада	Ставка, грн	Кількість ставок на 01.01. 2005 р.	Місячний фонд заробітної плати в період з 01.01. до 01.09. 2005 р.	Кількість ставок на 01.09. 2005 р.	Місячний фонд заробітної плати в період з 01.09.05 до 01.01. 2006 р.
Директор	363,00	2,0	<i>Визначити</i>	2,0	<i>Визначити</i>
Заступник директора	229,90	3,0	<i>Визначити</i>	3,0	<i>Визначити</i>
Разом педпрацівників:	×	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Заступник директора з АГР	229,90	1,0	<i>Визначити</i>	1,0	<i>Визначити</i>
Секретар-друкарка	144,00	2,0	<i>Визначити</i>	2,0	<i>Визначити</i>
Лаборант	161,28	2,0	<i>Визначити</i>	2,0	<i>Визначити</i>
Завідувач бібліотеки	158,00	2,0	<i>Визначити</i>	2,0	<i>Визначити</i>
Завгосп	161,00	1,0	<i>Визначити</i>	1,0	<i>Визначити</i>
Робітник з обслуговування	144,00	2,0	<i>Визначити</i>	2,0	<i>Визначити</i>
Прибиральниця	149,60	9,5	<i>Визначити</i>	9,5	<i>Визначити</i>
Гардеробник	136,00	2,0	<i>Визначити</i>	2,0	<i>Визначити</i>
Двірник	136,00	7,0	<i>Визначити</i>	7,0	<i>Визначити</i>
Сторож	190,40	4,0	<i>Визначити</i>	4,0	<i>Визначити</i>
Разом адміністративно-господарський персонал	×	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Разом на місяць	×	×	<i>Визначити</i>	×	<i>Визначити</i>

На підставі одержаних даних табл.2.31 розрахувати річний фонд заробітної плати адміністративно-господарського персоналу.

До витрат на оплату праці працівників установ освіти відносять також:

— фонд матеріального заохочення (5% від фонду заробітної плати з урахуванням усіх доплат*);

— кошти на оздоровлення педагогічного персоналу та матеріальна допомога в розмірі одного посадового окладу вчителя на рік становлять відповідно 6 760 грн та 6 770 грн.

1120 «Нарахування на заробітну плату».

Нарахування на заробітну плату станом на 2005 р. становили 36,8%.

1130 «Видатки на придбання предметів постачання і матеріалів, утримання бюджетних установ».

Дані для здійснення розрахунків надаються школами району виходячи із наявних потреб. Зведення за кодами економічної класифікації проводить управління освіти.

1131 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар».

Необхідно розрахувати витрати на придбання класних журналів та мийних засобів, виходячи з того, що на придбання мийних засобів кожній установі виділяється 33 грн, а на придбання класних журналів — 14 грн на один клас.

1137 «Поточний ремонт обладнання, інвентарю, будівель та технічне обслуговування обладнання».

Необхідно розрахувати суму видатків за КЕК 1137 виходячи з того, що середня вартість електромонтажних робіт становить 600 грн на одну установу.

1138 «Послуги зв'язку».

Середня вартість послуг зв'язку визначається на підставі наданих рахунків постачальника і становить 187,5 грн на одну установу на місяць.

1139 «Оплата інших послуг та інші видатки».

Витрати на обслуговування лічильників обліку тепла становлять 8600 грн на одну установу.

1160 «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв».

Потрібно визначити суму необхідних коштів на підставі таких показників:

а) *1161 «Оплата теплопостачання»:*

— витрати теплоенергії — 969,5 Гкал;

---

* Фонд матеріального заохочення дозволяється створювати в розмірі, що становить від 2 до 5 % фонду заробітної плати і доплат усіх працівників установи.

- вартість 1 Гкал — 69 грн (з ПДВ);
 б) 1162 «Оплата водопостачання і водовідведення»:
 — витрати води — 19 607,9 м³;
 — вартість 1 м³ — 0,816 грн (з ПДВ);
 в) 1163 «Оплата електроенергії»:
 — витрати електроенергії — 37650 кВт·год;
 — вартість 1 кВт·год — 0,162 грн;
 г) 1165 «Оплата інших комунальних послуг та енергоносіїв» —
 2 200 грн.

2000 «Капітальні видатки».

Протягом року капітальні видатки вечірніми школами не плануються.

Варіант IV. Скласти бюджетний запит по дошкільних закладах освіти (дитячих садках) району

Розрахунки витрат по дошкільних закладах освіти необхідно виконати у такій послідовності (у розрізі КЕК).

1000 «Поточні видатки».

1100 «Видатки на товари і послуги».

1110 «Оплата праці працівників бюджетних установ.

1111 «Заробітна плата».

Необхідно розрахувати фонд заробітної плати працівників дошкільних закладів освіти на підставі даних, наведених у табл.2.32 і 2.33.

Таблиця 2.32

ЗВЕДЕННЯ ФОНДУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПРАЦІВНИКІВ

Посада	Ставка, грн	Кількість ставок на 01.01. 2005 р.	Місячний фонд заробітної плати, грн	Розрахунок професійних відпусток, грн
Завідувач	328,28	48,00	Визначити	24 260,40
Вихователь-методист	208,53	18,50	Визначити	126,71
Психолог	206,27	1,50	Визначити	0,00
Вихователі	183,71	358,85	Визначити	93 856,08
Вихователі (спеціалісти)	206,69	140,96	Визначити	53 589,65
Вихователі з фізкультури	195,77	6,00	Визначити	0,00

Вихователі з освітньої діяльності	167,00	1,00	Визначити	0,00
Інструктор фізкультури	188,14	6,75	Визначити	0,00
Музикальний керівник	179,17	48,00	Визначити	0,00
Музикальний керівник (спеціаліст)	198,81	16,25	Визначити	0,00
Вчитель-логопед	210,55	24,00	Визначити	0,00
Вчитель-дефектолог	225,90	3,00	Визначити	0,00

Продовження табл. 2.32

Посада	Ставка, грн	Кількість ставок на 01.01. 2005 р.	Місячний фонд заробітної плати, грн	Розрахунок професійних відпусток, грн
Тифлопедагог	220,97	3,00	Визначити	0,00
Старша медсестра	193,87	52,50	Визначити	10 695,44
Патронажна медсестра	190,40	8,50	Визначити	1700,67
Медсестра з фізіотерапії	155,30	5,50	Визначити	0,00
Медсестра по басейну	182,85	2,00	Визначити	0,00
Завгосп	164,70	43,50	Визначити	0,00
Шеф-кухар	177,00	5,00	Визначити	930,00
Кухар	165,56	102,50	Визначити	16 106,97
Підсобний робітник	165,93	48,00	Визначити	6479,59
Кастелянка	139,95	29,25	Визначити	0,00
Комірник	146,20	4,00	Визначити	0,00
Робітник з обслуговування	148,84	61,00	Визначити	0,00
Прибиральниця	158,42	18,50	Визначити	0,00
Машиніст з прання білизни	159,26	78,00	Визначити	13 054,74
Помічник вихователя	150,00	189,60	Визначити	23 137,63
Помічник вихователя (спеціаліст)	171,40	67,93	Визначити	9151,71
Помічник вихователя (у нічний час)	220,53	7,68	Визначити	1377,92
Няня-санітарка	138,72	75,10	Визначити	8139,66

Няня-санітарка (спеціаліст)	157,09	16,74	<i>Визначити</i>	2139,44
Двірник	140,40	105,00	<i>Визначити</i>	0,00
Сторож	193,78	100,50	<i>Визначити</i>	0,00
Інструктор ЛФК	179,77	3,50	<i>Визначити</i>	0,00
Масажист	192,28	7,00	<i>Визначити</i>	0,00
Помічник завідувача з АГЧ	159,09	3,00	<i>Визначити</i>	0,00

Закінчення табл. 2.32

Посада	Ставка, грн	Кількість ставок на 01.01. 2005 р.	Місячний фонд заробітної плати, грн	Розрахунок професійних відпусток, грн
Дезінфектор	149,60	1,50	<i>Визначити</i>	0,00
Технік з ремонту апаратури	148,35	1,00	<i>Визначити</i>	0,00
Вартівник	156,40	2,50	<i>Визначити</i>	0,00
Няня-санітарка (в нічний час)	193,20	2,60	<i>Визначити</i>	408,67
Дітсестра	194,92	1,00	<i>Визначити</i>	0,00
Гіпсотехнік	150,00	0,50	<i>Визначити</i>	0,00
Разом на місяць	×	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i> *

На підставі одержаних даних табл. 2.32 розрахувати річний фонд заробітної плати працівників дошкільних закладів освіти.

Визначено такі суми доплат педагогічному персоналу у розрізі видів (табл. 2.33).

Таблиця 2.33

СУМИ ДОПЛАТ ПЕДАГОГІЧНОМУ ПЕРСОНАЛУ

Вид доплати за:	Сума, грн
відшкодування збитків у зв'язку з втратою годовальника	10 506,24
вислугу років	324 732,00

* Разом на рік.

Разом	<i>Визначити</i>

До витрат на оплату праці працівників установ освіти відносять також:

— фонд матеріального заохочення (5% від фонду заробітної плати з урахуванням усіх доплат^{**});

— кошти на оздоровлення персоналу та матеріальна допомога в розмірі одного посадового окладу на рік, становлять відповідно 137 775,21 грн та 137 209,88 грн.

1120 «Нарахування на заробітну плату».

Нарахування на заробітну плату станом на 2005 р. становили 36,8%.

1130 «Придбання предметів постачання і матеріалів, утримання бюджетних установ».

Дані для здійснення розрахунків надаються дошкільним закладам освіти району виходячи із наявних потреб. Зведення за кодами економічної класифікації проводить управління освіти.

1131 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар».

Необхідно розрахувати витрати на придбання медикаментів для надання першої медичної допомоги. Середня вартість аптечки на установу становить 208,34 грн.

1133 «Продукти харчування».

Необхідно розрахувати потребу в бюджетних коштах на придбання продуктів харчування за даними табл. 2.34, ураховуючи, що 50% цієї вартості сплачують батьки (у звичайних групах дошкільних закладів освіти 759 дітей звільнені від плати за харчування взагалі).

Таблиця 2.34

ЗВЕДЕННЯ ВИТРАТ НА ПРИДБАННЯ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ

Кількість дітей	Число днів функціонування установ	Кількість діто-днів	Вартість харчування, грн	Витрати на рік, грн	Витрати з бюджету на рік, грн
3119	135	<i>Визначити</i>	4,00	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
1055	135	<i>Визначити</i>	5,00	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

^{**} Фонд матеріального заохочення дозволяється створювати в розмірі, що становить від 2 до 5% фонду заробітної плати і доплат усіх працівників установи.

Вартість харчування для дітей звичайних груп становить 4 грн, санаторних і спеціальних груп — 5 грн.

759	135	<i>Визначити</i>	4,00	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Разом	×	×	×	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

1136 «Оренда та експлуатаційні послуги».

Оплата за оренду по всіх дошкільних закладах освіти складає 277,25 грн щомісяця, крім того, заборгованість за попередні роки становить 3327 грн.

1137 «Поточний ремонт обладнання, інвентарю, будівель та технічне обслуговування обладнання».

Необхідно розрахувати суму витратків на підставі таких даних:

— середня вартість витрат на заміри опору струму становить 291,67 грн на одну установу;

— середня вартість витрат на допуск до початку нового опалювального сезону — 1250 грн на одну установу;

— витрати на проведення аварійних робіт — 50 000 грн.

— заборгованість за попередній період — 28 400 грн.

1138 «Послуги зв'язку».

Середня абонентська плата згідно з договорами становить 794 грн на одну установу на місяць, крім того, середньомісячна вартість міських розмов для всіх дошкільних закладів освіти району дорівнює 3 666 грн.

1139 «Оплата інших послуг та інші видатки».

Необхідно розрахувати суму витратків виходячи з даних табл.2.35.

Таблиця 2.35

ОПЛАТА ІНШИХ ПОСЛУГ ТА ІНШІ ВИДАТКИ ПО ВСІХ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ РАЙОНУ

Напрями використання коштів	Місячні витрати, грн	Витрати за рік, грн
Повірка систем центрального опалення, гарячого та холодного водопостачання	7 333,34	<i>Визначити</i>
Повірка технологічного обладнання (холодильники, електроплити та ін.)	12 158,34	<i>Визначити</i>
Профдезінфекція	2 527,17	<i>Визначити</i>
Ревізія щитових	1 000,00	<i>Визначити</i>
Обслуговування модульних теплолічильників	3 150,00	<i>Визначити</i>

Обслуговування лічильників обліку тепла	3 042,08	<i>Визначити</i>
Послуги обчислювального центру	6 664,08	<i>Визначити</i>
Разом	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

До цієї статті витрат відносять також:

— повірку лічильників газу (вартість повірки одного лічильника становить 140 грн, у названих установах таких лічильників 10);

— повірка лічильників тепла (вартість повірки одного лічильника становить 770 грн, у даних установах таких лічильників 20);

— заборгованість за попередні роки — 182 300 грн.

1160 «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв».

Потрібно визначити суму необхідних коштів на підставі таких показників:

а) 1161 «Оплата теплопостачання».

— витрати теплоенергії — 27 423,1 Гкал;

— вартість 1 Гкал — 69 грн (з ПДВ).

б) 1162 «Оплата водопостачання і водовідведення».

— витрати води — 250 857,9 м³;

— вартість 1 м³ — 0,816 грн (з ПДВ).

в) 1163 «Оплата електроенергії».

— витрати електроенергії — 1 501 234,6 кВт·год;

— вартість 1 кВт·год — 0,162 грн.

г) 1164 «Оплата природного газу».

— витрати природного газу — 141 558,4 м³;

— вартість 1 м³ — 0,231 грн (з ПДВ).

д) 1165 «Оплата інших комунальних послуг та енергоносіїв».

— кількість вивезень сміття — 257;

— вартість одного вивезення — 11,7 грн (з ПДВ);

— інші витрати — 3 969 грн.

2000 «Капітальні видатки».

2100 «Придбання основного капіталу».

2110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування».

Протягом року дошкільними закладами освіти планується придбати 200 «столів комплексних аудиторних», вартість одного стола становить 154 грн.

2130 «Капітальний ремонт, реконструкція та реставрація».

2133 «Капітальний ремонт і реконструкція інших об'єктів»

Видатки визначено в обсязі 260 700 грн на рік.

Варіант V. Скласти бюджетний запит по дошкільних навчальних закладах (школах—дитячих садках) району

Розрахунки необхідно виконати у такій послідовності (у розрізі КЕК).

1000 «Поточні видатки»

1100 «Видатки на товари і послуги».

1110 «Оплата праці працівників бюджетних установ».

1111 «Заробітна плата».

Необхідно розрахувати фонд заробітної плати педагогічного персоналу дошкільних навчальних закладів на підставі даних, наведених у табл. 2.36 і 2.37.

Таблиця 2.36

ЗВЕДЕННЯ ФОНДУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Показники	1—4 класи
1. Кількість класів на 01.01.2005 р.	44
2. Кількість педагогічних ставок на клас за тарифікацією	1,27
3. Середня ставка вчителя за тарифікацією, грн	192,32
4. Кількість педагогічних ставок на всі класи на 01.01.2005 р.	<i>Визначити</i>
5. Фонд заробітної плати на один місяць у період січень—серпень, грн	<i>Визначити</i>
6. Фонд заробітної плати за вісім місяців, грн	<i>Визначити</i>
7. Кількість класів на 01.09.2005 р.	49
8. Кількість педагогічних ставок на всі класи на 01.09.2005 р.	<i>Визначити</i>
9. Фонд заробітної плати за один місяць у період вересень—грудень, грн	<i>Визначити</i>
10. Фонд заробітної плати за чотири місяці, грн	<i>Визначити</i>
11. Разом заробітна плата вчителів за рік, грн	<i>Визначити</i>
12. Середні витрати на перевірку зошитів за один клас за тарифікацією, грн	20,28

13. Фонд заробітної плати за один місяць на 01.01.2005 р., грн	<i>Визначити</i>
14. Витрати на перевірку зошитів за вісім місяців, грн	<i>Визначити</i>
15. Фонд заробітної плати на один місяць на 01.09.2005 р., грн	<i>Визначити</i>
16. Витрати на перевірку зошитів за чотири місяці, грн	<i>Визначити</i>
17. Разом за перевірку зошитів, грн	<i>Визначити</i>
18. Разом фонд заробітної плати вчителів за рік, грн	<i>Визначити</i>

Визначено такі суми доплат педагогічному персоналу у розрізі видів (табл. 2.37).

Таблиця 2.37

СУМИ ДОПЛАТ ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ

Вид доплати за:	Сума, грн
позашкільну роботу з фізичного виховання	13 763,54
класне керівництво	13 763,54
вислугу років	105 651,60
Разом	<i>Визначити</i>

Заробітна плата вихователів груп подовженого дня і керівників гуртків становить відповідно 109 876,20 грн і 2 121 грн.

Заробітну плату адміністративно-господарського персоналу необхідно визначити на підставі даних, наведених у табл. 2.38.

Таблиця 2.38

ЗВЕДЕННЯ ФОНДУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРЬКОГО ПЕРСОНАЛУ

Посада	Ставка, грн	Кількість ставок на 01.01. 2005 р.	Місячний фонд заробітної плати, грн	Розрахунок професійних відпусток, грн
Директор	332,39	12,00	<i>Визначити</i>	0,00
Заступник директора з ГПД	208,92	12,00	<i>Визначити</i>	0,00
Психолог	187,00	2,00	<i>Визначити</i>	0,00
Вихователі дошкільних груп	183,05	85,50	<i>Визначити</i>	22 282,55

Вихователі (спеціалісти)	206,58	16,98	Визначити	6 658,82
Вихователі з фізкультури	214,95	2,00	Визначити	0,00
Вихователі по зображувальній діяльності	188,70	1,00	Визначити	0,00
Інструктор фізкультури	180,50	5,63	Визначити	0,00
Музичний керівник	177,85	11,75	Визначити	0,00
Музичний керівник (спеціаліст)	197,15	2,00	Визначити	0,00
Вихователь-методист	195,71	3,50	Визначити	0,00

Продовження табл. 2.38

Посада	Ставка, грн	Кількість ставок на 01.01. 2005 р.	Місячний фонд заробітної плати, грн	Розрахунок професійних відпусток, грн
Вчитель-логопед	240,82	2,50	Визначити	0,00
Вчитель-дефектолог	234,40	1,00	Визначити	0,00
Заступник директора з АГР	202,35	3,00	Визначити	0,00
Старша медсестра	188,31	15,50	Визначити	2 374,66
Медсестра-масажистка	182,56	2,00	Визначити	0,00
Медсестра з фізіотерапії	173,85	1,50	Визначити	0,00
Медсестра по басейну	164,00	2,00	Визначити	0,00
Медсестра	161,00	2,50	Визначити	0,00
Діловод	144,00	7,00	Визначити	0,00
Інспектор з харчування	144,00	7,00	Визначити	0,00
Бібліотекар	160,08	6,00	Визначити	0,00
Завгосп	161,00	9,00	Визначити	0,00
Шеф-кухар	168,22	5,00	Визначити	883,89
Кухар	161,28	26,00	Визначити	3 411,48
Підсобний робітник	161,28	17,25	Визначити	2 263,39
Кастелянка	136,00	9,50	Визначити	0,00
Комірник	136,00	4,50	Визначити	0,00
Робітник з обслуговування	144,60	17,50	Визначити	0,00

Прибиральниця	149,60	19,00	Визначити	0,00
Машиніст з прання білизни	154,38	23,75	Визначити	2 982,90
Помічник вихователя	150,00	88,00	Визначити	10 738,98
Помічник вихователя (спеціаліст)	171,40	8,60	Визначити	1 199,22
Помічник вихователя (у нічний час)	239,96	1,20	Визначити	234,27
Няня-санітарка	138,00	12,30	Визначити	1 380,94
Няня-санітарка (спеціаліст)	158,70	1,50	Визначити	193,67

Закінчення табл. 2.38

Посада	Ставка, грн	Кількість ставок на 01.01. 2005 р.	Місячний фонд заробітної плати, грн	Розрахунок професійних відпусток, грн
Оператор хлор. устаткування	150,28	4,00	Визначити	0,00
Двірник	136,00	35,00	Визначити	0,00
Сторож	190,40	26,00	Визначити	0,00
Няня по басейну	158,10	1,50	Визначити	0,00
Робітник з обслуговування басейну	144,00	1,00	Визначити	0,00
Інструктор ЛФК	161,00	0,50	Визначити	0,00
Лікар	190,00	0,50	Визначити	0,00
Разом на місяць	×	Визначити	Визначити	Визначити*

На підставі одержаних даних табл.2.38 розрахувати річний фонду заробітної плати адміністративно-господарського персоналу.

До витрат на оплату праці працівників установ освіти відносять також:

— фонд матеріального заохочення (5% від фонду заробітної плати з урахуванням усіх доплат**);

* Разом на рік.

** Фонд матеріального заохочення дозволяється створювати в розмірі, що становить від 2 до 5% фонду заробітної плати і доплат усіх працівників установи.

— кошти на оздоровлення педагогічного персоналу та матеріальна допомога в розмірі одного посадового окладу вчителя на рік, становлять відповідно 47 228,08 грн та 47 373,08 грн.

1120 «Нарахування на заробітну плату».

Нарахування на заробітну плату станом на 2005 р. становили 36,8%.

1130 «Придбання предметів постачання і матеріалів, утримання бюджетних установ».

Дані для здійснення розрахунків надаються дошкільним навчальним закладам району виходячи із наявних потреб. Зведення за кодами економічної класифікації проводить Управління освіти.

1131 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар».

Необхідно розрахувати витрати на придбання класних журналів виходячи з того, що вартість журналів становить 9 грн на один клас.

Сума витрат на придбання медикаментів обчислюється виходячи із фактичних видатків за попередній бюджетний рік. Середня вартість придбання комплекту медикаментів на установу становить 216,67 грн.

1133 «Продукти харчування».

Необхідно розрахувати потребу в бюджетних коштах на придбання продуктів харчування за даними табл. 2.39, ураховуючи, що 50% цієї вартості сплачують батьки.

Таблиця 2.39

ЗВЕДЕННЯ ВИТРАТ НА ПРИДБАННЯ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ

Кількість дітей	Число днів функціонування установ	Кількість діто-днів	Вартість* харчування, грн	Витрати на рік, грн	Планові витрати бюджету на рік, грн
1284	135	<i>Визначити</i>	4,00	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
125	135	<i>Визначити</i>	5,00	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Разом	×	×	×	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

* Вартість харчування для дітей звичайних груп становить 4 грн, санаторних і спеціальних груп — 5 грн.

1137 «Поточний ремонт обладнання, інвентарю, будівель та технічне обслуговування обладнання».

Необхідно розрахувати суму видатків за КЕК 1137 виходячи з того, що середня вартість витрат на заміри опору струму становить 291,67 грн на одну установу.

1138 «Послуги зв'язку».

Середня абонентська плата згідно з договорами становить 794 грн на одну установу на місяць, крім того, середньомісячна вартість міських розмов для всіх ДНЗ району становить 3206 грн.

1139 «Оплата інших послуг та інші видатки».

Необхідно розрахувати суму видатків загалом за дошкільними навчальними закладами району на підставі даних табл. 2.40.

Таблиця 2.40

**ОПЛАТА ІНШИХ ПОСЛУГ ТА ІНШІ ВИДАТКИ ПО ВСІХ ШКОЛАХ—
ДИТЯЧИХ САДКАХ РАЙОНУ**

Напрями використання коштів	Місячні витрати, грн	Витрати за рік, грн
Повірка систем центрального опалення, гарячого та холодного водопостачання	2 200,00	<i>Визначити</i>
Повірка технологічного обладнання (холодильники, електроплити та ін.)	3 041,67	<i>Визначити</i>
Профдезінфекція	600,00	<i>Визначити</i>
Ревізія щитових	1 000,00	<i>Визначити</i>
Обслуговування модульних теплолічильників	566,67	<i>Визначити</i>
Обслуговування лічильників обліку тепла	2 258,34	<i>Визначити</i>
Охорона закладів району	11 666,67	<i>Визначити</i>
Разом	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

1160 «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв».

Потрібно визначити суму необхідних коштів виходячи з таких показників:

а) 1161 «Оплата теплопостачання»:

— витрати теплоенергії — 5 434,8 Гкал;

— вартість 1 Гкал — 69 грн (з ПДВ).

б) 1162 «Оплата водопостачання і водовідведення»:

— витрати води — 61 274,5 м³;

— вартість 1 м³ — 0,816 грн (з ПДВ).

- в) 1163 «Оплата електроенергії»:
 — витрати електроенергії — 359 876,5 кВт·год;
 — вартість 1 кВт·год — 0,162 грн.
- г) 1165 «Оплата інших комунальних послуг»:
 — кількість вивезень сміття — 71;
 — вартість одного вивезення — 11,7 грн (з ПДВ).

2000 «Капітальні видатки».

2100 «Придбання основного капіталу».

2110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування».

Протягом року дошкільними навчальними закладами планується придбати 200 «столів комплексних аудиторних», вартість одного стола становить 154 грн.

2130 «Капітальний ремонт, реконструкція та реставрація».

2133 «Капітальний ремонт і реконструкція інших об'єктів» — 61 000 грн.

Управління охорони здоров'я

Управління охорони здоров'я районної в місті державної адміністрації обслуговує такі види установ (табл. 2.41).

Таблиця 2.41

ВИДИ УСТАНОВ ТА ЇХ ПОКАЗНИКИ

Установи	Штатна чисельність	Фактично зайняті ставки	Фактично нарахована зарплата, тис. грн	У тому числі			Кількість обслуговуваного населення, тис. осіб		
				матеріальна допомога	10 % надбавки	середньомісячна зарплата	усього	у тому числі	
								дитяче	доросле
Поліклініка № 1	654,25	655,9	1157,3	94,3	16,5	196,05	109,6	0,0	109,6
Шкіро-венерологічний диспансер	73,50	72,2	145,7	12,3	×	224,22	313,3	50,4	262,9
Стоматологічна поліклініка	74,75	63,7	112,9	6,2	×	196,93	313,3	50,4	262,9

Дитяча лікарня № 3	485,25	480,0	852,6	59,8	11,6	200,75	23,6	23,6	×
Дитяча лікарня № 4	463,00	462,3	850,6	70,7	24,0	204,68	26,8	26,8	×

Варіант I. Скласти бюджетний запит по поліклініці № 1

Розрахунки необхідно виконати у такій послідовності (у розрізі КЕК).

1000 «Поточні видатки».

1100 «Видатки на товари і послуги».

1110 «Оплата праці працівників бюджетних установ».

1111 «Заробітна плата».

Необхідно розрахувати фонд заробітної плати працівників поліклініки на підставі даних, наведених у табл. 2.42.

Таблиця 2.42

ЗВЕДЕННЯ ФОНДУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІКЛІНІКИ

Категорія працівників	Лікарі	Середній медичний персонал	Молодший медичний персонал	Спеціалісти немедики	Інші	Разом
Кількість працівників	207	310	63	23,5	50,75	654,25
Середній оклад, грн	234,74	185,31	144,19	174,55	164,99	195,03
Місячний фонд оплати праці, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
10-відсоткова надбавка дільничній мережі, грн	1500,00	1223,00	0,00	0,00	0,00	2723,00
Оплата за роботу в нічний час та святкові дні, грн	570,00	472,00	315,00	0,00	0,00	1357,00
Разом місячний фонд оплати праці, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Підвищення оплати праці до 112%, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Річний фонд оплати праці, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Матеріальна до-	54 423,00	64 339,52	10 174,08	4594,24	9377,76	142 908,64

помога в розмірі одного посадового окладу, грн							
Разом, оплата праці, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

1113 «Виплата по тимчасовій непрацездатності»

Витрати по даній статті становлять 2%.

1120 «Нарахування на заробітну плату».

Нарахування на заробітну плату станом на 2005 р. дорівнювали 36,8%.

1130 «Придбання предметів постачання і матеріалів, утримання бюджетних установ».

1131 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар».

Розраховано, що необхідно придбати мийні засоби на суму 272 100 грн.

1132 «Медикаменти та перев'язувальні матеріали».

Необхідно розрахувати витрати на амбулаторний (поліклінічний) та стоматологічний прийоми за такими складовими (табл.2.43).

Таблиця 2.43

ВИТРАТИ НА АМБУЛАТОРНИЙ (ПОЛІКЛІНІЧНИЙ) ТА СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ПРИЙОМИ

Найменування	План амбулаторного прийому	Норма витрат на одне амбулаторне відвідування, грн	Сума витрат, грн
Поліклініка № 1	470 060	0,636	<i>Визначити</i>
Філія поліклініки № 1	389 000	0,636	<i>Визначити</i>
Стоматологічний прийом	17 740	1,740	<i>Визначити</i>
Разом	×	×	<i>Визначити</i>

До коду 1132 відносять також такі видатки:

— витрати на денний стаціонар (кількість ліжок — 37, число днів функціонування одного ліжка — 279, норма витрат на один ліжко-день — 4,60 грн);

— плановий виїзд для надання невідкладної медичної допомоги (план виїздів — 11 900, норма витрат на один виїзд — 1,00 грн);

- лікарські засоби стоматологічного призначення — 30900 грн;
- медикаменти загальної групи — 239 800 грн;
- рентгенівська продукція — 123 100 грн;
- перев'язувальні матеріали та предмети медичного призначення — 138 200 грн;
- реактиви — 79 900 грн;
- спирти, наркотичні, отруйні речовини та дифузійні розчини — 25 000 грн;
- безкоштовні пільгові медикаменти (кількість пільговиків на рік — 31 586, орієнтовна норма витрат на одного пільговика — 25,00 грн на рік).

1134 «М'який інвентар і обмундирування».

Необхідно розрахувати витрати виходячи з даних табл. 2.44.

Таблиця 2.44

ВИТРАТИ НА ПРИДБАННЯ М'ЯКОГО ІНВЕНТАРЮ І ОБМУНДИРУВАННЯ

Найменування	Кількість, шт.	Ціна за 1 шт., грн	Сума, грн
Рушники вафельні	1000	2,00	Визначити
Рушники махрові	100	20,00	Визначити
Простирадла	2000	8,00	Визначити
Підковдри	150	20,00	Визначити
Наволочки	250	3,00	Визначити
Халат	1500	55,00	Визначити
Костюм	120	65,00	Визначити
Пелюшки	1000	2,00	Визначити
Бахили	250	3,00	Визначити
Шапочки	600	2,00	Визначити
Штори	—	—	25 000,00
Штори-жалюзі	—	—	50 000,00
Разом	×	×	Визначити

1135 «Оплата транспортних послуг та утримання транспортних засобів».

Необхідно розрахувати витрати на підставі даних табл. 2.45.

Таблиця 2.45

ВИТРАТИ НА УТРИМАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Найменування робіт (товарів, послуг)	Періодичність проведення (кількість раз на рік)	Вартість робіт (послуг) для одного автомобіля, грн	Кількість автомобілів, шт.	Сума витрат на рік, грн

Техобслуговування	ТО 1	15	9,50	8	Визначити
	ТО 2	3	347,50	8	Визначити
	ТО 3	1	24,75	8	Визначити
	ТО 4	2	6,05	8	Визначити
Страховання автомобілів		1	5000,00	3	Визначити
			6000,00	4	Визначити
			7000,00	1	Визначити
Закупівля пального		×	×	×	79 000,00
Страховання водіїв		×	×	×	1500,00
Запчастини та паливно-мастильні матеріали		×	×	×	18 576,00
Разом		×	×	×	Визначити

1137 «Поточний ремонт обладнання, інвентарю, будівель та технічне обслуговування обладнання».

Необхідно розрахувати витрати за даними табл. 2.46.

Таблиця 2.46

ВИТРАТИ НА ПОТОЧНИЙ РЕМОТ ТА ОБСЛУГОВУВАННЯ

Види робіт	Сума витрат, грн
Комплексне обслуговування медичної техніки	44 299,99
Ремонт та обслуговування холодильників	3 000,00
Обслуговування офісної техніки	7 200,00
Поточний ремонт приміщень поліклініки № 1	130,00
Поточний ремонт приміщень філії поліклініки № 1	185,00
Разом	Визначити

1138 «Послуги зв'язку».

Витрати на оплату послуг зв'язку становлять:

- сплата міжміських розмов — 2 000 грн;
- обслуговування та погодинна абонентна плата — 16 000 грн;
- користування мережею «Інтернет» — 3 300 грн;
- користування пейджеринговим зв'язком — 3 700 грн;
- користування мобільним зв'язком (згідно з дозволом Міністерства фінансів на утримання одного телефону) — 1 500 грн на місяць.

1139 «Оплата інших послуг та інші видатки».

Необхідно розрахувати витрати на підставі даних табл. 2.47.

Таблиця 2.47

ВИТРАТИ НА ІНШІ ПОСЛУГИ ТА ІНШІ ВИДАТКИ

Види робіт	Сума витрат, грн
Юридичні послуги	24 000,00
Видатки на охорону	11 400,00
Пожежна та палатна сигналізація	32 400,00
Обслуговування програмного комплексу МПП «Кипід»	12 400,00
Internet-послуги	5 200,00
Пожежна охорона	75 240,00
Страховання медпрацівників проти СНІДу	60,00

Закінчення табл. 2.47

Види робіт	Сума витрат, грн
Придбання діелектричних килимів	400,00
Підготовка до осінньо-зимового сезону	6 000,00
Роботи по благоустрою території	5 000,00
Інші послуги	29 200,00
Разом	<i>Визначити</i>

1140 «Видатки на відрядження».

Визначити річні витрати на придбання проїзних квитків на підставі таких даних:

— кількість необхідних квитків — 76 шт.;

— вартість одного квитка на місяць — 17,00 грн.

Оплата за маршрутними листами становить 2000 грн на рік.

1160 «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв».

Потрібно визначити суму необхідних коштів на підставі таких показників.

1161 «Оплата теплопостачання».

1) Поліклініка № 1:

— витрати теплоенергії — 827 Гкал;

— вартість 1 Гкал — 69 грн (з ПДВ).

2) Філія поліклініки № 1:

— витрати теплоенергії — 360 Гкал;

— вартість 1 Гкал — 69 грн (з ПДВ).

1162 «Оплата водопостачання і водовідведення».

1) Поліклініка № 1:

— витрати води — 26 593 м³;
— вартість 1 м³ — 0,816 грн (з ПДВ).

2) Філія поліклініки №1:

— витрати води — 6 127 м³;
— вартість 1 м³ — 0,816 грн (з ПДВ).

1163 «Оплата електроенергії».

1) Поліклініка № 1:

— витрати електроенергії — 225 448 кВт·год;
— вартість 1 кВт·год — 0,15 грн.

2) Філія поліклініки №1:

— витрати електроенергії — 79 061 кВт·год;
— вартість 1 кВт·год — 0,15 грн.

1165 «Оплата інших комунальних послуг».

Згідно з договором підряду зі спеціальним ліфтовим управлінням № 3 ЗАТ «Отіс» підрядчик гарантує обслуговування та ремонт ліфтів упродовж року, сума договору становить 3 600 грн.

На виконання робіт з вивезення та знешкодження твердих побутових відходів на рік необхідно здійснити такі витрати (табл. 2.48).

Таблиця 2.48

ВИТРАТИ НА ВИВЕЗЕННЯ ТА ЗНЕСКОДЖЕННЯ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ

Найменування установи	Обсяг відходів, м ³	Вартість за 1 м ³ , грн	Сума витрат, грн
Поліклініка № 1	208	13,00	<i>Визначити</i>
Філія поліклініки № 1	156	13,00	<i>Визначити</i>
Разом	×	×	<i>Визначити</i>

1170 «Дослідження і розробки, державні програми».

Видатки визначені в обсязі 1 008 600 грн на рік.

2000 «Капітальні видатки».

2100 «Придбання основного капіталу».

2110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування».

На придбання обладнання планується витратити 2 539 400 грн, на придбання меблів — 200 000 грн.

2130 «Капітальний ремонт, реконструкція та реставрація».

Річний фонд оплати праці, грн	Визначити	Визначити	Визначити	Визначити	Визначити	Визначити
Матеріальна допомога в розмірі одного посадового окладу, грн	6895,58	6347,49	2251,51	327,05	1995,16	17 817,12
Разом оплата праці, грн	Визначити	Визначити	Визначити	Визначити	Визначити	Визначити

1113 «Виплати по тимчасовій непрацездатності».

Витрати по даній статті становлять 2%.

1120 «Нарахування на заробітну плату».

Нарахування на заробітну плату станом на 2005 рік становили 36,8%.

1130 «Придбання предметів постачання і матеріалів, утримання бюджетних установ»

1131 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар».

Розраховано, що необхідно придбати:

— мийні засоби на суму 1200 грн;

— канцтовари — 1500 грн;

— бланки документів — 400 грн;

— господарський інвентар (щітки, віники, відра) — 500 грн;

— предмети з терміном служби менше одного року — 8000 грн.

1132 «Медикаменти та перев'язувальні матеріали».

Для розрахунку витрат є такі дані:

1) по поліклінічному відділенні:

— кількість лікарських відвідувань — 107 100;

— норма витрат на одне відвідування — 1,00 грн.

2) по денному стаціонару:

— кількість ліжко-днів — 51 500;

— норма витрат на один ліжко-день — 4,60 грн.

3) безкоштовні медикаменти:

— кількість пільговиків на рік — 2892;

— орієнтовна норма витрат на одного пільговика — 20,00 грн на рік.

4) дезінфікувальні засоби — 5500,00 грн на рік.

1134 «М'який інвентар і обмундирування».

Необхідно розрахувати витрати на підставі даних табл. 2.50.

Таблиця 2.50

ВИТРАТИ НА ПРИДБАННЯ М'ЯКОГО ІНВЕНТАРІЮ І ОБМУНДИРУВАННЯ

Найменування	Кількість, шт.	Ціна за 1 шт., грн	Сума, грн
Рушники вафельні	100	2,00	<i>Визначити</i>
Рушники махрові	30	20,00	<i>Визначити</i>
Простирадла	100	8,00	<i>Визначити</i>
Підковдри	30	20,00	<i>Визначити</i>
Наволочки	50	3,00	<i>Визначити</i>
Халати медичні	60	55,00	<i>Визначити</i>
Подушки	15	18,00	<i>Визначити</i>
Разом	×	×	<i>Визначити</i>

1137 «Поточний ремонт обладнання, інвентарю, будівель та технічне обслуговування обладнання».

Для приведення диспансеру до санаторно-гігієнічних вимог утримання підвалів, санвузлів, коридорів, кабінетів, знищення грибка на поверхні стін та підлоги необхідно 6000 грн.

1138 «Послуги зв'язку».

Відповідно до договору з ВАТ «Укртелеком» визначена абонентна плата і розрахована плата за послуги зв'язку на суму 5000 грн на рік.

1139 «Оплата інших послуг та інші видатки».

На технічне обслуговування виробів медичного призначення, згідно з договором із ЗАТ «Медтехсервіс» потрібно 1200 грн. На одержання юридичних послуг відповідно до договору з ТОВ «Європейське консалтингове агентство» необхідно 2000 грн. Для одержання державних послуг потрібно 500 грн за договором з МВП «Профілактична дезінфекція». На придбання бланків суворої звітності необхідно 800 грн відповідно до договору з міським інформативно-обчислювальним центром.

1160 «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв».

Потрібно визначити суму необхідних коштів на підставі таких показників:

а) 1161 «Оплата тепlopостачання».

— витрати теплоенергії — 217,39 Гкал;

— вартість 1 Гкал — 69 грн (з ПДВ).

б) 1162 «Оплата водopостачання і водовідведення».

- витрати води — 4411,36 м³;
- вартість 1 м³ — 0,816 грн (з ПДВ).
- в) 1163 «Оплата електроенергії».
- витрати електроенергії — 32 051,3 кВт·год;
- вартість 1 кВт·год — 0,156 грн.
- г) 1164 «Оплата природного газу».
- витрати природного газу — 10,178 м³;
- вартість 1 м³ — 196,5 грн (з ПДВ).
- д) 1165 «Оплата інших комунальних послуг».

На вивезення сміття згідно з договором необхідно 1400 грн, видатки на утримання в чистоті будівель і дворів становлять 2000 грн.

2000 «Капітальні видатки».

2100 «Придбання основного капіталу».

2110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування».

Необхідно розрахувати суму на придбання таких видів обладнання (табл. 2.51).

Таблиця 2.51

ВИТРАТИ НА ПРИДБАННЯ ОБЛАДНАННЯ І ПРЕДМЕТІВ ДОВГОСТРОКОВОГО КОРИСТУВАННЯ

Вид обладнання	Вартість одиниці обладнання, грн	Кількість, шт.	Загальна вартість, грн
Мікроскоп люмінесцентний	25 000,00	1	Визначити
Комп'ютери	3 000,00	2	Визначити
Принтер	1 200,00	1	Визначити
Сканер	600,00	1	Визначити
Твердий інвентар	×	×	17 200,00
Разом	×	×	Визначити

2130 «Капітальний ремонт, реконструкція та реставрація».

2131 «Капітальний ремонт та реконструкція житлового фонду».

Відповідно до договорів на ремонт кабінетів диспансеру необхідно 20 000 грн, а на ремонт першого поверху — 30 000 грн.

Варіант III. Скласти бюджетний запит по стоматологічній поліклініці району

Розрахунки необхідно виконати у такій послідовності (у розрізі КЕК).

1000 «Поточні видатки».

1100 «Видатки на товари і послуги».

1113 «Виплата по тимчасовій непрацевдатності».

Витрати по даній статті становлять 2%.

1120 «Нарахування на заробітну плату».

Нарахування на заробітну плату станом на 2005 р. становили 36,8%.

1130 «Придбання предметів постачання і матеріалів, утримання бюджетних установ».

1131 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар».

Розраховано, що необхідно придбати:

— мийні засоби на суму — 500 грн;

— канцтовари — 1500 грн;

— бланки документів — 30 000 грн;

— господарський інвентар (щітки, віники, відра) — 4000 грн;

— предмети з терміном служби менше одного року — 12000 грн;

— видатки на прання — 2200 грн.

1132 «Медикаменти та перев'язувальні матеріали».

Для розрахунку витрат є такі дані:

— кількість лікарських відвідувань — 61 000;

— норма витрат на одне відвідування — 1,00 грн.

1133 «Продукти харчування».

Видатки на спецхарчування осіб, які працюють у шкідливих умовах, становлять 1000 грн.

1134 «М'який інвентар і обмундирування».

Необхідно розрахувати витрати на підставі даних табл. 2.53.

Таблиця 2.53

ВИТРАТИ НА ПРИДБАННЯ М'ЯКОГО ІНВЕНТАРІЮ І ОБМУНДИРУВАННЯ

Найменування	Кількість, шт.	Ціна за 1 шт., грн	Сума, грн
Рушники вафельні	400	5,00	<i>Визначити</i>
Рушники махрові	300	10,00	<i>Визначити</i>
Халати медичні	300	25,00	<i>Визначити</i>
Разом	×	×	<i>Визначити</i>

1135 «Оплата транспортних послуг та утримання транспортних засобів».

Оплата транспортних послуг згідно з трудовою угодою становить 5000 грн.

1137 «Поточний ремонт обладнання, інвентарю, будівель та технічне обслуговування обладнання».

Поточний ремонт обладнання та інвентарю згідно з договором з АШЗШ «Каскад» — 7800 грн. Видатки, пов'язані з технічним обслуговуванням комп'ютерної техніки згідно з договором з МПП «Конід», — 7200 грн. Видатки, пов'язані з підготовкою до опалювального сезону, — 30 000 грн.

1138 «Послуги зв'язку».

Відповідно до договору з ВАТ «Укртелеком» визначена абонентна плата і розрахована плата за послуги зв'язку на суму 6000 грн.

1139 «Оплата інших послуг та інші видатки».

На технічне обслуговування виробів медичного призначення згідно з договором із ЗАТ «Медтехсервіс» необхідно 1000 грн. На виконання робіт з технічного обслуговування пожежно-охоронної сигналізації відповідно до договору з ПП «Комета» потрібно 5400 грн. Для одержання послуг клінічної лабораторії потрібно 450 грн, згідно з договором з КМКЛ № 6. На навчання робітників, посадових осіб і спеціалістів необхідно 1000 грн, згідно з договором із центром «Професіонал». Для одержання медичних послуг патологоанатомічного відділення потрібно 200 грн, згідно з договором з КМКЛ № 6. На технічне обслуговування касового апарату необхідно 1200 грн.

1160 «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв».

Потрібно визначити суму необхідних коштів на підставі таких показників:

а) 1161 «Оплата теплопостачання».

— витрати теплоенергії — 340 Гкал;

— вартість 1 Гкал — 69 грн (з ПДВ).

б) 1162 «Оплата водопостачання і водовідведення».

— витрати води — 3 500 м³;

— вартість 1 м³ — 0,816 грн (з ПДВ).

в) 1163 «Оплата електроенергії».

— витрати електроенергії — 54 400 кВт·год;

— вартість 1 кВт·год — 0,160 грн.

г) 1165 «Оплата інших комунальних послуг та енергоносіїв».

На вивезення сміття згідно з договором необхідно 1 000 грн.

2000 «Капітальні видатки».

2100 «Придбання основного капіталу».

2110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування».

Видатки визначені в обсязі 58 000 грн на рік.

2130 «Капітальний ремонт».

Підвищення оплати праці до 112%, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Річний фонд оплати праці, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Матеріальна допомога в розмірі одного посадового окладу, грн	31 584,00	42 016,80	17 248,00	6384,00	8467,20	105 700,00
Разом, оплата праці, грн	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

1113 «Виплата по тимчасовій непрацездатності».

Витрати по даній статті становлять 2%.

1120 «Нарахування на заробітну плату».

Нарахування на заробітну плату станом на 2005 р. становили 36,8%.

1130 «Придбання предметів постачання і матеріалів, утримання бюджетних установ».

1131 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар».

1) Розраховано, що необхідно придбати для поліклінічного відділення:

— мийні засоби на суму 10 000 грн;

— канцтовари — 9000 грн;

— бланки документів — 10 000 грн;

— господарський інвентар (щітки, віники, відра) — 5000 грн;

— придбання матеріалів по службах опалення та водопостачання — 3000 грн;

— предмети з терміном служби менше одного року — 5000 грн.

2) Розраховано, що необхідно придбати для стаціонарного відділення:

— мийні засоби на суму 8000 грн;

— канцтовари — 10 000 грн;

— господарський інвентар (щітки, віники, відра) — 5000 грн;

— придбання матеріалів по службах опалення та водопостачання — 4000 грн;

— предмети з терміном служби менше одного року — 5000 грн.

1132 «Медикаменти та перев'язувальні матеріали».

Розрахувати витрати за такими складовими:

1. Загальні відвідування:

- кількість лікарських відвідувань — 300 000;
  - норма витрат на одне відвідування — 0,50 грн.
  - 2. Стоматологічні відвідування:
    - кількість відвідувань — 40 000;
    - норма витрат на одне відвідування — 1,00 грн.
  - 3. Невідкладна допомога:
    - кількість відвідувань — 9000;
    - норма витрат на одне відвідування — 1,00 грн.
  - 4. Денний стаціонар:
    - кількість ліжко-днів — 4500;
    - норма витрат на один ліжко-день — 4,60 грн.
  - 5. Звичайний стаціонар:
    - кількість ліжко-днів — 39 000;
    - норма витрат на один ліжко-день — 4,60 грн.
  - 6. Безкоштовні медикаменти:
    - кількість пільговиків на рік — 6111;
    - орієнтовна норма витрат на одного пільговика — 18 грн на рік.
- 1133 «Продукти харчування».
- 1) Стаціонарне відділення.

Кількість ліжок у стаціонарному відділенні становить 120 одиниць; дні функціонування одного ліжка на рік — 325; норма витрат на один ліжко-день — 7,00 грн. Крім того, харчування матерів: кількість ліжко-днів — 5000; норма витрат на один ліжко-день — 7,00 грн.

2) Поліклінічне відділення.

Необхідно розрахувати річні витрати на безкоштовні молочні суміші для дітей виходячи з таких даних: кількість дітей — 76 осіб; норма витрат (вартість одного набору на день) — 2,74 грн. Також розрахувати річні витрати на харчування співробітників: кількість співробітників — 11 осіб; норма витрат молока на день на одного співробітника — 0,5 літра; вартість молока — 1,30 грн за 1 літр; кількість днів харчування — 21 день на місяць.

1134 «М'який інвентар і обмундирування».

Необхідно розрахувати витрати виходячи з даних табл. 2.55.

Таблиця 2.55

ВИТРАТИ НА ПРИДБАННЯ М'ЯКОГО ІНВЕНТАРІЮ ТА ОБМУНДИРУВАННЯ

Найменування	Кількість, шт.		Ціна за 1 шт., грн	Сума, грн		
	поліклініка	стаціонар		поліклініка	стаціонар	разом

Рушники вафельні	40	60	5,00	Визначити	Визначити	Визначити
Рушники махрові	100	100	10,00	Визначити	Визначити	Визначити
Простирадла	40	80	15,00	Визначити	Визначити	Визначити
Підковдри	40	80	25,00	Визначити	Визначити	Визначити
Наволочки	40	80	7,50	Визначити	Визначити	Визначити
Матраци	20	60	62,50	Визначити	Визначити	Визначити
Ковдри	20	30	70,00	Визначити	Визначити	Визначити
Пелюшки	0	50	6,00	Визначити	Визначити	Визначити
Разом	×	×	×	Визначити	Визначити	Визначити

1135 «Оплата транспортних послуг та утримання транспортних засобів».

Необхідно розрахувати витрати на підставі даних табл. 2.56.

Таблиця 2.56

ВИТРАТИ НА УТРИМАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Види відділення	Поліклініка	Стаціонар	Разом
Норма функціонування одного автомобіля в день, год.	12	8	×
Норма витрат на один автомобіль за одну годину функціонування, грн	12,78	12,78	×
Кількість днів функціонування одного автомобіля на місяць	30	22	×
Місячні витрати на один автомобіль, грн	Визначити	Визначити	×
Кількість автомобілів	1	1	×
Витрати на рік по всіх автомобілях у відділенні, грн	Визначити	Визначити	Визначити

1136 «Орендна плата».

Необхідно розрахувати розмір орендної плати поліклініки на підставі даних табл. 2.57.

Таблиця 2.57

ВИТРАТИ НА ОРЕНДНУ ПЛАТУ

Орендодавець	Розмір орендної плати на місяць, грн	Розмір орендної плати на рік, грн
ЖЕК № 504	100,00	<i>Визначити</i>
ЖЕК № 504	175,00	<i>Визначити</i>
ЖЕК № 504	208,00	<i>Визначити</i>
Разом	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

1137 «Поточний ремонт обладнання, інвентарю, будівель та технічне обслуговування обладнання».

Необхідно розрахувати витрати виходячи з даних табл. 2.58.

Таблиця 2.58

ВИТРАТИ НА ПОТОЧНИЙ РЕМОНТ ТА ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Види робіт	Організація, з якою укладено договір	Сума витрат, грн		
		поліклініка	стаціонар	разом
Комплексне обслуговування медичної техніки	Інтергоспіталь	2 000,00	2 000,00	<i>Визначити</i>
Ремонт холодильників	Побуттехпром	2 000,00	1 000,00	<i>Визначити</i>
Певірка засобів вимірювання	Медтехсервіс	3 000,00	3 000,00	<i>Визначити</i>
Техобслуговування комп'ютерної техніки	Формат	4 000,00	—	<i>Визначити</i>
Поточний ремонт приміщень	—	10 000,00	10 000,00	<i>Визначити</i>

Разом	×	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

1138 «Послуги зв'язку».

Необхідно розрахувати витрати на підставі даних табл. 2.59.

Таблиця 2.59

ВИТРАТИ ЗА ПОСЛУГИ ЗВ'ЯЗКУ

Організація, з якою укладено договір	Сума витрат, грн		
	поліклініка	стаціонар	разом
«Utel»	9 000,00	2 000,00	<i>Визначити</i>
«Укртелеком»	4 000,00	3 000,00	<i>Визначити</i>
Разом	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

1139 «Оплата інших послуг та інші видатки».

Необхідно розрахувати витрати, виходячи з даних табл. 2.60.

Таблиця 2.60

ВИТРАТИ НА ІНШІ ПОСЛУГИ ТА ІНШІ ВИДАТКИ

Види робіт	Організація, з якою укладено договір	Сума витрат, грн		
		поліклініка	стаціонар	разом
Дезінфекція та дератизація	Промдезінфекція, Санепідемстанція	11 000,00	11 000,00	<i>Визначити</i>
Повірка медичних апаратів	Ремторгобладнання	4 000,00	5 000,00	<i>Визначити</i>
Обслуговування холодильників	Побуттехпром	4 000,00	5 000,00	<i>Визначити</i>
Видатки на охорону	ТОВ «Витязь»	18 000,00	18 000,00	<i>Визначити</i>
Разом	×	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

1140 «Видатки на відрядження».

Визначити річні витрати на придбання проїзних квитків для дільничної мережі на підставі таких даних:

— кількість необхідних квитків — 30 шт.;

— вартість одного квитка на місяць — 25,00 грн.

1160 «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв».

Потрібно визначити суму необхідних коштів на підставі таких показників.

1161 «Оплата теплопостачання».

1) Поліклінічне відділення:

— витрати теплоенергії — 2913 Гкал;

— вартість 1 Гкал — 69 грн (з ПДВ).

2) Стаціонарне відділення:

— витрати теплоенергії — 522 Гкал;

— вартість 1 Гкал — 69 грн (з ПДВ).

1162 «Оплата водопостачання і водовідведення».

1) Поліклінічне відділення:

— витрати води — 28 186 м³;

— вартість 1 м³ — 0,816 грн (з ПДВ).

2) Стаціонарне відділення:

— витрати води — 8 578 м³;

— вартість 1 м³ — 0,816 грн (з ПДВ).

1163 «Оплата електроенергії».

1) Поліклінічне відділення:

— витрати електроенергії — 237 179 кВт·год;

— вартість 1 кВт·год — 0,156 грн.

2) Стаціонарне відділення:

— витрати електроенергії — 51 282 кВт·год;

— вартість 1 кВт·год — 0,156 грн.

1165 «Оплата інших комунальних послуг та енергоносіїв».

На вивезення сміття згідно з договором щомісяця необхідно 167 грн та 333 грн, відповідно поліклінічному та стаціонарному відділенням.

2000 «Капітальні видатки».

2100 «Придбання основного капіталу».

2110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування».

Необхідно розрахувати витрати на підставі даних табл. 2.61.

Таблиця 2.61

ВИТРАТИ НА ПРИДБАННЯ ОБЛАДНАННЯ І ПРЕДМЕТІВ ДОВГОСТРОКОВОГО КОРИСТУВАННЯ

Вид обладнання	≡ ≡ . . o c	Кількість, шт.	Загальна вартість, грн

		поліклініка	стаціонар	поліклініка	стаціонар	разом
Стілець	50,00	50	50	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Ліжка	200,00	0	40	0,00	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Тумбочка	150,00	0	40	0,00	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Обладнання охоронної сигналізації	—	—	—	—	—	2 000,00
Обладнання пожежної сигналізації	—	—	—	—	—	18 000,00
Оргтехніка	—	—	—	—	—	20 000,00
Холодильник	1 500,00	1	2	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>
Обладнання вентиляції	—	—	—	—	—	50 000,00
Разом	×	×	×	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

2130 «Капітальний ремонт, реконструкція та реставрація».

2131 «Капітальний ремонт та реконструкція житлового фонду».

Необхідно розрахувати витрати на підставі даних табл. 2.62.

Таблиця 2.62

ВИТРАТИ НА КАПІТАЛЬНИЙ РЕМОНТ ТА РЕКОНСТРУКЦІЮ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ

Види робіт	Сума витрат, грн		
	поліклініка	стаціонар	разом
Ремонт фасаду	349 000,00	0,00	<i>Визначити</i>
Ремонт даху	50 000,00	0,00	<i>Визначити</i>
Ремонт басейну	50 000,00	0,00	<i>Визначити</i>
Підготовка до зими	15 000,00	15 000,00	<i>Визначити</i>
Разом	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

оплати праці до 112%, грн	<i>ти</i>	<i>чити</i>	<i>чити</i>	<i>чити</i>	<i>чити</i>	<i>ти</i>
Річний фонд оплати праці, грн	<i>Визначи-ти</i>	<i>Визна-чити</i>	<i>Визна-чити</i>	<i>Визна-чити</i>	<i>Визна-чити</i>	<i>Визначи-ти</i>
Матеріальна допомога в розмірі одного посадового окладу, грн	32 413,34	44 608,17	19 738,62	5600,33	5297,98	107 657,97
Разом, оплата праці, грн	<i>Визначи-ти</i>	<i>Визна-чити</i>	<i>Визна-чити</i>	<i>Визна-чити</i>	<i>Визна-чити</i>	<i>Визначи-ти</i>

1113 «Виплата по тимчасовій непрацездатності».

Витрати по даній статті становлять 2%.

1120 «Нарахування на заробітну плату».

Нарахування на заробітну плату станом на 2005 р. дорівнювали 36,8%.

1130 «Придбання предметів постачання і матеріалів, утримання бюджетних установ».

1131 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар».

1) Розраховано, що для поліклінічного відділення необхідно придбати:

— мийні засоби на суму 7200 грн;

— канцтовари — 5000 грн;

— бланки документів — 8000 грн;

— господарський інвентар — 1500 грн;

— придбання та передплата періодичних видань — 1000 грн;

— матеріали та інвентар протипожежного призначення — 4800 грн;

— виробы сантехнічного призначення — 5000 грн;

— кріпильні матеріали — 2000 грн;

— запірна арматура — 2500 грн;

— фізкультурний інвентар — 1500 грн.

На стерилізацію передбачено 2000 грн, прання білизни — 9400 грн.

2) Розраховано, що для стаціонарного відділення необхідно придбати:

— мийні засоби на суму 4800 грн;

— канцтовари — 2000 грн;

— господарський інвентар — 1500 грн;

— бланки документів — 2000 грн;

— матеріали та інвентар протипожежного призначення — 2700 грн;

- вироби сантехнічного призначення — 2500 грн;
- кріпильні матеріали — 1000 грн;
- запірна арматура — 2000 грн;
- фізкультурний інвентар — 1000 грн.

На стерилізацію передбачено 4000 грн, на прання білизни — 16600 грн.

1132 «Медикаменти та перев'язувальні матеріали».

Розрахувати витрати за такими складовими:

1. Загальні відвідування:

- кількість лікарських відвідувань — 278 400;
- норма витрат на одне відвідування — 0,50 грн.

2. Стоматологічні відвідування:

- кількість відвідувань — 32 000;
- норма витрат на одне відвідування — 1,00 грн.

3. Звичайний стаціонар:

- кількість ліжко-днів — 38 700;
- норма витрат на один ліжко-день — 4,50 грн.

4. Денний стаціонар:

- кількість ліжко-днів — 8788;
- норма витрат на один ліжко-день — 4,50 грн.

5. Безкоштовні медикаменти:

- кількість пільговиків на рік — 5400;
- орієнтовна норма витрат на одного пільговика — 18,00 грн на рік.

1133 «Продукти харчування».

1) Стаціонарне відділення.

Необхідно розрахувати витрати за даними табл. 2.64.

Таблиця 2.64

ВИТРАТИ НА ХАРЧУВАННЯ

Найменування	Кількість ліжок	Дні функціонування одного ліжка	Кількість ліжко-днів	Норма витрат на один ліжко-день, грн	Сума витрат, грн
Звичайний стаціонар	120	301	Визначити	6,00	Визначити
Денний стаціонар	20	303	Визначити	6,00	Визначити
Разом	×	×	×	×	Визначити

2) Поліклінічне відділення.

Необхідно розрахувати річні витрати на безплатні молочні суміші для дітей виходячи з таких даних: кількість дітей — 70 осіб; норма витрат (вартість одного набору на день) — 3,93 грн. Крім того, річні витрати на харчування співробітників становлять 6 000 грн.

1134 «М'який інвентар і обмундирування».

Необхідно розрахувати витрати на підставі даних табл. 2.65.

Таблиця 2.65

ВИТРАТИ НА ПРИДБАННЯ М'ЯКОГО ІНВЕНТАРІЮ ТА ОБМУНДИРУВАННЯ

Найменування	Кількість, шт.	Ціна за 1 шт., грн	Сума, грн
Рушники вафельні	1 000	5,00	<i>Визначити</i>
Рушники махрові	100	10,00	<i>Визначити</i>
Простирадла	200	15,00	<i>Визначити</i>
Підковдри	300	25,00	<i>Визначити</i>
Наволочки	500	7,50	<i>Визначити</i>
Матраци	40	62,50	<i>Визначити</i>
Ковдри	50	70,00	<i>Визначити</i>
Пелюшки	500	6,00	<i>Визначити</i>
Простирадла для дітей	200	15,00	<i>Визначити</i>
Підковдри для дітей	100	20,00	<i>Визначити</i>
Разом	×	×	<i>Визначити</i>

1135 «Оплата транспортних послуг та утримання транспортних засобів».

Необхідно розрахувати витрати за такими даними. Витрати на автотранспортні послуги з доставки аналізів у лабораторію та ведення господарської діяльності згідно з договором з АТП 111 становлять 2 500 грн щомісяця. Вартість послуг щодо перевезення дитячих молочних сумішей до роздавальних пунктів району становить 5 000 грн на місяць.

1136 «Оренда та експлуатаційні послуги».

Необхідно розрахувати розмір орендної плати поліклініки на підставі даних табл. 2.66.

Таблиця 2.66

ВИТРАТИ НА ОРЕНДНУ ПЛАТУ

Орендодавець	Розмір орендної плати на місяць, грн	Розмір орендної плати на рік, грн

РЕО № 704	125,00	<i>Визначити</i>
РЕО № 706	175,00	<i>Визначити</i>
Разом	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

1137 «Поточний ремонт обладнання, інвентарю, будівель та технічне обслуговування обладнання».

Необхідно розрахувати витрати, виходячи з даних табл. 2.67.

Таблиця 2.67

ВИТРАТИ НА ПОТОЧНИЙ РЕМОНТ ТА ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Види робіт	Сума витрат, грн		
	поліклініка	стаціонар	разом
Комплексне обслуговування медичної техніки	5 000,00	5 000,00	<i>Визначити</i>
Ремонт холодильників	1 000,00	2 000,00	<i>Визначити</i>
Обслуговування офісної техніки	1 000,00	2 000,00	<i>Визначити</i>
Поточний ремонт обладнання та інвентарю	1 100,00	2 500,00	<i>Визначити</i>
Поточний ремонт приміщень	—	—	116 300,00
Разом	×	×	<i>Визначити</i>

1138 «Послуги зв'язку».

Витрати на оплату послуг зв'язку стаціонарного відділення становлять 5000 грн, поліклініки — 11 000 грн.

1139 «Оплата інших послуг та інші видатки».

Необхідно розрахувати витрати за даними табл. 2.68.

Таблиця 2.68

ВИТРАТИ НА ІНШІ ПОСЛУГИ ТА ІНШІ ВИДАТКИ

Види робіт	Сума витрат, грн		
	поліклініка	стаціонар	разом
Дезінфекція та дератизація	2 000,00	2 000,00	<i>Визначити</i>
Повірка медичних апаратів	2 000,00	2 000,00	<i>Визначити</i>
Обслуговування холодильників	2 000,00	3 000,00	<i>Визначити</i>

Видатки на охорону	12 000,00	12 000,00	<i>Визначити</i>
Пожежна та палатна сигналізація	12 000,00	12 000,00	<i>Визначити</i>
Обслуговування вузлів обліку споживання	2 500,00	2 500,00	<i>Визначити</i>
Утилізація люмінесцентних ламп	300,00	200,00	<i>Визначити</i>
Приготування їжі	×	3 600,00	<i>Визначити</i>
Діагностичні дослідження	3 000,00	3 000,00	<i>Визначити</i>
Послуги банку (інкасація)	3 600,00	3 600,00	<i>Визначити</i>
Юридичні послуги	2 000,00	2 000,00	<i>Визначити</i>
Доставка їжі до стаціонару	×	5 000,00	<i>Визначити</i>
Медичне страхування	500,00	500,00	<i>Визначити</i>
Переплетення архівів	2 500,00	0,00	<i>Визначити</i>
Інші послуги	3 000,00	2 000,00	<i>Визначити</i>
Разом	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>	<i>Визначити</i>

1140 «Видатки на відродження».

Визначити річні витрати на придбання проїзних квитків для дільничної мережі виходячи з таких даних:

— кількість необхідних квитків — 30 шт.;

— вартість одного квитка на місяць — 25,00 грн.

1160 «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв».

Потрібно визначити суму необхідних коштів виходячи з таких показників.

1161 «Оплата теплопостачання».

1) Поліклінічне відділення:

— витрати теплоенергії — 1800 Гкал;

— вартість 1 Гкал — 62,40 грн (з ПДВ).

2) Стаціонарне відділення:

— витрати теплоенергії — 1500 Гкал;

— вартість 1 Г/кл — 62,40 грн (з ПДВ).

1162 «Оплата водопостачання і водовідведення».

1) Поліклінічне відділення:

— витрати води — 10 793 м³;

— вартість 1 м³ — 0,816 грн (з ПДВ).

2) Стаціонарне відділення:

— витрати води — 11716 м³;

— вартість 1 м³ — 0,816 грн (з ПДВ).

1163 «Оплата електроенергії»

1) Поліклінічне відділення:

— витрати електроенергії — 97 846 кВт·год;

— вартість 1 кВт·год — 0,188 грн.

2) Стационарне відділення:

— витрати електроенергії — 79 640 кВт·год;

— вартість 1 кВт·год — 0,188 грн.

1165 «Оплата інших комунальних послуг».

На вивезення сміття згідно з договором на рік необхідно 6000 грн та 2000 грн, відповідно поліклінічному та стаціонарному відділенням. На ремонт та обслуговування ліфтів — по 2000 грн кожному з відділень.

2000 «Капітальні видатки».

2100 «Придбання основного капіталу».

2110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування».

Необхідно розрахувати витрати за даними табл. 2.69.

Таблиця 2.69

ВИТРАТИ НА ПРИДБАННЯ ОБЛАДНАННЯ І ПРЕДМЕТІВ ДОВГОСТРОКОВОГО КОРИСТУВАННЯ

Вид обладнання	Вартість, грн		
	поліклініка	стаціонар	разом
Рентгенустановка	35 000,00	×	Визначити
Електроенцефалограф	20 000,00	×	Визначити
Мікроскопи та центрифуга	15 000,00	×	Визначити

Закінчення табл. 2.69

Вид обладнання	Вартість, грн		
	поліклініка	стаціонар	разом
Лічильник лабораторний	1 000,00	×	Визначити
Інгалятор	5 000,00	×	Визначити
ЛОР-ультразвук	5 000,00	×	Визначити
Апарат УВЧ	10 000,00	×	Визначити
Апарат тубус-кварц	15 000,00	×	Визначити
Фіброгастроскоп	30 000,00	×	Визначити
Електрокардіограф	25 000,00	×	Визначити

Твердий інвентар	40 000,00	180 000,00	<i>Визначити</i>
Предмети для господарських цілей	5 000,00	10 000,00	<i>Визначити</i>
Разом	×	×	<i>Визначити</i>

Під час підготовки бюджетного запиту головним розпорядником коштів можуть виникати ситуації, які передбачають збільшення обсягів витрат за окремими кодами бюджетної класифікації понад доведені до них граничні обсяги. У таких випадках головний розпорядник коштів готує розрахунки та обґрунтування стосовно коштів, не забезпечених доведеним граничним обсягом на підставі інформації, наданої розпорядниками коштів III ступеня. Після цього головний розпорядник коштів звертається з листом до Голови державної адміністрації району міста з проханням розглянути розрахунки та обґрунтування. Голова державної адміністрація дає доручення начальникові фінансового управління розглянути та узгодити суми видатків з головним розпорядником коштів і можливість їх включення в пропозиції до бюджету району міста.

Складений бюджетний запит Управління освіти районної в місті державної адміністрації скоригований з урахуванням доведених контрольних показників. Однак такий обсяг не забезпечує на 100% потреб розпорядників коштів. Необхідно внести зміни у бюджетні запити окремих установ освіти й Управління освіти на підставі такої інформації:

1) за КЕК 1131:

— по всіх установах у розрахунок закладена ціна журналу для молодших класів 9 грн, а для старших класів — 14 грн. Діюча ціна на зазначені канцтовари становить відповідно 10 грн 20 коп. і 14 грн 40 коп. Розрахувати додаткову потребу в коштах на придбання журналів.

2) за КЕК 1137:

— по всіх установах необхідно розрахувати видатки на аварійні електричні роботи у розрахунок 1111 грн на установу (підстава — фактичні видатки останніх років);

— по всіх установах необхідно розрахувати видатки на заміри опору струму в розрахунок 1000 грн на установу (підстава — фактичні видатки останніх років).

3) за КЕК 1340:

— по інтернатах необхідно передбачити безплатні путівки на 50 дітей за ціною 168 грн 66 коп. кожна;

— по загальноосвітніх школах необхідно розрахувати додатково кишенькові витрати для семи дітей-сиріт у розрахунок 6 грн 80 коп. на одну дитину на рік (число дітей-сиріт за фактичними даними становить 14, у розрахунок враховано тільки сім дітей).

Складений бюджетний запит Управління охорони здоров'я районної в місті державної адміністрації скоригований з урахуванням доведених контрольних показників. Однак такий обсяг не забезпечує на 100% потреб розпорядників коштів. Необхідно внести зміни у бюджетні запити окремих закладів охорони здоров'я та Управління охорони здоров'я на підставі такої інформації:

1) за КЕК 1132:

— на обслуговуванні в поліклініці № 1 перебуває 31 586 осіб пільгової категорії населення, з них ветеранів війни — 9476 осіб. Установлено, що рецепт на одного пільговика дорівнює 16 грн 76 коп. на рік, а рекомендована вартість одного рецепта для ветеранів війни становить 37 грн.

2) за КЕК 1135:

— у поліклініці № 1, ДКЛ № 3 і № 4 функціонують пункти невідкладної медичної допомоги, де працює по одному автомобілю з добовим режимом. Згідно з даними «Київспецтранс» необхідно провести розрахунок і передбачити в бюджеті кошти на утримання автомобілів невідкладної медичної допомоги. Дані: 1,6 грн за 1 год. роботи; 0,64 грн. за 1 км пробігу; усереднена норма за погодинної оплати 9,29 км за год. (середній пробіг 12 км за год.); збільшення тарифів з наступного року становить 40%.

3) за КЕК 1170:

— для реалізації державних програм «Здоров'я громадян», «Репродуктивний спосіб життя», «Цукровий діабет» поліклініці № 1 необхідно закупити таке дороге медичне обладнання: фіброгастроуденоскоп у кількості 2 шт. за ціною 20 тис. грн за кожний; імуноферментний аналізатор у кількості 1 шт. за ціною 80 тис. грн; цифровий флюорограф у кількості 1 шт. за ціною 280 тис. грн.

4) за КЕК 2110:

— стоматологічна поліклініка укомплектована на 90% застарілими стоматологічними установками, випущеними в 1988—1990 рр., експлуатується зношений рентгенапарат 5Д2, випущений у 1988 р. У зв'язку з планованою реконструкцією другого поверху поліклініки і рентгенкабінету необхідно включити до бюджету придбання для стоматологічної поліклініки шляхом відкритих торгів: апарат рентгенівський дентальний (приблизно

вартість 12 тис. грн); установку стоматологічну з кріслом Хіра-дент 654 X/K (приблизна вартість 26 тис. грн) у кількості 10 шт.

5) за КЕК 2130:

— оскільки на капітальний ремонт кошти протягом минулих років не виділялися в достатній кількості, будівлі лікувально-профілактичних закладів району перебувають у незадовільному стані. Для приведення в належний стан фасаду шкіро-венерологічного диспансеру та благоустрою його території необхідно закласти в бюджет 200 тис. грн.

Після внесення змін необхідно скласти таблицю, в якій порівняти потребу з попереднього бюджетного запиту головного розпорядника коштів і бюджетного запиту з урахуванням додаткової інформації, установивши при цьому відхилення.

ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Мета — вивчити організацію виконання дохідної і видаткової частини Державного і місцевих бюджетів в Україні; оволодіти практичними навичками здійснення й оформлення операцій щодо виконання бюджету; визначити вузькі місця щодо проведення операцій з виконання бюджету.

Завдання:

- вивчити сутність поняття «виконання бюджету» та принципи організації виконання бюджету;
- визначити важливість бюджетного розпису у виконанні бюджету;
- охарактеризувати розділи і зміст бюджетної класифікації, приділивши основну увагу класифікації доходів і видатків;
- ознайомитися з поняттям «касове виконання бюджету» і розглянути його системи;
- вивчити існуючу систему стягнення доходів до бюджету в Україні;
- навчитись оформляти документи і проводити операції щодо зарахування доходів до бюджету;
- розглянути можливі загальні схеми організації бюджетного фінансування і його учасників;
- вивчити методи і види бюджетного фінансування;
- навчитись оформляти документи та проводити операції щодо оплати рахунків і видачі коштів готівкою;
- назвати й охарактеризувати форми організації взаємовідносин між бюджетами в процесі їх виконання.

3.1. Теоретичні завдання

Завдання 3.1.1. Необхідно:

- ✓ розкрити зміст наведених нижче понять, визначити їх місце та значення в курсі «Бюджетний менеджмент»;
- ✓ визначити сферу практичного застосування понять;

✓ викласти проблеми визначення сутності понять та їх використання у системі професійних знань:

- касове виконання бюджету;
- взаємні розрахунки;
- бюджетні трансферти;
- виконання бюджету;
- бюджетна класифікація;
- одержувачі бюджетних коштів;
- бюджетне зобов'язання;
- платіж;
- бюджетні кошти;
- бюджетний розпис;
- бюджетне фінансування;
- розпорядники бюджетних коштів;
- бюджетне призначення;
- бюджетні обмеження.

Завдання 3.1.2. Необхідно:

- ✓ розкрити зміст наведених нижче питань;
- ✓ назвати відомі вам законодавчі акти, положення яких потрібно використовувати для розкриття сутності питань;
- ✓ охарактеризувати стан розгляду питань в економічній літературі;
- ✓ навести там, де це необхідно, числовий приклад.

Питання для обговорення та самопідготовки

---

1. Дайте визначення бюджетного фінансування.
2. Назвіть принципи фінансування витрат по бюджету.
3. Охарактеризуйте учасників бюджетного фінансування.
4. Наведіть приклади розпорядників коштів щодо Державного і місцевих бюджетів.
5. Назвіть методи і види фінансування.
6. Чим обумовлений перехід на казначейську систему виконання бюджету?
7. Охарактеризуйте документальне забезпечення і порядок перерахування бюджетних коштів Державним казначейством своїм територіальним управлінням і відділенням.
8. Охарактеризуйте документооборот, пов'язаний з оплатою рахунків.
9. Охарактеризуйте документооборот, пов'язаний з видачею готівки.
10. Охарактеризуйте бюджетні потоки (вхідні і вихідні, внутрішні та зовнішні).
11. Охарактеризуйте бюджетні дотації, субсидії, субвенції, як їх визначають та перераховують.
12. Охарактеризуйте позички місцевим бюджетам.
13. Визначте причини, які ведуть до виникнення взаємних розрахунків між бюджетами, та порядок їх проведення.

14. Назвіть мету введення в Україні взаємозаліку коштів з фінансування у рахунок погашення недоїмки за належними до бюджету платежами.

15. Визначте учасників і порядок проведення взаємозаліку.

16. Що таке бюджетні трансферти та які існують їх види?

17. Що являє собою дотація вирівнювання і як вона пов'язана з вилученням коштів?

Завдання 3.1.3. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче поняття з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
1. Повноваження на майбутні бюджетні зобов'язання	А. Повноваження, надане головному розпорядникові бюджетних коштів Бюджетним кодексом, Законом України «Про Державний бюджет України» або рішенням про місцевий бюджет, що має кількісні та часові обмеження і дозволяє надавати бюджетні асигнування
2. Бюджетні кошти	Б. Забезпечення повного і своєчасного надходження всіх передбачених у затвердженому бюджеті доходів і спрямування цих коштів на фінансування видатків, включених до бюджету
3. Бюджетне зобов'язання	В. Єдине систематизоване згрупування доходів, видатків (у тому числі кредитування за вирахуванням погашення) та фінансування бюджету за ознаками економічної сутності, функціональної діяльності, організаційного устрою та іншими, що забезпечує загальнодержавне й міжнародне зіставлення бюджетних даних
4. Платіж	Г. Фінансові обмеження на витрачання грошових коштів з бюджету, які виражаються у формі гранично допустимих видатків
5. Виконання бюджету	Д. Погашення зобов'язання, що виникло в поточному або попередніх бюджетних періодах
6. Бюджетне призначення	Е. Надання у безповоротному порядку коштів на видатки, пов'язані зі здійсненням державних замовлень, виконанням державних програм, утриманням державних і комунальних установ та організацій. Являє собою процес виділення, зарахування, розподілу та перерахування коштів на рахунки розпорядників коштів у межах, визначених кошторисами і затверджених у бюджеті. Базується на двох основних принципах: плановості та цільовому характері використання

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
7. Бюджетне асигнування	Є. Будь-яке здійснене відповідно до бюджетного асигнування розміщення замовлення, укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду, згідно з якими необхідно провести платежі протягом цього ж періоду або у майбутньому
8. Бюджетна класифікація	Ж. Повноваження на взяття бюджетного зобов'язання здійснювати платежі в бюджетному періоді, що настає після закінчення поточного бюджетного періоду
9. Бюджетне фінансування	З. Повноваження, надане розпорядникові бюджетних коштів відповідно до бюджетного призначення на взяття ним бюджетного зобов'язання та здійснення платежів з конкретною метою у процесі виконання бюджету
10. Бюджетні обмеження	І. Грошові ресурси, призначені для утримання бюджетних установ, організацій та проведення заходів, що передбачені в затвердженому бюджеті

Завдання 3.1.4. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче види касового виконання бюджету та розпорядників бюджетних коштів з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
1. Казначейська система касового виконання бюджету	А. Система зарахування коштів на рахунки бюджету та перерахування з них, що передбачає можливість відкриття та ведення рахунків бюджету, мобілізацію коштів та ін., як в установах банківської системи, так і в казначействі
2. Касове виконання бюджету	Б. Бюджетні установи в особі їх керівників, які визначаються відповідно до частини першої статті 22 Бюджетного кодексу України та затверджуються законом про державний бюджет або рішенням про місцевий бюджет шляхом установлення їм бюджетних призначень
3. Розпорядник коштів бюджету нижчого рівня	В. Система зарахування коштів на рахунки бюджету та перерахування з них, що передбачає відкриття та ведення рахунків бюджету, мобілізацію коштів і фінансування видатків через спеціалізовану структуру — Державне казначейство

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
4. Змішана система касового виконання бюджету	Г. Бюджетні установи в особі їх керівників, уповноважені на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов'язань та здійснення видатків з бюджету. За обсягом наданих прав вони поділяються на головних розпорядників коштів бюджету та розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня
5. Розпорядники позабюджетних коштів	Д. Розпорядники коштів залежно від рівня бюджету: Державний бюджет України і Республіканський бюджет Автономної Республіки Крим — керівники середньої ланки в управлінні, котрі підпорядковані безпосередньо головним розпорядникам коштів і мають у своєму підпорядкуванні підприємства й організації; місцеві бюджети — при бюджетному фінансуванні з місцевих бюджетів цих розпорядників коштів не існує
6. Одержувачі бюджетних коштів	Е. Система зарахування коштів на рахунки бюджету та перерахування з них, що передбачає відкриття рахунків бюджету в установах банківської системи
7. Розпорядники коштів II ступеня	Є. Керівники бюджетних установ та організацій, яким надано право розпоряджатися бюджетними асигнуваннями спеціального фонду кошторису
8. Розпорядники коштів III ступеня	Ж. Розпорядник, який у своїй діяльності підпорядкований відповідному головному розпорядникові та (або) діяльність якого координується через нього
9. Банківська система касового виконання бюджету	З. Підприємства і госпрозрахункові організації, громадські та інші організації, що не мають статусу бюджетної установи, які одержують кошти з бюджету як фінансову підтримку або уповноважені органами державної влади на виконання загальнодержавних програм, надання послуг безпосередньо через розпорядників
10. Розпорядники бюджетних коштів	И. Прийняття та зарахування доходів на рахунки бюджету, зберігання і перерахування коштів з цих рахунків на фінансування видатків бюджету
11. Головні розпорядники коштів або розпорядники коштів I ступеня	І. Розпорядники коштів залежно від рівня бюджету: Державний бюджет і Республіканський бюджет Автономної Республіки Крим — керівники підприємств та організацій, що підпорядковані безпосередньо розпорядникам коштів вищого рівня; місцеві бюджети — керівники організацій, підприємств та установ

Завдання 3.1.5. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче види розпису бюджету з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
_1. Бюджетний розпис	А. Розпис асигнувань загального фонду державного бюджету на рік за місяцями в розрізі головних розпорядників за програмною та скороченою економічною класифікацією видатків бюджету. Скорочена економічна класифікація видатків бюджету включає: оплату праці працівників бюджетних установ (код 1110), нарахування на заробітну плату (код 1120), оплату комунальних послуг та енергоносіїв (код 1160), поточні трансферти населенню (код 1340). Усі інші економічні категорії видатків відображаються загальною сумою за кодом 5000 «інші видатки»
_2. Розпис доходів бюджету	Б. Детальне відображення запланованих видатків бюджету, являє собою розподіл видатків бюджету відповідно до бюджетної класифікації, складається на весь бюджетний рік із місячною розбивкою. Він поділяється на річний розпис асигнувань державного бюджету загального і спеціального фондів державного бюджету та помісячний розпис асигнувань загального фонду державного бюджету
_3. Розпис бюджетних асигнувань (видатків бюджету)	В. Розпис асигнувань загального і спеціального фондів державного бюджету на рік у розрізі головних розпорядників коштів за програмною та повною економічною класифікацією видатків бюджету без розподілу за періодами року
_4. Помісячний розпис асигнувань загального фонду державного бюджету	Г. Поділяється на річний розпис фінансування загального і спеціального фондів державного бюджету та помісячний розпис фінансування загального фонду державного бюджету
_5. Розпис фінансування державного бюджету	Д. Документ, у якому встановлюється розподіл доходів і фінансування бюджету, бюджетних асигнувань головним розпорядникам бюджетних коштів за певними періодами року відповідно до бюджетної класифікації

6. Річний розпис асигнувань державного бюджету	Е. Основний оперативний план розподілу доходів за структурою бюджетної класифікації, термінами надходження і витрачання бюджетних коштів протягом року. Він поділяється на річний розпис доходів загального і спеціального фондів державного бюджету та помісячний розпис доходів загального фонду державного бюджету

Завдання 3.1.6. Необхідно:

✓ проаналізувати наведені нижче визначення виконання бюджету і дати власне, найбільш повне і точне:

Джерело	Визначення
Бюджетний менеджмент: Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. проф. В. Федосова. — К.: КНЕУ, 2004.— С. 257, 836	Виконання бюджету означає забезпечення повного і своєчасного надходження запланованих доходів, податків і платежів до всіх ланок бюджетної системи та безперервне фінансування заходів, затверджених у бюджеті. Ця частина бюджетного процесу включає заходи щодо виконання дохідної і видаткової частин кожного із бюджетів, що входять до складу бюджетної системи України. Виконання бюджету — забезпечення повного і своєчасного надходження всіх передбачених у затвердженому бюджеті доходів і спрямування цих коштів на фінансування витратків, включених до бюджету
Юрій С. І., Стоян В. І., Мац М. Й. Казначейська система: Підручник. — Тернопіль: Карт-бланш, 2002. — С. 58—59	Під виконанням бюджету слід розуміти забезпечення своєчасного і повного надходження запланованих доходів у цілому і за кожним джерелом, а також своєчасного, повного і безперервного фінансування передбачених бюджетами заходів
Єніфанов А. О., Сало І. В., Д'яконова І. І. Бюджет і фінансова політика України: Навч. посібник. — К.: Наукова думка, 1997. — С. 150	Виконання бюджету — це забезпечення повного і своєчасного надходження доходів по кожному джерелу і безперебійне фінансування всіх передбачених бюджетом заходів
Бородин С. В., Демичев А. Н. Финансы и кредит СССР. — 4-е изд., перераб. и доп. — М.: Финансы, 1978. — С.140—141	Виконання бюджету означає забезпечення своєчасного і повного надходження доходів і безперервного фінансування витратків. Усі підприємства, організації та установи повинні повністю і своєчасно вносити встановлені для них платежі, економно і строго за цільовим призначенням витрачати бюджетні кошти

<i>Сафонова Л. Д.</i> Бюджетний менеджмент: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2001. — С. 112	Виконання бюджету являє собою виконання дохідної частини бюджету (забезпечення надходження платежів та податків як до Державного бюджету, так і до місцевих бюджетів) та виконання видаткової частини бюджету (фінансування запланованих та затверджених видатків бюджету). Контроль за виконанням зведеного бюджету України здійснюється в порядку, визначеному законодавством України. Контроль здійснюється всіма учасниками бюджетного процесу

Закінчення табл.

Джерело	Визначення
<i>Опарін В. М.</i> Фінанси (загальна теорія): Навч. посібник. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2001. — С. 135	Виконання бюджету полягає у мобілізації запланованих доходів і фінансуванні передбачених видатків. Організація виконання бюджету покладається на Кабінет Міністрів, оперативна робота ведеться Міністерством фінансів, Державною податковою адміністрацією і Державним казначейством. Виконання бюджету здійснюється на підставі розпису доходів і видатків

Завдання 3.1.7. Необхідно:

✓ дати повну та змістовну відповідь на питання:

1. Охарактеризуйте основні етапи процесу виконання бюджету.
2. Яка мета виконання бюджету?
3. Назвіть органи, що забезпечують виконання дохідної частини бюджету. Охарактеризуйте механізм їх взаємодії.
4. Хто і для чого складає бюджетний розпис доходів і видатків?
5. Дайте визначення бюджетної класифікації.
6. Назвіть документи, які регламентують систему кодів та групування бюджетних показників.
7. Охарактеризуйте класифікацію доходів бюджету.
8. Назвіть органи, які розробляють і затверджують структуру бюджетної класифікації.
9. Як побудована система стягнення доходів бюджету в Україні?
10. Охарактеризуйте механізм взаємодії органів казначейства з податковими органами при виконанні дохідної частини бюджету.

11. Дайте визначення і назвіть системи касового виконання бюджету.

12. Визначте етапи становлення казначейської системи касового виконання бюджету в Україні.

13. Охарактеризуйте функціональну класифікацію видатків бюджету.

14. Охарактеризуйте економічну класифікацію видатків бюджету.

15. Охарактеризуйте відомчу класифікацію видатків бюджету.

16. Охарактеризуйте програмну класифікацію видатків бюджету.

Завдання 3.1.8. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче поняття з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
1. Вилучення бюджетного надлишку	А. Податки і збори (обов'язкові платежі), що закріплені на постійній основі за бюджетами місцевого самоврядування та враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів
2. Коефіцієнт вирівнювання	Б. Передання коштів з бюджету вищого рівня до бюджету нижчого рівня з метою надання фінансової допомоги та фінансування певних програм
3. Кошик доходів бюджетів місцевого самоврядування	В. Спеціальна бюджетна підтримка місцевих органів влади шляхом надання коштів з централізованого бюджету, що обумовлено такими чинниками: по-перше, перекладання державою на місцеві органи влади фінансування загальнодержавних об'єктів, які мають супроводжуватися стовідсотковим відшкодуванням з державного бюджету понесених видатків; по-друге, вирівнювання відмінностей дохідного потенціалу різних територій, породжених диференціацією рівня економічного розвитку територій, структури економіки, демографічних особливостей; по-третє, виникнення обставин, профінансувати які місцеві бюджети не мають змоги
4. Бюджетна дотація	Г. Надання коштів з бюджету вищого рівня бюджету нижчого рівня на покриття тимчасових касових розривів (випередження в часі фінансування видатків порівняно з надходженням доходів) на умовах строковості і поворотності до кінця бюджетного року
5. Міжбюджетні трансферти	Д. Міжбюджетний трансферт на вирівнювання дохідної спроможності бюджету, який його отримує

_6. Бюджетна субвенція	Е. Бюджетні кошти, надані бюджету іншого рівня бюджетної системи на умовах часткового фінансування цільових видатків (для забезпечення ними реалізації конкретних цілей), але без необхідності вкладання коштів з боку отримувача
_7. Взаємні розрахунки	Є. Перевищення запланованих доходів над нормованими видатками, що передаються на законодавчій основі з бюджету нижчого рівня до бюджету вищого рівня
_8. Субвенції, одержані з інших бюджетів	Ж. Цільова субсидія з бюджету вищого рівня до бюджету нижчого рівня на умовах пайової участі даних бюджетів у фінансуванні визначених цільових видатків, об'єктів, програм, проектів та заходів, яка обумовлена вкладанням коштів з боку отримувача. У разі порушення цільового використання вона підлягає поверненню до бюджету, що її видав

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
_9. Дотація вирівнювання	З. Передання коштів з одного бюджету до іншого для відновлення збалансування цих бюджетів у зв'язку з перерозподілом між ними доходів або видатків після затвердження бюджету
_10. Бюджетна субсидія	И. Бюджетні кошти, які передаються з бюджету вищого рівня до бюджетів нижчого рівня на безоплатній і безповоротній основі для покриття їх дефіциту в частині поточних видатків
_11. Бюджетна позичка	І. Кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого
_12. Бюджетні трансфери	К. Коефіцієнт, що застосовується при розрахунку обсягу дотації вирівнювання та коштів, що передаються до Державного бюджету України з місцевих бюджетів, з метою зміцнення дохідної бази бюджетів місцевого самоврядування
_13. Бюджетне субсидювання	Л. Кошти, виділені з бюджетів інших рівнів органам державної влади, які утримуються за рахунок Державного бюджету, для виконання делегованих законами України повноважень органів місцевого самоврядування або інших, визначених законодавством функцій

Завдання 3.1.9. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче поняття з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення

_1. Фінансування бюджету	А. Загальна сума заборгованості Автономної Республіки Крим чи місцевого самоврядування, яка складається з усіх випущених і непогашених боргових зобов'язань Автономної Республіки Крим чи місцевого самоврядування, у тому числі боргових зобов'язань, що вступають у дію в результаті наданих гарантій за кредитами, або зобов'язань, що виникають на підставі законодавства чи договору
_2. Дефіцитне фінансування	Б. Повна або часткова відмова держави від платежів за зовнішніми та внутрішніми боргами
_3. Вкуп державного боргу	В. Видатки бюджету та кошти на погашення основної суми боргу
_4. Державне банкрутство	Г. Сума заборгованості держави зовнішнім і внутрішнім кредиторам

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
5. Місцевий борг	Д. Сукупна заборгованість держави іноземним державам, банкам, нерезидентам та міжнародним фінансовим організаціям
_6. Витрати бюджету	Е. Забезпечення видатків бюджету за рахунок державних позик та емісії грошей в умовах дефіциту бюджету
7. Державний борг	Є. Сукупність відносин між державою в особі її органів влади й управління, з одного боку, та юридичними або фізичними особами, з іншого, за яких держава виступає в ролі позичальника коштів або гаранта чи в ролі позикодавця урядам інших країн
_8. Рефінансування державного боргу	Ж. Зобов'язання, що виникають з місцевих позик (запозичень), узятих на себе гарантій (поручительств) за зобов'язаннями третіх осіб, інші зобов'язання
_9. Зовнішній державний борг	З. Виплата коштів власникам державних цінних паперів при настанні терміну їх погашення
_10. Борг Автономної Республіки Крим чи борг місцевого самоврядування	И. Заборгованість держави юридичним і фізичним особам, яка утворилась у зв'язку із залученням їх коштів на внутрішньому фінансовому ринку для фінансування видатків бюджету та виконання державних програм і замовлень
_11. Внутрішній державний борг	І. Погашення попередньої заборгованості за допомогою випуску нових позик або шляхом заміни короткострокових зобов'язань на середньо- чи довгострокові

_12. Державний кредит	К. Надходження та витрати у зв'язку зі зміною обсягу боргу, а також зміною залишку готівкових коштів по бюджету, які використовуються для покриття перевищення видатків бюджету над його постійними доходами

Завдання 3.1.10. Необхідно:

✓ серед наведених нижче відповідей на запитання вибрати правильні або вказати власний варіант, якщо правильної відповіді не запропоновано.

1. Економічна класифікація видатків бюджету передбачає групування видатків Державного і місцевих бюджетів:

а) що відображає розподіл бюджетних асигнувань між безпосередніми отримувачами коштів із бюджету на заплановані заходи;

б) за їх економічним змістом і цільовим призначенням;

в) яке відображає напрями використання коштів залежно від функцій, які виконує держава;

г) за бюджетними програмами.

2. Рішення про зупинення операцій з бюджетними коштами приймається на підставі таких документів:

а) клопотання;

б) акт ревізії;

в) довідка перевірки;

г) протокол про бюджетне правопорушення.

3. Система зарахування коштів на рахунки бюджету та перерахування з них, що передбачає відкриття та ведення рахунків бюджету, мобілізацію коштів і фінансування видатків через спеціалізовану структуру — Державне казначейство, — це...

а) змішана система касового виконання бюджету;

б) банківська система касового виконання бюджету;

в) казначейська система касового виконання бюджету.

4. При фінансуванні через територіальні органи казначейства шляхом оплати витрат (оплати рахунків і видачі готівкою) розпорядникам коштів відкриваються:

а) реєстраційні рахунки в органах казначейства;

б) бюджетні рахунки в банківських установах;

в) поточні рахунки в банківських установах.

5. Органи, які здійснюють виконання дохідної частини Державного бюджету України, — це...

- а) Міністерство фінансів;
- б) Державне казначейство;
- в) Рахункова палата;
- г) Державна податкова служба;
- д) банківські установи;
- е) Державна контрольно-ревізійна служба;
- є) Державна митна служба.

6. *Перерахування коштів на поточні/реєстраційні бюджетні рахунки розпорядників коштів з єдиного казначейського рахунка або рахунка місцевого бюджету, які відкриті в банківських установах і в органах казначейства, в межах, визначених у фінансових планах та кошторисах і затверджених в бюджеті, — це...*

- а) бюджетне регулювання;
- б) бюджетне вирівнювання;
- в) бюджетне фінансування;
- г) визначення обсягів фінансування.

7. *Систематизоване згрупування доходів і видатків бюджету за однорідними ознаками, що забезпечує загальнодержавне і міжнародне порівняння бюджетних даних, — це...*

- а) бюджетне вирівнювання;
- б) бюджетна класифікація;
- в) бюджетний регламент;
- г) бюджетне фінансування.

8. *Функціональна класифікація видатків бюджету передбачає групування видатків Державного і місцевих бюджетів:*

- а) за їх економічним змістом і цільовим призначенням;
- б) за напрямками використання коштів залежно від функцій, які виконує держава;
- в) згідно з розподілом бюджетних асигнувань між безпосередніми отримувачами коштів із бюджету на заплановані заходи.

9. *Система зарахування коштів на рахунки бюджету та перерахування з них, що передбачає відкриття рахунків бюджету в установах банківської системи, — це...*

- а) змішана система касового виконання бюджету;
- б) казначейська система касового виконання бюджету;
- в) банківська система касового виконання бюджету.

10. *Складовими поточних доходів бюджету є:*

- а) доходи від операцій з капіталом;
- б) податкові надходження;
- в) офіційні трансферти;
- г) неподаткові надходження;
- д) загальнодержавні цільові фонди.

11. *Складовими сукупних доходів бюджету є:*

- а) податкові надходження;
- б) доходи від операцій з капіталом;
- в) неподаткові надходження;
- г) поточні надходження (податкові + неподаткові);
- д) офіційні трансферти.

12. *Програмна класифікація видатків бюджету передбачає групування видатків Державного і місцевих бюджетів:*

- а) за їх економічним змістом і цільовим призначенням;
- б) за напрямками використання коштів залежно від функцій, які виконує держава;
- в) згідно з розподілом бюджетних асигнувань між безпосередніми отримувачами коштів із бюджету на заплановані заходи;
- г) за бюджетними програмами.

13. *Планові суми, в межах яких можуть проводитись видатки з бюджету, — це...*

- а) бюджетні кошти;
- б) грошові кошти;
- в) бюджетні асигнування;
- г) державні кошти.

14. *Розпорядниками коштів при фінансуванні з Державного бюджету є:*

- а) розпорядники коштів IV ступеня;
- б) розпорядники коштів III ступеня;
- в) розпорядники коштів V ступеня;
- г) головні розпорядники коштів;
- д) розпорядники коштів II ступеня.

Завдання 3.1.11. Необхідно:

І серед наведених нижче відповідей на запитання вибрати правильні або вказати власний варіант, якщо правильної відповіді не запропоновано.

1. Про наслідки звірки між органами Державного казначейства і Державної податкової служби складають такий документ:

- а) довідку № 3;
- б) довідку № 5;
- в) реєстр;
- г) меморіальний ордер.

2. Забезпечення надходження платежів та податків у бюджет і фінансування видатків, визначених і затверджених у бюджеті, — це...

- а) бюджетне фінансування;
- б) виконання бюджету;
- в) бюджетне регулювання;
- г) виконання дохідної частини бюджету.

3. Відомо два методи бюджетного фінансування:

- а) відкриття кредитів і перерахування коштів з рахунка бюджету на бюджетні рахунки розпорядників коштів;
- б) плановості і цільового використання коштів;
- в) балансовий і аналітичний.

4. Яка процесуальна класифікація видатків передбачена в чинній бюджетній класифікації?

- а) відомча;
- б) територіальна;
- в) функціональна;
- г) економічна;
- д) залежно від рівня бюджетної системи;
- е) програмна.

5. У якому органі виписують грошовий чек на отримання готівки (у разі фінансування з Державного бюджету)?

- а) Міністерстві фінансів України;
- б) банківських установах;
- в) Міністерстві фінансів АРК;
- г) органах Державного казначейства.

6. На які складові поділяються доходи бюджету?

- а) сукупні доходи;
- б) поточні доходи;
- в) офіційні трансферти;
- г) доходи від операцій з капіталом;
- д) цільові фонди.

7. На які складові поділяються загальні видатки бюджету?

- а) нерозподілені;
- б) капітальні;
- в) поточні;
- г) кредитування з вирахуванням погашення.

8. Примусове стягнення частини доходів місцевих бюджетів на користь Державного бюджету з метою його поповнення і стимулювання місцевих бюджетів — це...

- а) взаємні розрахунки;
- б) бюджетна позичка;
- в) бюджетна субвенція;
- г) вилучення коштів;
- д) бюджетна дотація.

9. При встановленні факту нецільового використання бюджетних коштів, отриманих у вигляді субвенцій, складають такі документи:

- а) платіжне доручення;
- б) акт ревізії;
- в) вимога про повернення коштів;
- г) довідка перевірки.

10. Покриття видатків одного бюджету коштами іншого для відновлення збалансування бюджетів, необхідність у якому виникає внаслідок перерозподілу між бюджетами доходів чи видатків після прийняття та затвердження бюджету, — це...

- а) взаємозалік;
- б) бюджетне субсидіювання;
- в) взаємні розрахунки;
- г) вилучення коштів.

11. Короткострокова позичка, що її надають фінансово-кредитні установи, використовується з метою:

- а) для відновлення збалансування бюджетів;
- б) на покриття тимчасового касового розриву;
- в) подолання платіжної кризи та удосконалення управління бюджетними коштами.

12. Грошова допомога, що надається вищестоящим бюджетом нижчестоящому з метою забезпечення ним реалізації конкретних цілей, але без необхідності вкладення коштів з боку отримувача, — це...

- а) бюджетна дотація;

- б) бюджетна субсидія;
- в) бюджетна позика;
- г) бюджетна позичка;
- д) бюджетна субвенція.

13. Взаємовідносини між бюджетами здійснюються і затверджуються:

- а) протягом бюджетного року;
- б) у першому півріччі;
- в) у другому півріччі;
- г) поквартально;
- д) до кінця бюджетного року.

14. Фіксована в сумі грошова допомога, яка надається вищестоящим бюджетом нижчестоящому з метою забезпечення виконання ним своїх функцій без обмеження сфери використання на безповоротній основі та яка не вимагає вкладення коштів з боку отримувача, — це...

- а) бюджетна позика;
- б) бюджетна субсидія;
- в) бюджетна дотація;
- г) бюджетна позичка;
- д) бюджетна субвенція.

15. Дотації вирівнювання місцевим бюджетам в Україні перераховуються:

- а) один раз на місяць;
- б) один раз на квартал;
- в) шляхом застосування нормативів щоденних відрахувань від доходів загального фонду Державного бюджету України.

16. Які види міжбюджетних трансфертів використовують в Україні?

- а) бюджетна позичка;
- б) бюджетна дотація;
- в) бюджетна субвенція;
- г) бюджетна позика;
- д) бюджетна субсидія.

3.2. Типові практичні завдання

Завдання 3.2.1. Організація виконання дохідної частини бюджету.

Зазначити, які документи складають та подають відповідні організації й установи при виконанні дохідної частини Державного і місцевих бюджетів України за наведеною нижче формою (табл.3.1).

Таблиця 3.1

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ (у розрізі операцій)

Документи, якими оформляють операцію	Органи, установи, організації, що беруть участь у проведенні операції	Контрольні терміни

А. Операції щодо виконання дохідної частини бюджету

1. Відкриття бюджетних рахунків для зарахування надходжень.
2. Закриття бюджетних рахунків для зарахування надходжень.
3. Надходження доходів до бюджету.
4. Розподіл платежів між загальним і спеціальним фондами, державним і місцевими бюджетами, рівнями місцевих бюджетів.
5. Повернення надмірно або помилково сплачених платежів до бюджету.
6. Здійснення відшкодування податку на додану вартість.

Б. Документи

1. Платіжні доручення.
2. Копії платіжних доручень банку та корінці прибуткових документів.
3. Копії квитанцій за формою 24 та формою 10 разом з описом до них.
4. Платіжні доручення установ Державного комітету зв'язку та інформатизації України на перекази з додатком до них талонів поштових переказів.
5. Висновки на повернення надмірно або помилково сплачених платежів до бюджету, про відшкодування податку на додану вартість.

6. Реєстр висновків про повернення надмірно або помилково сплачених платежів до бюджету, про відшкодування податку на подану вартість.

7. Відомість 2 розподілу платежів до бюджету, які надійшли на рахунок 3311 «Кошти, які підлягають розподілу між державним і місцевими бюджетами».

8. Відомість 2м розподілу платежів до бюджету, які надійшли на рахунок 3411 «Кошти, тимчасово віднесені на доходи бюджету, які підлягають розподілу».

9. Реєстр платників за спрощеною системою оподаткування (кошти Пенсійного фонду України, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття та кошти на обов'язкове соціальне страхування).

10. Виписка з рахунка.

11. Звіт про виконання державного бюджету за доходами.

12. Відомість розподілу платежів між загальним та спеціальним фондами місцевого бюджету, які надійшли на рахунок 3161 «Кошти, які розподіляються між загальним і спеціальним фондами місцевих бюджетів».

13. Відомість розподілу платежів між рівнями місцевого бюджету, які надійшли на рахунок 3321 «Кошти, які підлягають розподілу між рівнями бюджету».

14. Відомість 2м розподілу коштів, тимчасово віднесених на доходи місцевого бюджету, які надійшли на рахунок 3421 «Кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету, що підлягають розподілу».

15. Договір про здійснення розрахунково-касового обслуговування.

16. Заява про відкриття рахунків з переліком видів надходжень.

17. Картка зі зразками підписів та відбитком печатки.

18. Службова записка про відкриття рахунка.

19. Заява про закриття бюджетного рахунка за надходженнями.

В. Органи, установи, організації

1. Установи банківської системи.

2. Національний банк України.

3. Органи місцевого самоврядування.

4. Державний комітет зв'язку та інформатизації України.

5. Податкова адміністрація України.

6. Податкові адміністрації в АРК, областях, містах Києві та Севастополі.
7. Податкові інспекції в районах, містах і районах у містах.
8. Державне казначейство України.
9. Управління Державного казначейства в АРК, областях, містах Києві та Севастополі.
10. Відділення Державного казначейства у районах, містах і районах у містах.
11. Платники: юридичні і фізичні особи.
12. Структурні підрозділи Державного казначейства України чи управлінь Державного казначейства України та їх керівники.
13. Головний бухгалтер (заступник головного бухгалтера) органу Державного казначейства.

Завдання 3.2.2. Організація виконання видаткової частини бюджету.

Зазначити, які документи складають та подають відповідні організації й установи при виконанні видаткової частини державного і місцевих бюджетів в Україні у розрізі зазначених операцій та оформити за наведеною нижче формою (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ ВИДАТКОВОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ (у розрізі операцій)

Документи, якими оформляють операцію	Органи, установи, організації, що беруть участь у проведенні операції	Контрольні терміни

А. Операції щодо виконання видаткової частини бюджету

1. Відкриття бюджетних рахунків для операцій клієнтів з бюджетними коштами.
2. Закриття бюджетних рахунків для операцій клієнтів з бюджетними коштами.
3. Порядок підготовки та обліку зобов'язань.
4. Організація роботи щодо касового виконання видаткової частини бюджету.

5. Порядок оплати рахунків розпорядникам бюджетних коштів та одержувачам.

6. Порядок виплати готівки розпорядникам бюджетних коштів та одержувачам.

Б. Документи

1. Договір про здійснення розрахунково-касового обслуговування.

2. Заява про відкриття рахунків.

3. Kartka зі зразками підписів та відбитком печатки.

4. Копія довідки про включення до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України, засвідчену нотаріально або органом, що видав довідку.

5. Копія статуту, засвідчена нотаріально чи органом, який реєструє.

6. Копія документа, що підтверджує взяття клієнта на податковий облік, засвідчена податковим органом.

7. Довідка про реєстрацію в органах Пенсійного фонду.

8. Документ, що підтверджує реєстрацію клієнта як платника соціальних страхових внесків або його копія, засвідчена нотаріально або органом, що його видав.

9. Затверджений (тимчасовий) кошторис доходів і видатків та плани асигнувань розпорядників бюджетних коштів.

10. План використання бюджетних коштів.

11. Заява про закриття рахунків.

12. Рішення органу, на який законом покладено функції щодо ліквідації або реорганізації підприємства, установи чи організації.

13. Реєстр зобов'язань розпорядників коштів бюджету.

14. Реєстр фінансових зобов'язань розпорядників коштів бюджету.

15. Kartka обліку зобов'язань розпорядників коштів за загальним фондом кошторису доходів і видатків.

16. Kartka обліку зобов'язань розпорядників коштів за спеціальним фондом кошторису доходів і видатків.

17. Довідка про суми фінансових зобов'язань.

18. Журнал реєстрації укладених угод розпорядниками коштів бюджету, суми яких перевищують бюджетні асигнування.

19. Інформація про зобов'язання розпорядників коштів бюджету, які перевищують річну суму асигнувань.

20. Інформація про наявність фінансових зобов'язань розпорядників коштів бюджету.

21. Дані про територіальне розташування мережі установ, підприємств і організацій на відповідній території.

22. Річний розпис призначень (асигнувань) бюджету та помісячний розпис асигнувань загального фонду.

23. Витяги з річного розпису призначень (асигнувань) бюджету та помісячного розпису асигнувань загального фонду.

24. Розподіл показників зведених кошторисів доходів і видатків та розподіл показників зведених планів асигнувань із загального фонду бюджету в розрізі розпорядників коштів нижчого рівня та одержувачів за територіями.

25. Довідки про зміни кошторису доходів і видатків та про зміни плану асигнувань загального фонду державного бюджету.

26. Реєстр змін кошторису доходів і видатків та плану асигнувань загального фонду державного бюджету.

27. Повідомлення про зміни річного розпису призначень державного бюджету та повідомлення про зміни в помісячному розписі асигнувань державного бюджету.

28. Довідка про зміни кошторису доходів і видатків по спеціальному фонду за власними надходженнями установ й організацій.

29. Зведення показників спеціального фонду кошторису на відповідний рік.

30. Довідка про зміни річного розпису призначень (асигнувань) бюджету.

31. Довідка про зміни помісячного розпису асигнувань загального фонду бюджету.

32. Реєстр змін зведеного кошторису видатків та реєстр змін помісячних планів асигнувань загального фонду бюджету в розрізі розпорядників нижчого рівня.

33. Довідка про внесення змін до бюджетного розпису по спеціальному фонду.

34. Пропозиції про виділення асигнувань із загального фонду державного бюджету в розрізі головних розпорядників коштів загальною сумою.

35. Довідка про внесення змін до пропозицій або прийняття уточнених пропозицій.

36. Розпорядження про виділення бюджетних асигнувань.

37. Зведені особові рахунки або особові рахунки головних розпорядників коштів.

38. Виписка із зведеного особового або особового рахунка головних розпорядників коштів.

39. Розподіли виділених бюджетних асигнувань по територіях у розрізі розпорядників коштів нижчого рівня й одержувачів.

40. Журнал реєстрації розподілу бюджетних асигнувань.

41. Реєстри на виділення бюджетних асигнувань у розрізі територій.

42. Зведений реєстр на виділення бюджетних асигнувань.

43. Звернення (лист) головного розпорядника бюджетних коштів з обґрунтуванням необхідності здійснення змін у виділенні асигнувань.

44. Платіжні доручення.

45. Рахунки, рахунки-фактури, накладні, товаротранспортні накладні, трудові угоди, договори на виконання робіт, акти виконаних робіт, звіти про результати здійснення процедур закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти тощо.

46. Заявка на видачу готівки.

47. Суми податку на доходи фізичних осіб, суми нарахувань до фондів соціального страхування України, суми страхових внесків до Пенсійного фонду України, інші податки та обов'язкові платежі, які утримані й нараховані на фонд заробітної плати.

48. Акт придбання матеріальних цінностей, прибуткова накладна, роздавальна відомість з підписами осіб, які отримали матеріальні цінності, тощо.

49. Грошовий чек на отримання готівки.

50. Журнал реєстрації виданих чекових книжок.

51. Касова заявка на отримання готівки.

52. Зведена касова заявка на отримання готівки.

53. Відмова в оплаті рахунків розпорядників та одержувачів бюджетних коштів.

54. Журнал реєстрації відмов в оплаті рахунків.

55. Мережа установ та організацій, які отримують кошти із бюджету.

56. Реєстр змін до мережі установ та організацій, які отримують кошти з бюджету.

57. План асигнувань із загального фонду бюджету.

58. Календарний план проведення видатків.

59. Розпорядження на виділення коштів загального фонду бюджету.

60. Розпорядження на виділення коштів спеціального фонду бюджету.

61. Меморіальний ордер.

В. Органи, установи, організації

1. Установи банківської системи.
2. Національний банк України.
3. Державне казначейство України і його структурні підрозділи.
4. Управління Державного казначейства в АРК, областях, містах Києві й Севастополі та його структурні підрозділи.
5. Відділення Державного казначейства в районах, містах і районах у містах та його структурні підрозділи.
6. Головні розпорядники коштів.
7. Розпорядники коштів II і III рівнів.
8. Одержувачі бюджетних коштів.
9. Міністерство фінансів України
10. Комітет Верховної Ради України з питань бюджету.
11. Міністерство фінансів АРК, Головні фінансові управління обласних і Київської міської державних адміністрацій, фінансове управління Севастопольської міської державної адміністрації.
12. Фінансові управління районних, міських і районних у містах державних адміністрацій та інших виконавчих органів.

Г. Контрольні терміни

1. До початку бюджетного року.
2. Не пізніше ніж за 15 днів до початку бюджетного року.
3. Місячний термін після затвердження Закону «Про Державний бюджет України».
4. Десятиденний термін.
5. Протягом трьох календарних днів.
6. Протягом трьох робочих днів.
7. Протягом п'яти робочих днів.
8. Наступного робочого дня після отримання.
9. Після 30 календарних днів з дня затвердження розпису бюджету.
10. Щоденно.
11. Не пізніше ніж за 10 днів до закінчення звітного місяця.
12. Протягом кварталу.
13. До 15 числа наступного місяця після закінчення кварталу.
14. В кінці року до 15 грудня.
15. У межах 10 календарних днів з дня його виписки.

16. За 55 днів до початку кварталу.
17. За 45 днів до початку кварталу.
18. Тижневий термін.
19. Не більше одного місяця після затвердження річного розпису асигнувань та помісячного розпису асигнувань загального фонду місцевого бюджету.
20. Два рази на місяць.
21. Протягом операційного дня.
22. Протягом року.

3.3. Ситуаційні завдання

Завдання 3.3.1. Виконання дохідної частини бюджету.

На рахунки, що відкриті в Управлінні Державного казначейства в м. Києві, для зарахування доходів до Державного і місцевих бюджетів України надійшли такі види доходів і в таких обсягах:

	Сума, тис. грн
• податок на прибуток підприємств	800,0
• податок на доходи фізичних осіб	100,0
• податок на додану вартість	500,0
• акцизний збір із вироблених в Україні товарів	360,0
• акцизний збір із ввезених на територію України товарів	75,0
• збір за спеціальне використання лісових ресурсів державного значення	10,0
• збір за спеціальне використання водних ресурсів загальнодержавного значення	20,0
• плата за землю	80,0
• ввізне мито	90,0
• вивізне мито	45,0
• податок із власників транспортних засобів	5,0
• податок на промисел	9,0
• податок з реклами	2,0
• комунальний податок	16,0
• фіксований сільськогосподарський податок	15,0
• єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва	24,0
• надходження від перевищення валових доходів над видатками Національного банку України	33,0

• надходження від грошово-речових лотерей	7,0
• рентна плата	47,0
• плата за утримання дітей у школах-інтернатах	1,0
• державне мито, пов'язане з видачею та оформленням закордонних паспортів і паспортів громадян України	3,4
• надходження від штрафів та фінансових санкцій	6,3
• надходження коштів від реалізації конфіскованого майна	29,3

Установлено, що сплачено надмірно податку з прибутку підприємств на суму 15 тис. грн, а податку з доходів фізичних осіб — на суму 7 тис. грн. Відшкодуванню підлягає податок на додану вартість на суму 50 тис. грн.

Необхідно:

1. Із наведеного вище переліку назвати види доходів, які згідно з чинною бюджетною класифікацією (додаток А) відносяться відповідно до податкових і неподаткових надходжень.

2. Назвіть доходи, які у повному обсязі зараховуються до Державного бюджету України або до місцевих бюджетів.

3. Назвіть види доходів, які розподіляються між Державним бюджетом України і місцевими бюджетами; між видами місцевих бюджетів. Зазначте пропорції розподілу. Як здійснюється цей розподіл органами казначейства?

4. Назвіть види доходів, які розподіляються між загальним і спеціальними фондами відповідного бюджету. Зазначте пропорції розподілу. Як здійснюється цей розподіл органами казначейства?

5. На підставі яких документів і як буде здійснюватися повернення надмірно внесених платежів та відшкодування податку на додану вартість?

6. Які форми документів і для чого складають в Управлінні державного казначейства м. Києва про доходи, що надійшли на рахунок відповідного бюджету?

Завдання 3.3.2. Виконання видаткової частини бюджету (оплата рахунків).

Варіант 1

14 березня 2004 р. розпорядник коштів третього ступеня (керівник Інституту післядипломної освіти) отримав інформацію від вищестоящого розпорядника бюджетних коштів (керівник університету) про можливе фінансування установи на су-

му 2000 грн. У день надходження коштів відділення державного казначейства у районі великого міста готує виписку з рахунка і доводить її до керівника Інституту післядипломної освіти. На цю дату зазначений розпорядник коштів повинен розрахуватися з суб'єктами господарської діяльності за одержані товари, послуги і роботи (підготувати оплату рахунків), а саме:

Призначення платежу	Постачальники	Сума, грн
За послуги зв'язку	Київська міська дирекція ВАТ «Укртелеком»	60,20
За дискети, картриджі	Колективне підприємство «Аліса»	151,26
За прання білизни	ООО «Десна»	356,04
За канцтовари	Колективне підприємство «Аліса»	127,20
За заправку автомобілів	ТОВ «Олександрія»	51,00
За автошини	ТОВ «Єврошина»	873,96
За автопослуги	Університет	362,21

Варіант 2

14 березня 2004 р. розпорядник коштів третього ступеня (керівник Національної бібліотеки) отримав інформацію від вищестоящего розпорядника бюджетних коштів про можливе фінансування установи на суму 150 000 грн. У день надходження коштів відділення державного казначейства у районі великого міста готує виписку з рахунка і доводить її до керівника Національної бібліотеки. На цю дату зазначений розпорядник коштів повинен розрахуватися з суб'єктами господарської діяльності за одержані товари, послуги і роботи (підготувати оплату рахунків), а саме:

Призначення платежу	Постачальники	Сума, грн
За спожиту електроенергію	АК «Київенерго»	21 000,00
За міжміські розмови та друкування машинограм	ВАТ «Укртелеком»	1367,24
За місцеві розмови, абонементна плата	ВАТ «Укртелеком»	4303,89
За охорону приміщення	УДСО при ГУМВС	9642,40

За виконані ремонтні роботи	СБУ-40 ВАТ «Київоз-доббуд»	53 000,00
За світильники	ПП «Триєс»	3049,20
На поповнення бібліотечного фонду	ТОВ «Кадр»	70 000,00
За роботи з монтажу та наладки установки пожежо-гасіння	ПП «Крот»	19 820,40

Варіант 3

14 березня 2004 р. розпорядник коштів третього ступеня (керівник Музею спортивної слави України) отримав інформацію від вищестоящего розпорядника бюджетних коштів про можливе фінансування установи на суму 9000 грн. У день надходження коштів відділення державного казначейства у районі великого міста готує виписку з рахунка і доводить її до керівника музею. На цю дату зазначений розпорядник коштів повинен розрахуватися з суб'єктами господарської діяльності за одержані товари, послуги і роботи (підготувати оплату рахунків), а саме:

Призначення платежу	Постачальники	Сума, грн
За експлуатаційні витрати	НСК «Олімпійський»	651,45
За охорону приміщення	Охорона-Комплекс ДЗАТ	1166,14
За спожиті воду, опалення, електроенергію	НСК «Олімпійський»	1186,53
За господарські товари	Фірма «Сомас»	315,85
За прибирання приміщення	НСК «Олімпійський»	300,35
За художнє оформлення виставкової експозиції	ПП «Будспецпроект»	4500,00

Необхідно:

1. Назвати підтверджувальні документи до кожного платежу.
2. У які терміни розпорядник бюджетних коштів повинен підготувати і подати відділенню державного казначейства підтверджувальні документи?
3. Назвати форми документів по даній установі, які є у відділенні державного казначейства, для здійснення попереднього і поточного контролю.
4. Без якого документа неможливе проходження підтверджувальних документів у відділенні державного казначейства для оплати рахунків?

5. Назвати причини, з яких відділення державного казначейства може відмовити в оплаті рахунків.

6. За рахунок коштів якого фонду бюджету (загального чи спеціального) буде здійснено перерахування?

7. Визначити етапи проходження документів у відділенні державного казначейства й охарактеризувати їх.

8. Визначити й охарактеризувати кінцевий етап проведення оплати рахунків.

Завдання 3.3.3. Виконання видаткової частини бюджету (видача готівкових коштів).

15 березня 2004 р. розпорядник коштів третього ступеня (керівник Інституту післядипломної освіти) отримав інформацію від вищестоящого розпорядника бюджетних коштів (керівник університету) про можливе фінансування установи на суму 55 000 грн. У день надходження коштів відділення державного казначейства у районі великого міста готує виписку з рахунка і доводить її до керівника Інституту післядипломної освіти. На цю дату зазначений розпорядник коштів повинен підготувати виплату заробітної плати своїм працівникам і розрахуватися з бюджетом. Для цього розпорядником коштів зроблені певні розрахунки, а саме: сума заробітної плати за місяць становить — 53 085 грн 08 коп. Із неї утримано:

- податок з доходів фізичних осіб — 6475 грн 94 коп.;
- внески до Пенсійного фонду України — 1400 грн 21 коп.;
- профспілкові внески — 512 грн 91 коп.;
- відрахування до фондів соціального страхування — 457 грн

77 коп.

Необхідно:

1. Закінчити всі необхідні розрахунки і визначити суму заробітної плати до видачі.

2. Назвати підтверджувальні документи.

3. У які терміни розпорядник бюджетних коштів повинен підготувати і подати відділенню державного казначейства підтверджувальні документи?

4. Назвати форми документів по даній установі, які є у відділенні державного казначейства для здійснення попереднього і поточного контролю.

5. Без якого документа неможливе проходження підтверджувальних документів у відділенні державного казначейства для видачі коштів готівкою?

6. Назвати причини, з яких відділення державного казначейства може відмовити у видачі готівкових коштів.
7. За рахунок коштів якого фонду бюджету (загального чи спеціального) буде здійснено видачу готівкових коштів?
8. Визначити етапи проходження документів у відділенні державного казначейства й охарактеризувати їх.
9. Визначити й охарактеризувати кінцевий етап підготовки до видачі готівкою бюджетних коштів.

ОРГАНІЗАЦІЯ І ПОРЯДОК ОБЛІКУ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Мета — вивчити організацію обліку виконання Державного і місцевих бюджетів; оволодіти практичними навичками складання бухгалтерських проведення, якими оформляються операції з виконання бюджету і заповнення первинних документів, а також реєстрів синтетичного й аналітичного обліку.

Завдання:

- засвоїти зміст і сутність бюджетного обліку;
- вивчити методи та способи ведення бюджетного обліку;
- ознайомитися з побудовою плану рахунків з обліку виконання Державного і місцевих бюджетів;
  - охарактеризувати рахунки з обліку виконання бюджету;
  - навчитися правильно заповнювати первинні документи, реєстри синтетичного й аналітичного обліку;
  - вивчити проведення, якими оформляються операції з виконання дохідної і видаткової частин бюджету;
  - вивчити облік річного заключення рахунків;
  - вивчити проведення щодо обліку державного боргу та операцій, пов'язаних з ним.

4.1. Теоретичні завдання

Завдання 4.1.1. Необхідно:

- ✓ розкрити зміст наведених нижче понять, визначити їх місце та значення в курсі «Бюджетний менеджмент»;
- ✓ визначити сферу практичного застосування понять;
- ✓ викласти проблеми визначення сутності понять та їх використання у системі професійних знань:

- бюджетний облік;
- фінансові рахунки бюджету;
- бухгалтерські реєстри;
- картка особового рахунка;
- облік надходжень податків;
- облік платників податків;
- первинні документи;
- акт звірки;
- поточні рахунки;
- особові рахунки;
- управлінський облік виконання бюджету;
- бухгалтерський облік виконання бюджету;
- план рахунків з обліку виконання бюджету;
- реєстри аналітичного обліку;
- реєстри синтетичного обліку;
- реєстраційні рахунки;
- рахунки одержувачів бюджетних коштів;
- спеціальні реєстраційні рахунки.

Завдання 4.1.2. Необхідно:

- ✓ розкрити зміст наведених нижче питань;
- ✓ назвати відомі вам законодавчі акти, положення яких потрібно використовувати для розкриття сутності питань;
- ✓ охарактеризувати стан розгляду питань в економічній літературі;
- ✓ навести там, де це необхідно, числовий приклад, пояснити методику.

Питання для обговорення та самопідготовки

---

1. Хто здійснює облік виконання бюджету?
2. Що таке бюджетний облік?
3. Охарактеризуйте план рахунків з обліку виконання бюджетів.
4. Охарактеризуйте баланс виконання бюджету.
5. Назвіть рахунки з обліку ресурсів бюджету.
6. Охарактеризуйте рух доходів до бюджету.
7. Назвіть рахунки та основні бухгалтерські проведення з обліку доходів бюджету.
8. Як здійснюється аналітичний облік доходів бюджету?
9. Як здійснюються операції за спеціальними реєстраційними рахунками розпорядників коштів?
10. Як проводяться операції з управління єдиним казначейським рахунком та їх облік?
11. Назвіть кілька видів операцій з боргових зобов'язань Державного бюджету в обліку його виконання.
12. Як здійснюються платежі з погашення та обслуговування внутрішньої державної позики та інших внутрішніх державних цінних паперів?

13. Як проводиться облік заборгованості за кредитами, одержаними в НБУ на покриття дефіциту бюджету?

14. Як проводиться облік векселів, виданих Державним казначейством України?

15. Назвіть рахунки для визначення результатів виконання бюджету.

16. Як відбувається облік операцій з річного заключення рахунків?

Завдання 4.1.3. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче поняття з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
_1. Бухгалтерський облік виконання бюджету	А. Обліковий документ, який відображає стан розрахунків з бюджетом. Відкривається на кожний вид платежу. У нього заносяться дані про нараховані суми податків, фактично внесені та виводиться сальдо розрахунків з бюджетом: переплата або недоїмка
_2. План рахунків з обліку виконання бюджету	Б. Облікові реєстри — книги, картки та аркуші певної форми, що їх використовують для обліку наявності і руху матеріальних цінностей і коштів та реєстрації господарських операцій на підприємствах (в установах, організаціях)
_3. Первинні документи	В. Система бюджетних рахунків органів Державного казначейства, відкритих в установах банків за відповідним балансовим рахунком, на які зараховуються податки, збори, інші обов'язкові платежі Державного бюджету та надходження з інших джерел, установлених законодавством України, і з яких органами Державного казначейства здійснюються платежі безпосередньо на користь суб'єктів господарської діяльності, які виконали роботи та/або надали послуги розпорядникам бюджетних коштів
_4. Облік надходжень податків	Г. Повне, своєчасне і достовірне відображення процесу виконання державного і місцевих бюджетів. Складовими організації його є: первинні документи, якими оформляються операції щодо виконання бюджету і схеми їх документообороту; облікові реєстри, в яких відображаються ті чи інші операції та порядок ведення запису в них; план рахунків з обліку виконання бюджету

_5. Фінансові рахунки бюджету	Д. Реєстрація платників податків, включення їх та даних про них до відповідних облікових реєстрів, вжиття заходів щодо виявлення платників з метою забезпечення повноти обліку

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
_6. Картка особового рахунка	Е. Платежі податкового і неподаткового характеру до бюджету і державних фондів цільового призначення, внесення яких передбачено відповідними законодавчими актами
_7. Єдиний казначейський рахунок	Є. Письмове свідоцтво про здійснення певних операцій, яке надає юридичну силу даним бухгалтерського обліку. Забезпечує обліку суцільне та неперервне відображення діяльності підприємств, установ та організацій. Його реквізитами є: назва підприємства (організації, установи), назва документа, його номер, дата, стислий зміст операції, її кількісний та грошовий вираз, підписи осіб, відповідальних за дану операцію
_8. Бухгалтерські реєстри	Ж. Накопичення інформації в картках особових рахунків про платежі в бюджет у розрізі окремих платників і видів податків та обов'язкових платежів
9. Облік платників	З. Система рахунків бухгалтерського обліку операцій з виконання бюджету держави, об'єднаних у групи з однаковим економічним змістом та призначенням
_10. Обов'язкові платежі	І. Рахунки з обліку доходів і видатків бюджету, що відкриваються в органах Державного казначейства за відповідними балансовими рахунками, на які зараховуються податки, збори, платежі та надходження з інших джерел і з яких здійснюється перерахування коштів на видатки, затверджені у бюджеті

Завдання 4.1.4. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче підсистеми бюджетного обліку з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення

1. Бюджетний облік	А. Ведеться з метою накопичення даних про доходи, видатки, кредитування за вирахуванням погашення і фінансування бюджетів, а також підбиття результатів виконання бюджетів (кошторисів)
2. Управлінський облік	Б. Забезпечує своєчасне та повне відображення всіх операцій, надання користувачам інформації про стан активів і зобов'язань, результати виконання бюджетів (кошторисів) та їх змін

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
3. Метод бюджетного обліку	В. Сукупність облікових процедур про рух і стан фінансових ресурсів при виконанні бюджету та виконанні кошторисів бюджетних установ
4. Фінансовий облік	Г. Ведеться з метою забезпечення керівництва оперативною фінансовою і нефінансовою інформацією у певній формі для планування й управління, оцінювання та контролю використання бюджетних коштів
5. Позабалансовий облік	Д. Сукупність послідовно застосовуваних способів, за допомогою яких створюється інформаційна модель фактичного стану і руху фінансових ресурсів під час обліку виконання бюджетів (кошторисів) та постійно підтримується відповідність цієї моделі відображеній у ній дійсності
6. Бухгалтерський облік	Е. Він включає: тимчасові та інші планові показники, пропозиції; кошторисні призначення; асигнування; планові показники за доходами бюджету; зобов'язання розпорядників бюджетних коштів; розрахункові документи, не оплачені в строк; нараховані доходи і витрати; зобов'язання і вимоги за кредитуванням та всіма видами гарантій

Завдання 4.1.5. Необхідно:

✓ проаналізувати наведені нижче визначення обліку виконання бюджету і дати власне, найбільш повне і точне:

Джерело	Визначення

Бюджетний менеджмент: Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. проф. В. Федосова. — К.: КНЕУ, 2004. — С. 292	Облік виконання бюджету у фінансових органах (місцеві фінансові органи та органи Державного казначейства України) здійснюють відповідні служби цих органів. ... Фінансові органи належать до бюджетних установ. Крім обліку виконання бюджету, вони здійснюють облік виконання своїх кошторисів. Облік виконання бюджету і облік виконання кошторису у фінансових органах чітко розмежовані. Бюджетним обліком називається сукупність облікових процедур про рух і стан фінансових ресурсів при виконанні бюджету та виконанні кошторисів бюджетних установ

Продовження табл.

Джерело	Визначення
Юрій С. І., Стоян В. І., Мац М. Й. Казначейська система: Підручник. — Тернопіль: Карт-бланш, 2002. — С. 316	Успішне виконання державного та місцевих бюджетів може бути забезпечене лише за чіткої організації бухгалтерського обліку, який у контексті сказаного (тобто виконання бюджету) заведено називати бюджетним обліком. Бюджетний облік як складова єдиного економічного обліку є науково обгрунтованою системою спостереження, відображення, узагальнення та контролю за кількісними і якісними показниками виконання бюджету. Більшість важливих рішень, незалежно від їх суті, базуються на фінансових розрахунках. Облік забезпечує ці розрахунки потрібною інформацією та дає аналітичну орієнтацію щодо можливих чинників і наслідків розглядуваних альтернатив
Бюджетна система України: Навч. посібник / С. І. Юрій, Й. М. Бескид, В. Г. Дем'янишин та ін. — К.: НІОС, 2000. — С. 353—354	Облік виконання бюджету — це різновид господарського обліку. Бюджетний облік є науково обгрунтованою системою спостереження, відображення, узагальнення та контролю за змінами, які мають місце в бюджетному процесі. Предметом бюджетного обліку є бюджетний процес

<i>Голощанов В. А., Дедков Е. П.</i> Бюджетный учет. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Финансы, 1969. — С. 3—4	Бухгалтерський облік виконання бюджету, або бюджетний облік, — одна з найважливіших частин єдиної системи народногосподарського обліку. Він дає необхідні відомості про хід та результати виконання бюджету, слугує засобом контролю за надходженням доходів, виконанням видаткової частини бюджету і використанням державних коштів за цільовим призначенням. ... Бюджетний облік організується відповідно до існуючого в країні бюджетного устрою
<i>Сафонова Л. Д.</i> Бюджетний менеджмент: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.— К.: КНЕУ, 2001. — С. 115	Облік виконання бюджету являє собою забезпечуючу систему, на якій засновується бюджетний процес, а саме: повне, своєчасне і достовірне відображення процесу виконання Державного і місцевих бюджетів. Складовими організації обліку є: первинні документи, якими оформляються операції щодо виконання бюджету, і схеми їх документообороту; облікові реєстри, в яких відображаються ті чи інші операції та порядок ведення запису в них; план рахунків з обліку виконання бюджету

Закінчення табл.

Джерело	Визначення
<i>Грапп М. З., Чудинович Л. П.</i> Учет исполнения Государственного бюджета СССР — М.: Госфиниздат, 1951. — С. 8	... бухгалтерський облік виконання бюджету поділяється на окремі частини: 1) облік виконання бюджету у фінансових органах; 2) облік касового виконання бюджету в Державному банку; 3) облік у бюджетних установах; 4) облік виконання сільських і селищних бюджетів

Завдання 4.1.6. Необхідно:

✓ дати повну та змістовну відповідь на запитання:

1. Охарактеризуйте систему бюджетного обліку.
2. Що є предметом бюджетного обліку?
3. Назвіть елементи методу бюджетного обліку.
4. Що таке первинні документи та їх класифікація?
5. Що показують схеми документообороту?
6. Що таке облікові реєстри та їх класифікація?
7. Які є системи і форми обліку?
8. Які є способи ведення обліку?
9. Охарактеризуйте операції в процесі виконання бюджету за доходами.

10. Як здійснюється виділення бюджетних асигнувань?
11. Як здійснюється зарахування і розподіл виділених бюджетних асигнувань?
12. Як здійснюється перерахування виділених бюджетних асигнувань?
13. Охарактеризуйте процес оплати рахунків.
14. Як отримує готівку розпорядник коштів?
15. Назвіть операції, пов'язані з державним боргом.
16. Як розподіляються державні боргові зобов'язання?
17. Охарактеризуйте сервісні та активні угоди.

Завдання 4.1.7. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче поняття з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
_1. Реєстри аналітичного обліку	А. Законодавчий розподіл установлених загальнодержавних податків та обов'язкових платежів між ланками бюджетної системи з метою забезпечення надійної фінансової бази кожного бюджету
_2. Реєстраційні рахунки	Б. Служать для обліку даних, що детально характеризують усі сторони бюджетних відносин

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
_3. Спеціальні реєстраційні рахунки	В. Законодавчий розподіл видатків, що фінансуються з бюджету, між ланками бюджетної системи відповідно до розподілу функцій держави між рівнями державної влади й управління
_4. Надходження асигнувань	Г. Розподіл коштів головними розпорядниками кредитів підпорядкованим підприємствам, установам й організаціям
_5. Цільове фінансування	Д. Слугують для обліку інформації про склад та рух коштів, їхні джерела та господарські процеси в узагальненому вигляді та у єдиному грошовому вимірі (виразі)
_6. Розмежування видатків між бюджетами	Е. Рахунки, які відкриваються в органах Державного казначейства розпорядникам бюджетних коштів для обліку доходів і видатків по загальному фонду Державного бюджету

_7. Розмежування доходів між бюджетами	Є. Установлений при затвердженні бюджету ліміт залишку коштів на його рахунок для фінансування видатків у разі виникнення тимчасового касового розриву (фінансування видатків випереджає в часі надходження доходів)
_8. Оборотна касова готівка	Ж. Виділення коштів на фінансування конкретних об'єктів і суб'єктів, витрат, програм і проєктів
_9. Реєстри синтетичного обліку	З. Асигнування загального фонду, які фактично надійшли на рахунок установи і використання яких здійснюється згідно з кошторисом доходів і видатків установи
_10. Розасигнування кредитів	І. Рахунки, які відкриваються розпорядникам коштів усіх ступенів для обліку доходів і видатків, передбачених їх кошторисами в частині спеціального фонду

Завдання 4.1.8. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче поняття з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
1. Зовнішня позика	А. Отримання державою коштів у формі запозичень від юридичних і фізичних осіб, урядів інших країн, міжнародних фінансових організацій на умовах поворотності, терміновості й платності
_2. Гарантована позика	Б. Ситуація, коли доходи від залучення додаткових позикових коштів перевищують витрати за цією операцією

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
3. Цільові позики	В. Передання у власність органів місцевої влади і самоврядування коштів, які вона зобов'язується повернути в тій самій сумі зі сплатою процента (плати) на суму позики
4. Запозичення	Г. Облігації, емітентом яких є держава
5. Державна позика	Д. Облігації зі строком погашення до одного року
_6. Облігації короткострокові	Е. Основна форма міжнародного кредиту, яка являє собою одержану державою позичку від іноземних кредиторів

<u>7.</u> Позичка місцевим бюджетам	Є. Позики, кошти від розміщення яких призначені для фінансування конкретних цілей з метою вирішення певних соціально-економічних завдань й обумовлені при емісії позики
<u>8.</u> Позитивний ліверидж	Ж. 1) форма державного кредиту, погашення суми і сплата відсотків за яким забезпечуються заставою майна або певними доходами; 2) гарантовані урядом облігаційні позики місцевих органів влади, випущені під конкретні окупні місцеві інвестиційні проекти
<u>9.</u> Місцева позика (запозичення)	З. Операції, пов'язані з отриманням бюджетом коштів на умовах повернення, платності та строковості, в результаті яких виникають зобов'язання держави, Автономної Республіки Крим чи місцевого самоврядування перед кредиторами
<u>10.</u> Облігації державної позики	І. Короткострокова позичка, що її надають фінансово-кредитні установи для покриття тимчасового касового розриву у бюджеті у зв'язку з перевищенням видатків над доходами в окремі періоди року. Ці позички повертають у межах поточного року

Завдання 4.1.9. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче поняття з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
<u>1.</u> Державні боргові зобов'язання	А. Державні цінні папери на пред'явника, які розміщуються на певний строк і надають право на одержання фіксованого доходу протягом періоду володіння цими паперами
<u>2.</u> Прибуток емісійний	Б. Випуск в обіг казначейських білетів, зобов'язань і державних цінних паперів Державним казначейством чи іншими державними фінансовими органами

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
<u>3.</u> Поточна емісія	В. Державні цінні папери, що засвідчують відносини у межах позики, в яких боржником виступають органи державного управління
<u>4.</u> Державні казначейські зобов'язання	Г. Державний цінний папір, що є короткостроковим зобов'язанням держави за виконані роботи та надані послуги, випущеним на період від 3 до 12 місяців, за якими дохід власників формується як різниця між номінальною ціною векселя та ціною продажу його зі знижкою проти номіналу

_5.Казначейський вексель	Д. Сума перевищення доходів, отриманих державою від емісійних операцій, над витратами, пов'язаними із забезпеченням цих операцій. Використовується безпосередньо для покриття бюджетного дефіциту або опосередковано через кредитування держави банківською системою під державні цінні папери
_6.Казначейська емісія	Е. Останній за часом випуск в обіг державних цінних паперів
_7. Облігації довгострокові	Є. Різниця між ринковою вартістю (курсом) цінних паперів, за якою їх реалізують кінцевому інвесторові, та емісійною ціною, за якою їх випущено емітентом
8. Емісійний дохід	Ж. Боргові зобов'язання, емітовані державою
9. Боргові угоди	З. Облігації зі строком погашення 5—10 років
_10. Державні цінні папери	І. Угоди, за якими виникають боргові зобов'язання держави в результаті державного запозичення або набуття чинності державних гарантій та іншими шляхами, передбаченими законодавством України

Завдання 4.1.10. Необхідно:

✓ серед наведених нижче відповідей на запитання вибрати правильні або вказати власний варіант, якщо правильною відповіді не запропоновано.

1. *Визначте бухгалтерські реєстри за змістом:*

- а) комбіновані;
- б) хронологічні;
- в) аналітичні;
- г) книги і картки;
- д) синтетичні.

2. *Книги, картки та аркуші певної форми, що їх використовують для обліку наявності і руху матеріальних цінностей і коштів та реєстрації господарських операцій на підприємствах (установах, організаціях), — це...*

- а) первинні бухгалтерські документи;
- б) відомості;
- в) бухгалтерські реєстри;
- г) бюджетні рахунки.

3. *Реєстри синтетичного обліку слугують для обліку:*

а) даних, що детально характеризують усі сторони бюджетних відносин;

б) інформації про склад та рух коштів, їхні джерела, й господарські процеси в узагальненому вигляді та в єдиному грошовому виразі;

в) деталізованих даних і даних в узагальненому вигляді.

4. Забезпечувальна система, на якій ґрунтується бюджетний процес, а саме: повне, своєчасне і достовірне відображення процесу виконання Державного і місцевих бюджетів на певну дату, — це...

а) план рахунків з обліку виконання бюджету;

б) контроль за виконанням бюджету;

в) облік виконання бюджету;

г) первинні бухгалтерські документи.

5. Визначте бухгалтерські реєстри за призначенням:

а) хронологічні;

б) синтетичні;

в) систематичні;

г) аналітичні;

д) комбіновані.

6. Реєстри аналітичного обліку слугують для обліку:

а) інформації про склад та рух коштів, їхні джерела та господарські процеси в узагальненому вигляді та в єдиному грошовому виразі;

б) даних, що детально характеризують усі сторони бюджетних відносин;

в) деталізованих даних і даних в узагальненому вигляді.

7. Визначте, рахунки яких класів є активно-пасивними?

а) клас 1-й «Активи»;

б) клас 2-й «Зобов'язання»;

в) клас 3-й «Кошти бюджетів та розпорядників бюджетних коштів»;

г) клас 4-й «Розрахунки»;

д) клас 5-й «Результат виконання бюджету»;

е) клас 6-й «Доходи бюджету»;

є) клас 7-й «Видатки бюджету».

8. Визначте складові організації обліку виконання бюджету:

а) первинні документи;

б) законодавчі та нормативні акти;

в) облікові реєстри;

- г) план рахунків;
- д) схеми документообороту.

Завдання 4.1.11. Необхідно:

✓ серед наведених нижче відповідей на запитання вибрати правильні або вказати власний варіант, якщо правильної відповіді не запропоновано.

1. Визначте, рахунки яких класів є активними?

- а) клас 1-й «Активи»;
- б) клас 2-й «Зобов'язання»;
- в) клас 3-й «Кошти бюджетів та розпорядників бюджетних коштів»;
- г) клас 4-й «Розрахунки»;
- д) клас 5-й «Результати виконання бюджету»;
- е) клас 6-й «Доходи бюджету»;
- є) клас 7-й «Видатки бюджету».

2. Визначте, з якого документа роблять записи в бухгалтерські реєстри:

- а) платіжного доручення;
- б) квитанції-повідомлення;
- в) довідки;
- г) меморіального ордеру;
- д) акта.

3. Визначте, рахунки яких класів є пасивними:

- а) клас 1-й «Активи»;
- б) клас 2-й «Зобов'язання»;
- в) клас 3-й «Кошти бюджетів та розпорядників бюджетних коштів»;
- г) клас 4-й «Розрахунки»;
- д) клас 5-й «Результат виконання бюджету»;
- е) клас 6-й «Доходи бюджету»;
- є) клас 7-й «Видатки бюджету».

4. Органи казначейства ведуть облік:

- а) тільки виконання бюджету;
- б) тільки виконання кошторису доходів і видатків установи;
- в) виконання бюджету і кошторису доходів і видатків установи.

5. Письмове свідоцтво про здійснення певних операцій, яке надає юридичної сили даним бюджетного обліку, — це...

- а) облікові реєстри;

- б) звіт;
- в) первинний документ;
- г) інформація.

6. Активні рахунки призначаються для обліку:

- а) джерел бюджетних коштів за їх цільовим призначенням;
- б) активів бюджету за їх складом та структурою і розміщенням;
- в) коштів у розрахунках, розрахунків за борговими зобов'язаннями та результатами.

7. Система рахунків бухгалтерського обліку операцій з виконання бюджету держави, об'єднаних у групи з однаковим економічним змістом і призначенням, — це...

- а) баланс;
- б) синтетичний облік;
- в) аналітичний облік;
- г) план рахунків.

8. Пасивні рахунки призначаються для обліку:

- а) коштів у розрахунках, розрахунків за борговими зобов'язаннями та результатами;
- б) джерел бюджетних коштів за їх цільовим призначенням;
- в) активів бюджету за їх складом та структурою і розміщенням.

4.2. Типові практичні завдання

Завдання 4.2.1. Документооборот з обліку виконання бюджету.

Зазначити, які первинні документи та облікові реєстри використовують при обліку виконання державного і місцевих бюджетів України у відповідних органах та оформити у вигляді таблиці за наведеною нижче формою (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

ОБЛІК ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Документи, та облікові реєстри, що використовують при обліку виконання бюджету	Органи, установи організації, що беруть участь у підготовці документів і здійсненні обліку	Контрольні терміни

А. Документи

1. Меморіальні ордери.
2. Платіжні доручення.
3. Платіжні вимоги-доручення.
4. Акредитиви.
5. Векселі.
6. Інкасові доручення (розпорядження).
7. Розпорядження операційному відділу (фінансове розпорядження).
8. Чеки.
9. Оборотно-сальдовий баланс (баланс оборотів і залишків за балансовими, бюджетними, позабалансовими рахунками та рахунками управлінського обліку).
10. Особові картки (у тому числі з розподілом за кодами економічної класифікації видатків).
11. Сальдові та оборотно-сальдові відомості за аналітичними рахунками.
12. Виписка з рахунків клієнтів.
13. Виправні меморіальні ордери.
14. Заява про неправильне зарахування (списання коштів).
15. Дублікат виписки з рахунка.
16. Балансові рахунки Плану рахунків бухгалтерського обліку виконання бюджетів.

Б. Органи, установи, організації

1. Управління методології з виконання бюджету, бухгалтерського обліку та звітності Державного казначейства України.
2. Структурний підрозділ органу казначейства середньої і базової ланок, працівники якого виконують бухгалтерські операції.
3. Розпорядники бюджетних коштів та одержувачі.
4. Керівник органу Державного казначейства.
5. Органи Державного казначейства України.
6. Головний бухгалтер органу казначейства.

В. Контрольні терміни

1. Протягом операційного дня.
2. Щодня.
3. Не рідше одного разу на місяць.
4. Станом на 1 січня.
5. До 1 лютого.
6. Протягом п'яти операційних днів.
7. По закінченні місяця, не пізніше 20-го числа наступного місяця.
8. Щомісяця.
9. Протягом року.
10. По закінченні бюджетного року.

4.3. Ситуаційні завдання

4.3.1. Облік виконання дохідної частини бюджету

Скласти проведення за такими операціями з виконання дохідної частини бюджету (на рівні Управління Державного казначейства — середньої ланки органів Державного казначейства України), використовуючи додатки Б, В, Г.

Варіант 1

1. Надійшли доходи загального фонду державного бюджету.
2. Перераховано кошти загального фонду державного бюджету до Державного казначейства України.
3. Повертаються надмірно або помилково сплачені кошти платникам податків, зборів, інших обов'язкових платежів з загального фонду державного бюджету.
4. Надійшли кошти, одержані від погашення бюджетних кредитів до Управління Державного казначейства.
5. Перераховано кошти, одержані від погашення бюджетних кредитів до Державного казначейства України.
6. Повертаються надмірно або помилково сплачені суми з погашення бюджетних кредитів.

Варіант 2

1. Надійшли доходи спеціального фонду державного бюджету.

2. Перераховано кошти спеціального фонду державного бюджету до Державного казначейства України.

3. Повертаються надмірно або помилково сплачені кошти спеціального фонду державного бюджету платника.

4. Надійшли кошти, які розподіляються між загальним і спеціальним фондами державного бюджету.

5. Перераховано кошти державного бюджету, що підлягають розподілу до Державного казначейства України.

6. Повертаються надмірно або помилково сплачені кошти, які підлягають розподілу між загальним і спеціальним фондами державного бюджету.

Варіант 3

1. Надійшли доходи, які підлягають розподілу між державним і місцевими бюджетами.

2. Проведено розмежування між державним і місцевими бюджетами.

3. Проведено розмежування між рівнями бюджету.

4. Зараховано до загального фонду державного бюджету розподілені кошти.

5. Перераховано кошти загального фонду (розподілені) Державному казначейству України.

6. Повертаються надмірно або помилково сплачені кошти, які підлягають розподілу між державним і місцевими бюджетами.

Варіант 4

1. Надійшли кошти, тимчасово віднесені на доходи державного бюджету.

2. Проведено розподіл коштів, тимчасово віднесених на доходи державного бюджету.

3. Проведено розподіл інших коштів, тимчасово віднесених на доходи державного бюджету.

4. Повертаються надмірно або помилково сплачені кошти, тимчасово віднесені на доходи бюджету.

5. Перераховано дотацію місцевим бюджетам за рахунок надходжень загального фонду державного бюджету.

6. Надійшли доходи загального фонду державного бюджету.

Варіант 5

1. Надійшли доходи загального фонду місцевих бюджетів.
2. Повернуто надмірно або помилково сплачені кошти загального фонду місцевого бюджету платникам.
3. Надійшли кошти, які підлягають розподілу між загальним та спеціальним фондами місцевого бюджету.
4. Проведено розподіл коштів між загальним та спеціальним фондами місцевого бюджету.
5. Повернуто надмірно внесені або помилково сплачені кошти, які підлягали розподілу між загальним та спеціальним фондами місцевого бюджету.
6. Повертаються надмірно або помилково сплачені кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету.

Варіант 6

1. Надійшли кошти спеціального фонду місцевого бюджету.
2. Повернуто надмірно або помилково сплачені кошти спеціального фонду місцевого бюджету платникам.
3. Надійшли кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету.
4. Розподілено кошти тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету.
5. Перераховано частину коштів, тимчасово віднесених на доходи місцевого бюджету за призначенням.
6. За результатами перерахування коштів загального фонду місцевих бюджетів, що направляються на здійснення видатків.

Після того, як будуть складені проведення, необхідно:

- зазначити назви рахунків та охарактеризувати їх;
- вказати, які первинні документи є основою для обліку по кожній операції;
- в яких формах звітності знайдуть своє відображення результати проведених операцій.

4.3.2. Облік виконання видаткової частини

Скласти проведення за такими операціями з виконання видаткової частини бюджету (на рівні Управління Державного казначейства — середньої ланки органів Державного казначейства України), використовуючи додатки Б, В, Г.

Варіант 1

1. Виділено кошти загального фонду місцевого бюджету розпорядникам.
2. Перераховано кошти з особового рахунка розпорядника своїм підвідомчим органам (реєстраційні рахунки відкриті на балансі управління).
3. Проведено оплату рахунків.
4. Надійшли власні надходження розпорядників, які відносяться до спеціального фонду місцевого бюджету та обслуговуються управлінням.
5. Проведено оплату рахунків розпорядникам коштів місцевого бюджету (спеціальний фонд), які обслуговуються в управлінні Державного казначейства.
6. Надано бюджетний кредит з місцевого бюджету.

Варіант 2

1. Виділено кошти спеціального фонду місцевого бюджету розпорядникам.
2. Перераховано кошти з особового рахунка розпорядника своїм підвідомчим органам (реєстраційні рахунки відкриті на балансі управління).
3. Проведено оплату рахунків розпорядникам коштів місцевого бюджету (спеціальний фонд), які обслуговуються в управлінні Державного казначейства.
4. Повернуто бюджетний кредит на рахунок місцевого бюджету.
5. Віднесено на взаємні розрахунки суму коштів, яку необхідно передати з місцевого бюджету до державного бюджету.
6. Віднесено на взаємні розрахунки суму коштів, яку необхідно одержати місцевому бюджету з державного бюджету.

Варіант 3

1. Надійшли кошти для здійснення видатків своїм підвідомчим установам та проведення оплати рахунків на ім'я розпорядників коштів нижчого ступеня.
2. Перераховано кошти загального фонду державного бюджету розпорядниками коштів другого ступеня на здійснення своїх видатків та розпорядників третього ступеня.
3. Проведено оплату рахунків (загальний фонд).

4. Надійшли цільові кошти спеціального фонду на рахунок управління Державного казначейства (для розпорядників бюджетних коштів) — власні кошти, субвенції з місцевих бюджетів.

5. Проведено оплату рахунків (загальний фонд).

6. Проведена реєстрація зобов'язань розпорядників коштів бюджету по загальному фонду державного бюджету.

Після того, як будуть складені проведення, необхідно:

- зазначити назви рахунків та охарактеризувати їх;
- назвати, які первинні документи є основою для обліку за кожною операцією;
- у яких формах звітності мають бути відображені результати проведених операцій.

ЗВІТНІСТЬ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Мета — вивчити організацію складання, подання і затвердження звітності про виконання Державного і місцевих бюджетів; оволодіти практичними навичками щодо складу і змісту звітних документів.

Завдання:

- вивчити види і форми звітності про виконання бюджету (бюджетна звітність);
- розглянути форми звітності розпорядників бюджетних коштів за термінами подання та їх зміст;
- розглянути форми звітності органів казначейства про виконання Державного і місцевих бюджетів за термінами подання та їх зміст;
- вивчити порядок і терміни подання звітності про виконання Державного і місцевих бюджетів органам законодавчої і виконавчої влади;
- проаналізувати процедуру розгляду і прийняття рішення щодо затвердження річного звіту про виконання відповідного бюджету і Закону «Про Державний бюджет України на відповідний рік».

5.1. Теоретичні завдання

Завдання 5.1.1. *Необхідно:*

- ✓ розкрити зміст наведених нижче понять, визначити їх місце та значення в курсі «Бюджетний менеджмент»;
- ✓ визначити сферу практичного застосування понять;
- ✓ викласти проблеми визначення сутності понять та їх використання у системі професійних знань:

• бюджетна звітність;	• періодична бюджетна звітність;
• податкова звітність;	• річна бюджетна звітність;
• баланс виконання бюджету;	• звітність розпорядників коштів;
• затвердження річного звіту;	• звітність органів державного казначейства;
• звітність;	• місячний звіт про виконання місцевого бюджету;
• оперативна звітність;	• місячний звіт про виконання державного бюджету;
• зведені звіти;	• звіт про використання коштів з резервного фонду Кабінету Міністрів України.

Завдання 5.1.2. Необхідно:

- ✓ дати повну та змістовну відповідь на запитання;
- ✓ назвати відомі вам законодавчі акти, положення яких потрібно використовувати для розкриття сутності питань;
- ✓ охарактеризувати стан розгляду питань в економічній літературі.

Питання для обговорення та самопідготовки

---

1. Назвіть види бюджетної звітності.
2. Назвіть форми місячної звітності розпорядників коштів, які фінансуються з Державного бюджету. Зазначте терміни їх подання і зміст.
3. Назвіть форми місячної звітності розпорядників коштів, які фінансуються з місцевого бюджету. Зазначте терміни їх подання і зміст.
4. Назвіть форми квартальної і річної звітності розпорядників коштів.
5. Яку звітність готують органи Державного казначейства України?
6. Які органи готують звітність про виконання місцевих бюджетів?
7. Назвіть квартальні та річні форми звітності про виконання Державного бюджету України.
8. Назвіть квартальні та річні форми звітності про виконання місцевих бюджетів.
9. Охарактеризуйте порядок подання звітності про виконання бюджету вищим виконавчим органам.
10. Хто і в які терміни затверджує звіт про виконання Державного бюджету України?

Завдання 5.1.3. Необхідно:

- ✓ пов'язати наведені нижче форми квартальної звітності розпорядників бюджетних коштів з їх назвою. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Форма	Назва
_1. № 1	А. Звіт про рух грошових коштів
_2. № 2	Б. Звіт про фінансові зобов'язання бюджетних установ

Закінчення табл.

Форма	Назва
_3. № 2-валюта	В. Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду
_4. № 4-1	Г. Баланс
_5. № 3	Д. Звіт про використання коштів загального фонду кошторису установи
_6. № 4-2	Е. Звіт про заборгованість бюджетних установ
_7. № 8	Є. Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги, що надаються бюджетними установами
_8. № 4-3	Ж. Звіт про використання коштів загального фонду бюджету з міжнародної діяльності України
_9. № 7	З. Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень бюджетних установ

Завдання 5.1.4. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче поняття з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
1. Звітність	А. Звітність, що подається розпорядниками коштів у контролюючі органи та вищестоящі органи по закінченні року в законодавчо встановлені терміни
_2. Зведені кварталні звіти про виконання Державного бюджету	Б. Звітність головних розпорядників коштів, розпорядників коштів другого і третього ступенів і відповідних фінансових органів за одержані та використані бюджетні кошти, а також кошти, які надійшли до бюджету. Вона поділяється за призначенням (зовнішня, внутрішня), за обсягом показників (первинна, зведена), за терміном складання і подання (періодична, річна)
_3. Зведені місячні звіти про виконання Державного бюджету	В. Метод узагальнення зведених у певну систему планових і облікових даних про виконання кошторису доходів і видатків та показників, які характеризують виконання встановленого плану по мережі, штатах і контингентах за звітний період

_4. Бюджетна звітність	Г. Метод контролю за цільовим та економним витрачанням державних (бюджетних) коштів. Вона складається на основі облікових реєстрів, які використовуються під час обліку виконання кошторису доходів і видатків, а також оперативних даних по мережі, штатах і контингентах

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
_5. Річна бюджетна звітність	Д. Подаються управліннями Державного казначейства в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі засобами телекомунікаційного зв'язку з обов'язковим підтвердженням їх у паперовій формі в Державне казначейство України в термін з 8 до 25-го числа місяця наступного за звітним
_6. Податкова звітність	Е. Звітність, що подається розпорядниками коштів за певні проміжки часу (місяць, квартал) у законодавчо встановлені терміни
_7. Зведені річні звіти про виконання місцевих бюджетів	Є. Визначений законодавством період, протягом якого функціонує бюджет. В Україні діє річний бюджетний період, при цьому бюджетний рік збігається з календарним роком: він починається 1 січня та закінчується 31 грудня
_8. Бюджетний період	Ж. Складаються територіальними органами Державного казначейства у тисячах гривень за наростаючим підсумком з початку року і подаються засобами телекомунікаційного зв'язку в термін до 30-го числа першого місяця наступного кварталу Державному казначейству України
_9. Звітність розпорядників коштів	З. Сукупність документів зі звітними даними про нарахування та сплату в бюджет податків і податкових платежів. Складається і подається в податкові органи платниками податків у визначений термін
_10. Періодична бюджетна звітність	І. Складають Міністерство фінансів Автономної Республіки Крим, Головні фінансові управління державних адміністрацій областей, міст Києва і Севастополя на основі поданих до 10-го лютого року, наступного за звітним, звітів фінансових органів нижчого рівня

Завдання 5.1.5. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче форми місячної звітності розпорядників бюджетних коштів з їх назвою. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Форма	Назва
_1. №7мд	А. Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги, що надаються бюджетними установами, які отримують кошти місцевих бюджетів
_2. №4-2мм	Б. Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду бюджетних установ, які отримують кошти місцевих бюджетів
_3. №8мд	В. Звіт про використання коштів загального фонду з міжнародної діяльності України

Закінчення табл.

Форма	Назва
_4. №2мм	Г. Звіт про фінансові зобов'язання бюджетних установ, які отримують кошти місцевих бюджетів
_5. №4-2мд	Д. Звіт про заборгованість бюджетних установ
_6. №2мд	Е. Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень бюджетних установ
_7. №4-1мм	Є. Звіт про виконання загального фонду кошторису установи
_8. №4-3мм	Ж. Звіт про заборгованість бюджетних установ, які отримують кошти місцевих бюджетів
_9. №4-1мд	З. Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду
_10. №4-3мд	И. Звіт про виконання загального фонду кошторису установи, яка отримувала кошти місцевого бюджету
_11. №7мм	І. Звіт про надходження і використання коштів, одержаних за іншими джерелами власних надходжень бюджетних установ, які отримують кошти місцевих бюджетів
_12. №8мм	К. Звіт про фінансові зобов'язання бюджетних установ
_13. №2-валюта	Л. Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги, що надаються бюджетними установами

Завдання 5.1.6. Необхідно:

✓ проаналізувати наведені нижче визначення бюджетної звітності і дати власне, найбільш повне і точне:

Джерело	Визначення

Бюджетний менеджмент: Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. проф. В. Федосова. — К.: КНЕУ, 2004.— С. 401, 832	Звітність розпорядників коштів — це метод узагальнення зведених у певну систему планових і облікових даних про виконання кошторису доходів і видатків та показників, які характеризують виконання встановленого плану по мережі, штатах і контингентах за звітний період. Звітність — це метод контролю за цільовим і економним витрачанням державних (бюджетних) коштів. Вона складається на основі облікових реєстрів, які використовуються під час обліку виконання кошторису доходів і видатків, а також оперативних даних по мережі, штатах і контингентах. Бюджетна звітність — звітність розпорядників коштів за використання бюджетних коштів та фінансових органів за виконання відповідного бюджету

Продовження табл.

Джерело	Визначення
<i>Голощанов В. А., Дедков Е. П.</i> Бюджетный учет. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Финансы, 1969. — С. 262, 273	Звітність про виконання бюджету залежно від змісту і періоду, за який вона складається, поділяється на періодичну і річну. Періодична буває місячною і кварталною. ... Звітність бюджетних установ — метод узагальнення зведених до певної системи облікових даних про виконання кошторису видатків та показників, що характеризують виконання встановленого оперативного плану (мережі, штатів, контингентів) за той чи інший період. Звітність фінансових органів містить зведені до певної системи облікові дані про виконання бюджету у зіставленні з плановими показниками. Терміни і порядок подання звітності про виконання бюджетів встановлюються вищим фінансовим органом

Юрій С. І., Стоян В. І., Мац М. Й. Казначейська система: Підручник. — Тернопіль: Карт-бланш, 2002. — С. 332	З одного боку, за допомогою показників бюджетної звітності можна дати оцінку стану виконання бюджетів з кількісної та якісної сторони, визначити тенденції та закономірності, що мають місце у суспільстві. З іншого боку — у процесі аналізу показників виконання бюджету можна розраховувати рівень позитивного чи негативного впливу окремих чинників на відхилення окремих показників за доходами і видатками, на підставі чого визначити шляхи збільшення дохідної частини та економії видаткової частини бюджету. ... Звітність поділяється на: фінансову та статистичну. ... Фінансова (бухгалтерська) звітність — це система взаємозв'язаних узагальнюючих показників, що відображають фінансовий стан бюджету та результати його виконання за звітний період
Государственный бюджет СССР: Учебник / Под ред. проф. Г. Л. Рабиновича. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Финансы и статистика, 1983. — С. 353	Звітність про виконання державного бюджету є економічною формою узагальнення планових та облікових показників, зведених до певної системи, що дає змогу здійснювати аналіз виконання бюджету з метою контролю та оперативного керівництва цим процесом. У звітності відображаються виконання бюджету за доходами і видатками, стан грошових коштів бюджету, розрахункові взаємовідносини з іншими бюджетами, відомості про фінансово-господарську діяльність бюджетних установ, показники по мережі, штатах, контингентах та ін., що характеризують стан виконання бюджету на звітну дату й уможливають оцінювання підсумків виконання бюджету з урахуванням факторів, які впливають на його результати

Продовження табл.

Джерело	Визначення
Сафонова Л. Д. Бюджетний менеджмент: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.— К.: КНЕУ, 2001. — С. 109	Бюджетна звітність — це звітність головних розпорядників коштів, розпорядників коштів другого і третього ступенів і відповідних фінансових органів за одержані та використані бюджетні кошти, а також кошти, які надійшли до бюджету. Бюджетна звітність поділяється за призначенням (зовнішня, внутрішня), за обсягом показників (первинна, зведена), за терміном складання і подання (періодична, річна)

Государственный бюджет СССР: Учебник / Под ред. проф. А. М. Александра. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Финансы, 1965. — С.447	Для контролю за ходом і результатами виконання бюджету складається періодична і річна звітність. Звітність з виконання кошторисів складається розпорядниками кредитів, з фінансування капітальних вкладень — Будбанком і Держбанком, з виконання бюджету — фінансовими органами і з касового виконання бюджету — Держбанком

Завдання 5.1.7. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче форми річної звітності розпорядників бюджетних коштів з їх назвою. Для цього проставити ліворуч від номера форми відповідну літеру.

Форма	Назва
_1. № 3	А. Звіт про рух необоротних активів
_2. № 1	Б. Звіт про нестачі і крадіжки грошових коштів та матеріальних цінностей у бюджетних установах
_3. № 7	В. Звіт про використання коштів загального фонду з міжнародної діяльності України
_4. № 4	Г. Звіт про рух матеріалів і продуктів харчування
_5. № 2	Д. Баланс
_6. № 5	Е. Звіт про заборгованість бюджетних установ
_7. № 2-валюта	Є. Звіт про надходження і використання коштів спеціального фонду
_8. № 8	Ж. Звіт про виконання загального фонду кошторису установи
_9. № 15	З. Звіт про фінансові зобов'язання бюджетних установ
_10. № 6	И. Звіт про рух грошових коштів

Завдання 5.1.8. Необхідно:

✓ серед наведених нижче відповідей на запитання вибрати правильні, або вказати власний варіант, якщо правильною відповіді не запропоновано.

1. Визначте бюджетну звітність за обсягом показників:

- зовнішня;
- первинна;
- внутрішня;
- зведена;

- д) періодична;
- е) річна.

2. Визначте форми місячної звітності розпорядників коштів, які фінансуються із Державного бюджету:

- а) ф. № 1 «Баланс»;
- б) ф. № 2 мд «Звіт про виконання загального фонду кошторису установи»;
- в) ф. № 3 «Звіт про виконання плану по штатах та контингентах»;
- г) ф. № 4 (1—3) мд «Звіт про надходження і використання коштів спеціального фонду»;
- д) ф. № 5 «Звіт про рух необоротних активів»;
- е) ф. № 7 мд «Звіт про заборгованість бюджетних установ».

3. Визначте форми місячної звітності розпорядників коштів, які фінансуються з місцевих бюджетів:

- а) ф. № 1 «Баланс виконання бюджету»;
- б) ф. № 2 мм «Звіт про виконання загального фонду кошторису установи»;
- в) ф. № 4 (1—3) мм «Звіт про надходження і використання коштів спеціального фонду»;
- г) ф. № 5 «Звіт про рух необоротних активів»;
- д) ф. № 7 мм «Звіт про заборгованість бюджетних установ».

4. Визначте форми квартальної звітності про виконання місцевих бюджетів:

- а) ф. № 1 «Баланс виконання кошторису»;
- б) ф. № 2 кмб «Звіт про виконання бюджету»;
- в) ф. № 3 «Звіт про виконання плану по мережі, штатах і контингентах»;
- г) ф. № 7 кмб «Звіт про заборгованість бюджетних установ»;
- д) ф. № 15 «Звіт про нестачі та крадіжки грошових коштів і матеріальних цінностей у бюджетних установах».

5. Визначте інформацію форми № 2 мд «Звіт про виконання загального фонду кошторису установи»:

- а) затверджено кошторисом на рік;
- б) план асигнувань на звітний період;
- в) ліміти асигнувань звітного періоду;
- г) залишок коштів на початок року і кінець звітного періоду;
- д) надійшло асигнувань за звітний період;
- е) касові видатки за звітний період.

б. Визначте форми місячної звітності органів казначейства про виконання Державного бюджету:

- а) ф. № 1 мдб «Сальдовий баланс рахунків»;
- б) ф. № 2 мдб «Звіт про виконання Державного бюджету»;
- в) ф. № 3 «Звіт про виконання плану по мережі, штатах і контингентах»;
- г) ф. № 4 «Звіт про депозитні суми»;
- д) ф. № 7 «Звіт про заборгованість бюджетних установ».

7. Визначте бюджетну звітність за призначенням:

- а) первинна;
- б) зовнішня;
- в) зведена;
- г) внутрішня;
- д) періодична.

Завдання 5.1.9. Необхідно:

✓ серед наведених нижче відповідей на запитання вибрати правильні або вказати власний варіант, якщо правильною відповіді не запропоновано.

1. Визначте терміни подання місячної звітності головних розпорядників коштів центральному апарату органів казначейства:

- а) до 8-го числа місяця, наступного за звітним;
- б) до 12-го числа місяця, наступного за звітним;
- в) до 15-го числа місяця, наступного за звітним.

2. Визначте орган, у якому візують звіти розпорядників коштів, що фінансуються з Державного бюджету:

- а) Міністерство фінансів;
- б) обласні і міські (міст Києва і Севастополя) Головні фінансові управління;
- в) Міністерство фінансів АРК;
- г) органи Державного казначейства.

3. Звітність головних розпорядників коштів, розпорядників коштів II і III ступенів і відповідних фінансових органів за одержані і використані бюджетні кошти, а також кошти, які надійшли до бюджету, — це...

- а) фінансова звітність;
- б) звітність;
- в) бюджетна звітність.

4. Форма бюджетної звітності, яка характеризує стан виконання бюджету на відповідну дату, — це...

- а) довідка;
- б) реєстр;
- в) баланс;
- г) відомість.

5. Визначте орган, який готує звіт про виконання зведеного бюджету України.

- а) територіальні управління Державного казначейства;
- б) центральний апарат Міністерства фінансів України;
- в) центральний апарат Державного казначейства;
- г) Кабінет Міністрів України;
- д) Верховна Рада України.

6. Бюджетна звітність за терміном складання і подання буває:

- а) періодична (місячна, квартальна);
- б) річна;
- в) оперативна (щоденна).

7. Визначте форми квартальної звітності розпорядників коштів, які фінансуються з Державного бюджету:

- а) ф. № 1 «Оборотно-сальдовий баланс»;
- б) ф. № 1 «Баланс»;
- в) ф. № 8 кд «Звіт про фінансові зобов'язання бюджетних установ»;
- г) ф. № 7 кд «Звіт про заборгованість бюджетних установ»;
- д) ф. № 5 «Звіт про рух основних засобів».

8. Визначте форми квартальної звітності органів казначейства про виконання Державного бюджету:

- а) ф. № 1 «Баланс виконання кошторису»;
- б) ф. № 1 к «Сальдовий баланс рахунків»;
- в) ф. № 2 кдб «Звіт про виконання Державного бюджету»;
- г) ф. № 3 кдб «Звіт про рух грошових коштів»;
- д) ф. № 6 «Звіт про рух основних засобів установ, що перебувають на місцевих бюджетах».

5.2. Типові практичні завдання

Завдання 5.2.1. Перелічити форми звітності про виконання Державного і місцевих бюджетів України і терміни їх підготовки та подання відповідними органами, організаціями, установами у розрізі таких варіантів:

1. Місячна звітність розпорядників коштів, які отримують кошти державного бюджету.

2. Квартальна звітність розпорядників коштів, які отримують кошти державного бюджету.

3. Річна звітність розпорядників коштів, які отримують кошти державного бюджету.

4. Місячна звітність розпорядників коштів, які отримують кошти місцевих бюджетів.

5. Квартальна звітність розпорядників коштів, які отримують кошти місцевих бюджетів.

6. Річна звітність розпорядників коштів, які отримують кошти місцевих бюджетів.

7. Місячна звітність органів казначейства про виконання бюджету.

8. Квартальна звітність органів казначейства про виконання бюджету.

9. Річна звітність органів казначейства про виконання бюджету.

Результати проведеної роботи оформити за наведеною нижче формою (табл. 5.1):

Таблиця 5.1

ЗВІТНІСТЬ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ (у розрізі варіантів)

Номер і назва форми звітності про виконання бюджету	Органи, установи, організації, що готують звітність про виконання бюджету	Регламентовані терміни підготовки та подання звітів про виконання бюджету

А. Документи

1. № 2 мд «Звіт про виконання загального фонду кошторису установи».

2. № 2 мм «Звіт про виконання загального фонду кошторису установи».
3. № 2-валюта «Звіт про використання коштів загального фонду бюджету з міжнародної діяльності України».
4. № 4-1 мд «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги, що надаються бюджетними установами».
5. № 4-1 мм «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги, що надаються бюджетними установами».
6. № 4-2 мд «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень бюджетних установ».
7. № 4-2 мм «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень бюджетних установ».
8. № 4-3 мд «Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду».
9. № 4-3 мм «Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду».
10. № 7 мд «Звіт про заборгованість бюджетних установ».
11. № 7 мм «Звіт про заборгованість бюджетних установ».
12. № 7 мд. 1 «Звіт про заборгованість бюджетних установ за окремими програмами».
13. № 7 мм. 1 «Звіт про заборгованість бюджетних установ за окремими програмами».
14. № 8 мд «Звіт про фінансові зобов'язання бюджетних установ».
15. № 8 мм «Звіт про фінансові зобов'язання бюджетних установ».
16. № 1 мдб «Сальдовий баланс рахунків».
17. № 2 мдб «Звіт про виконання державного бюджету».
18. № 7 мдб «Звіт про бюджетну заборгованість».
19. Довідка про повернення кредитів, наданих з Державного бюджету.
20. Інформація про виконання захищених статей видатків Державного бюджету України.
21. Звіт про використання коштів з резервного фонду Державного бюджету України.
22. Інформація про стан державного боргу.
23. № 1 кдб «Звіт про фінансовий стан Державного бюджету України (баланс)».
24. № 1 к «Сальдовий баланс рахунків».
25. № 2 кдб «Звіт про виконання державного бюджету».
26. № 3 кдб «Звіт про рух грошових коштів».

27. № 7 кдб «Звіт про бюджетну заборгованість».
28. № 1 дб «Звіт про фінансовий стан Державного бюджету України (баланс)».
29. № 1-1 «Сальдовий баланс рахунків».
30. № 2 дб «Звіт про виконання державного бюджету».
31. № 3 дб «Звіт про рух грошових коштів».
32. № 7 дб «Звіт про бюджетну заборгованість».
33. № 2 «Звіт про результат виконання державного бюджету».
34. № 2-валюта «Звіт про використання коштів державного бюджету з міжнародної діяльності в Україні».
35. Звіт про надання та використання місцевими бюджетами дотацій та субвенцій, отриманих з державного бюджету».
36. № 2 ммб «Звіт про виконання місцевих бюджетів».
37. № 7 ммб «Звіт про бюджетну заборгованість».
38. Пояснювальна записка до звіту.
39. Звіт про надходження та використання інших надходжень до спеціального фонду місцевого бюджету.
40. Інформація про виконання захищених статей видатків місцевих бюджетів.
41. Звіт про використання коштів з резервного фонду.
42. Звіт про недостачі та крадіжки грошових коштів і матеріальних цінностей у бюджетних установах, що утримуються за рахунок коштів місцевих бюджетів.
43. Звіт про надходження та використання коштів спеціального фонду місцевих бюджетів у частині власних надходжень бюджетних установ, що утримуються за рахунок коштів місцевих бюджетів.
44. № 1 кмб «Звіт про фінансовий стан (баланс)».
45. № 2 кмб «Звіт про виконання місцевих бюджетів».
46. № 3 кмб «Звіт про рух грошових коштів».
47. № 7 кмб «Звіт про бюджетну заборгованість».
48. № 1 «Звіт про фінансовий стан (баланс)».
49. Довідка про зміни до показників загального фонду місцевих бюджетів у процесі їх уточнення протягом року.
50. № 2 мб «Звіт про виконання місцевих бюджетів».
51. № 3 «Звіт про рух грошових коштів».
52. № 7 «Звіт про бюджетну заборгованість».
53. № 2 «Звіт про результат виконання місцевих бюджетів».
54. № 1 «Баланс».
55. № 2 кд «Звіт про виконання загального фонду кошторису установи».
56. № 2 км «Звіт про виконання загального фонду кошторису установи».

57. № 4-1 кд «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги, що надаються бюджетними установами».

58. № 4-1 км «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги, що надаються бюджетними установами».

59. № 4-2 кд «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень бюджетних установ».

60. № 4-2 км «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень бюджетних установ».

61. № 4-3 кд «Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду».

62. № 4-3 км «Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду».

63. № 7 кд «Звіт про заборгованість бюджетних установ».

64. № 7 км «Звіт про заборгованість бюджетних установ».

65. № 7 кд. 1 «Звіт про заборгованість бюджетних установ за окремими програмами».

66. № 7 км. 1 «Звіт про заборгованість бюджетних установ за окремими програмами».

67. № 8 кд «Звіт про фінансові зобов'язання бюджетних установ».

68. № 8 км «Звіт про фінансові зобов'язання бюджетних установ».

69. № 5 «Звіт про рух необоротних активів».

70. № 6 «Звіт про рух матеріалів і продуктів харчування».

71. № 9 «Звіт про результати фінансової діяльності».

72. № 15 «Звіт про недостачі та крадіжки грошових коштів та матеріальних цінностей».

73. № 4-1 д «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги, що надаються бюджетними установами».

74. № 4-1 м «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги, що надаються бюджетними установами».

75. № 4-2 д «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень бюджетних установ».

76. № 4-2 м «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень бюджетних установ».

77. № 4-3 д «Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду».

78. № 4-3 м «Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду».

79. № 2 д «Звіт про виконання загального фонду кошторису установи».

80. № 2 м «Звіт про виконання загального фонду кошторису установи».

81. № 7 д «Звіт про заборгованість бюджетних установ».

82. № 7 м «Звіт про заборгованість бюджетних установ».

83. № 7 д. 1 «Звіт про заборгованість бюджетних установ за окремими програмами».

84. № 7 м. 1 «Звіт про заборгованість бюджетних установ за окремими програмами».

85. № 8 д «Звіт про фінансові зобов'язання бюджетних установ».

86. № 8 м «Звіт про фінансові зобов'язання бюджетних установ».

Б. Органи, установи, організації

1. Державне казначейство України.
2. Управління Державного казначейства в АРК, областях, містах Києві і Севастополі.
3. Відділення Державного казначейства в районах, містах і районах у містах.
4. Розпорядники бюджетних коштів.
5. Головні розпорядники коштів.
6. Міністерство фінансів України.
7. Рахункова палата України.
8. Міністерство фінансів АРК, Головні фінансові управління обласних і Київської міської державних адміністрацій, фінансове управління Севастопольської міської державної адміністрації.
9. Фінансові управління районних, міських і районних у містах державних адміністрацій та інших виконавчих органів.

В. Контрольні терміни

1. Не пізніше 5 числа місяця, наступного за звітним.
2. Не пізніше 15 числа місяця, що настає за звітним кварталом.
3. Не пізніше 22 січня наступного за звітним року.
4. Не пізніше 30 числа місяця, що настає за звітним кварталом.
5. Не пізніше 1 березня наступного за звітним року.
6. Не пізніше 45 днів після закінчення звітного кварталу.
7. Не пізніше 15 квітня наступного за звітним року.

КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ БЮДЖЕТУ

Мета — вивчити організацію і здійснення бюджетного контролю в Україні; оволодіти практичними навичками щодо проведення ревізій і оформлення їх результатів.

Завдання:

- обґрунтувати необхідність виділення такої складової фінансового контролю, як бюджетний контроль;
- визначити й охарактеризувати види, форми і методи бюджетного контролю;
- засвоїти структуру органів бюджетного контролю в Україні і вивчити їх функції;
- ознайомитись з організацією контрольної роботи в органах, що здійснюють бюджетний контроль;
- виділити й охарактеризувати етапи ревізійного процесу;
- вивчити порядок і методичку проведення ревізії;
- навчитися проводити ревізію, оформляти результати ревізії та їх реалізовувати;
- проаналізувати типові помилки, виявлені під час ревізій бюджетних установ.

6.1. Теоретичні завдання

Завдання 6.1.1. *Необхідно:*

- ✓ розкрити зміст наведених нижче понять, визначити їх місце та значення в курсі «Бюджетний менеджмент»;
- ✓ визначити сферу практичного застосування понять;
- ✓ викласти проблеми визначення сутності понять та їх використання у системі професійних знань:

• ревізії;	• податковий контроль;
• адміністративні стягнення;	• адміністративний арешт активів;
• бюджетний контроль;	• бюджетні правопорушення;
• Рахункова палата України;	• фінансовий контроль у
• перевірки;	бюджетному процесі;
• документальна ревізія;	• державна контрольно-ревізійна
• фінансові санкції;	служба;

- митна справа;
- митний контроль;
- державна податкова служба;
- митні органи;
- органи стягнення;
- податкова міліція.

Завдання 6.1.2. Необхідно:

- ✓ розкрити зміст наведених нижче питань;
- ✓ назвати відомі вам законодавчі акти, положення яких потрібно використовувати для розкриття сутності питань;
- ✓ охарактеризувати стан розгляду питань в економічній літературі;
- ✓ охарактеризувати вплив окремих положень змісту питання на бюджетний процес.

Питання для обговорення та самопідготовки

---

1. Визначте функції Верховної Ради України і комітетів Верховної Ради при проведенні державного фінансового контролю.

2. Визначте повноваження Рахункової палати щодо контролю за дотриманням бюджетного законодавства.

3. Яка роль відведена Кабінету Міністрів України у бюджетному контролі?

4. Які органи забезпечують муніципальний бюджетний контроль і в чому полягають їхні функції?

5. Що таке громадський бюджетний контроль і наскільки він розвинений в Україні?

6. Визначте зміст і завдання попереднього, поточного і наступного бюджетного контролю. Які державні контрольні органи задіяні у кожному з них?

7. Назвіть методи фінансового контролю, і як вони застосовуються в бюджетному процесі.

8. Які функції покладені на державну контрольно-ревізійну службу?

9. Які повноваження державної контрольно-ревізійної служби?

10. Які напрями подальшого вдосконалення діяльності Державної контрольно-ревізійної служби України?

11. Назвіть основні завдання Рахункової палати.

12. Дайте характеристику функцій, які виконує Рахункова палата.

13. Які повноваження має Рахункова палата?

14. Як організовується робота Рахункової палати?
15. Назвіть головні завдання органів державної податкової служби України.
16. Які функції виконують державні податкові інспекції базового рівня?
17. Які права надаються органам державної податкової служби та їх посадовим особам?
18. Які фінансові санкції та адміністративні штрафи можуть накладатись органами податкової служби за порушення податкового законодавства?
19. Дайте характеристику завдань та функцій податкової міліції.

Завдання 6.1.3. Необхідно:

- ✓ дати повну та змістовну відповідь на запитання:
1. Які види ревізійної та аналітичної діяльності включає фінансовий контроль у бюджетному процесі?
  2. Дайте визначення фінансового контролю, що здійснюється у бюджетному процесі, як функції управління.
  3. Визначте функції органів державного фінансового контролю у процесі бюджетного планування.
  4. У чому сутність казначейської системи виконання бюджету і які її переваги?
  5. У яких випадках головні розпорядники бюджетних коштів можуть призупиняти бюджетні асигнування?
  6. Назвіть напрями розвитку системи фінансового контролю в Україні.
  7. Що являє собою бюджетний контроль?
  8. Як побудована організаційна структура державної контрольно-ревізійної служби в Україні?
  9. Назвіть основні управління і відділи, що входять до Головного контрольно-ревізійного управління.
  10. Чим була обумовлена необхідність створення Рахункової палати в Україні?
  11. Охарактеризуйте склад і структуру Рахункової палати.
  12. Охарактеризуйте склад державної податкової служби.
  13. Дайте характеристику структури державної податкової служби різних рівнів.
  14. Визначте основні завдання контрольно-ревізійної роботи з бюджету.
  15. Назвіть і охарактеризуйте етапи ревізійного процесу.

16.Що передбачає підготовча робота до проведення комплексної ревізії фінансових органів з бюджету?

17.Програма ревізії.

18.Які питання підлягають перевірці під час проведення ревізії бюджету?

19.Який порядок оформлення результатів ревізії?

20.Акт ревізії: порядок його складання й оформлення.

21.Реалізація результатів ревізії і контролю за ліквідацією виявлених порушень і недоліків.

Завдання 6.1.4. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче поняття з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
1. Органи стягнення	А. Недотримання учасником бюджетного процесу встановленого законодавчими і нормативними актами порядку складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджету або звіту про виконання бюджету
2. Акт ревізії	Б. Сукупність державних органів, які організують і контролюють надходження податків і неподаткових платежів
3. Бюджетні правопорушення	В. Спеціально уповноважені органи виконавчої влади, на які відповідно до Митного Кодексу України та інших законів України покладено безпосереднє здійснення митної справи
4. Рахункова палата України	Г. Податкові, митні та інші державні органи, яким відповідно до закону надано право стягнення до бюджету податків, зборів (обов'язкових платежів) та інших надходжень
5. Фінансовий контроль у бюджетному процесі	Д. Орган державної виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів та коштів державних цільових фондів міністерствами, іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, а також підприємствами, установами й організаціями незалежно від форми власності, відомчої належності та підпорядкованості, збереженням державного і комунального майна, веденням бухгалтерського обліку і фінансової звітності

6. Митні органи	Е. Постійно діючий орган контролю, який утворюється Верховною Радою України, підпорядкований і підзвітний їй. Здійснює свою діяльність самостійно, незалежно від будь-яких інших органів держави
7. Державна податкова служба	Є. Контроль держави на макрорівні, який здійснюється відповідними законодавчими органами влади і державними органами управління під час складання, розгляду, затвердження бюджетів, їх виконання і контролю за їх виконанням, а також при затвердженні звітів про виконання бюджетів, що входять до бюджетної системи України

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
8. Митна вартість товарів	Ж. Спеціальні підрозділи з боротьби з податковими правопорушеннями, що діють у складі відповідних органів державної податкової служби і здійснюють контроль за дотриманням податкового законодавства, виконують оперативно-розшукову, кримінально-процесуальну та охоронну функції
9. Податкова міліція	З. Заявлена декларантом або визначена митним органом вартість товарів, що переміщуються через митний кордон України, яка обчислюється на момент перетинання товарами митного кордону України
10. Державна контрольно-ревізійна служба	І. Двосторонній документ, у якому відображаються результати ревізії фінансово-господарської діяльності підприємств, установ, організацій, а також роботи фінансових органів щодо складання і виконання бюджету, наведено перелік фактів виявлених порушень і додаткових резервів збільшення доходів та скорочення витрат

Завдання 6.1.5. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче форми і види бюджетного контролю з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення

1. Бюджетний контроль	А. Здійснюється фінансовими службами підприємств, організацій і установ. Полягає в перевірці розрахунків з бюджетом за податками і платежами та використання виділених бюджетних коштів
2. Відомчий бюджетний контроль	Б. Здійснюють органи державної влади. Передбачає перевірку повноти та своєчасності розрахунків доходів і видатків бюджетних установ, розрахунків для одержання бюджетних трансфертів, розроблення і прийняття бюджетного і податкового законодавства
3. Державний бюджетний контроль	В. Здійснюється під час складання, розгляду і затвердження бюджетів різних рівнів, кошторисів доходів і видатків бюджетних установ, розрахунків для одержання бюджетних трансфертів, розроблення і прийняття бюджетного і податкового законодавства

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
4. Державний контроль за використанням бюджетних коштів	Г. Проводиться після закінчення бюджетного року або певного звітного періоду в межах бюджетного року. Полягає у виявленні причин відхилень даних від планових, повноти і своєчасності надходження передбачених бюджетом коштів, перевірці цільового використання коштів. Здійснюється на основі звітних бухгалтерських документів
5. Незалежний бюджетний контроль	Д. Здійснюється контрольно-ревізійними управліннями чи відділами міністерств і відомств. Полягає в перевірці цільового використання коштів, виділених із бюджету на підприємствах, в організаціях і установах, які підпорядковуються міністерству чи відомству
6. Поточний бюджетний контроль	Е. Складова фінансового контролю, де об'єктивною основою виступає контрольна функція фінансів. Це сукупність заходів, які проводять державні органи і пов'язані з перевіркою законності, доцільності та ефективності утворення, розподілу та використання грошових фондів держави і місцевих органів самоврядування
7. Внутрішньогосподарський бюджетний контроль	Є. Одна зі складових бюджетного контролю, основним завданням якого є досягнення цільового, раціонального та ефективного використання бюджетних коштів. Цей контроль здійснюється фінансовими органами

8. Попередній бюджетний контроль	Ж. Проводиться в ході виконання бюджету, кошторисів доходів і видатків протягом бюджетного року. Здійснюється на основі первинних документів оперативного і бухгалтерського обліку та звітності
9. Наступний бюджетний контроль	З. Здійснюють спеціалізовані аудиторські фірми і служби. Полягає у перевірці бюджетної звітності щодо правильності її складання згідно з установленими правилами бухгалтерського обліку та відповідності діяльності підприємства, організації, установи відповідним нормативним актам

Завдання 6.1.6. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче види ревізій з їх визначенням.

Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
1. Фактична ревізія	А. Ревізії, що дають змогу глибше вивчити широке коло питань, які характеризують усі ділянки і сторони господарської діяльності підприємства, організації, установи
2. Вибіркова ревізія	Б. Передбачає перевірку всіх сторін фінансово-господарської діяльності об'єкта контролю
3. Повторна ревізія	В. Проводиться у тому разі, якщо попередня ревізія не остаточно встановила факти порушення фінансово-господарської діяльності підприємства, організації, установи
4. Ревізія	Г. Проводиться за спеціальними завданнями вищестоящої організації або на вимогу суду чи прокуратури
5. Повна ревізія	Д. Проводиться відповідно до плану контрольно-ревізійної роботи контрольних органів
6. Часткова ревізія	Е. Ревізія всіх господарських операцій на підставі документів, які в бухгалтерському обліку є основою для бухгалтерських записів

7. Тематична ревізія	Є. Найбільш поширений метод бюджетного контролю, система контрольних дій, які спрямовані на всебічну перевірку фінансово-господарської діяльності підприємств, установ та організацій, а також роботи фінансових органів щодо складання і виконання бюджету з метою встановлення законності проведених операцій, дотримання фінансової дисципліни, порядку і правил організації обліку, достовірності звітності
8. Додаткова ревізія	Ж. Передбачає перевірку абсолютно всієї документації, яка характеризує фінансово-господарську діяльність підприємства, організації, установи з моменту проведення останньої ревізії
9. Документальна ревізія	З. Ревізія, яка проводиться після планової, і її завданням є перевірка усунення недоліків на підприємстві (в організації, установі), зазначених в акті ревізії
10. Суцільна ревізія	И. Передбачає перевірку деяких документів або всіх документів за незначний проміжок часу
11. Комплексні ревізії	І. Ревізія фактичної наявності грошових коштів (готівки) і матеріальних цінностей, фактичного стану об'єкта, який перевіряється, їх відповідність даним бухгалтерського обліку

Закінчення табл.

Поняття	Визначення
12. Позапланова ревізія	К. При даному виді ревізії перевіряють окремі види господарських операцій або окремі напрями діяльності підприємства, організації, установи
13. Планова ревізія	Л. Перевірка однотипних підприємств, організацій, установ з одного й того самого питання

Завдання 6.1.7. Необхідно:

- ✓ дати повну та змістовну відповідь на питання:
1. Які складові поняття «митна справа»?
  2. Дайте характеристику структури митних органів.
  3. Які основні завдання виконують митні органи?
  4. Назвіть форми митного контролю.
  5. У яких випадках товари, що переміщуються через митний кордон України, перебувають під митним контролем?
  6. Які повноваження мають митні органи?
  7. Яка відповідність передбачена за порушення митних правил?

- 8.Що означає термін «митне оформлення»?
- 9.Де здійснюється митне оформлення?
- 10.Хто такий «митний брокер» та організаційні засади його роботи.
- 11.Які види митних декларацій ви знаєте, дайте їх характеристику.
- 12.Які види мита застосовуються в Україні?
- 13.Як визначається товарна позиція імпортованих товарів?
- 14.Як визначається країна походження товару?
- 15.Що таке митна вартість товару?
- 16.Які методи визначення митної вартості товару ви знаєте?
- 17.Охарактеризуйте особливості митного контролю за переміщенням через митний кордон підакцизних товарів.
- 18.Які особливості щодо митного оподаткування громадян ви знаєте?
- 19.Що таке «бюджетний запит»?
- 20.Який державний орган здійснює управління виконанням державного бюджету?
- 21.Що таке «бюджетне призначення» і як воно пов'язане з бюджетним процесом?

Завдання 6.1.8. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче поняття з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
1. Програма документальної перевірки	А. Перевірка правильності розрахунків платників із бюджетом, що проводиться безпосередньо в платника на підставі даних бухгалтерського та податкового обліку й первинних документів
2. Камеральна перевірка	Б. Перевірка правильності розрахунків платників з бюджетом на предмет виявлення арифметичних та методологічних помилок у податковій звітності; проводиться в податковому органі на підставі поданих декларацій, розрахунків, звітів
3. Акт перевірки	В. Документ, який надає право на проведення перевірки; посвідчує посадову особу податкового органу, що уповноважена здійснювати перевірку, встановлює перелік об'єктів, що доручається перевіряти. Дійсний на час, указаний у ньому
4. Зустрічні документальні перевірки	Г. Обстеження і вивчення окремих сторін фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій, установ або їх підрозділів

_5. Документальна перевірка	Д. Проводиться згідно з графіками перевірок не рідше одного разу на два роки і не частіше одного разу на рік
_6. Посвідчення на перевірку	Е. Документ, в якому відображаються результати перевірки; містить докладно викладені порушення податкового законодавства з посиланням на законодавчі акти, статті та пункти, які порушено
_7. Попередня перевірка	Є. Проводиться на момент отримання відповідними перевіряючими органами певних звітних документів у розрізі повноти та своєчасності наданих звітів, дотримання вимог щодо порядку заповнення документів, відповідності розрахункових даних звітним, їх послідовність у формах звітності та інше
8. Перевірка	Ж. Проводиться, як тільки виникає необхідність, на тих підприємствах, діяльність яких пов'язана з діяльністю платника, в якого проводиться планова документальна перевірка
_9. Планові документальні перевірки	З. Перелік питань, які мають бути перевірені під час проведення документальної перевірки

Завдання 6.1.9. Необхідно:

✓ проаналізувати наведені нижче визначення бюджетного контролю і дати власне, найбільш повне і точне:

Джерело	Визначення

Бюджетний менеджмент: Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. проф. В. Федосова. — К.: КНЕУ, 2004. — С. 427, 438, 834	Фінансовий контроль у бюджетному процесі — це контроль держави на макрорівні, який здійснюється державними органами влади й управління під час складання, розгляду, затвердження бюджетів, їх виконання і контролю за їх виконанням, а також при затвердженні звітів про виконання бюджетів, що входять до бюджетної системи України. ... Отже, через фінансовий контроль реалізується на практиці об'єктивно притаманна фінансам у цілому і бюджету зокрема <i>контрольна функція</i>. За своєю сутністю бюджетний контроль являє собою систему заходів органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, спрямованих на забезпечення законності дій учасників бюджетного процесу під час складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджетів і звітування про їх виконання з використанням специфічних форм і методів їх організації. Бюджетний контроль — контроль з боку уповноважених органів (Міністерство фінансів, Державна податкова адміністрація, Державне казначейство, Державна контрольно-ревізійна служба, Рахункова палата) та громадськості за обґрунтованістю показників бюджету та за ефективністю і цільовим використанням бюджетних коштів. Види Б. к. — державний, муніципальний, відомчий, внутрішній, громадський
Василик О.Д., Павлюк К. В. Державні фінанси України: Навч. посібник. — К.: Вища шк., 1997. — С. 43	Бюджетний контроль є одним з видів фінансового контролю, що здійснюється в процесі складання, розгляду, затвердження і виконання бюджетів. Бюджетний контроль направлений на встановлення фактів порушення чинного законодавства при визначенні доходів і видатків бюджету. Його здійснюють на державному рівні законодавчі та виконавчі органи влади, а на рівні місцевих органів самоврядування — представницькі та адміністративні структури

Юрій С. І., Стоян В. І., Мац М. Й. Казначейська система: Підручник. — Тернопіль: Карт-бланш, 2002. — С. 382, 386	Фінансовий контроль — це комплекс заходів, що вживаються законодавчими і виконавчими органами влади всіх рівнів, а також спеціально створених установ, для забезпечення законності та ефективності формування, володіння та використання фінансових ресурсів з метою захисту фінансових інтересів держави, місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та громадян, а також успішного досягнення поставлених цілей у сфері фінансів. Державний фінансовий контроль здійснюють державні органи влади та управління. Головна його мета — забезпечити інтереси держави і суспільства щодо поступлень доходів і витрачання державних коштів. Від його організації багато в чому залежать шляхи економічного розвитку держави, рівень добробуту населення, масштаби тіньової економіки і економічних злочинів

Закінчення табл.

Джерело	Визначення
Финансы. Денежное обращение. Кредит: Учебник / Л.А. Дробозина, Л.П. Окунева, Л.Д. Андросова и др.; ред. проф. Л. А. Дробозиной. — М.: Финансы, ЮНИТИ, 1997. — С. 102, 462	Фінансовий контроль — контроль законодавчих і виконавчих органів влади усіх рівнів, а також спеціально створених установ за фінансовою діяльністю всіх економічних суб'єктів (держави, підприємств, установ, організацій) з застосуванням особливих методів. Державний фінансовий контроль — контроль з боку органів влади й управління РФ та суб'єктів РФ, а також спеціально створених контрольних органів (Рахункова палата, Держподатслужба та ін.) за дотриманням законодавства у сфері державних бюджетів і позабюджетних фондів, податків, фінансової діяльності державних установ і підприємств, організацією грошових розрахунків, ведення обліку та звітності

<i>Сафонова Л. Д.</i> Бюджетний менеджмент: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.— К.: КНЕУ, 2001. — С. 111, 113	Бюджетний контроль — складова фінансового контролю, де об'єктивною основою виступає контрольна функція фінансів. Це сукупність заходів, які проводять державні органи і які пов'язані з перевіркою законності, доцільності та ефективності утворення, розподілу і використання грошових фондів держави і місцевих органів самоврядування. Розрізняють три форми контролю: попередній, поточний, наступний. Виділяють такі види контролю: державний, відомчий, внутрішньогосподарський, незалежний (аудит). Державний бюджетний контроль здійснюють органи державної влади. Передбачає перевірку повноти та своєчасності розрахунків платників з бюджетом та цільове використання бюджетних асигнувань. Державний контроль за використанням бюджетних асигнувань — одна зі складових бюджетного контролю, основним завданням якого є досягнення цільового, раціонального та ефективного використання бюджетних коштів. Цей контроль здійснюється фінансовими органами
<i>Опарін В. М.</i> Фінанси (загальна теорія): Навч. посібник. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2001. — С. 70—71	Фінансовий контроль являє собою сукупність видів, форм і методів перевірки законності і доцільності здійснення фінансових операцій та реалізації на цій основі завдань фінансової політики... Метою цього контролю є перевірка відповідності фінансової діяльності чинному фінансовому законодавству. ... Державний — контроль з боку держави як за фінансовою діяльністю юридичних і фізичних осіб, так і за власними фінансами. Він покладається на спеціальні органи фінансового контролю (в Україні це Рахункова палата і Контрольно-ревізійна служба) та на органи управління фінансами і фінансовою системою (Міністерство фінансів, Державна податкова адміністрація, Державне казначейство, органи управління державними цільовими фондами)

Завдання 6.1.10. Необхідно:

✓ дати повну та змістовну відповідь на запитання:

1. В яких облікових реєстрах ведеться облік юридичних і фізичних осіб платників податків?
2. Укажіть склад та термін подання документів для взяття на облік юридичних і фізичних осіб — платників податків.
3. Яку роботу проводять податкові органи з метою забезпечення повноти обліку платників?
4. Складіть схему процедури зняття з обліку платників податків.

5. Як організовано облік податкових надходжень до бюджету?
6. Як нараховується пеня?
7. Укажіть термін подання до податкових органів податкових декларацій з ПДВ, про прибуток підприємства і доходи громадян.
8. У яких випадках платнику надсилається податкове повідомлення?
9. За яких умов платнику надсилається податкова вимога? Яка інформація у ній указується?
10. Як організовано податковий контроль за справлянням мита?
11. Як здійснюється попередня перевірка податкової звітності?
12. Які питання включаються до програми документальної перевірки?
13. У чому полягає методика перевірки валових витрат платника?
14. Які основні питання охоплює перевірка правильності нарахування амортизації?
15. Складіть схему документальної перевірки правильності нарахування ПДВ.
16. У чому полягають особливості податкового контролю у сфері оподаткування доходів громадян?
17. Як оформлюються результати документальної перевірки?
18. Які фінансові санкції застосовуються за порушення податкового законодавства?
19. Які адміністративні штрафи накладаються за порушення податкового законодавства?
20. Охарактеризуйте непрямі методи нарахування податкових зобов'язань. Якою є ваша думка щодо доцільності їх застосування?
21. Охарактеризуйте етапи створення податкової служби в Україні.

Завдання 6.1.11. Необхідно:

✓ пов'язати наведені нижче поняття з їх визначенням. Для цього проставити ліворуч від номера поняття відповідну літеру.

Поняття	Визначення
1. Митний контроль	А. Система принципів та напрямів діяльності держави у сфері забезпечення своїх економічних інтересів та безпеки за допомогою митно-тарифних та нетарифних заходів регулювання зовнішньої торгівлі

2. Митна декларація	Б. Одноразові номерні запірно-пломбувальні пристрої, печатки, штампки, голографічні мітки та інші засоби ідентифікації, що використовуються митними органами для відображення і закріплення результатів митного контролю та митного оформлення
3. Митний режим	В. Сукупність заходів, що здійснюються митними органами в межах своєї компетенції з метою забезпечення додержання норм Митного Кодексу України, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку. Вони включають діяльність митних органів з перевірки дотримання правил ввезення, вивезення чи транзиту товарів через митний кордон, їх митному оформленню, нарахуванню та стягненню мита
4. Митна політика	Г. Виконання митним органом дій (процедур), які пов'язані із закріпленням результатів митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України і мають юридичне значення для подальшого використання цих товарів і транспортних засобів
5. Митне забезпечення	Д. Заява особи митному органу за встановленою формою, що містить відомості щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи стосовно яких змінюється митний режим
6. Митна справа	Е. Письмова заява встановленої форми, яка подається митному органу і містить відомості щодо товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України, необхідні для їх митного оформлення або переоформлення
7. Декларація митної вартості	Є. Місце, визначене митними органами в пунктах пропуску через митний кордон України або в інших місцях митної території України, в межах якого митні органи здійснюють митні процедури
8. Митні правила	Ж. Сукупність норм, установлених законами України з питань митної справи, що залежно від заявленої мети переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України визначають порядок такого переміщення та обсяг митних процедур, які при цьому здійснюються

Закінчення табл.

Поняття	Визначення

9. Митні процедури	З. Порядок переміщення через митний кордон України товарів і транспортних засобів, митне регулювання, пов'язане з установленням та справлянням податків і зборів, процедури митного контролю та оформлення, боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил, спрямовані на реалізацію митної політики України
10. Митний брокер	И. Непрямий податок, який стягується при переміщенні товарів через митний кордон держави
11. Митне оформлення	І. Операції, пов'язані зі здійсненням митного контролю за переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон України, митного оформлення цих товарів і транспортних засобів, а також зі справлянням передбачених законом податків і зборів
12. Мито	К. Установлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України
13. Зона митного контролю	Л. Особа, яка на підставі договору, виданого власником товарів і транспортних засобів, наділена правом учиняти дії, пов'язані з пред'явленням цих товарів і транспортних засобів митним органам для митного контролю та митного оформлення при переміщенні їх через митний кордон України, або іншим чином розпоряджатися зазначеними товарами і транспортними засобами

Завдання 6.1.12. Необхідно:

✓ дати повну та змістовну відповідь на запитання:

1. Які завдання ревізії каси?
2. З чого починається ревізія фінансово-господарської діяльності?
3. Хто входить до складу інвентаризаційної комісії?
4. Як перевірити документ по суті, справжність і достовірність самого документа і відбитої в ньому господарської операції?
5. Які особливості документальної перевірки в умовах централізації і механізації обліку?
6. У чому полягає відмінність документальної ревізії від інших видів фінансового контролю?
7. Які застосовуються види ревізій?
8. З чого починається ревізія бюджетної установи?

9. Яка сутність і для якої мети використовуються інвентаризації, контрольні перевірки якості інвентаризації, лабораторні аналізи, експертні оцінки?

10. Хто складає і підписує акт документальної перевірки?

11. Що повинно відбиватися в акті ревізії? Як групуються і фіксуються виявлені в ході ревізії порушення?

12. У яких випадках складаються проміжні акти ревізії?

Завдання 6.1.13. Необхідно:

✓ серед наведених нижче відповідей на запитання вибрати правильні або вказати власний варіант, якщо правильною відповіді не запропоновано.

1. *Визначте форми бюджетного контролю:*

- а) державний;
- б) попередній;
- в) наступний;
- г) незалежний (аудит);
- д) поточний.

2. *Визначте інформацію, яка міститься у першій (загальній) частині акта ревізії:*

- а) аналіз фінансових результатів або виконання кошторисів;
- б) підстава для проведення ревізії, склад ревізійної групи і тема ревізії;
- в) аналіз фінансових результатів або виконання кошторисів;
- г) за який період діяльності даного підприємства, установи, організації проведено ревізію, дата початку і закінчення ревізії;
- д) ким і коли проводилася попередня ревізія, чи усунено виявлені нею порушення і які перевірки проводилися після ревізії;
- е) повне найменування підприємства, установи, організації тощо та його підпорядкованість.

3. *Визначте інформацію, яка міститься у другій (виробничо-фінансова діяльність, виконання кошторисів) частині акта ревізії:*

- а) факти порушень або зловживань, підтверджені документально;
- б) аналіз фінансових результатів або виконання кошторисів;
- в) ким і коли проводилася попередня ревізія, чи усунено виявлені нею порушення і які перевірки проводилися після ревізії;
- г) аналіз стану бухгалтерського обліку і достовірності наданих звітів;

д) перелік основних показників виробничої програми протягом одного-двох років і їх виконання.

4. Визначте інформацію, яка міститься у третій (бухгалтерський облік і аудит) частині акту ревізії:

- а) аналіз фінансових результатів або виконання кошторисів;
- б) аналіз стану бухгалтерського обліку;
- в) ревізія збереження і руху матеріальних цінностей;
- г) достовірність наданих звітів;
- д) ревізія операцій за рахунками у банках та інших коштів.

5. Визначте завдання ревізії організацій і установ, які основну свою діяльність здійснюють за рахунок бюджету (бюджетні організації і установи):

- а) дотримання чинних нормативних актів щодо виконання бюджетів відповідних рівнів;
- б) додержання бюджетної дисципліни;
- в) ревізія поточного рахунка відповідного бюджету;
- г) збереження грошових коштів і матеріальних цінностей;
- д) правильність ведення обліку і звітності;
- е) законність утворення та ефективність використання позабюджетних коштів.

6. Сукупність заходів, які проводять державні органи і які пов'язані з перевіркою законності, доцільності та ефективності утворення, розподілу і використання грошових фондів держави і місцевих органів самоврядування, — це ...

- а) фінансовий контроль;
- б) податковий контроль;
- в) бюджетний контроль;
- г) аудит.

7. Визначте питання, які перевіряються в ході ревізії установ і організацій, що основну свою діяльність здійснюють за рахунок бюджету (бюджетні організації та установи):

- а) правильність складання і виконання єдиного кошторису доходів і видатків;
- б) ревізія поточного рахунка відповідного бюджету;
- в) законність і обґрунтування передбачених у кошторисі видатків;

г) правильність витрачання коштів на утримання фінансових органів;

д) цільове використання коштів, одержаних із бюджету.

8. *Визначте, за якими результатами складають проміжні акти:*

а) інвентаризації коштів, товарно-матеріальних цінностей;

б) розрахунків із дебіторами та кредиторами;

в) ревізії кас;

г) проведення повної перевірки.

9. *Система контрольних дій, які спрямовані на всебічну перевірку фінансово-господарської діяльності підприємств, установ та організацій, а також роботи фінансових органів щодо складання і виконання бюджету з метою встановлення законності проведених операцій, дотримання фінансової дисципліни, порядку і правил організації обліку, достовірності звітності — це...*

а) бюджетний контроль;

б) перевірка;

в) ревізія;

г) інвентаризація;

д) обстеження.

10. *Визначте ревізії залежно від їх організації:*

а) повні;

б) планові;

в) тематичні;

г) позапланові;

д) додаткові;

е) фактичні;

є) повторні.

Завдання 6.1.14. Необхідно:

✓ серед наведених нижче відповідей на запитання вибрати правильні або вказати власний варіант, якщо правильною відповіді не запропоновано.

1. *Визначте ревізії за ступенем охоплення даних фінансово-господарських операцій:*

а) документальні;

б) суцільні;

в) тематичні;

г) вибіркові;

д) фактичні.

2. Під час часткової ревізії перевіряють:

- а) однотипні установи, організації за окремими спеціальними питаннями;
- б) усі сторони фінансово-господарської діяльності об'єкта контролю;
- в) тільки окремі види господарських операцій або окремі напрями діяльності підприємства, установи, організації;
- г) деякі конкретні документи або всі документи, але за певний проміжок часу.

3. При суцільній ревізії перевіряють:

- а) деякі конкретні документи або всі документи, але за певний проміжок часу;
- б) усі документи, які характеризують фінансово-господарську діяльність, починаючи від останньої ревізії;
- в) усі сторони фінансово-господарської діяльності об'єкта контролю;
- г) фактичну наявність грошових коштів і матеріальних цінностей.

4. У процесі тематичної ревізії перевіряють:

- а) тільки окремі види господарських операцій або окремі напрями діяльності підприємства, установи, організації;
- б) усі сторони фінансово-господарської діяльності об'єкта контролю;
- в) однотипні установи, організації за окремими спеціальними питаннями;
- г) деякі документи або всі документи, але за певний проміжок часу.

5. При вибірковій ревізії перевіряють:

- а) усі документи, які характеризують фінансово-господарську діяльність починаючи від останньої ревізії;
- б) деякі документи або всі документи, але за певний проміжок часу;
- в) однотипні установи, організації за окремими спеціальними питаннями;
- г) тільки окремі види господарських операцій або окремі напрями діяльності підприємства, установи, організації.

6. Двосторонній документ, у якому відображаються наслідки ревізії фінансово-господарської діяльності підприємств, установ, організацій, а також фінансових органів щодо складання і виконання бюджету, наведено перелік фактів виявлених порушень і

додаткових резервів збільшення доходів та скорочення витрат — це...

- а) довідка;
- б) акт звірки;
- в) акт ревізії;
- г) протокол.

7. Якщо при проведенні першої ревізії не повністю встановлені факти порушень фінансово-господарської діяльності, то проводять:

- а) повторну ревізію;
- б) додаткову ревізію;
- в) планову ревізію;
- г) позапланову ревізію.

8. Визначте ревізії за повнотою охоплення діяльності об'єкта, що ревізується.

- а) суцільні;
- б) комплексні;
- в) тематичні;
- г) вибіркові;
- д) повні;
- е) часткові.

9. Визначте елементи бюджетного контролю.

- а) об'єкт і суб'єкт контролю;
- б) предмет контролю;
- в) форми контролю;
- г) методи контролю;
- д) процес контролю;
- е) узагальнення та реалізація результатів контролю;
- е) підготовча робота.

10. Ревізія, яку проводять за спеціальними завданнями вищих організацій або на вимогу органів суду і прокуратури, — це...

- а) позапланова ревізія;
- б) планова ревізія;
- в) додаткова ревізія;
- г) повторна ревізія.

11. Визначте ревізії залежно від джерел даних, які є базою для проведення ревізії.

- а) суцільні;
- б) фактичні;
- в) вибіркові;
- г) документальні.

6.2. Типові практичні завдання

Завдання 6.2.1. Необхідно:

✓ визначити, які документи й інструктивні матеріали були використані ревізором.

Під час ревізії виконання кошторису по обласному училищу культури встановлено: за минулий рік і п'ять місяців поточного року перевитрачено на виплату заробітної плати чотирьом вахтерам і одному вихователю понад установлений штат для гуртожитку з числом мешканців до 100 осіб — 4,6 тис. грн.

Педагогічному персоналу училища за час перебування у санаторіях, будинках відпочинку й туристичних поїздках виплачено заробітної плати 1500 грн. Директором училища 20 співробітникам адміністративно-господарського персоналу був встановлений п'ятиденний режим роботи з семигодинним робочим днем, у зв'язку з чим із вересня минулого року до травня поточного року включно виплачено додатково 2,2 тис. грн. Директор училища своїми наказами призначила стипендії особам, зарахованим в училище пізніше встановленого терміну приймання, на що було витрачено 1,5 тис. грн. Автобус «Богдан», що належить училищу, перебував у неробочому стані протягом минулого і поточного року, проте водіям, які оформлялися за сумісництвом, виплачено заробітної плати 4,3 тис. грн.

Завдання 6.2.2. Необхідно:

✓ визначити допущені порушення кошторисної дисципліни.

У процесі ревізії установ районного відділу освіти було встановлено, що на КЕК 1131 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар» були віднесені видатки на: придбання в діючих установах інвентарю, обладнання і меблів; придбання обладнання для знову побудованої школи і дитячого садка;

доставку обладнання і навчального інвентарю; придбання м'якого інвентарю та обмундирування, малоцінних і швидкозношуваних предметів.

Завдання 6.2.3. Необхідно:

✓ проаналізувати практичні ситуації і прийняти правильні рішення.

1. Прибувши в технікум для проведення ревізії, ревізор установив, що касир відсутній через хворобу.

2. Під час ревізії каси ревізор установив значні недостачі.

3. У процесі ревізії касових операцій, перевіряючи повноту оприбуткування коштів, отриманих із банку, ревізор установив, що є виправлення, підчистки, розбіжності залишків грошей за записами у касовій книзі, виписками банку і корінцями рахунків.

4. Перевіривши повноту оприбуткування грошей, що надійшли за роботу учнів школи у фермера, ревізор виявив розбіжність між сумами нарахованими (фермер повідомив ці дані за письмовим запитом) і фактично виданими.

5. Під час ревізії школи при інвентаризації матеріальних цінностей було встановлено, що магнітофон «Маяк» не рахується за даними обліку. З пояснення директора даний магнітофон належить учителю, який приніс його у школу для проведення ритмічної гімнастики. Ніяких документів, розписок немає.

6. При ревізії операцій за бюджетними і поточними рахунками ревізор установив, що за окремими операціями (заготівля палива, прання білизни) відсутні документи.

7. Ревізор установив, що у виписках банку на оплату товарно-матеріальних цінностей, придбаних школою-інтернатом, є підчистки й необумовлені виправлення суми і шифру операції.

8. У процесі ревізії встановлено, що суми, зазначені у документах, які містяться в централізованій бухгалтерії, як платежі за послуги (прання білизни й інші роботи), насправді були перераховані за неоприбутковані матеріальні цінності.

9. Перевіряючи стан розрахунків із різними дебіторами і кредиторами, ревізор виявив, що сума заборгованості, яка рахується за аналітичним обліком, не відповідає залишкам, зазначеним у балансі установи.

10. Ревізор установив, що заборгованість на суму 110 грн списана через закінчення терміну позовної давності.

11. Під час інвентаризації основних фондів і матеріальних цінностей виявлені розбіжності у цінах, розфасуванні та сортності між фактичною наявністю матеріальних цінностей і даними документів.

12. Ревізор виявив недостачі і надлишки матеріальних цінностей, а також випадки незаконного списання недостач.

13. При ревізії центральної районної лікарні за два останні роки встановлено, що рентгенлаборанти здавали срібломісткі відходи рентгенівської плівки на завод з перероблення вторинних дорогих матеріалів. На рахунок лікарні була перерахована вся сума вартості виділеного срібла — 1,8 тис. грн.

14. У процесі ревізії виявлені значні розкрадання матеріальних цінностей і зловживань.

Завдання 6.2.4. Необхідно:

✓ визначити допущені порушення і скласти акт ревізії.

Попередня ревізія каси проводилась у травні. 7—12 липня в касу надійшла плата за харчування співробітників і молочні суміші на загальну суму 457 грн, яка була здана у відділення банку 19 липня. Залишок коштів згідно з записом на рахунок «Каса», а також касовими звітами становив: на 9 липня — 468 грн, на 24 липня — 1045 грн, на 1 серпня — 473 грн. Ліміт залишку готівки у касі визначено на суму 300 грн. Строки виплати заробітної плати встановлені лікарні 3 і 17 числа. У травні касир Казнова І.М. була у черговій відпустці, її обов'язки виконувала працівник бухгалтерії Соколова К. Д., що користується правом підпису касових документів. На момент перевірки каси 1 серпня касир пред'явив готівку в касі 83 грн 60 коп., поштові марки на суму 1 грн 80 коп., прибутковий касовий ордер № 45 — повернення залишку підзвітних сум — на 16 грн і розписку лікаря Долматова Р. Й. на суму 95 грн, у якій зазначено, що гроші взято в касира до 4 серпня, і є підпис Долматова Р. Й. Залишок готівки на початок дня, що рахується в касовій книзі, становив 187 грн.

Завдання 6.2.5. Необхідно:

✓ визначити зміни, які вносяться в бухгалтерську звітність на підставі даних інвентаризації.

При інвентаризації шляхом зіставлення фактичної наявності матеріальних цінностей з даними бухгалтерського обліку виявлені такі порушення: недостача на 24 грн і надлишки на 17

грн вершкового масла у завідувача складу; недостача сухофруктів понад норми природної втрати на 22 грн.

Завдання 6.2.6. Необхідно:

✓ визначити, на підставі яких документів виявлені перелічені порушення.

При ревізії фінансово-господарської діяльності технікуму інформаційних систем і технологій виявлена недостача спирту в матеріально відповідальній особі на суму 120 грн, а також списання на господарські потреби товарів, куплених у магазинах «Світовид» і «ЖУМ», на загальну суму 2,4 тис. грн. Проте ревізором було встановлено, що на день продажу в зазначених магазинах цих товарів не було. Крім того, виявлено незаконне списання недостачі паперу на суму 45 грн і неповністю оприбутковані надлишки матеріалів, призначених для проведення лабораторних робіт, на суму 60 грн.

6.3. Ситуаційні завдання

Ситуаційне завдання

6.3.1. Контроль виконання бюджету

Ситуація 1. Виконання районного бюджету

Усупереч ст.46 Закону України «Про Державний бюджет України на 1999 рік» у районному бюджеті на 1999 р. заплановані видатки на утримання установ і проведення заходів, видатки на які передбачені в Державному бюджеті України.

Так, за розділом 020004 «Судова влада» до районного бюджету на 1999 р. включені видатки на суму 5,0 тис. грн для фінансування районного суду. За розділом 006007 «Правоохоронна діяльність та забезпечення безпеки держави» заплановані видатки на суму 15,0 тис. грн на утримання районного управління МВС України. За розділом 050100 «Національна оборона» заплановані видатки на суму 3,0 тис. грн на утримання районного військкомату. Усього всупереч ст. 46 названого вище Закону заплановано в районному бюджеті на 1999 р. видатків на установи, що фінансуються з Державного бюджету, на суму 23,0 тис. грн.

Усупереч ст. 47 Закону України «Про Державний бюджет України на 1999 рік» при затвердженні районного бюджету на 1999 р. не забезпечена у повному обсязі потреба в асигнуваннях на проведення розрахунків за електричну і теплову енергію та природний газ, які споживаються бюджетними установами. Усього при затвердженні бюджету не були передбачені асигнування для повного забезпечення потреби в коштах за КЕК 1160 «Оплата комунальних послуг» на загальну суму 545,9 тис. грн (табл. 6.1).

У процесі виконання бюджету уточнено окремі показники видаткової частини в бік їх збільшення, зокрема додатково передбачено у бюджеті видатків за КЕК 1160 «Оплата комунальних послуг» на суму 449,2 тис. грн.

Усупереч законодавству поряд із забезпеченістю першочергового і стовідсоткового фінансування видатків на заробітну плату мало місце нерівномірне фінансування видатків у розрізі галузей. Так, у 1999 р. державне управління було профінансовано на 93,5%, судова влада — на 92,3%, правоохоронна діяльність — на 97,6%, дошкільна освіта на 107,2%, охорона здоров'я — на

91,2%, фізична культура — на 91,2%. Водночас у 1999 р. видатки на освіту профінансовані в розмірі 80,3% до уточнених призначень, соціальний захист — на 70,2%, у тому числі допомога сім'ям з дітьми — на 41,0%, житлово-комунальне господарство на 58,8%, транспорт — на 31,5%.

Таблиця 6.1

АНАЛІЗ КОШТІВ РАЙОННОГО БЮДЖЕТУ ЗА КЕК 1160, тис. грн

Установи	Обчислена потреба в коштах	Затверджено асигнувань у бюджеті	Уточнення (збільшення) бюджету	Відхилення затвердженого бюджету від потреби	Відхилення від уточненого бюджету (гр. 3 + гр. 4)
РайВО	232,5	149,2	+ 67,1	- 83,3	- 16,2
Відділ культури	10,7	11,5	+ 8,1	+ 0,8	+ 8,9
Санстанція	9,3	3,7	+ 7,5	- 5,6	+ 1,9
ДЮСШ	18,5	10,8	+ 1,8	- 7,7	- 5,9
Райлікарня	628,0	177,9	+ 364,7	- 450,1	- 85,4
Усього	899,0	353,1	+ 449,2	- 545,9	- 96,7

Згідно з договором на здійснення обслуговування бюджетних коштів установ та організацій, що фінансуються з місцевого бюджету, між районним фінансовим відділом і відділенням банку передбачається сплата банком процентів за користування вільними залишками бюджетних коштів у розмірі 50% річних від облікової ставки НБУ і відповідно на таку саму суму банк знімає кошти за розрахунково-касове обслуговування, але не більше нарахованих сум процентів за залишками коштів на бюджетних рахунках.

Незважаючи на те, що під час затвердження бюджету на 1998 р. уже фактично надійшло процентів від банку на суму 1,2 тис. грн, при формуванні дохідної частини бюджету на 1998 р. надходження за користування вільними залишками бюджетних коштів не враховано. У бюджеті на 1999 р. передбачено надходження процентів від банку на суму 3,0 тис. грн. Згідно з довідкою-звіркою доходів місцевих бюджетів від банківської установи за

користування тимчасово вільними залишками бюджетних коштів у 1998 та 1999 рр. ця плата не була відображена.

У бюджетному розписі видатків на 1998—1999 рр. передбачалися видатки по додаткових виплатах населенню на покриття витрат для оплати житлово-комунальних послуг відповідно 1179,8 тис. грн і 1754,2 тис. грн, надання пільг ветеранам війни і праці на суму 2,0 тис. грн та 176,5 тис. грн, державне регулювання цін на транспортні послуги на суму 30,0 тис. грн та 20,0 тис. грн без визначення конкретних установ і організацій, які мали отримувати кошти на фінансування вищевказаних витрат.

Водночас протягом 1998 р. перераховувалися кошти установам, організаціям, фінансування яких бюджетом не передбачено. Наприклад, фінансовому відділу райдержадміністрації було перераховано 1 000 грн на позабюджетний рахунок, згідно з рішенням сесії районної ради від 24.11.1998 р. на господарські видатки.

У 1999 р. також здійснювалося фінансування окремих установ і організацій понад затверджені бюджетом призначення.

Крім того, відповідно до даних книги поточних рахунків розпорядників кредитів проводилося фінансування установ і заходів, не передбачених у районному бюджеті. Зокрема, згідно з рішенням голови районної ради від 26.02.1999 р. № 05/13-05-23 «Про виділення коштів на утримання райдержадміністрації та її відділів» 30,0 тис. грн з районного бюджету за рахунок перевищення власних доходів у 1999 р. профінансовано районну державну адміністрацію на суму 12 648 грн, фінансовий відділ — 9814,0 грн. Фінансовому відділу кошти перераховано з поточного рахунка на позабюджетний рахунок для придбання оргтехніки.

Зауважимо, що фінансування з районного бюджету на утримання райдержадміністрації проводилося з порушенням вимог Закону України «Про місцеві державні адміністрації», ст. 47 якого передбачає, що фінансове забезпечення місцевих державних адміністрацій здійснюється за рахунок Державного бюджету України.

Перевіркою встановлено, що протягом 1998—1999 рр. проводилося фінансування правоохоронних органів. При цьому були порушені вимоги п. 1 «Порядку одержання судами та правоохоронними органами коштів з місцевого бюджету», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.11.1992 р. № 1313, а саме: для одержання коштів на матеріально-технічне забезпечення необхідно подавати в місцеву державну адміністрацію конкретні розрахунки на зазначені потреби, а не тільки звернення.

Питання для обговорення ситуації 1

---

1. Чи будуть повернені незаконно перераховані кошти установами, фінансування яких бюджетом не передбачено?

2. Чи буде проведене зменшення фінансування окремих установ і організацій, яким у попередньому періоді здійснювалося фінансування понад затверджені бюджетні призначення?

3. Проаналізуйте та обґрунтуйте ваші рекомендації щодо забезпечення у повному обсязі потреби в асигнуваннях на проведення розрахунків за електричну і теплову енергію та природний газ, які споживаються бюджетними установами.

4. Проаналізуйте банківське обслуговування бюджетних коштів установ та організацій, що фінансуються з місцевого бюджету, та обґрунтуйте ваші рекомендації щодо його поліпшення.

5. Чи припустиме, на вашу думку, включення до бюджетного розпису видатків на додаткові виплати населенню субсидій для оплати житлово-комунальних послуг, надання пільг ветеранам війни і праці, державне регулювання цін на транспорт без визначення конкретних установ і організацій, які мають отримувати бюджетні кошти для даного фінансування?

6. Чи правильне, на вашу думку, фінансування установ і заходів, не передбачених у районному бюджеті за рішенням голови районної ради?

7. Які, на вашу думку, мають прийматись рішення за результатами ревізії? Дайте їх обґрунтування.

Ситуація 2. Ревізія фінансово-господарської діяльності Квасилівської сільської ради.

Ревізія виконання бюджету села

На фінансуванні бюджету села перебувають: загальноосвітня школа, сільська бібліотека, апарат сільської ради, централізована бухгалтерія, заходи соціальної допомоги, дитячий садок (з 2001 р.). Бюджет села на 2000 р. затверджений рішенням № 108 10-ї сесії XXIII скликання Квасилівської сільської ради від 17.04.2000 р. на суму 106,9 тис. грн, а з урахуванням змін — 123 тис. грн.

Виконання дохідної частини бюджету за 2000 р. склало 124,0 тис. грн, у тому числі дотації з районного бюджету — 28,3 тис. грн та отримано коштів з районного бюджету за розпорядженням

райдержадміністрації — 0,3 тис. грн на проведення доплати художньому керівникові.

Сільрадою в 2000 р. не забезпечено виконання надходжень від плати за землю та за оренду землі на 4,7 тис. грн, державного мита — 2,3 тис. грн, місцевих податків (комунальний податок) — 1,6 тис. грн.

Касові видатки за 2000 р. становили 121,6 тис. грн. При виконанні бюджету за окремими видами видатків рішенням сільської ради № 164 від 18.12.2000 р. було затверджено зміни. Аналіз видаткової частини бюджету села показав, що збільшення бюджетних призначень з окремих видів видатків здійснено з порушенням законодавства:

1. Видатки на оплату праці збільшені у зв'язку зі зміною законодавства з оплати праці. За 2000 р. видатки сільської ради на оплату праці перевищують бюджетні призначення з урахуванням затверджених змін на 0,9 тис. грн унаслідок виплати премій понад затверджений фонд оплати праці, чим порушено вимоги Порядку складання, розгляду, затвердження та основні вимоги щодо виконання кошторисів доходів і видатків бюджетних установ та організацій. Кошти підлягають поновленню за рахунок поточних видатків.

2. За КЕК 1130 видатки бюджету збільшені з 7,9 тис. грн до 17,8 тис. грн у зв'язку з тим, що через відсутність коштів було затверджено занижений розмір видатків. У процесі виконання бюджету за рахунок додаткових надходжень з районного бюджету бюджетні призначення збільшені до фактичної потреби.

3. Збільшення видатків на оплату комунальних послуг з 30,7 тис. грн до 41,2 тис. грн пояснюється тим, що під час розроблення бюджету через відсутність коштів було затверджено занижену суму видатків. Сільрадою за 2000 р. зменшена заборгованість з оплати комунальних послуг з 10,8 до 2,3 тис. грн.

За іншими статтями видатки здійснені в межах бюджетних призначень.

Сальдо спеціального фонду на 1.01.2000 р. — 2,9 тис. грн. За 2000 р. надійшло коштів спеціального фонду 11,6 тис. грн, з них: кошти самооподаткування — 6,5 тис. грн; суми за дорученням — 2,5 тис. грн; спеціальні кошти — 2,6 тис. грн. Використано коштів 13,5 тис. грн. Сальдо спеціального фонду на 1.01.2001 р. — 1,0 тис. грн.

Згідно зі звітними даними (форма 2 «Звіт про виконання бюджету») до спеціального фонду в 2000 р. надійшло коштів 10,1 тис. грн, використано — 11,6 тис. грн. Під час ревізії для переві-

рки достовірності даних звітності щодо надходження і використання коштів спеціального фонду зіставлено дані меморіальних ордерів № 3 і № 1. Установлено, що у звіті за 2000 р. відображено недостовірні показники (дані звітності та синтетичного обліку не відповідають даним облікових регістрів). Так, за формою 2 відображено 11,6 тис. грн замість 13,5 тис. грн, з них: матеріальна допомога — 0,25 тис. грн; копіювання з генплану і матеріалів землекористування торговельного майданчика та сміттєзвалища — 534,56 грн; сплачено за залізобетонну огорожу — 1760 грн; виготовлення документації для газифікації та електрифікації вул. Київської та вул. Ватутіна — 288,41 грн; видання книжки «Непарламентські дебати» — 500 грн; новорічні подарунки — 1500 грн; на інші цілі (зарплата, оплата робіт за договорами, господарські потреби) — 8,7 тис. грн. Усього використано 13,5 тис. грн.

За 2001 р. доходи і видатки бюджету села Квасилівка порівняно з 2000 р. збільшені і затверджені в розмірі 230,4 тис. грн, з них 81,7 тис. грн — на утримання дитячого садка. Отримано дотацій з районного бюджету на суму 117,3 тис. грн та одержано коштів з районного бюджету 19,2 тис. грн. При цьому надходження від плати за землю, орендної плати та кошти від самооподаткування порівняно з минулим роком зменшені на 37,9 тис. грн.

При виконанні бюджету видатків понад затверджені кошторисом не допущено. Однак через дефіцит коштів сільрадою не виконані вимоги Закону про Державний бюджет на 2001 р. щодо затвердження видатків на оплату комунальних послуг у повній потребі, заборгованість з 2,3 тис. грн зросла до 30,5 тис. грн.

2001 р.: сальдо спеціального фонду на 1.01.2001 р. — 1,0 тис. грн. За 2001 р. надійшло коштів спеціального фонду 12,4 тис. грн, з них: кошти самооподаткування — 5,0 тис. грн; спецкошти — 7,4 тис. грн. Кошти спеціального фонду використані на: копіювання та акт житлового будинку — 234,43 грн; передоплата за виготовлення торговельних прилавків — 3300 грн; матеріальна допомога — 1000 грн; переміщення сміттєзвалища СТОВ «Квасилівське» — 1200 грн; новорічні подарунки — 1000 грн, 758 грн, 598,87 грн; цільова допомога дітям-сиротам — 150 грн; оздоровчі — 481 грн; інші цілі — 4,6 тис. грн. Усього використано 13,3 тис. грн. Сальдо на 01.01.2002 р. — 0,1 тис. грн.

У квітні 2001 р. з рахунка Фонду охорони навколишнього середовища перераховано на спецрахунок Квасилівської сільської ради 5000 грн. З них у липні 2001 р. перераховано 1200 грн СТОВ «Квасилівське» за переміщення сміттєзвалища, решта коштів на суму 3800 грн на даний час не використана за призначен-

ням і підлягає поверненню до Фонду охорони навколишнього середовища.

У Квасилівській сільській раді на момент перевірки тендерний комітет не створено. Закупівля продуктів харчування для дитячого садка всупереч законодавству з питань закупівлі за державні кошти здійснюється без проведення тендеру. Доставка продуктів у дитячий садок здійснюється самостійно, для чого в штат дитячого садка введена одиниця візника на повну ставку (річний фонд оплати праці — 2613 грн). Вивчення цінових пропозицій не проводиться.

Під час перевірки видатків на відрядження встановлено, що отримані суми на оплату за проїзд підтверджені належним чином оформленими документами, здані авансові звіти, до маршрутних листів додані проїзні квитки. У посвідченнях на відрядження не завжди вказується мета відрядження.

Ревізія каси та касових операцій

Раптовою інвентаризацією каси станом на 12.04.2002 р. лишків або нестач грошових коштів не виявлено. Під час проведення інвентаризації бланків суворої звітності встановлено, що облік бланків суворої звітності ведеться відповідно до вимог інструкції з бухгалтерського обліку в централізованих бухгалтеріях при виконках сільських, селищних і міських рад народних депутатів (далі Інструкція) № 95 від 03.04.1987 р. за формою 292, нестач квитанційного матеріалу під час інвентаризації каси та ревізії касових операцій не виявлено. Касова книга пронумерована, прошнурована, скріплена печаткою.

Ведення касових операцій здійснюються з порушеннями вимог «Порядку ведення касових операцій у національній валюті в Україні» (далі — Порядок):

— журнал реєстрації прибуткових та видаткових ордерів ведеться не бухгалтером, а касиром (п. 3.11 Порядку);

— усупереч п. 3.12 Порядку в сільській раді не забезпечено збереження документів. Збереження документів не покладено на визначену матеріально відповідальну особу, документи не переплітаються, після закінчення календарного року не передаються на зберігання, не організовано зберігання документів у сейфі або спеціальному приміщенні. Унаслідок цього як попередньою, так і даною ревізією було встановлено зникнення документів (акт знищення документів від 12.04.2002 р.). Під час ревізії відсутні до-

кументи (меморіальні ордери № 1 за серпень—вересень 2001 р.) відновлено;

— у касовій книзі неправильно вказуються номери документів, іноді вони повторюються;

— виправлення в касовій книзі не засвідчені головним бухгалтером;

— касир не ознайомлений з Порядком ведення касових операцій. Платіжні відомості оформлюються з порушеннями. У суперечч. п. 3.7. Порядку касиром перед розписом про одержання грошей іншою особою не робиться запис «За довіреністю», кошти видаються іншим особам без довіреностей;

— на відомостях не завжди вказано вид виплат (зарплата, матеріальна допомога або премія), не проставлені номери видаткових ордерів та строк видачі грошей з каси.

При спробі перевірки своєчасності оприбуткування коштів спеціального фонду, що приймаються від фізичних осіб у касу сільради, встановлено, що записи про здавання в касу коштів самоподаткування та плати за технічні послуги здійснюються без зазначення номерів квитанцій, за якими здається готівка. Через неправильне ведення касової книги перевірити своєчасність оприбуткування коштів неможливо. У ревізованому періоді відмічені також випадки приймання грошей у касу без виписки квитанцій (за прибутковим ордером), чим порушуються вимоги Інструкції № 95 від 03.04.1987 р.

Так, згідно з записами в касовій книзі 02.03.2000 р. надійшла готівка (самоподаткування та благодійна допомога) на суму 267,0 грн, готівка здана за док. № 18 в установу банку. Звіркою з даними меморіальних ордерів № 3 встановлено, що 02.03.2000 р. кошти на рахунок не надходили. Дана сума надійшла на рахунок лише 14.03.2000 р. за док. № 43, чим допущено відволікання з обігу бюджетних коштів. Слід зазначити, що за благодійним внеском на суму 120 грн, оприбуткованим у касу 02.03.2000 р., не вказано, від кого його було отримано (або номери та дати квитанцій, за якими кошти повинні прийматися від фізичних осіб). Проконтролювати повноту оприбуткування благодійних внесків у касу сільради неможливо. На 2000 р. сільській раді установою банку затверджено ліміт каси в розмірі 700 грн, несвоєчасна здача готівки не призвела до перевищення ліміту за період з 2 до 14 березня.

Перевіркою своєчасності оприбуткування готівки, отриманої з установи банку, встановлено один випадок несвоєчасного оприбуткування в касу. Так, 14.08.2001 р. отримано 160 грн зі спецра-

хунка за чеком на господарські потреби, які оприбутковано по касі лише 17.08.2001 р. Згідно з чинним законодавством за неоприбуткування, неповне/несвоєчасне оприбуткування у касах готівки передбачено застосування фінансових санкцій у п'ятикратному розмірі неоприбуткованої, несвоєчасно оприбуткованої суми: $160 \text{ грн} \cdot 5 = 800 \text{ грн}$.

Перевірка розрахункових операцій

Звіркою даних аналітичного обліку (меморіальних ордерів №4 «Накопичувальна відомість з іншими дебіторами») з даними синтетичного обліку та фінансової звітності встановлено невідповідність даних. Так, згідно з даними балансу Квасилівської сільської ради за 2001 р. станом на 01.01.2002 р. рахується дебіторська заборгованість 6,4 тис. грн, у тому числі: 2,3 тис. грн — плата батьків за харчування дітей; 0,2 тис. грн — нарахування на зарплату; 3,9 тис. грн — розрахунки за іншими операціями, у тому числі 0,3 тис. грн — розрахунки загального фонду, 0,1 тис. грн — розрахунки спеціального фонду.

Звіркою з даними звіту про дебіторську заборгованість виявлено, що у звіті по загальному фонду рахується 0,8 тис. грн (0,6 тис. грн — за КЕК 1139 «Оплата інших послуг» та 0,2 тис. грн — нарахування на зарплату) та 3,3 тис. грн по спеціальному фонду, усього — 4,1 тис. грн замість 6,4 тис. грн.

Звіркою з даними головної книги встановлено, що у звіті про дебіторську заборгованість не врахована сума заборгованості з плати батьків за харчування дітей. При спробі перевірки даних розрахунків за аналітичним обліком встановлено, що меморіальні ордери форми № 15 «Зведення відомостей за розрахунками з батьками за харчування дітей» не ведуться.

Компенсація комунальних послуг педагогічним працівникам бюджетними призначеннями не передбачена, фактично не нараховувалася і не виплачувалася. На виконання вимог ст. 21 Закону про Державний бюджет на 2002 р. заборгованість за трансфертами населенню, як захищена стаття, підлягає погашенню. Для цього необхідно відновити розрахунки з нарахування та оплати комунальних послуг пільговим категоріям.

На початок 2000 р. рахується дебіторська заборгованість у розмірі 15,5 тис. грн, з них за КЕК: 1130 — 12,4 тис. грн, 1300 — 2,6 тис. грн. Визначити заборгованість у розрізі дебіторів неможливо через відсутність обліку. На початок 2001 р. дебіторська за-

боргованість зменшена до 0,5 тис. грн (0,4 тис. грн — нарахування на зарплату, оплата інших послуг — 0,1 тис. грн). Сільрадою не ведеться облік заборгованості з орендної плати за землю, у звітності дебіторська заборгованість не відображена.

Кредиторська заборгованість з 2000 р. зросла, динаміка по звітних періодах характеризується такими показниками: на 01.01.2001 р. — 23,0 тис. грн; на 01.01.2002 р. — 66,7 тис. грн, з них: 6,6 тис. грн — оплата праці, 2,4 тис. грн — нарахування на зарплату, 4,2 тис. грн — продукти харчування, 30,5 тис. грн — оплата комунальних послуг, 23,0 тис. грн — ремонт даху дитячого садка.

Достовірність відображення заборгованості за продукти харчування перевірити неможливо у зв'язку з тим, що не ведуться меморіальні ордери 11 і 12 за розрахунками за продукти харчування.

Отже, ревізією розрахункових операцій встановлено:

- дані облікових реєстрів неповні й недостовірні;
- дані дебіторської заборгованості по облікових реєстрах не відповідають даним аналітичного обліку;
- дані звітності не відповідають даним бухгалтерського обліку.

Ревізія штатної дисципліни, нарахування та виплат заробітної плати

При перевірці штатної дисципліни встановлено, що штатним розписом встановлені штатні одиниці відповідно до типових штатів. У штатних розписах на 2000 р. посадові оклади та встановлені доплати відповідають вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 29.05.1996 р. № 565 (зі змінами та доповненнями). З прийняттям постанови Кабінету Міністрів України № 134 від 07.02.2001 р. «Про упорядкування умов оплати праці працівників окремих галузей бюджетної сфери» не були внесені зміни до штатного розпису на 2001 р. по апарату сільської ради посадові оклади занижені й не відповідають установленим.

Штатним розписом по дитячому садку на 2002 р. від 05.02.2002 р. посадові оклади затверджені завищені і не відповідають постанові Кабінету Міністрів України від 14.08.2001 р. №1045 «Про підвищення посадових окладів та погодинної оплати праці установ і закладів освіти». За встановленими посадами річний фонд оплати праці з нарахуваннями затвердже-

но на суму 84,5 тис. грн. За посадовими окладами згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 1045 фонд оплати праці з нарахуваннями становить 65,0 тис. грн. Фонд оплати праці необґрунтовано завищено на 19,5 тис. грн. Перевіркою нарахування і виплат заробітної плати встановлено, що за січень—квітень поточного року зарплата нараховувалась і виплачена за посадовими окладами, встановленими на 2001 р. і переоплати не здійснено.

Штатними розписами на 2000—2001 рр. затверджена посада завідувача сільського клубу. На 2002 р. встановлено посадовий оклад 178,54 грн та 15-відсоткова надбавка, на рік фонд оплати праці — 3380 грн. На балансі сільради будівля сільського клубу або будинку культури не обліковується, отже, посада завідувача сільського клубу затверджена необґрунтовано. Робота, яка проводиться працівником, відповідає функціональним обов'язкам керівника гуртка. Посадовий оклад керівника гуртка, музичної частини дискотеки постановою Кабінету Міністрів України № 134 встановлено в розмірі 120—140 грн. Річний фонд оплати праці з нарахуваннями становитиме $130 \times 12 \times 1,37 = 2137$ грн, тобто його завищено на 1,3 тис. грн (3,4 – 2,1). Таким чином попереджено незаконні видатки у розмірі 20,8 тис. грн (19,5 + 1,3).

Ревізія розрахунків за здані в оренду та тимчасове користування земельні наділи

Сільрадою укладено 11 договорів на право тимчасового користування, з них найбільшу площу орендують: фірма «Фермі» — 6,8 га строком на 49 років; Укрфінансопром — 4,1 га на п'ять років. На початок 2000 р. заборгованість з плати за оренду землі становила 24 346 грн. За 2000—2002 рр. заборгованість зросла, розрахунок наводиться в табл. 6.2.

Усього недоотримано фінансових ресурсів з плати за оренду землі в розмірі 17 858 грн. Орендна плата нараховується в розмірі не менше ставки плати за землю від оціночної вартості землі. Сільрадою вживаються заходи щодо стягнення заборгованості з орендарів, проводиться претензійна робота, спрямована на скорочення заборгованості. Виставлені претензії до дебіторів; останні щоквартально повідомляють про сплату заборгованості.

Таблиця 6.2

**РОЗРАХУНОК ЗАБОРГОВАНІСТІ З ПЛАТИ ЗА ЗЕМЛЮ В РОЗРІЗІ ОКРЕМИХ
ОРЕНДАРІВ, грн**

Період/назва орендаря	Нараховано	Сплачено		Заборгованість на 01.05.2002 р.
		дата	сума	
<i>«Фермі»</i>				
Заборгованість на 01.01.2000 р.	24 346			
2000 р.	15 000		32 014	7 332
2001 р.	15 000	07.05.01 02.07.01 15.08.01 08.10.01 15.11.01 04.12.01 Усього	3750 3750 2500 1250 1250 1250 13 750	8582
4 міс. 2002 р.	5000	04.02.02 04.02.02 21.03.02 03.04.02 Усього	725,4 524,6 2500 1250 5000	8582
<i>Укрфінансопром</i>				
2000 р. (IX—X)	4500		—	
2001 р.	13 600	27.06.01	7948	
4 міс. 2002 р.	—	12.12.01	2271	7881
<i>Інші орендарі</i>				
2000 р.	1629		626	
2001 р.	1629		1974	
2002 р.	736		—	
Усього	3995		2600	1395
Разом	×	×	×	17858

Сільською радою не усунені порушення, виявлені попередньою ревізією:

1. Заборгованість фірмою «Фермі» за 1999 р. на суму 20346 грн не повернута, дебіторська заборгованість у бухгалтерському обліку не врахована. Претензійна робота не проводиться.

2. Не виконуються вимоги ст. 3 Закону України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань» від 22.11.1996 р. № 543/96-ВР, у договорах оренди не передбачена відповідальність за несвоєчасну сплату орендної плати, умови договорів не переглянуті.

3. Не усунені порушення, допущені при здачі в оренду приміщення для районного відділення зв'язку. Заборгованість за 1999 р. на суму 2 840 грн з орендаря не стягнена.

Питання для обговорення ситуації 2

---

1. Проаналізуйте виконання бюджету села та обґрунтуйте ваші рекомендації щодо його поліпшення.

2. Проаналізуйте ревізію каси та касових операцій. Чи передбачено застосування фінансових санкцій за неоприбуткування, неповне/несвоєчасне оприбуткування у касах готівки в п'ятикратному розмірі неоприбуткованої, несвоєчасно оприбуткованої суми? Обґрунтуйте ваші твердження.

3. Проаналізуйте ревізію розрахункових операцій та обґрунтуйте ваші рекомендації.

4. Проаналізуйте ревізію штатної дисципліни, нарахування та виплат заробітної плати. Обґрунтуйте ваші рекомендації.

5. Проаналізуйте орендні відносини та обґрунтуйте ваші рекомендації щодо їх упорядкування.

6. Чи підлягають поверненню невикористані кошти до Фонду охорони навколишнього середовища? Обґрунтуйте ваше твердження.

7. Які, на вашу думку, мають прийматись рішення за результатами ревізії? Дайте їх обґрунтування.

Ситуація 3. Ревізія виконання бюджету села та збереження товарно-матеріальних цінностей

Спроби провести ревізії виконання бюджету села та збереження товарно-матеріальних цінностей в Морецькій сільській раді за період з 01.01.2002 р. до 01.03.2004 р. здійснювалася тричі. При цьому було виявлено ряд порушень та недоліків, які не давали можливості здійснити ревізійні дії, а саме:

1. При спробі провести дану ревізію станом на 01.10.2003 р. (проміжний акт № 06-40/90 від 01.10.2003 р.) під час перевірки

меморіальних ордерів № 8 «Накопичувальної відомості за розрахунками з підзвітними особами» було виявлено ряд порушень та недоліків, а саме: мають місце випадки віднесення витрат на відраджування на рахунок № 23 «Матеріали і продукти харчування» субрахунок № 234 «Господарські матеріали і канцелярське приладдя», а не на рахунок № 80 «Видатки із загального фонду» або № 81 «Видатки із спеціального фонду», що є порушенням наказу Державного казначейства України від 10.12.1999 р. № 114; мають місце випадки проведення розрахунків готівкою з фізичними особами, без документів, які підтверджували б факт надання послуг, що є порушенням п. 2.3 Положення «Про ведення касових операцій у національній валюті в Україні», затвердженого постановою НБУ від 19.02.2001 р. № 72.

Також встановлено, що книга «Журнал-головна», меморіальні ордери № 13 «Накопичувальна відомість витрачання матеріалів», № 10 «Накопичувальна відомість про вибуття та переміщення малоцінних та швидкозношуваних предметів», № 9 «Накопичувальна відомість про вибуття та переміщення необоротних активів» за період, що перевіряється, бухгалтерією сільської ради не ведуться. Це є порушенням наказу Державного казначейства України від 27.07.2000 р. № 68 та положення «Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. №88.

Отже, провести дану ревізію без приведення бухгалтерського обліку у відповідність до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.09.1999 р. № 996-XIV та інших нормативних документів неможливо. Листом №06-08/295 від 02.10.2003 р. голову сільської ради та головного бухгалтера було зобов'язано відновити ведення бухгалтерського обліку, на що було надано час.

II. За повторної спроби проведення ревізії станом на 11.11.2003 р. (проміжний акт № 06-40/107 від 12.11.2003 р.) було встановлено:

1. Аналітичний облік не відновлено: не ведуться меморіальні ордери № 9 «Накопичувальна відомість про вибуття та переміщення необоротних активів», № 10 «Накопичувальна відомість про вибуття та переміщення малоцінних та швидкозношуваних предметів», № 13 «Накопичувальна відомість витрачання матеріалів». У сільській раді не ведеться облік розрахунків з дебіторами та облік розрахунків у порядку планових платежів за меморіальними ордерами № 4, 6, 7. Оборотна відомість за матеріалами ведеться тільки в грошовому виразі.

2. За 2002—2003 рр. книги «Журнал-головна» не велися. Книги обліку касових видатків, фактичних видатків та отриманих асигнувань відсутні. Звіт за 2002 р. досі перебуває в чорновому варіанті.

Отже, через відсутність необхідних реєстрів бухгалтерського обліку та без приведення бухгалтерського обліку і фінансової звітності у відповідність до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.09.1999 р. № 996-XIV та інших нормативних документів провести ревізію бюджету села Морець на даний час неможливо.

Листом № 06-08/362 від 19.11.2003 р. голову сільської ради та головного бухгалтера було зобов'язано відновити ведення бухгалтерського обліку до 01.02.2004 р.

III. При спробі проведення ревізії бюджету села втретє станом на 25.03.2004 р. виявлено: записи в книзі «Журнал-головна» за 2002—2003 рр. здійснюються в окремих місяцях олівцем; відомості із заробітної плати за ревізований період ведуться олівцем. При цьому порушується п. 2.10. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом МФУ від 24.05.1995 р. № 88; відсутні особові картки по заробітній платі на кожного працівника, немає книги обліку касових видатків, фактичних видатків та отриманих асигнувань за 2002 р.; синтетичний облік основних засобів у 2002—2003 рр. відсутній, зокрема по головній книзі установи не виводяться залишки на початок і кінець місяця, на початок і кінець року. За іншими матеріальними рахунками синтетичний облік перебуває у запущеному стані. Так, у головній книзі мають місце необґрунтовані виправлення, пофарбування коректором та занесення сум олівцем.

Аналітичний облік основних засобів та товарно-матеріальних цінностей відсутній. Оборотні відомості руху основних засобів та товарно-матеріальних цінностей усупереч Інструкції з обліку основних засобів та інших необоротних активів бюджетних установ, затвердженій наказом Державного казначейства України від 17.01.2000 р. № 64 та Інструкції про складання типових форм обліку та списання запасів бюджетних установ, затвердженій наказом Державного казначейства України від 18.12.2000 р. № 130, не ведуться.

Ураховуючи відсутність аналітичного обліку, інвентаризація в даній установі проводиться з порушенням п. 7.6. Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та рахун-

ків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України № 69 від 11.08.1994 р. Неналежно документально оформлюються інвентаризації. Так, титульна сторінка інвентаризаційного опису повністю незаповнена, отже, відсутня інформація про матеріально відповідальну особу, дату проведення інвентаризації, балансовий рахунок, до якого відносяться цінності, немає підписів матеріально відповідальних осіб. Основні засоби в інвентаризаційних відомостях у процесі інвентаризації не розмежовані за відповідними групами згідно з Державним класифікатором України ДК-013-97, введеним у дію з 01.01.1998 р.

При спробі проведення перевірки використання автотранспортних засобів встановлено невиконання пунктів 1, 2, 3, 7 Інструкції про порядок застосування дорожнього листа службового легкового автомобіля та обліку транспортної роботи, затвердженої наказом Держкомстату України від 17.02.1998 р. № 74. Так, при оформленні дорожніх листів не зазначені показання спідометра, наявність пального як на початок, так і на кінець дня, не заповнюється розділ IV «Робота водія та автомобіля» — витрати пального (за нормою, фактично), загальний пробіг автомобіля. Усупереч п. 64 Інструкції по бухгалтерському обліку в бюджетних установах і організаціях від 10.03.1987 р. № 61, лімітно-заборні картки ф. 431 не застосовуються при видачі в підзвіт пально-мастильних матеріалів. Перевірити списання пального відповідно до Норм витрат палива і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті, затверджених наказом Міністерства транспорту України від 10.02.1998 р. № 43, неможливо без відновлення документації відповідно до чинного законодавства.

При спробі перевірити правильність складання розрахунків орендної плати та відшкодування орендарями наданих установою комунальних послуг встановлено, що відповідних договорів з орендарями не укладено. Комунальні послуги, які надаються установою, орендарями не відшкодовуються. Так, послуги з тепlopостачання і електроенергії, що надаються орендарям (Ощадбанк, районний вузол зв'язку), не відшкодовуються.

При спробі перевірити правильність і законність витрат на проведення ремонтів будівель та споруд встановлено, що дефектні акти, кошториси на проведення ремонтних робіт відсутні, в наявності є акти на списання матеріалів, складені в довільній формі без зазначення об'єкта ремонту, обсягів виконаних робіт, відсутні обґрунтування (шифр і номер позиції нормативу РЕКН, ДБН) витрат будівельних матеріалів, що не дає можливості до

відновлення визначити правильність списання будівельних матеріалів за виконаними ремонтними роботами.

Отже, провести дану ревізію, без приведення бухгалтерського обліку у відповідність до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.09.1999 р. № 996-XIV та інших нормативних документів неможливо.

Питання для обговорення ситуації 3

---

1. Проаналізуйте виконання бюджету села та обґрунтуйте ваші рекомендації щодо його поліпшення.

2. Проаналізуйте стан збереження товарно-матеріальних цінностей. Обґрунтуйте ваші рекомендації.

3. Проаналізуйте стан бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Обґрунтуйте ваші рекомендації.

4. Проаналізуйте використання автотранспортних засобів та обґрунтуйте ваші рекомендації щодо його поліпшення.

5. Проаналізуйте орендні відносини та обґрунтуйте ваші рекомендації щодо їх упорядкування.

6. Чи правильні, на вашу думку, приймаються рішення за результатами ревізії? Які ваші рекомендації щодо прийняття рішень? Дайте їх обґрунтування.

Ситуаційне завдання

6.3.2. Контроль використання бюджетних коштів

Ситуація 4. Використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, передбачених на виплату допомоги сім'ям з дітьми, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та малозабезпеченим сім'ям

Перевіркою ефективності та цільового використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, передбачених на виплату допомоги сім'ям з дітьми, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та малозабезпеченим сім'ям за 2002 р. — I півріччя 2003 р., було охоплено 749 управлінь праці та соціального захисту населення (далі — управління ПСЗН), близько 1 тис. фінансових органів та відділень Державного казначейства, а також понад 3 тис. підприємств, установ та організацій, які надавали

громадянам довідки про доходи для призначення соціальних допомог. Установлено, що з порушеннями вимог нормативно-правових актів використано близько 7 млн грн бюджетних коштів, занижено в обліку суми боргових зобов'язань на 900 тис. грн, надмірно нараховано, але не виплачено допомоги — на 300 тис. грн, неефективно використано бюджетних коштів на суму 10,4 млн грн.

Аналіз стану розрахунків з виплати соціальних допомог засвідчив, що заборгованість з цих виплат виросла майже в 30 раз — з 10 млн грн станом на 01.01.2002 р. до 293 млн грн на 01.01.2003 р. Основною причиною зростання цієї заборгованості є недотримання розпорядниками коштів вимог статті 51 Бюджетного кодексу та ст. 26 Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік», якими передбачено, що зобов'язання, взяті без відповідних бюджетних асигнувань, не вважаються бюджетними зобов'язаннями і не підлягають оплаті за рахунок бюджетних коштів. Однією з причин виникнення цих порушень є те, що доведені обсяги асигнувань нижчі за розрахункову потребу в коштах. Зокрема, за розрахунками регіональних управлінь ПСЗН, затверджені на 2002 р. планові асигнування забезпечували 75% потреби в коштах.

Протягом I півріччя 2003 р. стан фінансування поліпшився, внаслідок чого заборгованість з виплати допомоги зменшилася у чотири рази, проте залишилася значною, і на 01.07.2003 р. становила 67 млн грн.

Слід зазначити, що бухгалтерський облік розрахунків з виплати соціальних допомог розпорядниками бюджетних коштів у більшості випадків не ведеться, що частково пояснюється відсутністю правової норми, яка б установила єдину обов'язкову методологію обліку цих розрахунків. Крім того, окремими управліннями ПСЗН фактичні видатки з виплати допомоги відображаються в обліку в межах сум отриманого фінансування, чим приховується реальний стан заборгованості. Як наслідок, з боку розпорядників коштів втрачається контроль за використанням та достовірністю звітності за цими коштами.

Так, у бухгалтерському обліку трьох управлінь ПСЗН Харківської області та двох Сумської області не відображено кредиторської заборгованості з виплат усіх видів допомоги на загальну суму 550,8 тис. грн. У Старовижівському та Локачівському районних управліннях ПСЗН Волинської області через подвійне відображення у бухгалтерському обліку нарахованих сум допомоги сім'ям з дітьми кредиторську заборгованість завищено на 330,7 тис. грн. У бухгалтерському обліку семи управлінь ПСЗН Полта-

вської області не відображено дебіторської заборгованості за розрахунками з відділеннями зв'язку, які здійснюють виплати допомоги громадянам, на суму 268,1 тис. грн.

Результати перевірок засвідчили поширеність випадків розрахунку обсягів планових асигнувань без відповідного обґрунтування, унаслідок чого за наявності в одних регіонах заборгованості з виплати допомоги в інших регіонах виникають залишки невикористаних коштів.

Зокрема, в Рівненській області за період з квітня по червень 2003 р. на реєстраційних рахунках управлінь ПСЗН постійно рахувалися залишки коштів на суму від 0,4 млн до 1,6 млн грн, тоді як у Волинській, Івано-Франківській, Одеській областях на 01.07.2003 р. рахувалися значні суми заборгованості з виплати допомоги — відповідно 7; 6,5 та 5,8 млн грн.

За наявності заборгованості з поточних виплат в окремих регіонах кошти субвенції на загальну суму 6 млн грн використано на виплату заборгованості за минулі періоди, коли джерелом відповідних виплат були кошти місцевих бюджетів. При цьому не враховувалося, що за роз'ясненням Мінфіну, кошти субвенції можна використовувати на виплату допомоги за попередній рік тільки в частині суми, термін виплати якої настав у поточному році. Зокрема, фінансовими органами та управліннями ПСЗН Вінницької області за рахунок субвенції з державного бюджету погашено кредиторську заборгованість з виплати допомоги, яка рахувалася за місцевим бюджетом, на суму 4,4 млн грн, унаслідок чого за повного фінансування виплат у I півріччі 2003 р. заборгованість з поточних виплат зросла на 01.07.2003 р. і становила 4,2 млн грн.

Аналогічні випадки виявлено в Закарпатській, Київській та Чернівецькій областях, безпідставно було використано коштів субвенції на загальну суму 1,3 млн грн.

Значні суми незаконних видатків бюджетних коштів, призначених на виплату соціальної допомоги, пов'язані з поданням громадянами, які звертаються за призначенням допомоги, недостовірних відомостей про отримані доходи та свій матеріальний стан.

Так, у Львівській області через приховування громадянами даних про отримання доходів за участь у Всеукраїнському переписі населення, а також у підготовці і проведенні виборів 2002 р. 353 сім'ям незаконно виплачено допомогу на загальну суму 76 тис. грн. З цих же причин у Чернігівській, Івано-Франківській, Черкаській, Тернопільській, Рівненській, Миколаївській та Він-

ницькій областях незаконно виплачено допомогу майже одній тисячі сімей на загальну суму 190 тис. грн.

У Донецькій, Херсонській, Львівській, Івано-Франківській, Вінницькій та Закарпатській областях мали місце випадки приховування громадянами інформації про придбання автомобілів та нерухомості, у зв'язку з чим незаконно призначено допомогу малозабезпеченим сім'ям на загальну суму 40,1 тис. грн.

Унаслідок неподання громадянами відомостей про отримані доходи від ведення підсобного господарства та підприємницької діяльності у Вінницькій, Житомирській та Хмельницькій областях надмірно призначено і виплачено допомоги 91 сім'ї загалом на 40,2 тис. грн.

Поширені випадки переплати допомоги внаслідок приховування громадянами інформації про склад сім'ї та перебування дітей на повному державному утриманні.

Так, у Львівській, Івано-Франківській, Житомирській та Чернігівській областях виявлено 95 випадків приховування громадянами інформації про те, що діти перебувають на повному державному утриманні, унаслідок чого надмірно виплачено допомоги сім'ям з дітьми на загальну суму 64,2 тис. грн.

У Донецькій області виявлено 83 випадки призначення допомоги малозабезпеченим студентам як окремим сім'ям, тоді як вони проживали разом з батьками. Це призвело до незаконних видатків на загальну суму 28 тис. грн.

Установлено численні випадки, коли керівники суб'єктів господарювання вносили до довідок про доходи працівників недостовірні дані, що викликало незаконне призначення допомоги. Так, у Львівській області виявлено 56 таких випадків, які спричинили незаконні виплати допомоги на суму 46,3 тис. грн. Зокрема, в Яворівському районі Військово-спортивною організацією видано 32 недостовірні довідки про доходи працівників, унаслідок чого їм надмірно призначено допомогу на загальну суму 39 тис. грн.

У Закарпатській області Вертолітно-виробничим об'єднанням та приватним підприємством «Алка» видано недостовірні довідки 32 громадянам про розміри заробітної плати, на підставі яких Дубівським управлінням ПСЗН незаконно нараховано допомогу сім'ям з дітьми на суму 38,7 тис. грн.

Унаслідок видачі сільськими радами недостовірних довідок про розмір присадибних ділянок і земельних паїв у Вінницькій, Івано-Франківській, Миколаївській, Дніпропетровській та Кіро-

воградській області у 96 випадках незаконно призначено і виплачено допомоги на загальну суму 20 тис. грн.

Призначаючи допомогу за зверненнями громадян, окремі органи соціального захисту населення не дотримувалися Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, зокрема щодо проведення фактичних обстежень матеріально-побутових умов сімей, члени яких не працювали і не перебували на обліку в органах зайнятості як безробітні тощо.

Так, у Вінницькій області за відсутності актів обстежень матеріально-побутових умов та рішень комісії, управлінням ПСЗН Ямпільської райдержадміністрації незаконно призначено допомогу 117 сім'ям на суму 90,2 тис. грн.

У кожній третій області не враховувалися рекомендації Міністерства праці щодо надання сім'ям насамперед допомоги, установленої Законом України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», і тільки у разі неможливості цього призначати допомогу за Законом України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям». Як наслідок за двома цими законами одночасно в 2002 р. виплачено відповідно 11,8 та 10,4 млн грн. Найбільшими такі виплати були у Донецькій області — 9,4 та 7,2 млн грн.

За підсумками перевірки: відшкодовано збитків на суму 278,4 тис. грн; усунуто інших порушень фінансової дисципліни на 541,2 тис. грн; 74 справи за незаконними видатками на суму 465,7 тис. грн передано до правоохоронних органів; 127 посадових осіб притягнуто до адміністративної відповідальності.

Питання для обговорення ситуації 4

---

1. Проаналізуйте заборгованість з виплати допомоги сім'ям з дітьми, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам і малозабезпеченим сім'ям та обґрунтуйте ваші рекомендації щодо її оптимізації.

2. Чи припустиме, на вашу думку, доведення затверджених обсягів бюджетних асигнувань нижчих за розрахункову потребу в коштах?

3. Що б ви радили зробити керівникам перевірених установ щодо відшкодування збитків та усунення виявлених порушень і причин їх виникнення, а також запобігання їм у подальшому?

4. Чи передбачено законодавством механізм повернення сум допомоги, незаконно виплаченої унаслідок свідомого подання громадянами недостовірних відомостей про склад сім'ї та пере-

бування дітей на повному державному утриманні, отримані доходи і матеріальний стан, а також вжиття штрафних санкцій за допущені порушення?

5. Яких, на вашу думку, потрібно вжити заходів для забезпечення якісного ведення бухгалтерського обліку та звітності за коштами, призначеними для виплати соціальних допомог?

6. Чи дозволить система обміну інформацією між органами соціального захисту населення, Пенсійним фондом, податковими органами, центрами зайнятості, Державною автоінспекцією, місцевими органами виконавчої влади тощо про доходи громадян, які звертаються за призначенням соціальної допомоги, забезпечити поточний контроль за її достовірністю?

7. Які, на вашу думку, мають прийматися рішення за результатами ревізії? Обґрунтуйте їх.

Ситуація 5. Перевірка цільового та ефективного використання бюджетних коштів районним відділом освіти за 2002 р. та I квартал 2003 р.

Районний відділ освіти (далі — РВО) є головним розпорядником бюджетних коштів. РВО здійснює фінансування 23 установ, керівники яких є розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня (19 шкіл району, ЦВРМ, методкабінет, централізована бухгалтерія, логопедпункт).

Єдиний кошторис на 2002 р. розроблено на підставі лімітної довідки про асигнування з бюджету. Загальний фонд затверджено в розмірі 7530 тис. грн, спеціальний фонд — 173,0 тис. грн. У тому числі видатки загального фонду за КЕК: оплата праці — 3891,3 тис. грн, оплата комунальних послуг — 1311,0 тис. грн, капітальні видатки — 13,5 тис. грн. У процесі виконання кошторису (загальний фонд) при плані (з урахуванням змін) — 7780,4 тис. грн, касові видатки становили 7647,9 тис. грн, фактичні видатки — 7726,0 тис. грн.

Установою не виконується наказ Державного Казначейства України від 06.10.2000 р. № 100 (діє з 25.11.2000 р.) «Про затвердження форм карток і книг аналітичного обліку бюджетних установ та порядок їх складання», а саме: не ведеться аналітичний облік — картки аналітичного обліку фактичних видатків; картки аналітичного обліку отриманих асигнувань за загальним та спеціальним фондами. Через відсутність обліку у процесі виконання кошторису розпорядник коштів не має можливості здійснити ко-

нтроль за дотриманням межі, у рамках якої бюджетною установою прийняті зобов'язання.

У зв'язку з неналежним веденням аналітичного обліку касових видатків перевірити достовірність фінансової звітності неможливо.

Під час перевірки на вимогу ревізора надана довідка про капітальні видатки та видатки на поточний ремонт за 2002 р. по відділу освіти. Рішенням районної ради № 19-03/XXIV від 31.10.2002 р. «Про внесення змін до рішення 22 сесії районної ради XXIII скликання від 22.01.2002 р. № 352» затверджено капітальні видатки по загальному фонду в обсязі 150,3 тис. грн, по спеціальному фонду — 15 тис. грн, внесено відповідні зміни до кошторису.

Касові видатки за КЕК 2000

Видатки капітальні за 2002 р. згідно зі звітними даними становили 150,3 тис грн, за плану 150,3 грн, з них: капітальне будівництво (код 2123) — 65 тис. грн, капітальний ремонт (код 2133) — 5,1 тис. грн, придбання обладнання (код 2110) — 80,2 тис. грн. Перевіркою даних меморіальних ордерів № 2 встановлено:

1. Згідно з укладеним договором РВО з ТОВ «Сонік» на роботи з будівництва котельні в Квасилівській ЗОШ на загальну суму 121560 грн проведена оплата: листопад 2002 р. — 10 000 грн; жовтень 2002 р. — 20 000 грн; вересень 2002 р. — 25 000 грн; серпень 2002 р. — 40 000 грн. Усього — 95000 грн (акти виконаних робіт пред'явлено на 95,277 тис. грн).

У звітності видатки на суму 30,0 тис. грн безпідставно віднесено на поточний ремонт. Отже, звітні дані недостовірні, видатки на суму 30 тис. грн за КЕК 2123 здійснені в розмірі, що перевищує бюджетні призначення.

2. Згідно з договором, укладеним РВО з фірмою «Радік» (без визначення вартості робіт), на будівництво свердловини для Гоголівської ЗОШ оплачено 22 623 грн за рахунок поточних видатків: у грудні 2002 року 7000 грн; у лютому 2003 р. — 5000 грн; у березні 2003 р. — 10 623,62 грн. Вартість робіт згідно з кошторисом на бурові роботи становить 14 842 грн, на будівельно-монтажні роботи — 12 198 грн. Кошториси затверджені районним відділом освіти (печатка та підпис без зазначення прізвища) та фірмою «Радік» (печатка та підпис без прізвища), загальна вартість робіт узгоджена та затверджена в обсязі 27 040 грн.

Пред'явлено акти виконаних робіт за лютий та березень 2003 р. на загальну суму 32 139,62 грн (16 623,62 грн та 15 516 грн), що перевищує кошторисну вартість на 5099,62 грн.

В актах виконаних робіт підпис замовника не встановлено (прізвище не вказано), скріплено печаткою Гоголівської ЗОШ, за договором — замовник РВО.

Таким чином, по-перше, оплата проведена без належно оформлених актів, по-друге, вартість робіт перевищує кошторисну. З цього випливає, що боргові зобов'язання — кредиторська заборгованість, яка рахується в обліку РВО на суму 9516 грн, безпідставно завищена на 5099,62 грн.

Крім того, види робіт, що вказані в договорі та актах виконаних робіт, до ремонтних робіт не відносяться. Відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 03.12.1997 р. № 265 видатки на будівництво свердловини належать до категорії капітального будівництва (код 2123) — будівництво об'єктів соціально-культурного та побутового призначення.

Отже, проведена оплата у розмірі 22 623,62 грн (у грудні 2002 р. 7000 грн, у лютому-березні 2003 р. — 15 623,62 грн) була здійснена понад бюджетні призначення і підлягає зарахуванню у поточне фінансування капітальних вкладень.

3. У серпні 2002 р. сплачено заборгованість ПМП «Сабо» за будівництво дитячого будинку в с. Гоголів на суму 9582 грн.

За даними звіту про заборгованість бюджетних установ (ф. №7) на початок року рахується кредиторська заборгованість за кодом 2120 на суму 9,6 тис. грн. Зіставленням звітних даних за даними меморіальних ордерів № 4 встановлено, що заборгованість ПМП «Сабо» на суму 9582 грн справді рахується з 1999 р.

Перевірка поточних видатків

За 2002 р. через недостатнє фінансування недоотримано коштів з районного бюджету за поточними видатками на суму 121,5 тис. грн (7630,1 – 7505,6). Фактичні видатки перевищують касові видатки на 99,4 тис. грн. Станом на 01.01.2003 р. кредиторська заборгованість рахується у розмірі 1030,7 тис. грн.

1. Поточні ремонти:

На 2002 р. затверджено бюджетні призначення за кодом 1137 «Поточний ремонт обладнання, інвентарю та будівель» у розмірі 218,9 тис. грн, касові видатки — 218,7 тис. грн. За даними фінансової звітності (ф. 2 «Звіт про виконання кошторису доходів і видатків установи — загальний фонд») указано недостовірні показ-

ники, а саме: перевіркою встановлено, що касові видатки на поточний ремонт через відсутність належного аналітичного обліку коштів загального фонду завищені на 29 983 грн і згідно з довідкою становлять 188 742 грн. З пояснення головного бухгалтера встановлено, що різниця 29 953 грн утворилася через відсутність належного аналітичного обліку касових видатків у 2002 р. Правильність звітних даних буде встановлена після відновлення обліку касових та фактичних видатків за 2002 р.

Під час перевірки вибіркоким методом перевірені розрахунки з виконавцями. Згідно з укладеними договорами з кооперативом «Русич» на виконання робіт з поточного ремонту Мокрецької ЗОШ та приміщень відділу освіти на вул. Шевченка, 21 за 2002 р. виконано робіт з поточного ремонту на суму 79 744 грн. Пред'явлено акти виконаних робіт на весь обсяг робіт. Роботи оплачені в повному обсязі в межах виділених асигнувань.

2. Інші поточні видатки

Найбільша заборгованість з оплати комунальних послуг та енергоносіїв становить 487,1 тис. грн (з них 484,8 тис. грн за тепlopостачання), у тому числі прострочена за тепlopостачання — 246,3 тис. грн.

Заборгованість по заробітній платі становить 373,5 тис. грн за середньомісячного фонду оплати праці — 452 тис. грн, що дорівнює перехідному залишку невиплаченої заробітної плати за грудень місяць.

Перевіркою дотримання вимог Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» встановлено порушення РВО п. 2 ст. 32 Закону: під час застосування процедури запиту цінових пропозицій замовник повинен подавати запит щодо цінових пропозицій не менше ніж трьом виконавцям. У поданих протоколах засідання тендерного комітету в кожному випадку розглядалися пропозиції тільки від одного виконавця, фактично процедура вивчення цінових пропозицій не застосовувалась.

У 2002 р. без вивчення цінових пропозицій на проведення будівельних та ремонтних робіт витрачено відповідно 125,0 тис. грн та 218,7 тис. грн; на купівлю м'якого інвентарю — 6,6 тис. грн, медикаментів — 4,4 тис. грн; предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю — 119,9 тис. грн; меблів — 39 тис. грн; комп'ютерної техніки — 34,7 тис. грн.

Перевірка формування та правильності витрачання коштів спеціального фонду

Видатки по спеціальному фонду затверджено на суму 173 тис. грн з урахуванням змін, прийнятих рішенням районної ради №19-03/XXIV від 31.10.2002 р., поточні видатки становлять 158 тис. грн, з них оплата праці — 36,0 тис. грн. Капітальні видатки — 15 тис. грн.

Спеціальний фонд районного відділу освіти формується за рахунок плати за послуги, що надаються закладами освіти (кошти за платне навчання, надходження від господарської діяльності, плата за оренду майна бюджетних установ) та інших джерел надходжень (благодійні внески, гранти та дарунки; кошти, які отримані для виконання окремих конкретних доручень, наприклад на харчування).

Крім того, з бюджету розвитку району відповідно до розпорядження райдержадміністрації № 239 від 11.06.2002 р. виділено кошти РВО на надання матеріальної допомоги для придбання житла та поліпшення житлових умов учителів на суму 30,0 тис. грн.

Відділом освіти на підставі спільного засідання колегії відділу освіти та ради профспілки від 15.04.2002 р. і 18.12.2001 р. кошти спрямовані на надання матеріальної допомоги вчителям (кошти перераховані на особові рахунки вчителів у 2002 р. 27,2 тис. грн, в I кв. 2003 р. — 4,2 тис. грн). Відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 03.12.1997 р. № 265 видатки на матеріальну допомогу належать до категорії поточних видатків, а саме — трансферти населенню (код 1343). Отже, розпорядженням райдержадміністрації від 11.06.2002 р. № 239 змінено видатки бюджету всупереч установленому законом порядку. Порушено ст. 71 Бюджетного кодексу, якою встановлено, що до витрат бюджету розвитку місцевих бюджетів належать капітальні вкладення. Кошти могли бути використані, наприклад, для будівництва або придбання відомчого житла, яке повинно рахуватися на баланс РВО.

Під час виконання кошторису внесені зміни відповідно до п. 47 «Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» у зв'язку з необхідністю перерозподілу асигнувань розпорядника.

При затвердженні видатків спеціального фонду допущено порушення п. 23 «Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228, яким встановлено порядок планування видат-

ків спеціального фонду в такій послідовності: за визначеною метою, на погашення заборгованості установи та на проведення заходів, пов'язаних з виконанням основних функцій, які не забезпечені видатками загального фонду.

Не була сплачена компенсація вартості комунальних послуг, які враховані у вартості платних послуг і повинні відшкодовуватися за рахунок спеціального фонду, не були направлені кошти на погашення заборгованості з виконанням основних функцій, які не забезпечені видатками загального фонду. Сума використаних комунальних послуг підлягає відшкодуванню за рахунок коштів спеціального фонду за відповідними групами надходжень, передбачених законодавством для певних цілей.

Відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України №1033 від 31.08.1996 р. «Про заходи щодо залучення додаткових надходжень до бюджету та підвищення ефективності витрачання бюджетних коштів для забезпечення фінансування соціальних виплат населенню» доходи від оренди приміщень бюджетних установ і закладів спрямовуються на погашення заборгованості по заробітній платі працівників цих установ і закладів, а за відсутності заборгованості по заробітній платі — на оплату за житлово-комунальні послуги».

Постановою Кабінету Міністрів України від 17.05.2002 р. №659 встановлено порядок використання власних надходжень бюджетних установ. Так, надходження від орендної плати повинні використовуватися на утримання, обладнання, ремонт майна бюджетних установ.

У 2002 р. отримано від здавання в оренду приміщень 24 539 грн (Богданівська ЗОШ — 152 грн, Требухівська ЗОШ — 2608 грн, В. Димерська ЗОШ — 28 417 грн, РВО — 24 539 грн), у I кв. 2003 р. отримано 14 209 грн.

Не за цільовим призначенням використано 46 685 грн:

- 2002 р. за КЕК 1110, 1120 — 1 315 грн; за КЕК 1130 — 36036 грн, з них на утримання транспортних засобів — 27 618 грн;
- у I кв. 2003 р. за КЕК 1110, 1120 — 134 грн; за КЕК 1130 — 9200 грн, з них на утримання транспортних засобів — 9107 грн.

Кошти підлягають поновленню за рахунок видатків таких періодів.

В установі не ведеться аналітичного обліку коштів спеціального фонду, фінансова звітність не відповідає вимогам Інструкції про порядок складання у 2002 р. місячної фінансової звітності установами, які отримують кошти державного та/або місцевих бюджетів (наказ ДКУ від 29.03.2002 р. № 59), і здана до райфіну-

правління за довільною формою без визначення доходів і витрачання коштів по групах власних надходжень (затв. постановою Кабінету Міністрів України № 659 від 17.05.2002 р.). Через це розпорядником коштів контроль за правильним та цільовим використанням власних надходжень не здійснюється. Дані про використання коштів спеціального фонду від розпорядників нижчого рівня отримуються по телефону, а звітність підпорядкованими установами до централізованої бухгалтерії зовсім не здається. Централізованою бухгалтерією контроль за правильністю обліку та правильністю використання коштів не здійснюється.

За відсутності належного аналітичного обліку звірити первинні документи з даними обліку та перевірити достовірність даних звітності неможливо.

Оренда приміщень

На час перевірки укладено такі договори оренди приміщень:

1. Договір № 3, діє з 14.04.2003 р. терміном на один рік. Об'єкт оренди — Калинівська ЗОШ, площа — 12 кв. м, приміщення умовами договору не визначено. Вид діяльності орендаря відповідно до договору — роздрібна торгівля з лотка. Орендна плата — 3,25 грн за 1 кв. м (без ПДВ).

2. Договір про оренду приміщення, діє з 22.01.2003 р. терміном на один рік. Об'єкт оренди — Калинівська ЗОШ, площа — 14 кв. м, приміщення умовами договору не визначено. Вид діяльності орендаря згідно з договором — роздрібна торгівля, орендна плата — 3,25 грн за 1 кв. м (без ПДВ).

3. Договір про оренду приміщення, діє з 01.03.2002 р. терміном на один рік. Об'єкт оренди Калинівська ЗОШ, площа — 124 кв. м, приміщення умовами договору не визначено. Згідно з договором вид діяльності орендаря — виготовлення та випікання хлібобулочних виробів, орендна плата — 3,25 грн за 1 кв. м (без ПДВ).

4. Договір про оренду приміщення, діє з 01.07.2002 р. терміном на один рік. Об'єкт оренди — Калинівська ЗОШ, площа — 35 кв. м, приміщення умовами договору не визначено. Згідно з договором вид діяльності орендаря — пошиття одягу, орендна плата — 3,25 грн за 1 кв. м (без ПДВ).

5. Договір про оренду приміщення, діє з 02.01.2002 р. строком на чотири роки. Об'єкт оренди — Калитянська ЗОШ, площа — 129,3 кв. м, частина відокремленої будівлі. Згідно з договором

вид діяльності орендаря — виробництво хлібо-булочних виробів, орендна плата — 7,06 грн (без ПДВ) за 1 кв. м за 1 квартал.

6. Договір про співробітництво № 7-032/1, діє з 01.09.2001 р. до 31.05.2002 р. Об'єкт — Гоголівська ЗОШ, комп'ютерний клас. Вид діяльності: проведення платних занять з питань комп'ютеризації. Плата згідно з договором — 7,81% від отриманих коштів, зменшених на суму ПДВ.

Перевіркою правильності укладення договорів оренди встановлено такі порушення:

— Калинівська ЗОШ з серпня 2002 р. передана на баланс РВО, тобто орендодавцем може бути РВО; до серпня 2002 р. будівля школи рахувалась на балансі сільської ради, відповідно орендодавцем може бути сільська рада;

— договори оренди всупереч п. 6 рішення районної ради №160 не погоджені з відповідними підрозділами райдержадміністрації;

— орендна плата занижена і не відповідає розмірам, установленим постановою Кабінету Міністрів України від 19.01.2000 р. № 75 та рішенням РДА № 160 від 20.04.2000 р. Так, установленний розмір орендної плати по Калинівській ЗОШ 5% відповідає діяльності «розміщення підприємств громадського харчування». Для здійснення торгівлі продовольчими товарами та виробничої діяльності встановлено розмір орендної плати 8% від вартості майна, визначеного експертним шляхом. Отже, орендна плата занижена на 37,5% (3: 8). Крім того, не надані матеріали незалежної оцінки будівель. Так, відповідно до п. 4 рішення РДА № 160 від 20.04.2000 р. експертна оцінка має бути проведена до 01.06.2000 р. з переоформленням відповідних договорів оренди.

Таким чином, через заниження орендної плати недоотримано фінансових ресурсів державою на суму, що буде визначена після переукладення договорів оренди відповідно до вимог чинного законодавства та рішень районної ради. Недотримані умови договору оренди щодо страхування майна.

Перевіркою правильності укладення договору про співробітництво № 7-032/1 (діє з 01.09.2001 р. до 31.05.2002 р.) Гоголівської ЗОШ встановлено, що розмір плати 7,81% від отриманих коштів встановлено без обґрунтування відповідними розрахунками: не визначена орендна плата за приміщення та інші основні засоби, не передбачено відшкодування використаних комунальних послуг та електроенергії. Недотримані умови договору щодо страхування майна.

Питання для обговорення ситуації 5

---

1. Проаналізуйте капітальні видатки та обґрунтуйте ваші рекомендації.
2. Проаналізуйте видатки на поточні ремонти та обґрунтуйте ваші рекомендації.
3. Проаналізуйте заборгованість та закупівлю товарів, робіт, послуг за державні кошти. Обґрунтуйте ваші рекомендації щодо її оптимізації.
4. Проаналізуйте формування та використання коштів спеціального фонду. Обґрунтуйте ваші рекомендації.
5. Проаналізуйте стан бухгалтерського обліку, фінансової звітності та внутрішньогосподарського контролю. Обґрунтуйте ваші рекомендації.
6. Проаналізуйте орендні відносини та обґрунтуйте ваші рекомендації щодо їх упорядкування.
7. Які, на вашу думку, мають прийматись рішення за результатами ревізії? Обґрунтуйте їх.

Ситуація 6. Використання державних коштів організаціями ГСО протягом 2000—2002 рр.

Усупереч вимогам бюджетного законодавства на громадську організацію — ЦК ГСО, засновану на колективній формі власності, покладено функції розпорядника бюджетних коштів щодо розподілу коштів програми підтримки та розвитку авіаційних видів спорту.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16.10.1992 р. №588 «Про джерела фінансування авіаційних видів спорту» передбачено повне утримання авіаційних організацій ГСО за рахунок коштів державного бюджету, що фактично і здійснювалося при обчисленні суми видатків на утримання всієї кількості авіаційно-спортивних клубів. Проте оскільки майно авіаційно-спортивних клубів ГСО не належить до державної форми власності, державні нормативи при визначенні чисельності працівників зазначених організацій та структури їх штатів не застосовувалися.

Отримавши у 2000—2002 рр. на зазначену мету кошти загального фонду державного бюджету на суму 6,7 млн грн, ЦК ГСО переказував їх на рахунки 14 авіаційно-спортивних клубів, у то-

му числі двом з них, що функціонують у формі колективних підприємств.

Крім того, всупереч призначенням державного бюджету та без внесення змін до кошторису доходів і видатків на 2001 р. головним розпорядником коштів державного бюджету — Міністерством оборони України, ЦК ГСО перерозподілив бюджетні асигнування, передбачені на надання поточних трансфертів авіаційно-спортивним клубам, спрямувавши на суму 3 млн грн на придбання техніки, її капітальний ремонт та на інші капітальні видатки. Отже, всупереч п. 9 Указу Президента України від 28.02.1997 р. № 187 «Про невідкладні заходи щодо наповнення державного бюджету та посилення фінансово-бюджетної дисципліни», зазначені кошти спрямовано на зміцнення матеріально-технічної бази та інші капітальні видатки авіаційно-спортивних клубів, у тому числі придбані за бюджетні кошти основні засоби та інші матеріальні цінності на суму понад 2 млн грн перейшли у власність недержавних організацій та підприємств ГСО.

Крім того, у 2001 р. Центральним АСК за рахунок коштів, передбачених для участі у II Всесвітніх авіаційних іграх, проведено капітальні видатки на суму 1,1 млн грн, у тому числі придбано два двигуни вартістю 812,7 тис. грн для літака АН-28, який з 1999 р. перебуває в оренді ТОВ «УШП». Водночас для поїздки на II Всесвітні авіаційні ігри в Іспанію Центральним АСК придбано два мікроавтобуси «ІВЕКО» вартістю 216 тис. грн, при цьому не використана можливість скористатися послугами транспортних організацій. У липні 2001 р. зазначеним вище АСК перераховано ВАТ «Коранд» на будівництво ангара 240 тис. грн, проте на даний час роботи не виконані. Претензійно-позовна робота зі стягнення дебіторської заборгованості та пені, яка за умовами договору становить майже 1,2 млн грн, аероклубом не проводилася.

Перевірка стану виконання Державної програми підготовки призовників для Збройних Сил України та інших військових формувань, ефективності використання для цієї мети коштів державного бюджету та майна, яке перебуває на обліку у Збройних Силах України і передане з навчальною метою ГСО, виявила недостатнє нормативно-правове врегулювання зазначеної діяльності, а також численні факти порушень законодавства, безгосподарності, що призвело до значних втрат бюджетом фінансових ресурсів. Зокрема, при обсязі державного замовлення на підготовку в 2000—2002 рр. призовників за спеціальностями водіїв та кранівників у кількості 64,6 тис., навчання фактично пройшли 59,3 тис. призовників, що становить 91,8% держзамовлення.

Незважаючи на те, що навчальні заклади ГСО уповноважено на виконання зазначеної загальнодержавної програми і відповідно до законодавства вони здійснювали професійно-технічне навчання як одержувачі бюджетних коштів, кошти державного бюджету перераховувалися військовими комісаріатами на банківські рахунки автошкіл, відкриті поза межами органів Державного казначейства.

Найнижчий рівень виконання держзамовлення (78,7%) спостерігався у 2002 р., хоча в цьому році обсяг державного замовлення порівняно з річними завданнями у 2000 та 2001 рр. зменшився на 11,3 тис. осіб, або на 44,7%. Разом з тим щорічний розмір призначень загального фонду державного бюджету на фінансування зазначеної програми у 2000—2002 рр. залишався незмінним — 11,6 млн грн, а планова і фактична вартість навчання зросли.

Висока планова вартість підготовки одного призовника обумовлена наявністю розгалуженої мережі професійно-технічних закладів ГСО та зниженням навантаженості на кожен з них у зв'язку зі зменшенням державного замовлення.

Так, фінансування Дніпропетровської ОТШ у 2000—2002 рр. становило відповідно 125,6 тис. грн, 87,7 тис. та 49,1 тис. грн, при цьому вартість навчання одного призовника щорічно збільшувалася і відповідно становила 1,38 тис. грн, 1,47 тис. та 2,24 тис. грн.

Відсутність належного контролю військових комісаріатів за якісним складом осіб, яких направлено на навчання за рахунок коштів державного бюджету, та реагування на тенденцію щорічного звільнення призовників від проходження служби в Збройних силах України, які безоплатно здобули професійну освіту, призвели до неефективного використання значної частини коштів, виділених на забезпечення військових формувань кадрами.

Так, з 59,3 тис. призовників, які у 2000—2002 рр. здобули професійно-технічну освіту за рахунок державних коштів, з різних причин не призвано на службу до Збройних Сил 12,5 тис. осіб, або 21%. З них взагалі звільнено від військової служби майже 9,4 тис. осіб, витрати на навчання яких розрахунково становлять понад 3,7 млн грн.

Унаслідок включення до складу навчальних груп 90 громадян, які не стоять на обліку у військових комісаріатах або не підлягали призову до Збройних сил, навчальними закладами ГСО в 10 областях безпідставно витрачено бюджетних коштів на суму 27,2 тис. грн.

Користуючись недосконалістю системи фінансування на підготовку призовників, окремі навчальні заклади ГСО зменшили кількість прийнятих на навчання призовників, отримавши при цьому планову суму асигнувань у повному обсязі.

Так, Білоцерківською ОТШ через виконання доведених планів підготовки водіїв менше ніж на 80% перевищено узгоджену вартість навчання одного призовника на 0,67 тис. грн, що спричинило надмірне отримання та витрачання коштів державного бюджету на суму 115,9 тис. грн.

Севастопольською автошколою у 2002 р. не проведено підготовки жодного з 60 призовників, передбачених державним замовленням, проте бюджетне фінансування на суму 12,9 тис. грн за вказаний період отримано.

В Ізюмській ТШ Харківської області на підготовку протягом 2002 р. призовників за даними бухгалтерського обліку витрачено 21,3 тис. грн, проте у звітності зазначені витрати завищено і відображено на суму 36,2 тис. грн.

На власну господарську діяльність, яка не пов'язана з виконанням державних програм, протягом 2000—2002 рр. організаціями ГСО в 17 регіонах витрачено 75 тис. грн бюджетних коштів та використовувалось отримане від військових частин Міністерства оборони майно загальною вартістю понад 2 млн грн.

Ураховуючи наявність попиту на навчання та отримання прав водія, у процесі виконання державного замовлення навчальні заклади ГСО зобов'язували громадян направляти благодійну допомогу коштами або пальним, обґрунтовуючи це недостатнім та несвоєчасним фінансуванням з державного бюджету. У спеціальному фонді державного бюджету ці надходження на суму понад 2 млн грн не передбачалися, а також у більшості випадків за даними обліку у звітності не відображались. Зокрема, внесення готівки (у вигляді благодійної допомоги) відображалося на госпрозрахункових рахунках, а отримане від учнів пальне взагалі не оприбутковувалося на рахунках бухгалтерського обліку.

Так, протягом 2001—2002 рр. організаціями ГСО Київської області державне замовлення з підготовки призовників виконано в середньому на 76%, що відповідає потребі у фінансуванні на суму 630,8 тис. грн, або на 199,2 тис. грн менше затверджених призначень. За вказаний період автошколи Київської області недофінансовано з держбюджету на частину фактично виконаного держзамовлення на суму 167,6 тис. грн, однак непередбачені кошторисом внески батьків становили 277,5 тис. грн. В усіх шести автошколах ГСО Київської області кошти спеціального фонду на

суму 446,8 тис. грн використовувалися за відсутності затверджених кошторисних призначень.

Поряд з цим в окремих випадках на підставі виставлених закладами ГСО рахунків суми недофінансування відображались в обліку військових комісаріатів як кредиторська заборгованість.

Наприклад, за даними бухгалтерського обліку Луганського обласного військового комісаріату заборгованість перед автошколами станом на 01.01.2003 р. становить 186 тис. грн, що дорівнює розрахунковій сумі недофінансування за 2001—2002 рр.

У I кварталі 2002 р. у процесі передання Міністерству оборони прав головного розпорядника коштів державного бюджету стосовно державної програми підготовки призовників ЦК ГСО не відобразило у фінансовій звітності обсягів фінансування підвідомчих організацій, яке здійснено через централізоване постачання пального, оплаченого за рахунок асигнувань 1999 р. Унаслідок цього сума отриманого у 2000 р. навчальними закладами ГСО бюджетного фінансування перевищила призначення Державного бюджету на зазначені цілі майже на 2 млн грн, які використовувалися на покриття незабезпечених фінансуванням видатків протягом 2001—2002 рр.

Відповідно до п. 5 Положення про підготовку призовників з військово-технічних спеціальностей Міноборони зобов'язане виключно в навчальних цілях здійснювати належне матеріально-технічне забезпечення навчальних закладів ГСО.

За даними ЦК ГСО, у зв'язку з доведенням державного замовлення виключно щодо навчання водіїв категорії «С» та водіїв-кранівників, у користуванні організацій ГСО перебуває лише автомобільна техніка групи «А», що належить Міністерству оборони і підлягає використанню лише в навчальних цілях, пов'язаних з виконанням державного замовлення.

Разом з тим кількість автомобільної техніки в організаціях ГСО перевищує норми забезпечення навчального процесу з підготовки водіїв на 1656 одиниць, або у 2,2 раза. Автомобілі загальною вартістю понад 1 млн грн обліковуються на госпрозрахункових балансах організацій ГСО як власне майно. Крім того, автомобілі загальною вартістю 0,9 млн грн взагалі не рахуються у бухгалтерському обліку, а 124 одиниці автотехніки перебувають у користуванні авіаційно-спортивних та спортивно-технічних клубів, які не виконували державного замовлення з підготовки призовників, тобто використовуються не за призначенням.

В окремих організаціях ГСО автотехніка обліковується лише в кількісному виразі. Первинні документи, які підтверджують право власності на техніку, в більшості організацій взагалі відсутні.

Без погодження з Міністерством оборони належну йому техніку організації ГСО в 491 випадку використовували у господарській діяльності, яка не пов'язана з виконанням державного замовлення, а також передавали її в оренду стороннім організаціям, у тому числі безоплатно та за заниженими цінами. Від використання автотехніки та іншого майна Міністерства оборони на цілі, не пов'язані з державним замовленням, отримано 1,4 млн грн доходів, які зараховано на госпрозрахункові рахунки в банках і не включено до спеціального фонду державного бюджету. У складі зазначених доходів 0,2 млн грн становить виручка від продажу металобрухту та вузлів списаної техніки, яка підлягала зарахуванню до загального фонду державного бюджету.

Так, протягом 2000—2002 рр. на госпрозрахункові рахунки трьох автошкіл та трьох спортивно-технічних клубів Миколаївської області надійшло 491,9 тис. грн доходів від використання зазначеної техніки для навчання приватних осіб. За рахунок цих коштів на утримання автотехніки витрачено 238,1 тис. грн, а решту спрямовано на витрати, які не пов'язані з навчанням призовників.

Двома найбільшими АСК — Центральним та Харківським отримано доходів від надання в оренду літаків, автотехніки та реалізації вузлів і брухту списаної техніки на суму відповідно 239 тис. та 214,8 тис. грн, які не зараховано до спеціального фонду державного бюджету.

На даний час значна частина автомобільної техніки (майже 20% наявної) перебуває в неробочому, а подекуди і в занедбаному стані та потребує капітального ремонту. Щорічно відбувається списання автомобілів, яке за 2000—2002 рр. становило 21,5% всієї наявної на початок 2000 р. автотехніки. При цьому в результаті повного нарахування зносу за часом до категорії можливих до списання автомобілів відносять ті, які за відсутності потреби тривалий час не використовувалися.

В окремих організаціях ГСО списані автомобілі й надалі перебувають на зберіганні, а подекуди й продовжують експлуатуватися.

Мали місце факти нестачі майна Міністерства оборони загалом на суму 52 тис. грн в облікових цінах. Зокрема, у Криворізькій АШ № 1 Дніпропетровської області встановлено недостачу автомобіля групи «А» КАМАЗ 43105 вартістю 11,1 тис. грн та

власного автопричепа СЗНП-8355 вартістю 3,5 тис. грн. У Кримському АСК виявлено недостачу автомашини МАЗ-200/ТЗ-8, яку було встановлено ще у 1994 р., однак у бухгалтерському обліку її не відображено, заходів щодо встановлення винних осіб не вжито.

Зустрічними перевірками в органах місцевого самоврядування виявлено випадки неврахування у комунальній власності нерухомого майна, переданого в період до 24 серпня 1991 р. за рішеннями відповідних рад у безоплатне користування організацій ДТСААФ, яке на даний час перебуває в розпорядженні організацій ГСО. Окремі об'єкти нерухомості взагалі були відсутні в планах забудови населених пунктів або незареєстровані за балансовою належністю за даними органів технічної інвентаризації, будівництва та архітектури. Так, приміщення площею 573,4 кв. м балансовою вартістю 161,3 тис. грн, передане у 1981 р. органами виконавчої влади Кіровському районному спортивному товариству м. Дніпропетровська. На момент перевірки, згідно з довідкою бюро технічної інвентаризації, як на праві власності, так і за балансовою належністю за будь-якою юридичною особою воно не зареєстроване. Відповідно до інформації Комітету комунальної власності Дніпропетровської міської ради це приміщення не належить до об'єктів комунальної власності.

У Львівському АСК безпідставно списано об'єкти незавершеного будівництва загальною вартістю 563,1 тис. грн, будівництво яких призупинено у 1992 р. Разом з тим один із списаних об'єктів — гараж загальною вартістю 232,4 тис. грн виявлено в наявності.

В організаціях ГСО в Дніпропетровській області виявлено об'єкти нерухомості, що рахуються як майно державної власності, але здавалося в оренду як власне, унаслідок чого до державного бюджету не сплачено частину орендної плати на суму 10,4 тис. грн.

Через недотримання встановленого порядку ведення бухгалтерського обліку допущено заниження вартості активів загалом на суму понад 24 млн грн, у тому числі майже на 21 млн грн — через невідображення в обліку вартості земельних ділянок, наданих у постійне користування.

Мало місце недотримання вимог чинного законодавства щодо закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти; тендерні комітети не створено в 57 організаціях ГСО, які отримують бюджетні кошти.

Усупереч Закону України «Про закупівлю товарів, робіт та послуг за державні кошти», не застосовуючи відповідних проце-

дур закупівель, організаціями ГСО придбано товарів, робіт та послуг на суму майже 1,5 млн грн.

Через приписки, завищення встановлених норм та інших порушень професійно-технічними закладами більшості регіональних організацій ГСО надмірно списано пально-мастильних матеріалів на суму 25 тис. грн.

В установах та організаціях ГСО виявлено факти завищення бюджетних асигнувань на 132 тис. грн, вартості навчання — на 138 тис., переplat заробітної плати — на 56,6 тис., взяття зобов'язань понад ліміти асигнувань — на 87,9 тис., проведення видатків коштів загального фонду держбюджету понад затвержені асигнування — на 62,5 тис. грн.

Питання для обговорення ситуації 6

---

1. Чи потрібно, на вашу думку, привести у відповідність до вимог Бюджетного кодексу України порядок розпорядження коштами державної програми розвитку авіаційних видів спорту та визначити конкретний обсяг заходів з його розвитку?

2. Проаналізуйте стан виконання Державної програми підготовки призовників для Збройних сил України та інших військових формувань, ефективність використання для цієї мети коштів державного бюджету та майна? Обґрунтуйте ваші рекомендації щодо її оптимізації.

3. Проаналізуйте стан бухгалтерського обліку, зберігання майна і списання товарно-матеріальних цінностей. Обґрунтуйте ваші рекомендації.

4. Як оформити право державної власності на авіаційну техніку та інше майно, придбане авіаційно-спортивними клубами всупереч призначенням Державного бюджету?

5. Чи потрібно, на вашу думку, провести інвентаризацію об'єктів нерухомості та розмежувати їх належність за формою власності?

6. Чи повинні, на вашу думку, відповідно до вимог чинного законодавства притягуватися до дисциплінарної та матеріальної відповідальності працівники, з вини яких допущені фінансові порушення та завдані збитки?

7. Які, на вашу думку, мають прийматися рішення за результатами ревізії? Обґрунтуйте їх.

Ситуаційне завдання

6.3.3. Комплексна ревізія виконання бюджету та використання бюджетних коштів установами й організаціями району

Ситуація 7. Виконання бюджетів району за 2001—2002 рр. та 9 місяців 2003 р.

До складу зведеного бюджету району входять районний бюджет, 2 бюджети міст, один бюджет селища та 22 бюджети сіл і сільських рад.

Районний бюджет на 2001 р. затверджено рішенням сесії районної ради від 09.02.2001 р. № 143.13-XXIII «Про районний бюджет на 2001 рік» на суму 20 603,3 тис. грн, у тому числі доходи загального фонду 13 984,8 тис. грн та доходи спеціального фонду 6618,5 тис. грн.

Для збалансування доходів і видатків районного бюджету та бюджетів нижчого рівня на 2001 р. рішенням сесії районної ради затверджені нормативи відрахувань від прибуткового податку з громадян для бюджетів міст, селища та сіл, сума вилучення до районного бюджету (3423,8 тис. грн) та сума дотації вирівнювання, що надається з районного бюджету (1378,7 тис. грн).

У процесі виконання районного бюджету проведено уточнення доходних показників бюджету:

— рішенням сесії районної ради від 28.09.2001 р. №167.15-XXIII збільшено власні й закріплені доходи на 2902,8 тис. грн;

— рішенням сесії районної ради від 21.12.2001 р. №183.16-XXIII збільшено власні й закріплені доходи на 201,7 тис. грн.

З урахуванням внесених змін дохідна частина загального фонду районного бюджету в частині власних і закріплених доходів за 2001 р. становила 15 282,2 тис. грн. За цей період районним бюджетом отримано 16 574,8 тис. грн власних та закріплених доходів, що становить 156,9% до затвердженого бюджету та 108,5% до уточнених показників.

При затвердженні районного бюджету на 2001 р. та в процесі його виконання допущені порушення чинного законодавства щодо зарахування податків і зборів до районного бюджету, а саме:

— вимог ст. 14 Декрету Кабінету Міністрів України «Про прибутковий податок з громадян» у частині зарахування фіксованого податку на доходи фізичних осіб від підприємницької діяльності — 302,9 тис. грн;

— вимог ст. 6 Закону України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності» у частині зарахування торгового патенту — 383,1 тис. грн;

— вимог ст. 6 Декрету Кабінету Міністрів України «Про державне мито» у частині зарахування державного мита — 2,1 тис. грн;

— вимог ст. 37 Закону України «Про Державний бюджет України на 2001 рік» у частині зарахування штрафів — 16,2 тис. грн.

Усупереч чинному законодавству до доходів районного бюджету незаконно зараховано 704,3 тис. грн.

Одним із джерел, за рахунок якого формується дохідна частина районного бюджету, є відрахування від прибуткового податку з громадян, норматив якого затверджується рішенням сесії районної ради для бюджетів міст, селищ та сіл. У 2001 р. розмежування прибуткового податку з громадян проводилося райфінуправлінням самостійно шляхом перерахування коштів на рахунки бюджетів нижчого рівня.

За 2001 р. від платників податку, що розташовані на територіях відповідних рад надійшло 20 420,6 тис. грн прибуткового податку з громадян, з яких 980,2 тис. грн перераховано до обласного бюджету згідно з нормативом, затвердженим рішенням сесії обласної ради, та 4669,8 тис. грн — бюджетам місцевого самоврядування відповідно до нормативів, затверджених рішенням сесії районної ради. Належна сума прибуткового податку для бюджетів нижчого рівня становить 4709,3 тис. грн, тому відповідно борг районного бюджету — 39,5 тис. грн.

Обсяги загального фонду бюджетів міст, селища та сіл у частині власних і закріплених доходів на 2001 р. затверджені рішеннями сесій відповідних рад на суму 7680,2 тис. грн. У процесі виконання зазначених бюджетів проведені уточнення, за рахунок яких затверджені показники збільшено на 1293,5 тис. грн. З урахуванням внесених змін доходи цих бюджетів за 2001 р. становили 8973,7 тис. грн. За цей період бюджетами місцевого самоврядування отримано 8353,4 тис. грн власних та закріплених доходів, що становить 108,8% до затверджених показників та 93,1% до показників з урахуванням унесених змін.

Власні та закріплені доходи загального фонду зведеного бюджету району на 2001 р. за рішеннями сесій відповідних рад заплановані на суму 18 241,2 тис. грн, а фактично за рік становили 24 255,9 тис. грн, що на 6014,7 тис. грн більше затверджених показників.

У 2001 р. до загального фонду бюджетів усіх рівнів району надійшло 24 928,2 тис. грн власних і закріплених доходів, що становить 143,9% до прогнозних показників Головного фінансо-

вого управління, 136,7% до затвердженого бюджету та 102,8% до уточнених показників.

Районний бюджет на 2002 р. затверджено рішенням сесії районної ради від 22.01.2002 р. № 213.18-XXIII «Про районний бюджет на 2002 рік» на суму 29 581,2 тис. грн, у тому числі доходи загального фонду — 27 558,5 тис. грн та доходи спеціального фонду — 2022,7 тис. грн. За цей період районним бюджетом отримано 13 297,4 тис. грн власних та закріплених доходів, що становить 108% до затвердженого бюджету.

У процесі виконання районного бюджету допущено порушення вимог пункту 13 статті 2 Закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік» у частині зарахування 0,1 тис. грн штрафів та санкцій, які донараховані за відсутність торгових патентів і за порушення порядку застосування ЕККа та ТКК.

З метою приведення зарахувань до районного бюджету у відповідність до чинного законодавства фінансовим відділом направлено лист від 30.09.2002 р. № 204 до державної податкової інспекції району щодо повернення коштів до державного бюджету. Податкова інспекція листом від 14.10.2002 р. № 5728/10/19 відмовила у поверненні зазначених коштів.

Рішенням сесії районної ради від 26.11.2002 р. № 24-3.XXIV за результатами виконання бюджету за дев'ять місяців проведено перерозподіл власних та закріплених доходів у межах затвердженої суми.

Так, збільшено план надходжень за прибутковим податком з громадян на 649,4 тис. грн і платою за ліцензії на право роздрібною торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами на 21,0 тис. грн; зменшено план за податком на прибуток підприємств і організацій, що належать до комунальної власності, на 623,2 тис. грн та надходжень від розміщення в установах банків тимчасово вільних бюджетних коштів на 47,2 тис. грн.

Обсяги загального фонду бюджетів міст, селища та сіл у частині власних і закріплених доходів на 2002 р. затверджені рішеннями сесій відповідних рад на суму 10 330,2 тис. грн. У процесі виконання зазначених бюджетів проведені уточнення, завдяки чому затверджені показники збільшено на 1013,9 тис. грн. З урахуванням внесених змін доходи зазначених бюджетів за 2002 рік склали 11 344,1 тис. грн.

До бюджетів місцевого самоврядування за 2002 р. надійшло 11 845,2 тис. грн власних та закріплених доходів, що становить 114,7% до затверджених показників та 104,4% до показників з урахуванням внесених змін.

Власні та закріплені доходи загального фонду зведеного бюджету району на 2002 р. за рішеннями сесій відповідних рад заплановані на суму 22 647,9 тис. грн, а фактично за рік склали 23661,8 тис. грн, що на 1013,9 тис. грн більше затверджених показників.

У 2002 р. до загального фонду бюджетів усіх рівнів району надійшло 25 142,6 тис. грн, що становить 115,1% до прогнозних показників Міністерства фінансів України, 111,0% до затвердженого бюджету та 106,3% до уточнених показників.

При складанні розрахунків доходів районного бюджету райфінуправління керувалося вимогами статей 64—66, 69 Бюджетного кодексу України.

Рішенням сесії районної ради від 24.01.2003 р. № 42.5-XXIV затверджено обсяг доходів загального фонду районного бюджету на 2003 р. на суму 33 396,4 тис. грн, спеціального фонду — 2083,3 тис. грн, у тому числі бюджету розвитку — 820,0 тис. грн. Відповідно до статті 42 Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік» та розпорядження Київської обласної державної адміністрації від 29.12.2002 р. № 804 районною адміністрацією затверджено порядок визначення обсягу міжбюджетних трансфертів між районним бюджетом і бюджетами міст районного значення, сіл та селищ району на 2003 р.

За станом на 01.10.2003 р. до районного бюджету надійшло 11696,4 тис. грн власних і закріплених доходів, що становить 93,3% до затвердженого плану на звітну дату, вилучено до державного бюджету 2828,7 тис. грн.

Обсяги загального фонду бюджетів міст, селища та сіл у частині власних і закріплених доходів на 2003 р. затверджені рішеннями сесій відповідних рад на суму 13 221,0 тис. грн. Станом на 01.10.2003 р. до бюджетів місцевого самоврядування надійшло 10 521,6 тис. грн, що становить 105,6% до затверджених показників на звітну дату.

За дев'ять місяців поточного року до загального фонду бюджетів усіх рівнів району надійшло 22 218,0 тис. грн, що становить 98,8% до затверджених показників на звітну дату.

Відповідно до ст. 1 Декрету Кабінету Міністрів України «Про місцеві податки і збори» (зі змінами і доповненнями) від 20 травня 1993 р. № 56-93 на території району запроваджено такі місцеві податки і збори: податок з реклами; комунальний податок; готельний збір; збір за припаркування автотранспорту; ринковий збір; збір за видачу ордера на квартиру; збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг.

У 2001 р. бюджетами місцевого самоврядування отримано 626,5 тис. грн місцевих податків і зборів, що на 73,8 тис. грн менше затверджених показників. У процесі виконання бюджетів проведено уточнення їх дохідної частини, в результаті якого місцеві податки і збори зменшено на 4,0 тис. грн або уточнені показники виконано на 90,0%.

За 2002 р. до бюджетів місцевого самоврядування надійшло 690,7 тис. грн місцевих податків і зборів, що на 26,0 тис. грн менше затверджених показників і на 35,2 тис. грн менше показників з урахуванням внесених змін.

Результатом роботи комісії райдержадміністрації з питань забезпечення своєчасності сплати податків і виплати заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат спільно з податковими органами є:

— у 2001 р. зменшення недоїмки за платежами до бюджетів усіх рівнів на 29 050,5 тис. грн, у тому числі до місцевих бюджетів на 949,2 тис. грн і зменшення заборгованості по соціальних виплатах на 785,4 тис. грн;

— у 2002 р. недоїмка за платежами до бюджетів усіх рівнів зменшилася на 22,5 тис. грн, а до місцевих бюджетів збільшилася на 208,2 тис. грн, заборгованість по виплаті заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат зменшилася на 1200,0 тис. грн;

— на 01.10.2003 р. заборгованість за платежами до бюджетів усіх рівнів збільшилася на 5129,8 тис. грн, у тому числі до місцевих бюджетів на 775,9 тис. грн, заборгованість за соціальними виплатами зменшилася на 1282,6 тис. грн.

Районний бюджет на 2001 р. затверджено рішенням сесії районної ради від 09.02.2001 р. № 143-13-XXIII по видатках на суму 20 603,3 тис. грн, з них видатки загального фонду — 13984,8 тис. грн, спеціального — 6618,5 тис. грн.

У 2001 р. у районному бюджеті заплановано вилучення з бюджетів місцевого самоврядування на суму 3423,8 тис. грн, з них: бюджет міста Глухова 1742,4 тис. грн, бюджет міста Оранка — 1507,8 тис., бюджет селища Мозин — 72,6 тис. та бюджет села Погіри — 101,0 тис. грн.

Рішенням сесії від 28.09.2001 р. № 167-15-XXIII проведено уточнення вилучення до районного бюджету, і на кінець року уточнена сума становила 2788,4 тис. грн. Фактично до районного бюджету надійшло 1293,5 тис. грн, або 16,3%, з них: бюджет міста Глухова — 750,0 тис. грн, бюджет міста Оранка — 443,1 тис.,

бюджет селища Мозин — 52,0 тис. та бюджет села Погіри — 48,4 тис. грн.

Із передбачених 1896,9 тис. грн дотації вирівнювання, що надається з районного бюджету бюджетам сіл, фактично перераховано 1454,7 тис. грн, що становить 76,6% до уточнених річних призначень.

Районний бюджет на 2002 р. затверджено рішенням сесії районної ради від 22.01.2002 р. № 213-18-XXIII «Про районний бюджет на 2002 рік» за видатками на суму 29 581,2 тис. грн, з них: видатки загального фонду — 27 558,5 тис. грн, спеціального — 2022,7 тис. грн.

У складі видатків спеціального фонду в бюджеті району за КФК 250904 заплановано повернення позичок на суму 883,1 тис. грн, але в додатку № 3 до рішення сесії на вказану суму по головному розпоряднику — райдержадміністрації — не вказані підприємства й організації, яким надавалися позички. Список по 19 сільськогосподарських підприємствах на повернення позички складено окремо.

Згаданим вище рішенням у бюджеті району передбачено вилучення до державного бюджету на суму 4472,4 тис. грн, яке було перераховано у повному обсязі.

Згідно з даним рішенням з бюджетів нижчого рівня до районного бюджету заплановані вилучення на суму 5864,0 тис. грн. Ці кошти надійшли до районного бюджету у повному обсязі. Бюджетам сіл і сільських рад заплановано дотацію вирівнювання з районного бюджету на суму 1628,4 тис. грн, яка також надійшла до цих бюджетів у повному обсязі.

У районному бюджеті передбачено субвенцію на виконання власних повноважень у галузі охорони здоров'я в розмірі 244,1 тис. грн, з них від Мозинської сільської ради — 30,0 тис. грн та Оранської міської ради — 214,1 тис. грн, фактичне виконання по вказаній субвенції становить 100,0%.

Згідно з названим вище рішенням сесії в районному бюджеті заплановано нерозподілений резерв коштів за КФК 250404 «Інші видатки» на суму 300 тис. грн, право на розподіл якого, відповідно до п.12.1 даного рішення, належить голові райдержадміністрації.

Відповідно до рішення сесії районної ради від 26.11.2002 р. №3-XXIV збільшено видатки районного бюджету на 1500 тис. грн за рахунок понадпланової дотації, що надійшла з обласного бюджету (рішення сесії обласної ради від 24.10.2002 р. № 042-04-XXIV). Зазначена сума спрямована на фінансування таких галузей: орга-

ни місцевого самоврядування — 105 тис. грн; освіта — 230 тис. грн; охорона здоров'я — 531,2 тис. грн; соціальний захист та соціальне забезпечення — 106,2 тис. грн; культура і мистецтво — 10 тис. грн; субвенція Глухівській міській раді — 517,6 тис. грн. Протягом року згідно з розпорядженнями голови райдержадміністрації направлено на додаткові видатки вільні залишки бюджетних коштів районного бюджету на суму 148,2 тис. грн.

Районний бюджет на 2003 р. затверджено рішенням сесії районної ради від 24.01.2003 р. № 42-5-XXIV за видатками на суму 35 479,7 тис. грн, з них обсяг загального фонду — 33 396,4 тис. грн, спеціального — 2083,3 тис. грн.

Цим рішенням у районному бюджеті передбачено вилучення до державного бюджету на суму 4645,8 тис. грн, з яких станом на 01.10.2003 р. до державного бюджету перераховано 2828,8 тис. грн, або 60,9%. За КФК 250302 «Кошти, що передаються до районного бюджету» заплановано вилучення до районного бюджету з бюджетів нижчих рівнів на суму 7299,5 тис. грн, з яких за дев'ять місяців 2003 р. надійшло 5474,6 тис. грн, крім того, за КФК 250311 «Дотації вирівнювання, що передаються з районних бюджетів» передбачено кошти бюджетам сіл та селищ на суму 1219,1 тис. грн, з яких перераховано 1093,5 тис. грн, або 89,7%.

Субвенція на виконання власних повноважень передбачена в районному бюджеті на суму 337,6 тис. грн, з них на передання повноважень обласному бюджету щодо виготовлення державних нагород України ветеранам війни — 23,6 тис. грн та 314,0 тис. грн — субвенція із бюджетів селища та міста на виконання районної програми в галузі охорони здоров'я, із загальної суми субвенції станом на 01.10.2003 р. перераховано 235,6 тис. грн, або 69,7%.

Згідно із згаданим вище рішенням сесії в районному бюджеті заплановано кошти за КФК 250404 «Інші видатки» на суму 65,0 тис. грн, право на розподіл яких, відповідно до п. 10.1 даного рішення, належить голові райдержадміністрації. Станом на 01.10.2003 р. фактично розподілено коштів за КФК 250404 на суму 62,0 тис. грн.

Протягом дев'яти місяців 2003 р. згідно з розпорядженнями голови райдержадміністрації направлено на додаткові видатки вільні залишки бюджетних коштів районного бюджету на суму 901,0 тис. грн.

Районним бюджетом у 2003 р. отримано з державного бюджету додаткову дотацію на забезпечення виконання норм Закону України «Про встановлення мінімальної заробітної плати на 2003 рік» на суму 545,4 тис. грн. Рішенням сесії районної ради від 02.09.2003 р.

№ 76-08-XXIV «Про внесення змін до районного бюджету на 2003 рік та затвердження розподілу додаткової дотації, наданої районному бюджету з державного бюджету на забезпечення норм Закону України «Про встановлення мінімальної заробітної плати на 2003 рік» розподілено додаткову дотацію бюджетам нижчого рівня на суму 411,8 тис. грн. Зміни до плану асигнувань головних розпорядників бюджетних коштів вносяться вчасно.

Результати ревізії поточного рахунка районного бюджету

Перевіркою дотримання вимог п. 2 ст. 21 Бюджетного кодексу України в частині фінансування видатків районного бюджету лише через головних розпорядників бюджетних коштів порушень не встановлено. Випадків безпосереднього фінансування установ та організацій міста, які не є розпорядниками коштів, не виявлено.

Перевіркою встановлено, що звірка даних про доходи, що надійшли до районного бюджету або були повернені в установленому чинним законодавством порядку, проводиться щоквартально між районним фінансовим управлінням, ДПІ району та районним відділенням Державного казначейства.

Проведеною перевіркою правильності повернення сум переплат прибуткового податку з громадян фізичним особам встановлено, що фінансове управління проводило повернення коштів за висновками ДПІ району, відповідно до наданих реєстрів через відповідний рахунок, відкритий у відділенні Ощадного банку. Так, протягом 2001 р. фінансовим управлінням було повернено надмірно сплаченого прибуткового податку на загальну суму 162,4 тис. грн.

Видатки за сплатою рахунків за розрахунково-касове обслуговування фізичних осіб при поверненні сум надміру сплаченого прибуткового податку з районного бюджету не здійснювалися.

При проведенні перевірки правильності зарахування адміністративних штрафів у дохід районного бюджету за кодом класифікації доходів бюджету 230300 «Адміністративні штрафи та інші санкції» встановлено, що протягом 2002 р. у дохід районного бюджету були зараховані адміністративні штрафи на загальну суму 18,2 тис. грн.

Відповідно до вимог п. 6 ст. 64 Бюджетного кодексу України та п. 13 ст. 2 Закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік» до місцевих бюджетів зараховуються суми адміністративних штрафів, що накладаються виконавчими органами від-

повідних рад або утвореними ними в установленому порядку адміністративними комісіями. Протягом 2002 та десяти місяців 2003 р. адміністративна комісія не створювалась, але було накладено штрафи виконавчими органами відповідних рад на суму 11,8 тис. грн.

Таким чином, у дохід районного бюджету за 2002 р. безпідставно зараховано адміністративних штрафів на суму 6,5 тис. грн. Аналогічно протягом десяти місяців 2003 р. зараховано до районного бюджету сум адміністративних штрафів на суму 13,3 тис. грн, що є порушенням вимог п. 6 ст. 64 Бюджетного кодексу України та п. 13 ст. 2 Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік». Станом на 01.11.2003 р. здійснені відповідні перерахування до Державного бюджету сум адміністративних штрафів, які були помилково зараховані до районного бюджету.

При дослідженні надходжень до бюджету району протягом 2002 р. за кодом класифікації доходів бюджету 210800 «Інші надходження» встановлено, що згадані вище надходження складаються з сум сплачених штрафів за відсутність або несвоєчасну сплату за торговий патент та за порушення податкового законодавства щодо використання ЕККА та ТКК, тоді як відповідно до вимог п. 1 ст. 29 Бюджетного кодексу України та п. 13 ст. 2 Закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік» дані надходження є надходженнями Державного бюджету і становлять 136,0 грн.

Отже, загальна сума платежів, помилково зарахованих до районного бюджету, становить 19,9 тис. грн, з них уже повернено до Державного бюджету, станом на 01.11.2003 р. 19,8 тис. грн, а підлягають до зарахування 136,0 грн.

Перевіркою встановлено, що в січні 2003 р. до дохідної частини району зараховано плату за ліцензії на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами за кодом класифікації доходів бюджету 140611 «Плата за ліцензії на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами». Необхідно зазначити, що відповідно до вимог п. 3 ст. 38 Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік» плата за ліцензії на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами належить до доходів бюджетів АР Крим, обласних бюджетів та міських бюджетів міст Києва і Севастополя. Загальна сума помилково зарахованої до районного бюджету плати за ліцензії на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами становить 3,3 тис. грн.

У вересні 2003 р. помилково зараховані до районного бюджету кошти були перераховані до обласного бюджету повністю.

Під час ревізії проведено перевірку правильності та повноти сплати до районного бюджету процентів за користування тимчасово вільними залишками коштів на рахунках районного бюджету. Установлено, що протягом 2001 р. від філії АППБ «Аваль» за користування вільними залишками бюджетних коштів на поточний рахунок районного бюджету надійшло 19,4 тис. грн, за розрахунково-касове обслуговування протягом 2001 р. відділенню банку оплата не здійснювалася. У 2002 р. за користування вільними залишками бюджетних коштів на поточний рахунок районного бюджету надійшло 4,9 тис. грн, за розрахунково-касове обслуговування протягом 2002 р. банку оплата не здійснювалася. Комплексне розрахунково-касове обслуговування протягом 2001—2002 рр. відділення банку здійснювало безоплатно. За дев'ять місяців 2003 р. за користування вільними залишками бюджетних коштів на поточний рахунок районного бюджету надійшло 23,7 тис. грн, за розрахунково-касове обслуговування протягом дев'яти місяців 2003 р. банку було сплачено 1,3 тис. грн.

Протягом 2001—2002 рр. згідно з умовами договору, укладеного між фінансовим управлінням районної державної адміністрації та АППБ «Аваль» за користування вільними залишками коштів на рахунках фінуправління, банк сплачував на рахунок клієнта 15% діючої облікової ставки НБУ, а з 01.01.2003 р. — 40% діючої облікової ставки НБУ.

Протягом 2001 р. з районного бюджету надавалися позички лише сільськогосподарським підприємствам, з якими було укладено угоди. В обов'язковому порядку в угодах обумовлювалися терміни повернення наданих позичок, напрями використання та відповідальність сторони, яка отримала позичку за не своєчасне її повернення. Станом на 01.01.2001 р. заборгованість за неповернутими позичками, які надавалися сільськогосподарським підприємствам у минулі роки, становила 73 161,6 тис. грн. У 2001 р. було надано 22 позички сільськогосподарським підприємствам на суму 1099,5 тис. грн. У цьому самому році повернено позичок їх користувачами на суму 289,5 тис. грн. Залишок неповернутих позичок станом на 01.01.2002 р. становив 883,1 тис. грн. Випадків несвоечасного повернення позичок перевіркою встановлено не було, оскільки угоди в разі неможливості повернення позичок вчасно були пролонговані (термін повернення продовжувався). У 2002 р. позички сільськогосподарським підприємствам не надавалися, а здійс-

нювалося лише їх повернення. Усього повернено позичок їх користувачами протягом 2002 р. на суму 883,1 тис. грн. Залишку неповернутих позичок станом на 01.01.2003 р. немає.

Під час ревізії перевірено дотримання вимог статті 71 Бюджетного кодексу України в частині створення та використання коштів бюджету розвитку районного бюджету. У 2002 р. цей бюджет був затверджений рішенням сесії районної ради від 22.01.2002 р. № 213-8-XXIII «Про районний бюджет на 2002 рік» у складі спеціального фонду районного бюджету. Джерелом формування бюджету розвитку на 2002 р. були кошти на суму 883,1 тис. грн від повернення позик, які надавалися з районного бюджету до набрання чинності Бюджетного кодексу України. На 2003 р. бюджет розвитку районного бюджету був затверджений рішенням сесії районної ради від 24.01.2003 р. № 042-5-XXIV «Про районний бюджет на 2003 рік». Джерелом формування бюджету розвитку на 2003 р. є передання коштів із загального фонду бюджету до бюджету розвитку (спеціального фонду) на суму 820,0 тис. грн.

Рішенням сесії районної ради від 31.10.2003 р. № 81-9-XXIV «Про внесення змін до рішення районної ради» від 24.01.2003 р. № 042-5-XXIV «Про районний бюджет на 2003 рік» внесено зміни до бюджету розвитку — збільшено план на 45,0 тис. грн. Проведеною перевіркою правильності створення та використання коштів бюджету розвитку районного бюджету порушень не виявлено.

У 2001 р. рішенням сесії районної ради був затверджений у бюджеті фонд непередбачених видатків (резервний фонд). За рахунок фонду непередбачених видатків направлено кошти на суму 111,2 тис. грн, у тому числі на ліквідацію наслідків: стихійного лиха Берегівській адміністрації (повинь у Закарпатській області) — 10,0 тис. грн; пожежі Григорівській медамбулаторії — 15,0 тис. грн; пожежі жителям м. Глухова — 3,0 тис. грн; аварії житлового будинку Бориспільській міській раді — 5,0 тис. грн; стихійного лиха в районі (снігопади) — 78,2 тис. грн. Кошти використовувалися згідно з розпорядженнями голови районної державної адміністрації.

На 2002—2003 рр. у районному бюджеті передбачався нерозподілений резерв (КФК 250404 КЕК 3000). Так, у 2002 р. по бюджету передбачено 300,0 тис. грн. Напрями використання нерозподіленого резерву затверджувалися рішенням сесії районної ради. Протягом 2001 р. виконувалися розпорядження голови районної державної адміністрації щодо розподілу нерозподілених видатків, фактично їх було використано на суму 299,9 тис. грн.

Основними напрямками використання коштів було: оплата ремонтних робіт, надання матеріальної допомоги ветеранам війни, матеріальне заохочення, проведення святкових заходів, придбання пально-мастильних матеріалів.

На дев'ять місяців 2003 р. по бюджету передбачено 65,0 тис. грн. нерозподіленого резерву. Напрями використання нерозподіленого резерву затверджувалися рішенням сесії районної ради. Протягом дев'яти місяців 2003 р. виконувалися розпорядження голови районної державної адміністрації щодо розподілу нерозподілених видатків, фактично використано на суму 62,0 тис. грн. Залишок нерозподіленого резерву станом на 01.10.2003 р. становив 3,00 тис. грн. Основними напрямками використання коштів було: виконання програми заходів щодо протидії злочинності на території району на 2003 р., здійснення розрахунків з банками за розрахунково-касові операції, проведення святкових заходів.

Питання для обговорення ситуації 7

---

1. Проаналізуйте виконання дохідної частини зведеного бюджету району, районного бюджету і бюджетів місцевого самоврядування та обґрунтуйте ваші рекомендації щодо її поліпшення.

2. Проаналізуйте міжбюджетні відносини і видаткову частину бюджетів та обґрунтуйте ваші рекомендації щодо її поліпшення.

3. Проаналізуйте відносини з банком за розрахунково-касове обслуговування і користування тимчасово вільними залишками коштів на рахунках районного бюджету. Як зараз складаються ці відносини з органами Державного казначейства? Обґрунтуйте ваші рекомендації.

4. Проаналізуйте надання позичок з районного бюджету та їх повернення. Якими, на вашу думку, мають бути відносини у даному напрямі з юридичними і фізичними особами? Обґрунтуйте Вашу позицію.

5. Проаналізуйте формування та використання коштів бюджету розвитку районного бюджету. Обґрунтуйте ваші рекомендації.

6. Проаналізуйте використання фонду непередбачених видатків (резервного фонду) районного бюджету.

7. Проаналізуйте використання видатків нерозподіленого резерву (КФК 250404 КЕК 3000) районного бюджету.

Ситуація 8. Контроль використання бюджетних коштів у районі

Перевірка проведення розрахунків за спожиті енергоносії, субсидії і пільги за 2001—2002 рр. та дев'ять місяців 2003 р.

Відповідно до рішення сесії районної ради від 09.02.2001 р. №143-13-XXIII «Про районний бюджет на 2001 рік» затверджено видатки на оплату енергоносіїв та комунальних послуг бюджетним установам, що фінансуються з районного бюджету на суму 7117,9 тис. грн, у тому числі за галузями: державне управління — 172,4 тис. грн; освіта — 2053,0 тис.; охорона здоров'я — 4333,7 тис.; культура — 387,7 тис.; фізична культура і спорт — 171,1 тис. грн. Фактичне споживання енергоносіїв бюджетними установами за рік склало 5035,4 тис. грн.

Відповідно до положень статей 44 та 49 Закону України «Про Державний бюджет України на 2001 рік» та постанови Кабінету Міністрів України від 24.01.2001 р. № 52 та згідно з рішенням сесії районної ради «Про районний бюджет на 2001 рік» від 09.02.2001 р. № 143-13-XXIII затверджено субвенцію з Державного бюджету України на суму 6260,6 тис. грн на фінансування пільг і субсидій населенню на оплату електроенергії, природного та скрапленого газу, твердого палива, житлово-комунальних послуг і послуг зв'язку, у тому числі: видатки на надання пільг населенню на оплату електричної енергії, природного та скрапленого газу, житлово-комунальних послуг — 1967,7 тис. грн; видатки на надання субсидій населенню на оплату електричної енергії, природного та скрапленого газу, житлово-комунальних послуг — 4292,9 тис. грн.

За 2001 р. видатки на пільги та субсидії були профінансовані на суму 6157,7 тис. грн, у тому числі на пільги — 2010,3 тис. грн; на субсидії населенню — 4147,4 тис. грн.

На виконання окремого доручення Кабінету Міністрів України від 21.11.01 р. № 16888/96 було складено акти звірок та проведено роботу щодо погашення пільг іншим категоріям населення (за профознакою) на суму 449,4 тис. грн. Ці пільги було відшкодовано з Державного бюджету України.

Відповідно до ст. 48 Закону України «Про Державний бюджет України на 2001 рік» та згідно з п. 8 рішення сесії районної ради «Про районний бюджет на 2001 рік» установлені ліміти споживання енергоносіїв у розрізі головних розпорядників коштів районного бюджету на 2001 р., у тому числі: тепlopостачання —

3572,6 тис. грн; водопостачання та водовідведення — 93,2 тис. грн; електроенергія — 145,8 тис. грн; природний газ — 32,6 тис. грн.

Відповідно до статті 34 Закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік» та рішення обласної ради від 14.01.2002 р. №314-19-XXIII «Про обласний бюджет на 2002 рік» рішенням сесії районної ради від 22.01.2002 р. № 213-18-XXIII «Про районний бюджет на 2002 рік» затверджено субвенцію, що передається з державного бюджету на суму 8732,7 тис. грн, а також суму доцяті з обласного бюджету — 600,0 тис. грн, у тому числі:

— надання пільг та субсидій населенню на оплату твердого та рідкого пічного побутового палива, скрапленого газу, квартплати, вивезення сміття та побутових відходів на суму 1313,2 тис. грн;

— надання пільг та субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло- і водопостачання та водовідведення і послуг зв'язку на суму 5774,7 тис. грн.

У 2002 р. проведені видатки на пільги і субсидії на суму 4398,1 тис. грн, у тому числі готівкою 579,3 тис. грн.

Рішенням сесії районної ради від 22.01.2002 р. № 213-18-XXIII «Про районний бюджет на 2002 рік» затверджено видатки на оплату енергоносіїв та комунальних послуг бюджетним установам, що фінансуються з районного бюджету на суму 1669,9 тис. грн, у тому числі по галузях: державне управління — 15,4 тис. грн; освіта — 996,2 тис.; охорона здоров'я — 488,4 тис.; культура і мистецтво — 121,0 тис.; фізична культура та спорт — 48,9 тис. грн.

Аналіз стану розрахунків за спожиті бюджетними установами району енергоносії в 2001—2002 рр. (табл. 6.3) показує, що фактичне споживання зазначених послуг у 2002 р. зросло проти 2001 р. У 2002 р. забезпечено фінансування видатків за спожиті енергоносії у повному обсязі.

Таблиця 6.3

АНАЛІЗ СТАНУ РОЗРАХУНКІВ БЮДЖЕТНИМИ УСТАНОВАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ ЗА СПОЖИТІ ЕНЕРГОНОСІЇ ТА КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ В 2001—2002 рр., тис. грн

Код	Спожито		Профінансовано		Заборгованість поточного року	
	2001	2002	2001	2002	2001	2002
1161	1519,0	1779,7	1517,3	1779,7	1,7	0,0
1162	157,4	218,6	157,4	218,6	0,0	0,0
1163	553,8	644,3	553,8	644,3	0,0	0,0

1164	90,6	94,1	89,8	94,1	0,8	0,0
Разом	2320,8	2736,7	2318,3	2736,7	2,5	0,0

Перевіркою встановлено, що не по всіх бюджетних установах району є лічильники обліку споживання теплової енергії та водопостачання.

Станом на 01.11.2003 р. потреба в теплолічильниках становить 12 шт. та лічильників споживання води — 3 шт. У 2001 р. встановлено 17 лічильників споживання води на суму 23,2 тис. грн. У 2002 р. встановлено три теплолічильники на суму 27,6 тис. грн. та вісім лічильників споживання води на суму 10,4 тис. грн. У 2003 р. не встановлено жодного лічильника.

Відповідно до статті 40 Закону України «Про державний бюджет України на 2003 рік» рішенням сесії районної ради від 24.01.2003 р. № 42-5-XXIV «Про районний бюджет на 2003 рік» затверджено субвенцію з державного бюджету на суму 9119,6 тис. грн, у тому числі пільги та субсидії на оплату електроенергії, природного та скрапленого газу, твердого палива, житлово-комунальних послуг і послуг зв'язку на суму 7619,4 тис. грн.

Станом на 01.10.2003 р. зазначені видатки були профінансовані на суму 3572,1 тис. грн. На фінансування пільг ветеранам війни і праці, ветеранам військової служби, ветеранам органів внутрішніх справ та субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання та водовідведення, житлово-комунальних послуг — 2779,6 тис. грн; у тому числі готівкою — 352,7 тис. грн. На фінансування оплати послуг зв'язку направлено 93,1 тис. грн, на фінансування пільг громадянам, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, — 699,4 тис. грн, у тому числі готівкою — 305,4 тис. грн.

Зазначеним вище рішенням сесії районної ради затверджено також видатки на оплату енергоносіїв та комунальних послуг бюджетним установам, що фінансуються з районного бюджету, на суму 2230,2 тис. грн, у тому числі по галузях: державне управління — 20,6 тис. грн; освіта — 1245 тис.; охорона здоров'я — 777,1 тис.; культура і мистецтво — 152,0 тис.; фізична культура і спорт — 35,5 тис. грн.

Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості бюджетних установ району

Аналіз стану заборгованості бюджетних установ показав, що заборгованість станом на 01.01.2001 р. рахувалася на суму 6371,0 тис. грн. Протягом 2001 р. кредиторська заборгованість зменшилася і дорівнювала на 01.01.2002 р. 4638,5 тис. грн.

За 2002 р. обсяг кредиторської заборгованості по бюджетних установах району було зменшено до 2961,8 тис. грн. Основною причиною зменшення кредиторської заборгованості стало виконання наказу Державного казначейства України п. 73 від 08.05.2001 р. «Про затвердження порядку списання кредиторської заборгованості бюджетних установ, термін позовної давності якої минув» та розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.10.2002 р. № 588-р «Про погашення кредиторської і дебіторської заборгованості у бюджетній сфері». У результаті вжиття заходів керівництвом району щодо списання заборгованості, було зменшено заборгованість на 2119,9 тис. грн. Крім цього, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.07.2002 р. №961 було списано заборгованість на суму 489,1 тис. грн.

За 2002 р. зменшено дебіторську заборгованість до 51,1 тис. грн (на початок 2001 р. — 61,4 тис.; на кінець 2002 р. — 51,1 тис. грн). Станом на 01.11.2003 р. кредиторська заборгованість зменшилася до 2544,0 тис. грн.

Перевірка дотримання вимог Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти»

На виконання вимог Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» від 22.02.2000 р. № 1490-111 та постанови Кабінету Міністрів України від 27.09.2000 р. № 1469 «Про організаційні заходи щодо функціонування системи державних закупівель» головою районної державної адміністрації дано розпорядження від 20.03.2001 р. за № 126 «Про створення тендерного комітету», 14.06.2001 р. за № 318 було дано розпорядження «Про затвердження Положення про районний тендерний комітет та тендерні комісії».

У 2003 р. головою райдержадміністрації було дано розпорядження від 11.02.2003 р. за № 68 «Про утворення міських тендерних комітетів для здійснення закупівель товарів, робіт і послуг у межах міських бюджетів».

У цьому самому році головою райдержадміністрації було дано розпорядження від 10.04.2003 р. за № 174 «Про Положення про районний тендерний комітет з організації за здійснення процедур закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти», яким затверджено новий склад тендерного комітету та внесено зміни до Положення відповідно до змін законодавства. Положення затверджене на сесії районної ради.

З 01.07.2003 р. відповідно до змін, внесених до законодавчих актів України, що регулюють державні закупівлі, наказами керівників за погодженням з головою районного тендерного комітету в структурних підрозділах райдержадміністрації були створені тендерні комітети.

Згідно з даними звіту за 2001 р. районним тендерним комітетом було проведено 348 торгів, з них три — відкриті, дев'ять — у одного виконавця, решта — щодо запиту цінових пропозицій. Використані для закупівлі товарів, робіт і послуг 3058,4 тис. грн при запланованих замовником для закупівлі товарів, робіт і послуг на суму 6083,8 тис. грн.

У 2002 р. було проведено 656 торгів, із них два — відкриті, 22 — в одного виконавця, решта — щодо запиту цінових пропозицій. За запланованої суми на закупівлю 5238,3 тис. грн було використано 4704,9 тис. грн.

За 2003 р. станом на 01.11.2003 р. районним тендерним комітетом та тендерними комітетами структурних підрозділів було проведено 212 торгів, із них п'ять відкриті, 13 — в одного виконавця. За запланованої замовником закупівлі товарів, робіт і послуг на суму 4888,5 тис. грн використано 6273,2 тис. грн.

Засідання районного тендерного комітету оформлялися протокольно з поданням відповідних звітів. Розглядалися різні питання закупівлі товарів, робіт і послуг: на відкритих торгах — закупівля медикаментів для центральної районної лікарні, закупівля паливно-мастильних матеріалів, організація харчування учнів шкіл району, розташованих на територіях радіоактивного забруднення, закупівля квартир для військовослужбовців. За запитом цінових пропозицій проводилася закупівля товарів, робіт і послуг, такі як виконання робіт щодо влаштування газопроводів, ремонту доріг, буріння свердловин, ремонту систем водопостачання та водовідведення, ремонту покрівель, теплових мереж. Проводилися торги-тендери на закупівлю канцелярських та господарчих товарів, пально-мастильних матеріалів, запасних частин.

За 2001 р. проведено 28 засідань районного тендерного комітету, за 2002 р. — 34; за 10 місяців 2003 р. — 20.

Результати перевірок ефективності використання бюджетних коштів в установах і організаціях району

Проведеною ревізією стану збереження й ефективного використання коштів і майна, достовірності бухгалтерського обліку та фінансової звітності *у відділі освіти районної держадміністрації* виявлено незаконні витрати бюджетних коштів, використаних з порушенням вимог чинних нормативних документів, на загальну суму 27,22 тис. грн, та інші порушення фінансової дисципліни на суму 24,28 тис. грн.

Так, виявлено незаконні видатки з оплати праці на загальну суму 14,9 тис. грн, зокрема: переплата надбавки за вислугу років становить 5,62 тис. грн; окремим педагогічним працівникам, які своєчасно не пройшли атестації, кваліфікаційна категорія не була встановлена на ступінь нижче. Як наслідок їм переплачена заробітна плата на суму 0,4 тис. грн; крім того, переплачена заробітна плата за невідпрацьований час на загальну суму 0,37 тис. грн.

Безпідставно списано бланки суворої звітності на суму 0,024 тис. грн, надмірно списано 250,0 л пального на суму 0,51 тис. грн, незаконно списано запасні частини до автомобіля на суму 0,25 тис. грн та достроково списано автомобільні шини на суму 0,63 тис. грн; не відшкодовано коштів за переговори в особистих цілях на загальну суму 0,19 тис. грн, при відшкодуванні витрат на відрядження виявлено незаконні видатки на загальну суму 0,06 тис. грн, за даними бухгалтерського обліку не відображено заборгованість орендарів за надані приміщення в оренду на суму 4,61 тис. грн. Унаслідок безпідставного завищення норм витрат води на одного учня та одного викладача за добу, а також у результаті перерахунку фактичного споживання води відділом освіти надмірно сплачено за 1295,4 куб. м невикористаної води та стоків на загальну суму 1,69 тис. грн.

Унаслідок неврахування кількості днів хвороби учнів та вчителів у розрахунок оплати при підвезенні їх до навчального закладу безпідставно проведена оплата на суму 1,21 тис. грн.

Серед інших фінансових порушень не оприбутковано товарно-матеріальні цінності за даними бухгалтерського обліку на загальну суму 9,8 тис. грн; вибірковою інвентаризацією основних засобів та інших необоротних активів встановлено лишки на суму 2,48 тис. грн; за даними бухгалтерського обліку не рахувалася кредиторська заборгованість на суму 5,7 тис. грн.

Ревізією фінансово-господарської діяльності, стану збереження та використання грошових коштів та товарно-матеріальних цінностей, проведеною в *Управлінні державної ветеринарної медицини* району, при аналізі виконання кошторису доходів і видатків по загальному фонду виявлено перевищення касових видатків над фактичними на суму 18,4 тис. грн, що свідчить про утворення дебіторської заборгованості, яка виникла у зв'язку з проведенням попередньої оплати прибуткового податку на суму 9,4 тис. грн та перерахування до Пенсійного фонду 6,7 тис. грн та фондів соціального страхування 3,6 тис. грн. Крім того, виявлено нестачу готівки в касі на суму 0,021 тис. грн.

Ревізією стану збереження й ефективного використання бюджетних коштів та майна, достовірності бухгалтерського обліку та фінансової звітності в *Центральній районній лікарні* виявлено незаконні видатки з оплати праці на суму 1,6 тис. грн та відповідно нарахувань на заробітну плату на суму 0,6 тис. грн; списання пально-мастильних матеріалів понад установлені норми на суму 0,03 тис. грн; не відшкодовано коштів за міжміські приватні телефонні переговори на суму 0,27 тис. грн; незаконні витрати на комунальні послуги, сплачені лікарнею за медичне училище, на суму 6,1 тис. грн.

Сума недоотриманої орендної плати внаслідок заниження орендованих площ дорівнює 4,7 тис. грн. Інвентаризацією товарно-матеріальних цінностей виявлено нестачу на суму 0,22 тис. грн та надлишки на суму 3,6 тис. грн. Крім того, виявлено завищену дебіторську заборгованість у зв'язку з надмірним перерахуванням підприємствам та організаціям за недоотримані товарно-матеріальні цінності та послуги на суму 1,0 тис. грн.

Проведеною ревізією виконання бюджету та ефективного використання бюджетних коштів і матеріальних цінностей, стану та достовірності бухгалтерського обліку і звітності в *Мозинській селищній раді* виявлено незаконні видатки з оплати праці на суму 3,72 тис. грн та відповідно нарахування на заробітну плату на суму 1,24 тис. грн; безпідставно списані матеріальні цінності на суму 0,93 тис. грн; надмірно списано 520 л пального на суму 0,83 тис. грн; за рахунок бюджетних коштів здійснено оплату комунальних послуг орендарів на суму 2,72 тис. грн.

Недоотримано фінансових ресурсів на загальну суму 18,73 тис. грн через несвоєчасне виконання договірних зобов'язань щодо будівництва дитячого садка, внаслідок чого нарахована пеня, чим порушено п. 1 наказу Міністерства фінансів України від 06.04.1998 р. № 83 «Про порядок укладання угод щодо надання

послуг (виконання робіт) та придбання матеріальних цінностей у суб'єктів господарювання, оплата яких проводиться за рахунок бюджетних коштів»; крім цього, донарахована орендна плата на суму 0,85 тис. грн.

З інших порушень фінансової дисципліни встановлено неоприбуткування товарно-матеріальних цінностей на суму 100,46 тис. грн.

Ревізією формування та виконання бюджету, ефективного використання бюджетних коштів і матеріальних цінностей, стану та достовірності бухгалтерського обліку і звітності, проведеною в **Оранській міській раді**, виявлено незаконні витрати бюджетних коштів, використаних з порушеннями вимог чинних нормативних документів на суму 3,86 тис. грн; недоотримано фінансових ресурсів від орендної плати на суму 4,02 тис. грн та інші порушення фінансової дисципліни на суму 956,6 тис. грн (лишки товарно-матеріальних цінностей — 20,36 тис. грн; неоприбуткування об'єктів благоустрою на суму 930,03 тис. грн; видача коштів під звіт особам, які не входять у штат працівників міської ради, на суму 6,3 тис. грн). За результатами ревізії на п'ять посадових осіб складено протоколи про адміністративне правопорушення.

Проведеною ревізією цільового та ефективного використання державного майна, достовірності бухгалтерського обліку та фінансової звітності у ПТУ № 2, яке фінансується з Державного бюджету, виявлено витрати бюджетних коштів, використаних з порушенням вимог чинних нормативних документів, на загальну суму 4,79 тис. грн, інші порушення фінансової дисципліни на суму 105,42 тис. грн та донараховано орендної плати — 1,59 тис. грн.

Унаслідок оплати праці за невідпрацьовані дні; неправильне визначення середньомісячної заробітної плати при оплаті щорічної основної відпустки; порушення вимог Закону України «Про відпустки» в частині тривалості оплачуваних відпусток у зв'язку з навчанням у вузі переплата заробітної плати склала 1,00 тис. грн.

Через недотримання вимог Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 02.03.2000 р. № 1533-III надмірно перераховано до Фонду загальнообов'язкового соціального страхування на випадок безробіття 0,32 тис. грн.

Без наявності транспортних квитків в оригіналі відшкодована їх вартість на суму 0,02 тис. грн; з вини фахівця бухгалтерії ПТУ зіпсований один бланк довіреності, збиток від чого становить 0,01 тис. грн; не відшкодовані кошти за міжміські телефонні переговори в особистих цілях на суму 0,28 тис. грн; у зв'язку з неправильним визначенням періодів виплати стипендії її переплата

склала 0,81 тис. грн; училищем сплачені комунальні послуги, фактично надані та спожиті орендарями ПТУ та мешканцями гуртожитку, на суму 2,35 тис. грн.

Проведеною вибірковою інвентаризацією основних засобів та інших необоротних активів виявлені їх надлишки на загальну суму 0,25 тис. грн.

Серед інших порушень фінансової дисципліни слід відмітити непроведення індексації балансової вартості житлового фонду на суму 105,17 тис. грн. Через непомісячне, а поквартальне нарахування орендної плати не відображено за даними бухгалтерського обліку плату за оренду приміщень на суму 1,59 тис. грн.

Питання для обговорення ситуації 8

---

1. Проаналізуйте видатки на оплату енергоносіїв та комунальних послуг бюджетним установам, що фінансуються з районного бюджету. Обґрунтуйте ваші рекомендації щодо його поліпшення.

2. Проаналізуйте фінансування пільг ветеранам війни і праці, ветеранам військової служби, ветеранам органів внутрішніх справ та субсидій населенню. Обґрунтуйте ваші рекомендації.

3. Проаналізуйте стан заборгованості бюджетних установ району та обґрунтуйте ваші рекомендації.

4. Проаналізуйте організацію та стан закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти. Яких, на вашу думку, потрібно вжити заходів для забезпечення прозорості процедури закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти?

5. Проаналізуйте ревізію використання коштів та майна у відділі освіти районної державної адміністрації. Обґрунтуйте ваші рекомендації.

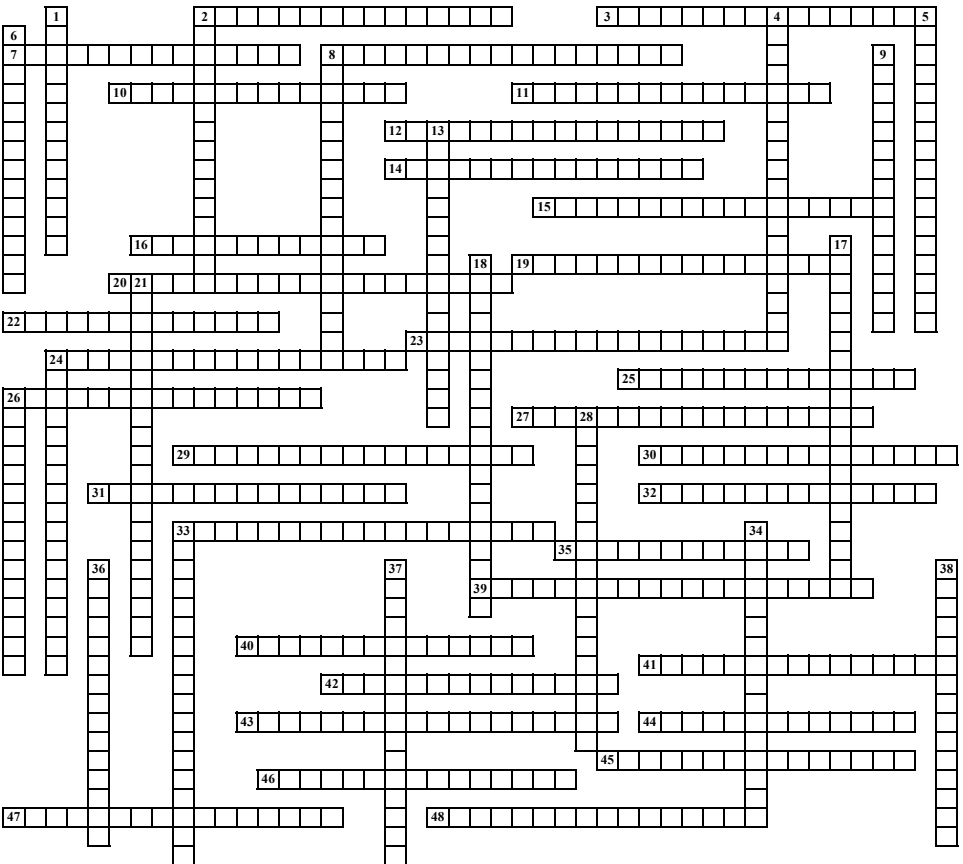
6. Проаналізуйте ревізію фінансово-господарської діяльності в Управлінні державної ветеринарної медицини району і Центральній районній лікарні. Обґрунтуйте ваші рекомендації.

7. Проаналізуйте ревізію виконання бюджету, використання бюджетних коштів та матеріальних цінностей у Мозинській селищній раді та Оранській міській раді. Обґрунтуйте ваші рекомендації.

8. Проаналізуйте ревізію цільового та ефективного використання державного майна, достовірності бухгалтерського обліку та фінансової звітності у ПТУ № 2. Обґрунтуйте ваші рекомендації.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ ЗАСВОЄННЯ
МАТЕРІАЛУ¹

Кросворд 1

¹ Вказівка до розв'язання. Відповіді на запитання можуть складатися з кількох слів і мають заноситися до сітки кросворду без пробілів, тире та апострофів.

По горизонталі:

2. Бюджетні кошти, які передаються з бюджету вищого рівня до бюджетів нижчого рівня на безоплатній і безповоротній основі для покриття їх дефіциту в частині поточних видатків

3. Діяльність держави в галузі формування і використання бюджетних коштів, спрямована на підтримання високого рівня зайнятості, стабільної економіки, зростання валового внутрішнього продукту

7. Обов'язкові платежі юридичних та фізичних осіб до місцевих бюджетів, встановлення і справляння яких регулюється місцевими органами влади.

8. Фінансові обмеження на витрачання грошових коштів з бюджету, які виражаються у формі гранично допустимих видатків.

10. Порядок і методологія формування і використання бюджету, які відображаються: в рівні бюджетної централізації валового внутрішнього продукту; принципах, методах, формах і джерелах мобілізації його доходів; принципах, напрямках і формах бюджетного фінансування.

11. Метод формування доходів бюджету, який має такі характерні риси, як примусовість, безеквівалентність, законодавчо регламентований порядок стягнення податків, однаковий підхід до всіх платників

12. Систематизований перелік заходів, спрямованих на досягнення загальної мети та завдань, виконання яких пропонує та здійснює розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій.

14. Сукупність відносин між державою в особі її органів влади й управління, з одного боку, та юридичними або фізичними особами, з іншого боку, за яких держава виступає в ролі позичальника коштів або гаранта чи в ролі позикодавця урядам інших країн.

15. Цільова субсидія з бюджету вищого рівня до бюджету нижчого рівня на умовах пайової участі даних бюджетів у фінансуванні певних цільових видатків, об'єктів, програм, проектів та заходів, яка обумовлена вкладанням коштів з боку отримувача.

16. Ціна продажу товарів (робіт, послуг) особам, не пов'язаним із продавцем, яка склалася за звичайних умов ведення господарської діяльності.

19. Неприбутковий орган, установа чи організація, визначена або створена згідно з Конституцією України, а також установа чи

організація, що створена в установленому порядку органами державної влади.

20. Бюджет, у якому загальна сума доходів дорівнює загальній сумі видатків.

22. Сукупність відносин, що відбивається у затверджених планах формування і використання централізованих фондів коштів, необхідних для здійснення завдань і функцій держави в цілому.

23. Діяльність, спрямована на встановлення кола платників податків, правильності нарахування та своєчасності сплати в бюджет та цільові державні фонди податків і обов'язкових платежів.

24. Основний фонд централізованих грошових коштів держави в цілому та федеративних утворень, призначений для реалізації функцій, покладених на загальнодержавні та федеральні органи влади й управління.

25. Документ, підготовлений розпорядником бюджетних коштів, що містить пропозиції з відповідними обґрунтуваннями щодо обсягу бюджетних коштів, необхідних для його діяльності на наступний бюджетний період.

26. Регламентована нормами права діяльність, пов'язана зі складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, їх виконанням і контролем за їх виконанням, розглядом звітів про виконання бюджетів, що входять до складу бюджету держави.

27. Одна з частин складання бюджету, що полягає в визначенні основних напрямів планової роботи, шляхів та способів реалізації фінансових активів, забезпечує балансування бюджету держави в розрізі запланованих податкових та неподаткових доходів і видатків держави на запланований період.

29. Передання коштів з одного бюджету до іншого для відновлення збалансування цих бюджетів у зв'язку з перерозподілом між ними доходів або видатків після затвердження бюджету.

30. Метод остаточного узгодження дохідної та видаткової частин бюджету (їх збалансування), який лежить в основі бюджетного планування.

31. Доходи бюджетних установ і організацій, які вони отримують від надання платних послуг, виконання робіт, реалізації продукції чи іншої діяльності, що здійснюється на підставі відповідних нормативно-правових актів і які використовуються за цільовим призначенням згідно зі спеціальним фондом кошторису доходів і видатків.

32.Отримання державою коштів у формі запозичень від юридичних і фізичних осіб, урядів інших країн, міжнародних фінансових організацій на умовах поворотності, терміновості і платності.

33.Комплекс організаційно-технічних, методичних і методологічних заходів із визначення доходів і видатків бюджетів у процесі їх складання, розгляду і затвердження.

35.Зобов'язання, що виникають із місцевих позик (запозичень), взятих на себе гарантій (поручительств) за зобов'язаннями третіх осіб, інші зобов'язання.

39.Рахунки, які відкриваються в органах державного казначейства розпорядникам бюджетних коштів для обліку доходів і видатків по загальному фонду державного бюджету.

40.Ревізія, яка проводиться відповідно до плану контрольно-ревізійної роботи контролюючих органів.

41.Центральний бюджет країни, призначений для фінансового забезпечення функцій і повноважень вищих органів державної влади й управління.

42.Установлений нормами план формування і використання загальнорайонного фонду коштів для забезпечення функцій і завдань, які здійснюються органами державної влади й управління району.

43.Установлений нормами, затвердженими рішенням районної ради в місті, план формування і використання районного фонду коштів для забезпечення функцій, які здійснюються органами влади і самоврядування району в місті.

44.Сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, пов'язаних з веденням основної діяльності.

45.Заздалегідь відокремлена частина бюджетних коштів, призначена для фінансування невідкладних витрат, що не могли бути передбачені під час затвердження бюджету.

46.Ревізія, під час якої перевіряють окремі види господарських операцій або окремі напрями діяльності підприємства, організації, установи.

47.Доходи, які повністю або частково (відповідно до заздалегідь установлених, незмінних і єдиних нормативів) надходять до відповідних бюджетів.

48.Ревізія, яка проводиться в тому разі, якщо попередня ревізія не остаточно встановила факти порушення фінансово-господарської діяльності підприємства, організації, установи.

По вертикалі:

1. Установлений нормами план формування і використання загальноміського фонду коштів для забезпечення функцій, які здійснюються органами державної влади і місцевого самоврядування міста.

2. Надання коштів з бюджету вищого рівня бюджету нижчого рівня на покриття тимчасових касових розривів на умовах строкості і поворотності до кінця бюджетного року.

4. Сукупність документів зі звітними даними про нарахування та сплату в бюджет податків і податкових платежів.

5. Метод, який передбачає обчислення планових показників на основі встановлення впливу на них різноманітних факторів, засновується на моделюванні бюджетних показників.

6. Сума перевищення доходів, отриманих державою від емісійних операцій, над витратами для забезпечення цих операцій.

8. Звітність головних розпорядників коштів, розпорядників коштів другого і третього ступенів і відповідних фінансових органів за одержані та використані бюджетні кошти, а також кошти, які надійшли до бюджету.

9. Податкові, митні та інші державні органи, яким відповідно до закону надано право стягнення до бюджету податків, зборів (обов'язкових платежів) та інших надходжень.

13. Грошова допомога, що виплачується фізичним особам за рахунок коштів бюджету або державних цільових фондів.

17. Податок на фізичних та юридичних осіб, що вводиться державою у надзвичайних ситуаціях.

18. Боргові зобов'язання, емітовані державою.

21. Сукупність заходів і грошових коштів та створення умов, що сприяють нормальному перебігу бюджетного процесу, реалізації намічених планів, програм, проектів, підтриманню стабільного функціонування бюджетної системи та її бюджетів, попередженню порушень законів і нормативних актів.

24. Сукупність заходів, які проводять державні органи і які пов'язані з перевіркою законності, доцільності та ефективності утворення, розподілу і використання грошових фондів держави і місцевих органів самоврядування.

26. Визначений законодавством період часу, протягом якого функціонує бюджет.

28. Невідплатні і безповоротні платежі з бюджету юридичним і фізичним особам, які не являють собою придбання товарів чи послуг, надання кредиту або виплати непогашеного боргу.

33. Автоматичне перенесення бюджету минулого року на новий бюджетний рік у разі несвоєчасного прийняття нового бюджету.

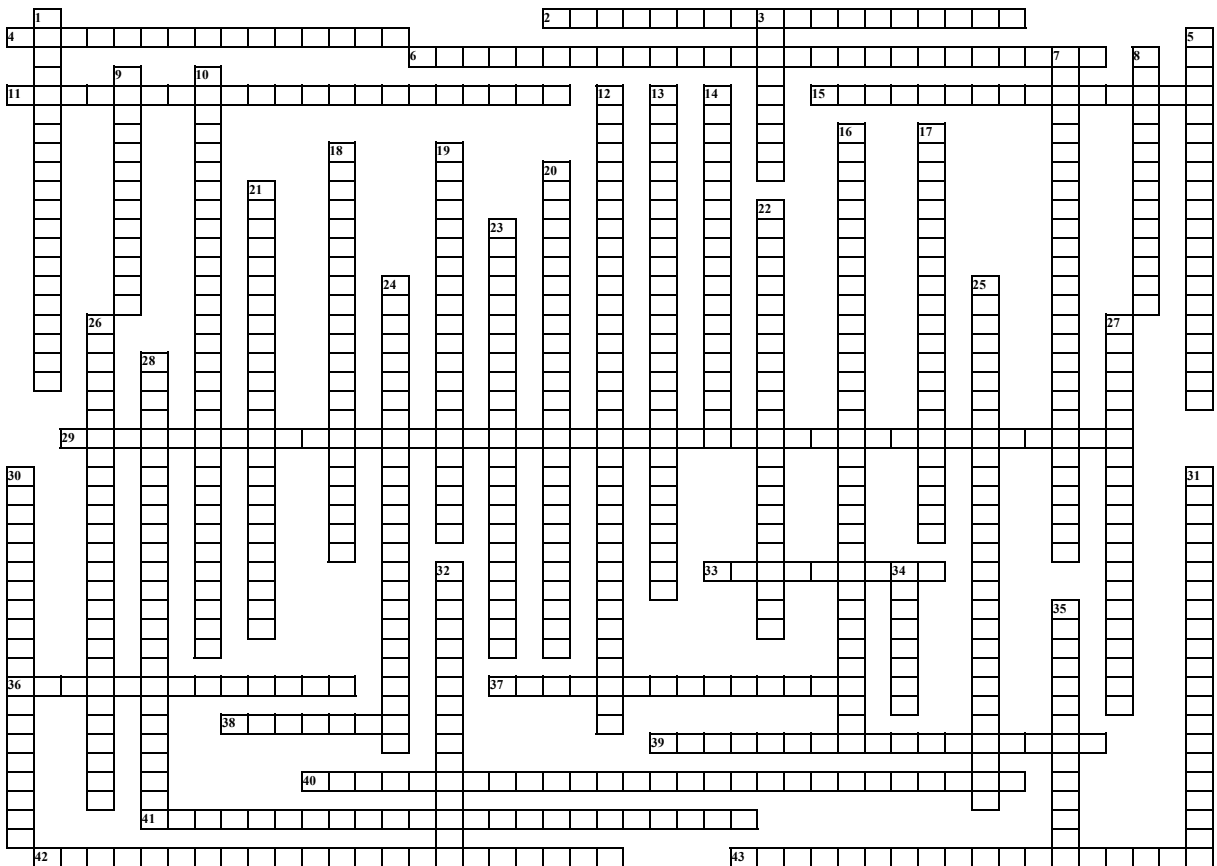
34. Це спеціальні підрозділи боротьби з податковими правопорушеннями, що діють у складі відповідних органів державної податкової служби і здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства.

36. Ревізія фактичної наявності грошових коштів і матеріальних цінностей, фактичного стану об'єкта, який перевіряється, за їх наявністю в натурі, їх відповідність даним бухгалтерського обліку.

37. Перевірка деяких документів або всіх документів за незначний проміжок часу.

38. Організація і принципи побудови бюджетної системи, встановлення її складу і структури та взаємозв'язку між окремими ланками бюджетної системи.

Кросворд 2

По горизонталі:

2. Випуск в обіг казначейських білетів, зобов'язань і державних цінних паперів Державним казначейством чи іншими державними фінансовими органами.

4. Ревізія, яка проводиться після планової, і її завданням є перевірка усунення недоліків на підприємстві (в організації, установі), зазначених в акті ревізії.

6. Спеціалізований фонд грошових ресурсів держави, утворений поза Державним бюджетом і Республіканським бюджетом Автономної Республіки Крим.

11. Асигнування загального фонду, які фактично надійшли на рахунок установи і використання яких здійснюється згідно з кошторисом доходів і видатків установи.

15. Фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності, зокрема фінансування капітальних вкладень виробничого і невиробничого призначення; фінансування структурної перебудови національної економіки; субсидії, субвенції та інші видатки, пов'язані з розширеним відтворенням виробництва і соціальної сфери.

29. Контроль, що здійснюється фінансовими службами підприємств, організацій і установ, який полягає в перевірці розрахунків з бюджетом по податках і платежах та використання виділених бюджетних коштів.

33. Документ, що офіційно підтверджує наявність заборгованості перед бюджетом (недоїмки по податках, зборах та платежах).

36. Усі надходження відповідного бюджету на безповоротній основі у вигляді податкових і неподаткових платежів, доходів від операцій із капіталом, офіційних трансфертів і доходів державних цільових фондів.

37. Кошти, що спрямовуються на здійснення програм і заходів, передбачених відповідним бюджетом, за винятком коштів, спрямованих на погашення основної суми боргу та повернення надміру сплачених до бюджету сум.

38. Документальні перевірки, які проводяться згідно з графіками перевірок не рідше одного разу на два роки і не частіше одного разу на рік.

39. Цільове виділення коштів з бюджету суб'єктам підприємницької діяльності на фінансування певних програм і проектів на умовах пайової участі бюджету та отримувача коштів.

40. Звітність, що подається розпорядниками коштів за певні проміжки часу (місяць, квартал) у законодавчо встановлені терміни.

41. Заборгованість держави юридичним і фізичним особам, яка утворилась у зв'язку із залученням їхніх коштів на внутрішньому фінансовому ринку для фінансування видатків бюджету та виконання державних програм і замовлень.

42. Сукупність Державного бюджету України, Республіканського бюджету Автономної Республіки Крим, місцевих бюджетів і бюджетів державних позабюджетних фондів.

43. Частина валового внутрішнього продукту, що витрачається на утримання державного апарату, здійснення державних функцій.

По вертикалі:

1. Система фінансових відносин щодо формування і використання страхових фондів, призначених для відшкодування втрат, пов'язаних із постійною чи тимчасовою непрацездатністю та втратою місця роботи.

3. Кошти, виділені з бюджетів інших рівнів органам державної влади, які утримуються за рахунок Державного бюджету, для виконання делегованих законами України повноважень органів місцевого самоврядування або інших, визначених законодавством функцій.

5. Державна допомога населенню, що надається у вигляді товарів, продуктів і послуг.

7. Контроль, що здійснюють спеціалізовані аудиторські фірми і служби, який полягає у перевірці бюджетної звітності.

8. Операції, пов'язані зі здійсненням митного контролю за переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон України, митного оформлення цих товарів і транспортних засобів, а також зі справлянням передбачених законом податків і зборів.

9. Останній за часом випуск в обіг державних цінних паперів.

10. Державні цінні папери на пред'явника, які розміщуються на певний строк і надають право на одержання фіксованого доходу протягом періоду володіння цими паперами.

12. Бюджетна установа в особі її керівника, якому надане головне право розпоряджатися виділеними бюджетними асигнуваннями, а також направляти їх для використання за бюджетним призначенням.

13. Контроль, який здійснюється під час складання, розгляду і затвердження бюджетів різних рівнів, кошторисів доходів і видатків бюджетних установ, розрахунків для одержання бюджетних трансфертів, розроблення і прийняття бюджетного та податкового законодавства.

14. Місце, визначене митними органами в пунктах пропуску через митний кордон України або в інших місцях митної території України, в межах якого митні органи здійснюють митні процедури.

16. Орган державної виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів та коштів державних цільових фондів міністерствами, іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, а також підприємствами, установами й організаціями незалежно від форми власності, відомчої належності та підпорядкованості.

17. Документ, який визначає засади бюджетної системи України, її структуру, принципи, правові норми функціонування, основи бюджетного процесу і міжбюджетних відносин та відповідальність за порушення бюджетного законодавства.

18. Зведення показників планів асигнувань розпорядників коштів бюджету нижчого рівня, що складаються головним розпорядником для подання Мінфіну, тощо.

19. Установлений при затвердженні бюджету ліміт залишку коштів на його рахунку для фінансування видатків у разі виникнення тимчасового касового розриву.

20. Система бюджетних рахунків органів Державного казначейства, відкритих в установах банків за відповідним балансовим рахунком, на які зараховуються податки, збори, інші обов'язкові платежі Державного бюджету та надходження з інших джерел, установлених законодавством України.

21. Заява особи митному органу за встановленою формою відомостей щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи стосовно яких змінюється митний режим.

22. Бюджетні потоки, пов'язані з рухом регулюючих податків, дотацій, субсидій, субвенцій, бюджетних позичок, коштів за вза-

емними розрахунками, вилученням коштів на користь вищестоящого бюджету, всередині бюджетної системи.

23. Установа, що відповідно до законодавства України організовує та здійснює функції зі складання, виконання місцевих бюджетів, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів.

24. Установлені законами мінімальні розміри оплати праці, доходів громадян, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги, розміри інших видів соціальних виплат, установлені законами та іншими нормативно-правовими актами, які забезпечують рівень життя, не нижчий за прожитковий мінімум.

25. Безповоротні і невідплатні односторонні платежі органів державного управління, які не ведуть до виникнення або погашення фінансових вимог.

26. Контроль, який здійснюють органи державної влади і який передбачає перевірку повноти і своєчасності розрахунків платників із бюджетом та цільове використання бюджетних асигнувань.

27. Фінансове утримання за рахунок бюджету громадян, які через об'єктивні причини не можуть мати самостійне джерело доходів або перебувати на утриманні інших громадян.

28. Поступове віднесення витрат на придбання, виготовлення або поліпшення основних фондів на зменшення оподаткованого прибутку платника в межах норм амортизаційних відрахувань.

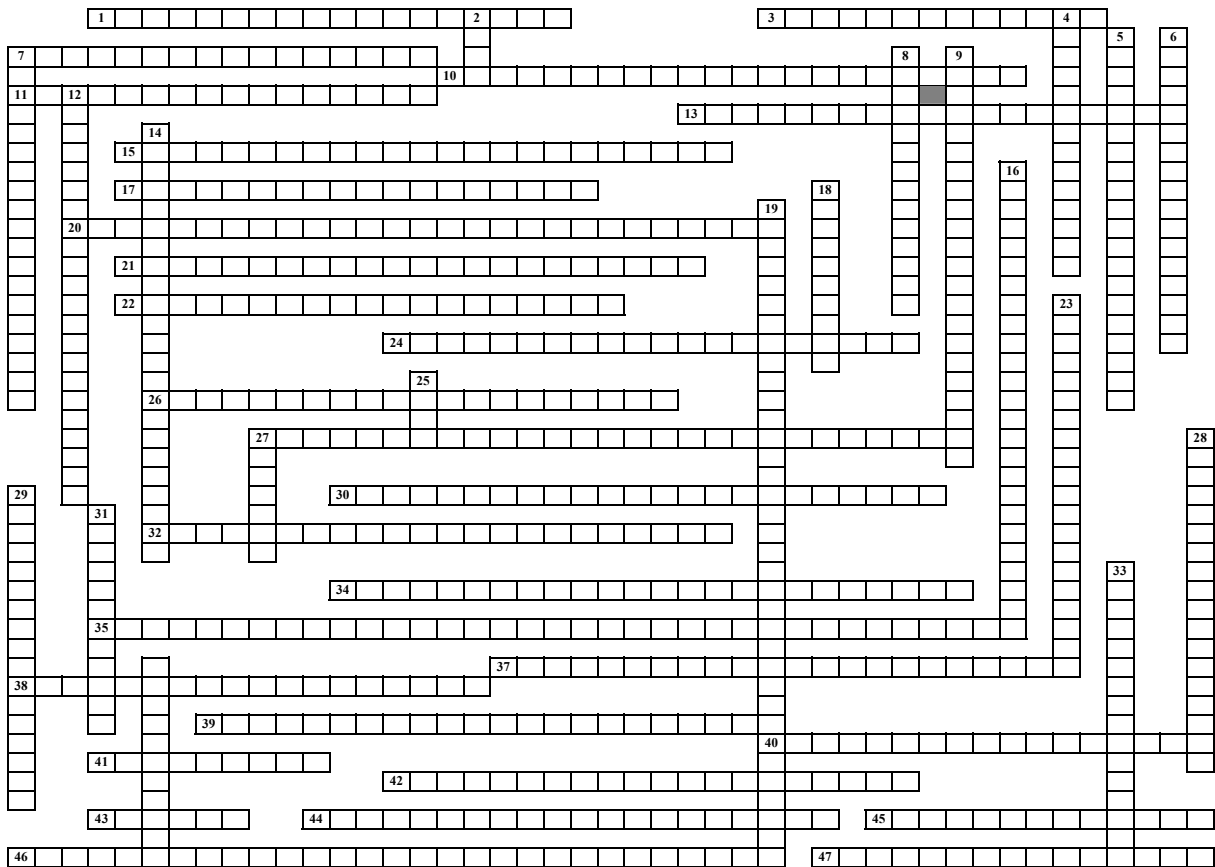
30. Доходи бюджету у вигляді податків на власність, доходи, прибуток, на збільшення ринкової вартості, на міжнародну торгівлю та зовнішні операції; внутрішніх податків на товари і послуги; місцевих податків і зборів; державного мита та інших податків.

31. Забезпечення видатків бюджету за рахунок державних позик та емісії грошей в умовах дефіциту бюджету.

32. Забезпечення повного і своєчасного надходження всіх передбачених у затвердженому бюджеті доходів і спрямування цих коштів на фінансування видатків, включених до бюджету.

34. Фінансовий документ, у якому в плановому порядку визначаються обсяги коштів на фінансування певних об'єктів, програм і заходів з визначенням їх цільового призначення і розподілом за окремими періодами фінансування.

35. Рух грошових коштів до бюджету і з нього, а також між окремими бюджетами, який здійснюється через рахунки бюджету, що відкриваються в установах банківської системи.

По горизонталі:

1. Документ, в якому визначені порядок і терміни складання, розгляду і затвердження бюджетів, а також організація їх виконання.

3. Кошти, що не належать бюджетній установі, надходять у тимчасове її розпорядження і з настанням відповідних умов перераховуються за призначенням.

7. Бюджетні кошти, надані бюджету іншого рівня бюджетної системи на умовах часткового фінансування цільових видатків, але без необхідності вкладання коштів з боку отримувача.

10. Грошові потоки (до бюджету та з нього) у вигляді податкових і неподаткових доходів бюджету та фінансування із бюджету підприємств, організацій, установ, громадян, заходів.

11. Зв'язаний, спеціальний, умовний трансферт, що не вимагає участі у фінансуванні з боку отримувача.

13. Виділення коштів на фінансування конкретних об'єктів і суб'єктів, витрат, програм і проектів.

15. Документ, який подається митним органам при перетинанні товарами митного кордону і містить дані, на підставі яких стягується мито.

17. Окремий, додатковий до звичайного бюджет, який утворюється у надзвичайних політичних й економічних ситуаціях та призначений для вирішення відповідних проблем.

20. Кошти, що утворилися на початок поточного бюджетного року; доходи бюджету, додатково одержані у процесі виконання бюджету; суми перевищення доходів над видатками, які утворилися в результаті збільшення надходжень до бюджету чи економії у видатках поточного року.

21. Сукупна заборгованість держави іноземним державам, банкам, нерезидентам та міжнародним фінансовим організаціям.

22. Повна або часткова відмова держави від платежів за зовнішніми та внутрішніми боргами.

24. Ревізія всіх господарських операцій на підставі документів, які в бухгалтерському обліку є основою для бухгалтерських записів.

26. Видатки з резервних фондів Кабінету Міністрів України та фондів непередбачених видатків Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних та місцевих державних адміністрацій, виконкомів місцевих рад.

27. Бюджетні установи в особі їх керівників, уповноважені на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов'язань та здійснення видатків з бюджету.

30. Рахунки з обліку доходів та видатків бюджету, що відкриваються в органах Державного казначейства за відповідними балансовими рахунками, на які зараховуються податки, збори, платежі та надходження з інших джерел і з яких здійснюється перерахування коштів на видатки, затверджені у бюджеті.

32. Коефіцієнт, що застосовується при розрахунку обсягу дотації вирівнювання та коштів, що передаються до Державного бюджету України з місцевих бюджетів, з метою зміцнення дохідної бази бюджетів місцевого самоврядування.

34. Нормативно-правовий акт Верховної Ради Автономної Республіки Крим чи місцевої ради, виданий в установленому законодавством України порядку, що містить затверджені повноваження відповідно Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевій державній адміністрації або виконавчому органу місцевої ради здійснювати виконання місцевого бюджету протягом бюджетного періоду.

35. Річний розпис фінансування загального і спеціального фондів державного бюджету та помісячний розпис фінансування загального фонду державного бюджету.

37. Недотримання учасником бюджетного процесу встановленого законодавчими і нормативними актами порядку складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджету або звіту про виконання бюджету.

38. Ситуація, коли доходи від залучення додаткових позикових коштів перевищують витрати за цією операцією.

39. Доходи бюджету у вигляді доходів від власності та підприємницької діяльності, адміністративних зборів і платежів, некомерційного та побічного продажу, надходжень від штрафів та фінансових санкцій, інших неподаткових надходжень.

40. Перевищення доходів бюджету над його нормованими видатками.

41. Перевірка правильності розрахунків платників із бюджетом, що проводяться як тільки виникає необхідність на тих підприємствах, діяльність яких пов'язана з діяльністю платника, в якого проводиться планова документальна перевірка.

42. Один із напрямів бюджетного менеджменту, що являє собою управління у сфері податків, як сукупність прийомів та методів організації податкових відносин з метою забезпечення форму-

вання дохідної частини бюджету та впливу податків на розвиток виробництва і соціальної сфери.

43. Погашення зобов'язання, що виникло в поточному або попередніх бюджетних періодах.

44. Частина доходів бюджету, яка складається із поточних доходів і доходів від операцій з капіталом.

45. Система принципів та напрямів діяльності держави у сфері забезпечення своїх економічних інтересів та безпеки за допомогою митно-тарифних та нетарифних заходів регулювання зовнішньої торгівлі.

46. Погашення попередньої заборгованості за допомогою випуску нових позик або шляхом заміни короткострокових зобов'язань на середньо- чи довгострокові.

47. Частина бюджету держави, яка витрачається на національну оборону.

По вертикалі:

2. Непрямий податок, який стягується при переміщенні товарів через митний кордон держави.

4. Бюджети адміністративно-територіальних одиниць, призначені для фінансового забезпечення закріплених і делегованих відповідним місцевим органам державної влади і самоврядування функцій.

5. Реальний грошовий потік платежів до бюджету, який складається із доходів та надходжень.

6. Платежі податкового і неподаткового характеру до бюджету і державних фондів цільового призначення, внесення яких передбачено відповідними законодавчими актами.

7. Діяльність органів законодавчої і виконавчої влади вищого рівня щодо розподілу і перерозподілу доходів та нормування видатків, яка здійснюється з метою збалансування бюджетів нижчого рівня.

8. Показники необхідного споживання продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг та забезпечення освітніми, медичними, житлово-комунальними, соціально-культурними послугами.

9. Сукупність нормативно-правових документів, які встановлюють і регулюють порядок нарахування та сплати в бюджет податків і обов'язкових платежів.

12. Постійно діючий орган контролю, який утворюється Верховною Радою України, підпорядкований і підзвітний їй.

14. Податки, встановлені вищим органом законодавчої влади і обов'язкові для справляння на всій території держави.

16. Документи, які слугують для обліку інформації про склад та рух коштів, їхні джерела та господарські процеси в узагальненому вигляді та в єдиному грошовому вимірі (виразі).

18. Документ, в якому платник відображає відомості про обсяги об'єкта оподаткування та інші дані, необхідні для визначення суми податку.

19. Забезпечувальна система, на якій засновується бюджетний процес, а саме повне, своєчасне і достовірне відображення процесу виконання державного і місцевих бюджетів.

23. Фінансування інвестиційних проектів на підставі затвердженої проектно-кошторисної документації за рахунок власних коштів, банківських кредитів чи бюджетних асигнувань.

25. Фінансова санкція, яка стягується з платників за порушення встановлених строків сплати податків та обов'язкових платежів.

27. Система контрольних дій, які направлені на всебічну перевірку фінансово-господарської діяльності підприємств, установ і організацій, а також роботи фінансових органів щодо складання і виконання бюджету.

28. Перевірка правильності розрахунків платників з бюджетом з метою виявлення арифметичних та методологічних помилок у податковій звітності; проводиться в податковому органі на підставі поданих декларацій, розрахунків, звітів.

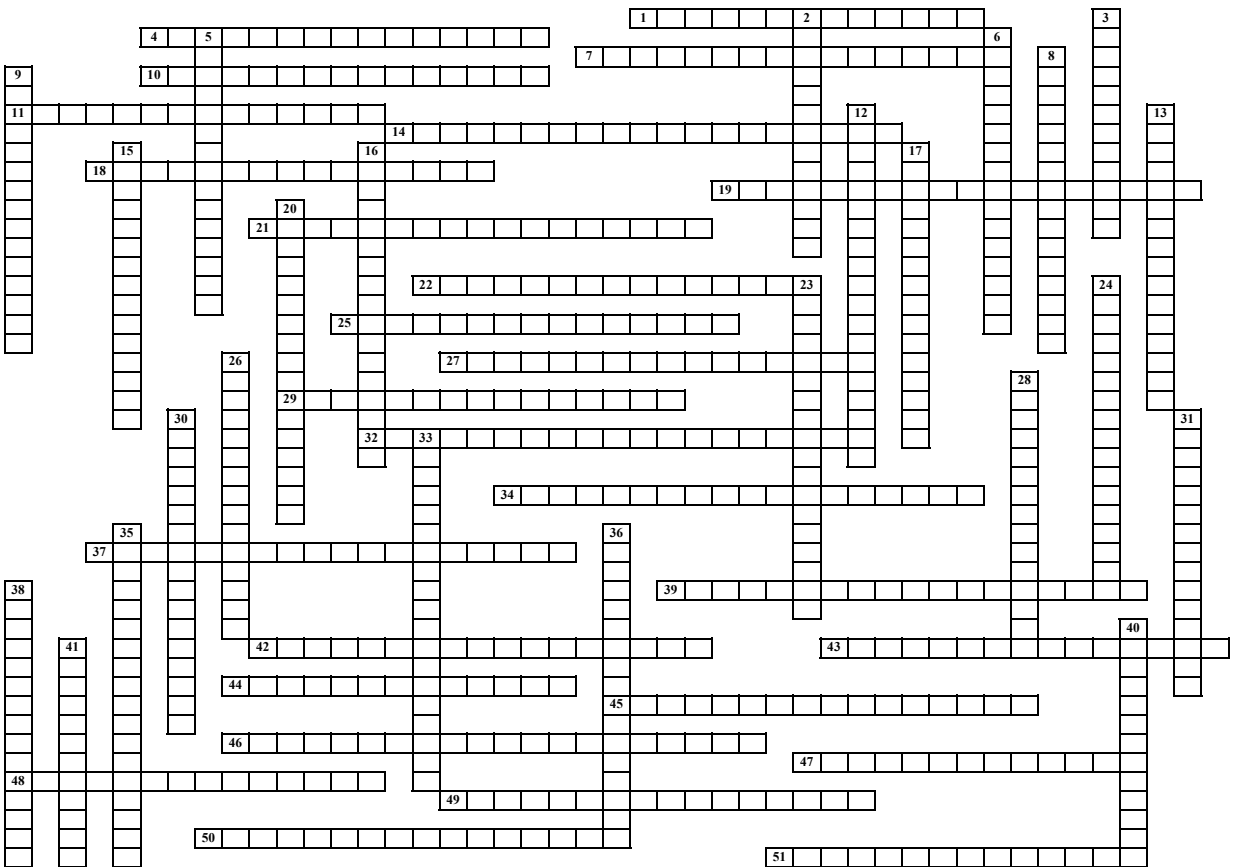
29. Одноразові номерні запірно-пломбувальні пристрої, печатки, штампи, голографічні мітки та інші засоби ідентифікації, що використовуються митними органами для відображення та закріплення результатів митного контролю та митного оформлення.

31. Установлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України.

33. Метод бюджетного планування, заснований на використанні норм і нормативів, установлених як щодо детальних, так і щодо узагальнених показників.

36. Порядок переміщення через митний кордон України товарів і транспортних засобів, митне регулювання, пов'язане з установленням та справлянням податків і зборів, процедури митного контролю та оформлення, боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил, спрямовані на реалізацію митної політики України.

Кроссворд 4

По горизонталі:

1.Оформлений у встановленому порядку документ, що подається Кабінетом Міністрів України, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями та виконавчими органами місцевого самоврядування відповідно до Верховної Ради України, Верховної ради Автономної Республіки Крим, а також відповідних місцевих рад, в якому містяться обґрунтування щодо бюджетних призначень та інших положень, запропонованих у проекті Закону про Державний бюджет України або в проекті рішення відповідної ради про місцевий бюджет.

4.Організація і принципи побудови бюджетної системи, встановлення її складу і структури та взаємозв'язку між окремими ланками бюджетної системи.

7.Грошова допомога, що виплачується фізичним особам за рахунок коштів бюджету або державних цільових фондів.

10.Центральний бюджет країни, призначений для фінансового забезпечення функцій і повноважень вищих органів державної влади й управління.

11.Отримання державою коштів у формі запозичень від юридичних і фізичних осіб, урядів інших країн, міжнародних фінансових організацій на умовах поворотності, терміновості і платності.

14.Бюджет, у якому загальна сума доходів дорівнює загальній сумі видатків.

18.Ревізія фактичної наявності грошових коштів і матеріальних цінностей, фактичного стану об'єкта, який перевіряється, їх відповідності даним бухгалтерського обліку.

19. Установлений нормами, затвердженими рішенням районної ради в місті, план формування і використання районного фонду коштів для забезпечення функцій, які здійснюються органами влади і самоврядування району в місті.

21.Основний фонд централізованих грошових коштів держави в цілому та федеративних утворень, призначений для реалізації функцій, покладених на загальнодержавні та федеральні органи влади й управління.

22.Метод формування доходів бюджету, що має такі характерні риси, як примусовість, безеквівалентність, законодавчо регламентований порядок стягнення податків, однаковий підхід до всіх платників.

25.Вид ревізії, за якого перевіряють окремі види господарських операцій або окремі напрями діяльності підприємства, організації, установи.

27.Систематизований перелік заходів, спрямованих на досягнення загальної мети та завдань, виконання яких пропонує та здійснює

розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій.

29. Податкові, митні та інші державні органи, яким відповідно до закону надано право стягнення до бюджету податків, зборів (обов'язкових платежів) та інших надходжень.

32. Податок на фізичних та юридичних осіб, що вводиться державою у надзвичайних ситуаціях.

34. Комплекс організаційно-технічних, методичних і методологічних заходів із визначення доходів і видатків бюджетів у ході їх складання, розгляду і затвердження.

37. Діяльність, спрямована на встановлення кола платників податків, правильності нарахування та своєчасності сплати в бюджет та цільові державні фонди податків і обов'язкових платежів.

39. Автоматичне перенесення бюджету минулого року на новий бюджетний рік у разі несвоечасного прийняття нового бюджету.

42. Цільова субсидія з бюджету вищого рівня до бюджету нижчого рівня на умовах пайової участі даних бюджетів у фінансуванні певних цільових видатків, об'єктів, програм, проектів та заходів, яка обумовлена вкладанням коштів з боку отримувача.

43. Бюджетні кошти, які передаються з бюджету вищого рівня до бюджетів нижчого рівня на безоплатній і безповоротній основі для покриття їх дефіциту в частині поточних видатків.

44. Передання у власність органів місцевої влади і самоврядування коштів, які вона зобов'язується повернути в тій же сумі зі сплатою процента (плати) на суму позики.

45. Діяльність держави в галузі формування і використання бюджетних коштів, спрямована на підтримання високого рівня зайнятості, стабільної економіки, зростання валового внутрішнього продукту.

46. Сукупність заходів і грошових коштів та створення умов, що сприяють нормальному перебігу бюджетного процесу, реалізації намічених планів, програм, проектів, підтриманню стабільного функціонування бюджетної системи.

47. Грошові ресурси, призначені для утримання бюджетних установ, організацій та вжиття заходів, що передбачені в затвердженому бюджеті.

48. Установлений нормами, затвердженими рішенням районної Ради, план формування і використання загальнорайонного фонду коштів для забезпечення функцій і завдань, які здійснюються органами державної влади й управління району.

49. Орган, установа чи організація, визначена або створена згідно з Конституцією України, а також установа чи організація, що створена в установленому порядку органами державної влади, яка повністю утримується за рахунок Державного бюджету України чи місцевих бюджетів.

50. Спеціальні підрозділи з боротьби з податковими правопорушеннями, що діють у складі відповідних органів державної податкової служби і здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, виконують оперативно-розшукову, кримінально-процесуальну та охоронну функції.

51. Обов'язкові платежі юридичних та фізичних осіб до місцевих бюджетів, установа і справляння яких регулюються місцевими органами влади.

По вертикалі:

2. Сукупність відносин, що відображається у затверджених планах формування і використання централізованих фондів коштів, необхідних для здійснення завдань і функцій держави в цілому.

3. Ціна продажу товарів (робіт, послуг) особам, не пов'язаним із продавцем, яка склалася при звичайних умовах ведення господарської діяльності.

5. Сукупність відносин між державою в особі її органів влади й управління, з одного боку, та юридичними або фізичними особами, з іншого боку, за яких держава виступає в ролі позичальника коштів або гаранта чи в ролі позикодавця урядам інших країн.

6. Доходи, які повністю або частково (відповідно до заздалегідь установлених, незмінних і єдиних нормативів) надходять до відповідних бюджетів.

8. Перевірка деяких документів або всіх документів за незначний проміжок часу.

9. Заздалегідь відокремлена частина бюджетних коштів, призначена для фінансування невідкладних витрат, що не могли бути передбачені під час затвердження бюджету.

12. Рахунки, які відкриваються в органах Державного казначейства розпорядникам бюджетних коштів для обліку доходів і видатків по загальному фонду Державного бюджету.

13. Ревізія, що проводиться у тому разі, якщо попередня ревізія не остаточно встановила факти порушення фінансово-господарської діяльності підприємства, організації, установи.

15. Метод бюджетного планування, який передбачає остаточне узгодження дохідної та видаткової частин бюджету, їх збалансування.

16. Одна з частин складання бюджету, що полягає у визначенні основних напрямів планової роботи, шляхів та способів реалізації фінансових активів, забезпечує балансування бюджету держави в розрізі запланованих податкових та неподаткових доходів і видатків держави на запланований період.

17. Метод, який передбачає обчислення планових показників на основі встановлення впливу на них різноманітних факторів, засновується на моделюванні бюджетних показників.

20. Сукупність заходів, які проводять державні органи і які пов'язані з перевіркою законності, доцільності та ефективності утворення, розподілу і використання грошових фондів держави і місцевих органів самоврядування.

23. Невідплатні і безповоротні платежі з бюджету юридичним і фізичним особам, які не являють собою придбання товарів чи послуг, надання кредиту або виплату непогашеного боргу.

24. Передача коштів з одного бюджету до іншого для відновлення збалансування цих бюджетів, у зв'язку з перерозподілом між ними доходів або видатків після затвердження бюджету.

26. Доходи бюджетних установ і організацій, які вони отримують від надання платних послуг, виконання робіт, реалізації продукції чи іншої діяльності, що здійснюється на підставі відповідних нормативно-правових актів, і які використовуються за цільовим призначенням згідно зі спеціальним фондом кошторису доходів і видатків.

28. Надання коштів з бюджету вищого рівня бюджету нижчого рівня на покриття тимчасових касових розривів на умовах строковості і поворотності до кінця бюджетного року.

30. Звітність головних розпорядників коштів, розпорядників коштів другого і третього ступенів і відповідних фінансових органів за одержані та використані бюджетні кошти, а також кошти, які надійшли до бюджету.

31. Визначений законодавством період часу, протягом якого функціонує бюджет.

33. Боргові зобов'язання, емітовані державою.

35. Сукупність документів із звітними даними про нарахування та сплату в бюджет податків і податкових платежів.

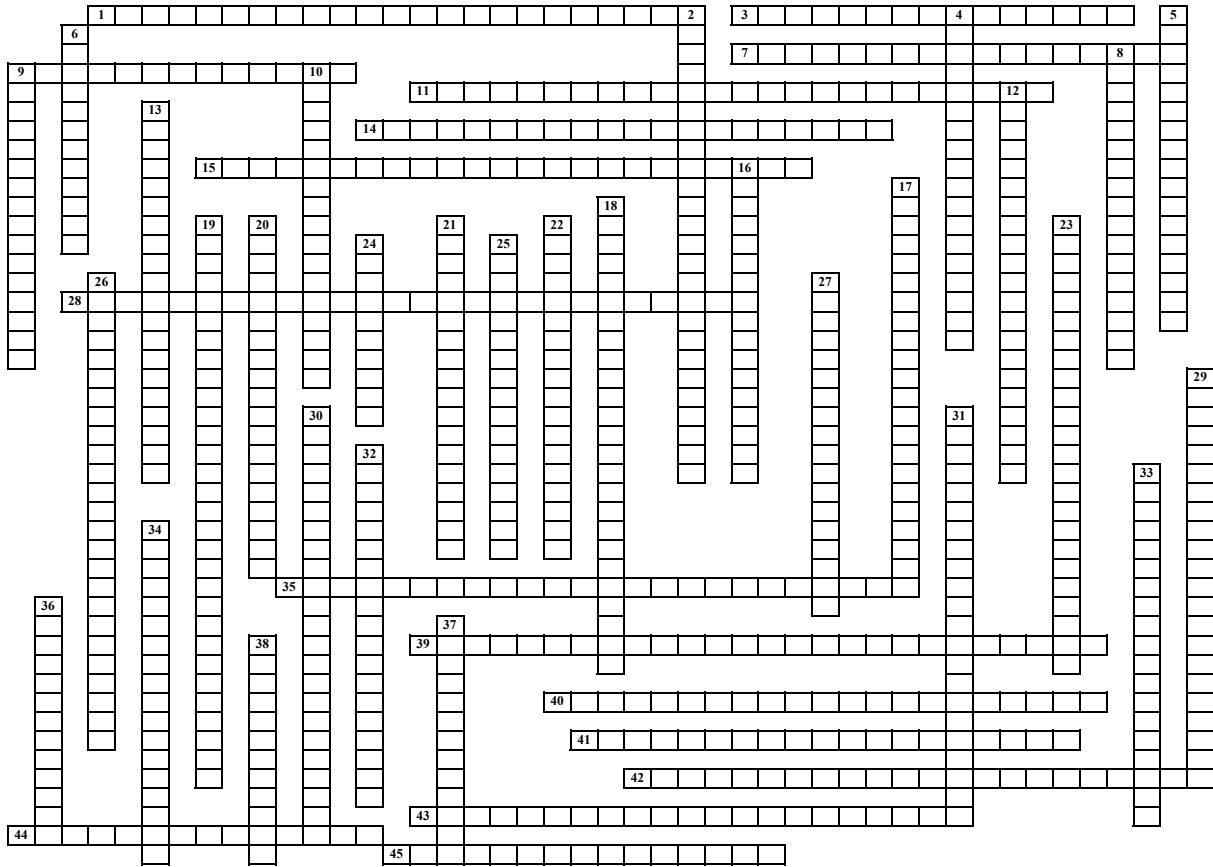
36. Фінансові обмеження на витрачання грошових коштів з бюджету, які виражаються у формі гранично допустимих видатків.

38. Регламентована норма права діяльність, пов'язана зі складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, їх виконанням і контролем за їх виконанням, розглядом звітів про виконання бюджетів, що входять до складу бюджету держави.

40. Сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формі, пов'язаних із веденням основної діяльності.

41. Зобов'язання, що виникають із місцевих позик (запозичень), взятих на себе гарантій (поручительств) за зобов'язаннями третіх осіб, інші зобов'язання.

Кроссворд 5

По горизонталі:

1. Числовий коефіцієнт, що показує, у скільки разів зростуть або скоротяться бюджетні доходи через збільшення або скорочення бюджетних видатків на одну грошову одиницю.

3. Пропорційне скорочення видатків з усіх статей бюджету (крім захищених) протягом часу, що залишається до закінчення поточного бюджетного року.

7. Письмове свідоцтво про здійснення певних операцій, яке надає юридичної сили даним бухгалтерського обліку.

9. Посадова особа підприємства (та члени її сім'ї), яка уповноважена здійснювати від його імені юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або зупинення правових відносин; юридична або фізична особа (включаючи членів її сім'ї), яка здійснює контроль над підприємством-платником, а також юридична особа, яка контролюється платником податку або перебуває під спільним контролем з платником податку.

11. Штрафи, що накладаються на керівників, службових осіб підприємств, установ та організацій і на громадян за порушення податкового законодавства.

14. Єдине систематизоване згрупування доходів, видатків (у тому числі кредитування за вирахуванням погашення) та фінансування бюджету за ознаками економічної сутності, функціональної діяльності, організаційного устрою та іншими.

15. Суми несплачених в установлені строки податків та обов'язкових платежів, а також нараховані на них суми пені, штрафів та інших фінансових санкцій.

28. Одна з частин складання бюджету, що визначає взаємовідносини з бюджетом по всій сукупності фінансових планів та кошторисів доходів і видатків бюджетних організацій.

35. Облігації зі строком погашення до одного року.

39. Установлені законами, іншими нормативно-правовими актами соціальні норми і нормативи або їх комплекс, на базі яких визначаються рівні основних державних соціальних гарантій.

40. Кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого.

41. Повноваження, надане розпоряднику бюджетних коштів відповідно до бюджетного призначення на взяття бюджетного зобов'язання та здійснення платежів з конкретною метою у процесі виконання бюджету.

42.Прийняття та зарахування доходів на рахунки бюджету, зберігання і перерахування коштів з цих рахунків на фінансування видатків бюджету.

43.Виділення коштів під довгострокові урядові замовлення суб'єктам підприємництва.

44.Видатки бюджетів на утримання мережі підприємств, установ, організацій та органів, яка діє на початок бюджетного року та набуває чинності в даному році, а також на фінансування заходів соціального захисту населення та інших заходів, які не належать до тих, що фінансуються за видатками розвитку.

45.Доходи, закріплені за бюджетами вищого рівня, що передаються до бюджетів нижчого рівня за диференційованими і щорічно змінюваними нормативами відрахувань з метою збалансування бюджетів нижчого рівня.

По вертикалі:

2.Документи, які слугують для обліку деталізованих даних, що детально характеризують усі сторони бюджетних відносин.

4.Вкладання коштів у визначені об'єкти і проекти з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту.

5.Різниця між ринковою вартістю (курсом) цінних паперів, за якою їх реалізують кінцевому інвесторові, та емісійною ціною, за якою їх випущено емітентом.

6.Ревізія, яка передбачає перевірку всіх сторін фінансово-господарської діяльності об'єкта контролю.

8.Доходи, передбачені надзвичайним бюджетом.

9.Все майно і майнові права платника незалежно від суми податкової заборгованості.

10.Сукупність конкретних форм бюджетних відносин, специфічних методів формування і використання бюджетних коштів.

12.Бюджет, у якому не має рівності між загальною сумою доходів і загальною сумою мінімально необхідних видатків.

13.Державний цінний папір, що є короткостроковим зобов'язанням держави за виконані роботи та надані послуги, випущеним на період від 3 до 12 місяців, за яким дохід власників формується як різниця між номінальною ціною векселя та ціною продажу його зі знижкою проти номіналу.

16. Субсидія, що надається підприємствам за рахунок державного бюджету з метою стимулювання експорту.

17. Облігації зі строком погашення 5—10 років.

18. Підприємства і госпрозрахункові організації, громадські та інші організації, що не мають статусу бюджетної установи, які одержують кошти з бюджету як фінансову підтримку або уповноважені органами державної влади на виконання загальнодержавних програм, надання послуг безпосередньо через розпорядників.

19. Бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань.

20. Незалежність відповідних органів влади й управління у процесі формування й виконання бюджету даного рівня від органів влади й управління вищого рівня.

21. Контроль держави на макрорівні, який здійснюється відповідними законодавчими органами влади і державними органами управління під час складання, розгляду, затвердження бюджетів, їх виконання і контролю за їх виконанням, а також при затвердженні звітів про виконання бюджетів, що входять до бюджетної системи України.

22. Показники необхідного споживання продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг та забезпечення освітніми, медичними, житлово-комунальними, соціально-культурними послугами.

23. Заборгованість, яка виявилася непогашеною за таких умов: минув строк позовної давності; позичальника оголошено банкрутом; стягнення стало неможливим у зв'язку з дією обставин непереборної сили, стихійного лиха тощо.

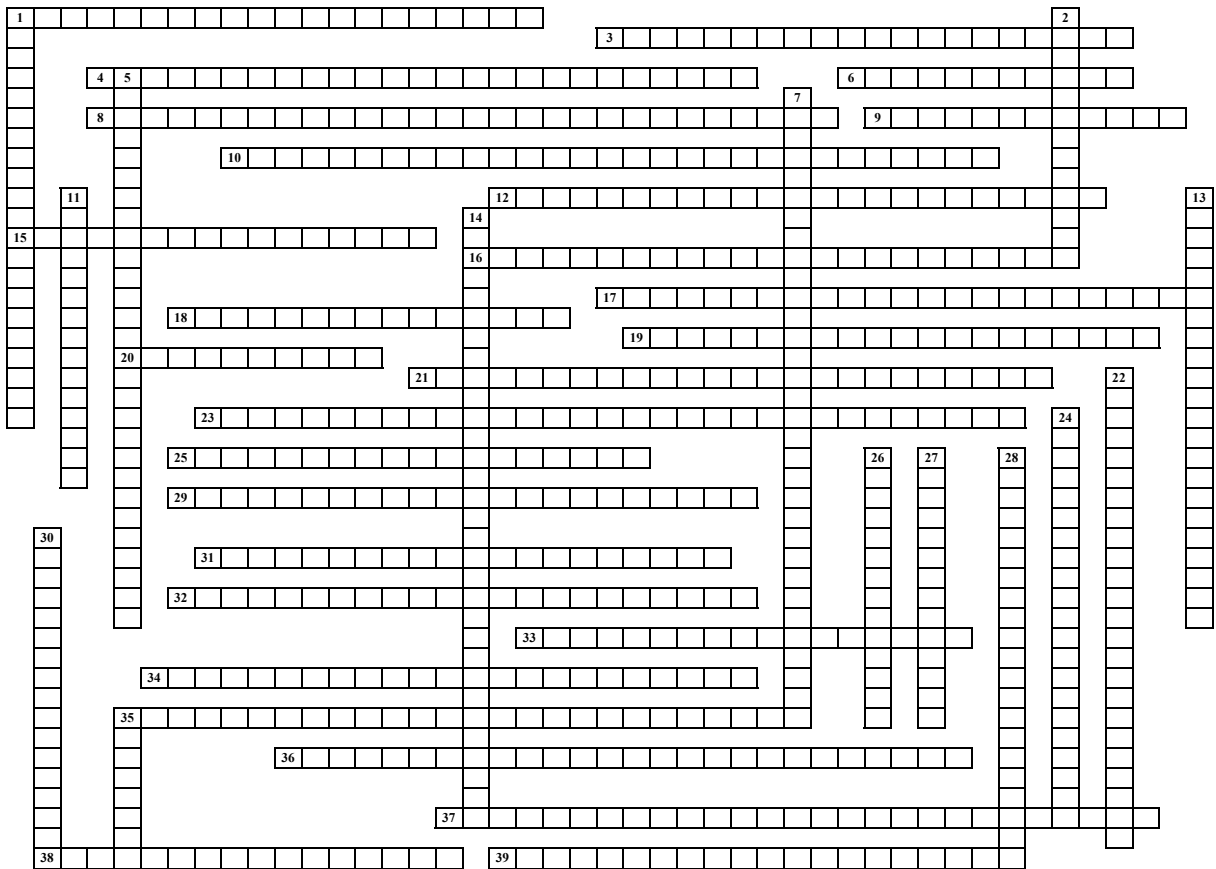
24. Двосторонній документ, у якому відображаються наслідки ревізії фінансово-господарської діяльності підприємств, установ, організацій, а також роботи фінансових органів щодо складання і виконання бюджету, наведено перелік фактів виявлених порушень і додаткових резервів збільшення доходів та скорочення витрат.

25. Ревізія, що дозволяють глибше вивчити широке коло питань, які характеризують усі ділянки і сторони господарської діяльності підприємства, організації, установи.

26. Бюджетний контроль, який проводиться в ході виконання бюджету, кошторисів доходів і витрат протягом бюджетного року. Здійснюється на основі первинних документів оперативно-го і бухгалтерського обліку та звітності.

27. Видатки, передбачені надзвичайним бюджетом.
29. Обліковий документ, який відображає стан розрахунків з бюджетом.
30. Документ, призначений для наведення узагальненого запиту по головному розпорядникові коштів.
31. Виділення коштів на утримання закладів, установ і організацій, виконання певних програм і реалізацію певних заходів на підставі спеціального фінансового документа — кошторису.
32. Установлений нормами, затвердженими рішенням сільської ради, план формування і використання фонду коштів кількох сіл, що входять до складу однієї сільської ради, для забезпечення функцій, які здійснюються органом самоврядування та його виконавчим комітетом.
33. Сукупність взаємозв'язаних дій (управлінських функцій), прийомів, методів, що спрямовані на керування бюджетними ресурсами і відносинами, які виникають у процесі руху бюджетних потоків.
34. Замовлення державними органами виготовлення продукції (товарів), проведення робіт за рахунок коштів бюджету.
36. Сукупність фінансово-правових норм, що регулюють бюджетні відносини.
37. Сума заборгованості держави зовнішнім і внутрішнім кредиторам.
38. Матеріальні цінності, що використовуються у господарській діяльності платника податку упродовж більш як 365 календарних днів із дати введення їх в експлуатацію, вартість яких поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом.

Кросворд 6

По горизонталі:

1.Надання у безповоротному порядку коштів на видатки, пов'язані зі здійсненням державних замовлень, виконанням державних програм, утриманням державних і комунальних установ та організацій.

3.Сукупність податкових та неподаткових надходжень.

4.Контроль, який здійснюється контрольно-ревізійними управліннями чи відділами міністерств і відомств.

6.Сукупність норм, установлених законами України з питань митної справи, що залежно від заявленої мети переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України визначають порядок такого переміщення та обсяг митних процедур, які при цьому здійснюються.

8.Заборона платникові здійснювати будь-які дії з активами, які підлягають арешту, крім дій щодо їх охорони, зберігання і підтримки в належному функціональному і якісному стані.

9.Документ, у якому відображаються результати перевірки; містить докладно викладені порушення податкового законодавства з посиланням на законодавчі акти, статті та пункти, які порушено.

10.Рахунки, які відкриваються розпорядникам коштів усіх ступенів для обліку доходів і видатків, передбачених їх кошторисами в частині спеціального фонду.

12.Сукупність державних органів, які організують і контролюють надходження податків і неподаткових платежів.

15.Сукупність державних заходів і видатків бюджету, пов'язаних із наданням фінансової допомоги окремим верствам населення, які внаслідок економічної та фінансової кризи чи через інші незалежні від них причини не мають достатніх для самозабезпечення доходів.

16.Прибуток платника податку, визначений шляхом зменшення суми скоригованого валового доходу звітного періоду на суму валових витрат і суму амортизаційних відрахувань.

17.Принцип побудови бюджетної системи, за якого всі бюджети, що формуються у країні та в окремих адміністративно-територіальних одиницях, утворюють єдине ціле.

18.Кошти, що виділяються з бюджету підприємствам на покриття їхніх збитків.

19.Основний оперативний план розподілу доходів за структурою бюджетної класифікації, термінами надходження і витрачання бюджетних коштів протягом року.

20. Установлений нормами, затвердженими рішенням сільської (селищної) Ради, план формування і використання фонду коштів окремого села (селища) для забезпечення функцій, які здійснюються органом самоврядування села (селища) та його виконавчим комітетом.

21. Документ, який складається у разі наявності пропозицій про збільшення граничного обсягу загальних видатків.

23. Керівники бюджетних установ та організацій, яким надано право розпоряджатися бюджетними асигнуваннями.

25. Вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження її здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів і послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості.

29. Звітність, що подається розпорядниками коштів у контрольні органи та вищестоящі органи по закінченні року у законодавчо встановлені терміни.

31. Грошові фонди, що формуються з метою гарантованого фінансування державою певних видатків.

32. Перевірка правильності розрахунків платників із бюджетом, що проводиться безпосередньо в платника на підставі даних бухгалтерського та податкового обліку й первинних документів.

33. Кошти, які бюджетні установи та організації отримують понад асигнування, що виділяються їм із загального фонду державного та/або місцевих бюджетів, і використовуються строго за цільовим призначенням.

34. Накопичення інформації в картках особових рахунків про платежі в бюджет у розрізі окремих платників і видів податків та обов'язкових платежів.

35. Бюджетний контроль, який проводиться після закінчення бюджетного року або певного звітного періоду в межах бюджетного року.

36. Державні цінні папери, що засвідчують відносини у межах позики, в яких боржником виступають органи державного управління.

37. Перевищення запланованих доходів над нормованими видатками, що передаються на законодавчій основі з бюджету нижчого рівня до бюджету вищого рівня.

38. Перевірка однотипних підприємств, організацій, установ з одного й того ж питання.

39. Заявлена декларантом або визначена митним органом вартість товарів, що переміщуються через митний кордон України,

яка обчислюється на момент перетинання товарами митного кордону України.

По вертикалі:

1. Передання коштів з бюджету вищого рівня до бюджету нижчого рівня з метою надання фінансової допомоги та фінансування певних програм.

2. Банк, сто відсотків статутного капіталу якого належать державі.

5. Логічне продовження загального бюджетного запиту, що містить ґрунтовний виклад розподілених граничних обсягів видатків по кожній бюджетній програмі.

7. Мінімально припустима вартість послуг держави у грошовому виразі, наданих органами державної влади або органами місцевого самоврядування в розрахунок на душу населення за рахунок коштів відповідних бюджетів.

11. Ревізія, що передбачає перевірку абсолютно всієї документації, яка характеризує фінансово-господарську діяльність підприємства, організації, установи з моменту проведення останньої ревізії.

13. Розподіл коштів головними розпорядниками коштів підпорядкованим підприємствам, установам й організаціям.

14. Перелік питань, які мають бути перевірені під час проведення документальної перевірки.

22. Облігації, емітентом яких є держава.

24. Реальний грошовий потік платежів із бюджету, який складається із видатків та відрахувань.

26. Основна форма міжнародного кредиту, що являє собою одержану державою позику від іноземних кредиторів.

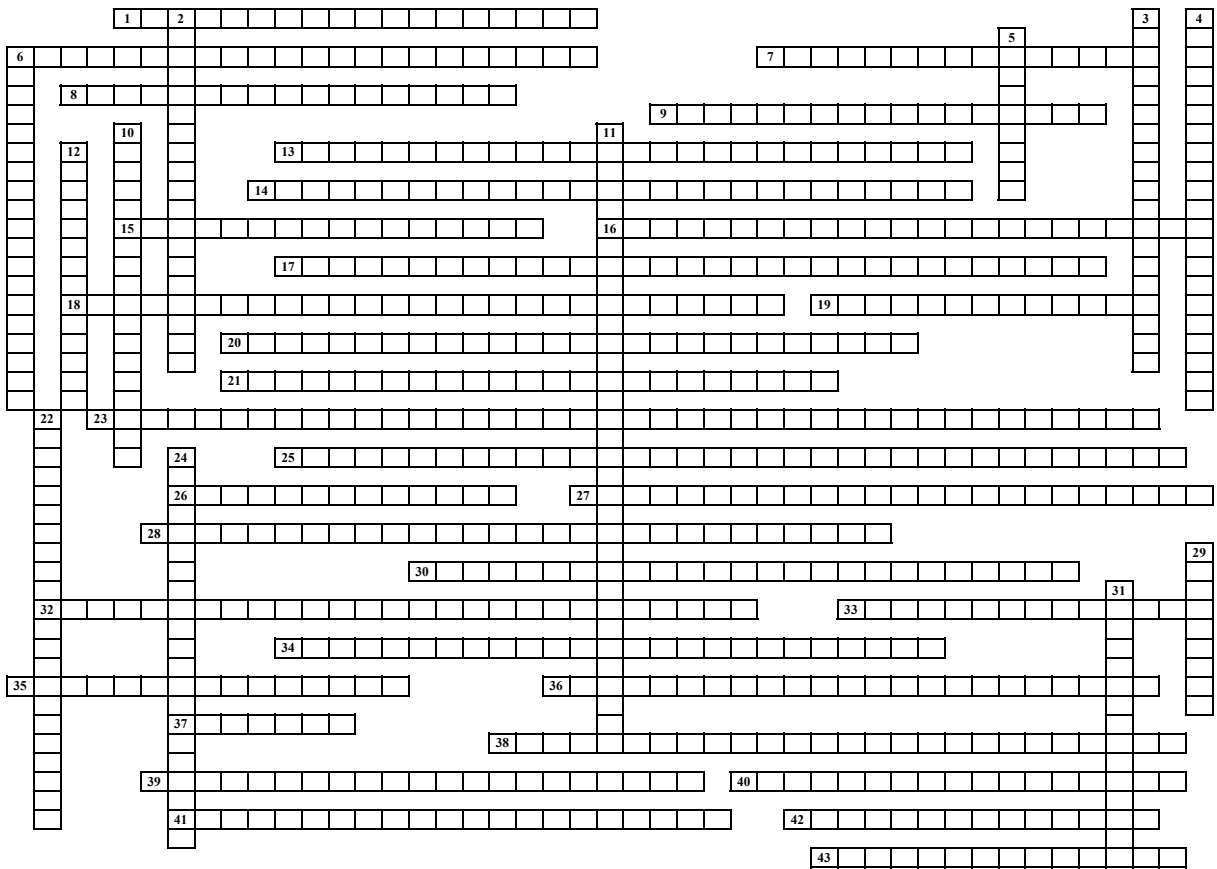
27. Сукупність заходів, що здійснюються митними органами в межах своєї компетенції з метою забезпечення додержання норм Митного кодексу України, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку.

28. Законодавчо обумовлене передання суми перевищень запланованих доходів над запланованими видатками з бюджету нижчого рівня до бюджету вищого рівня.

30. Перевищення доходів бюджету над його видатками.

35. Суми податків та інших обов'язкових платежів, які не внесені в установленний строк, стягуються з нарахуванням пені.

Кросворд 7

По горизонталі:

1. Випуск в обіг казначейських білетів, зобов'язань і державних цінних паперів.

6. Документ, який визначає засади бюджетної системи України, її структуру, принципи, правові норми функціонування, основи бюджетного процесу і міжбюджетних відносин та відповідальність за порушення бюджетного законодавства.

7. Форма фінансування, що передбачає надання суб'єктам господарювання коштів з бюджету на засадах поворотності, строковості і платності.

8. Операція, яка проводиться між розпорядником бюджетних коштів і платником податків у межах не проведених на дату її здійснення видатків або не використаних на цю дату асигнувань на суми, що не перевищують розміру недоїмки платника по відповідних видах податків.

9. Стан окремих бюджетів і бюджетної системи в цілому, що характеризується наявністю врівноваженості двох різноспрямованих факторів: доходів і видатків.

13. Система бюджетних рахунків органів Державного казначейства, відкритих в установах банків за відповідним балансовим рахунком, на які зараховуються податки, збори, інші обов'язкові платежі Державного бюджету та надходження з інших джерел, установлених законодавством України, і з яких органами Державного казначейства здійснюються платежі безпосередньо на користь суб'єктів господарської діяльності, які виконали роботи та/або надали послуги розпорядникам бюджетних коштів.

14. Звітність, що подається розпорядниками коштів за певні проміжки часу (місяць, квартал) у законодавчо встановлені терміни.

15. Забезпечення повного і своєчасного надходження всіх передбачених у затвердженому бюджеті доходів і спрямування цих коштів на фінансування видатків, включених до бюджету.

16. Заборгованість держави юридичним і фізичним особам, яка утворилась у зв'язку із залученням їхніх коштів на внутрішньому фінансовому ринку для фінансування видатків бюджету та виконання державних програм і замовлень.

17. Державні цінні папери на пред'явника, які розміщуються на певний строк і надають право на одержання фіксованого доходу протягом періоду володіння цими паперами.

18. Контроль, який здійснюється під час складання, розгляду і затвердження бюджетів різних рівнів, кошторисів доходів і видатків бюджетних установ, розрахунків для одержання бюджетних

трансфертів, розроблення і прийняття бюджетного і податкового законодавства.

19. Усі надходження відповідного бюджету на безповоротній основі у вигляді податкових і неподаткових платежів, доходів від операцій з капіталом, офіційних трансфертів і доходів державних цільових фондів, включених до бюджету, справляння яких передбачене законодавством України.

20. Контроль, який здійснюють органи державної влади. Передбачає перевірку повноти та своєчасності розрахунків платників з бюджетом та цільове використання бюджетних асигнувань.

21. Установа, що відповідно до законодавства України організовує та здійснює функції щодо складання, виконання місцевих бюджетів, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів, а також інші функції, пов'язані з управлінням коштами місцевого бюджету.

23. Контроль, який здійснюється фінансовими службами підприємств, організацій і установ. Полягає в перевірці розрахунків з бюджетом по податках і платежах та використання виділених бюджетних коштів.

25. Бюджетна установа в особі його керівника, якому надане головне право розпоряджатися виділеними бюджетними асигнуваннями, а також направляти їх для використання за бюджетним призначенням.

26. Позики, кошти від розміщення яких призначені для фінансування конкретних цілей з метою вирішення певних соціально-економічних завдань і обумовлені при емісії позики.

27. Заява особи митному органу за встановленою формою відомостей щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи відносно яких змінюється митний режим.

28. Безповоротні і невідплатні односторонні платежі органів державного управління, які не ведуть до виникнення або погашення фінансових вимог.

30. Установлені законами мінімальні розміри оплати праці, доходів громадян, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги, розміри інших видів соціальних виплат, установлені законами та іншими нормативно-правовими актами, які забезпечують рівень життя, не нижчий за прожитковий мінімум.

32. Контроль, який здійснюють спеціалізовані аудиторські фірми і служби. Полягає у перевірці бюджетної звітності з погляду правильності її складання відповідно до встановлених правил бухгалтерського обліку та відповідності діяльності підприємства, організації, установи чинним нормативним актам.

33. Реєстрація платників податків, включення їх та даних про них до відповідних облікових реєстрів, вжиття заходів щодо виявлення платників з метою забезпечення повноти обліку.

34. Поступове віднесення витрат на придбання, виготовлення або поліпшення основних фондів на зменшення оподаткованого прибутку платника у межах норм амортизаційних відрахувань.

35. Письмова заява встановленої форми, яка подається митному органу і містить відомості щодо товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України, необхідні для їх митного оформлення або переоформлення.

36. Потоки, обмежені рамками бюджетної системи, що пов'язані з рухом регулюючих податків, дотацій, субсидій, субвенцій, бюджетних позичок, коштів по взаємних розрахунках, вилученням коштів на користь вищестоящого бюджету, всередині бюджетної системи.

37. Перевірка, яка проводиться згідно з графіками не рідше одного разу на два роки і не частіше одного разу на рік.

38. Спеціалізований фонд грошових ресурсів держави, утворених поза Державним бюджетом і Республіканським бюджетом Автономної Республіки Крим.

39. Забезпечення видатків бюджету за рахунок державних позик та емісії грошей в умовах дефіциту бюджету.

40. Частина вироблених у країні чи за кордоном товарів (послуг, робіт), які купуються державними органами за рахунок коштів бюджету.

41. Асигнування загального фонду, які фактично надійшли на рахунок установи і використання яких здійснюється згідно з кошторисом доходів і видатків установи.

42. Видатки бюджету та кошти на погашення основної суми боргу.

43. Операції, пов'язані зі здійсненням митного контролю за переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон України, митним оформленням цих товарів і транспортних засобів, а також із справлянням передбачених законом податків і зборів.

По вертикалі:

2. Місце, визначене митними органами в пунктах пропуску через митний кордон України або в інших місцях митної території України, в межах якого митні органи здійснюють митні процедури.

3. Визначає деталізований розрахунок показників у бюджеті, входячи із реальних потреб і показників у розрізі окремих статей доходів і видатків по кожному підприємству, організації, установі.

4. Обґрунтування показників доходів і видатків бюджету на перспективу.

5. Документ, що офіційно підтверджує наявність заборгованості перед бюджетом (недоїмки по податках, зборах та платежах).

6. Повноваження, надане головному розпорядникові бюджетних коштів Бюджетним кодексом, Законом України «Про Державний бюджет України» або рішенням про місцевий бюджет, що має кількісні та часові обмеження, яке дозволяє надавати бюджетні асигнування.

10. Частина валового внутрішнього продукту, що витрачається на утримання державного апарату, здійснення державних функцій, у тому числі витрати на оплату державних замовлень і державних закупівель.

11. Орган державної виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів та коштів державних цільових фондів міністерствами, іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, а також підприємствами, установами й організаціями незалежно від форми власності, відомчої належності та підпорядкованості.

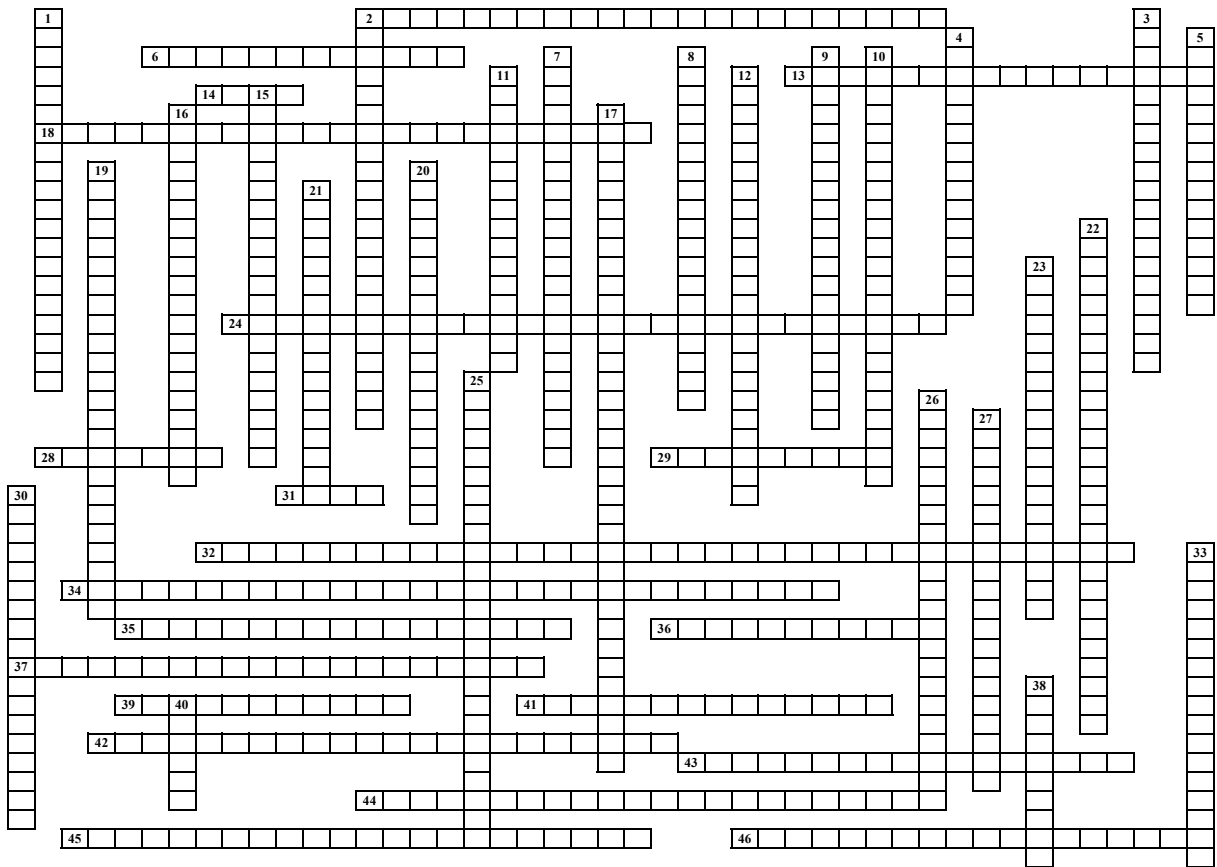
12. Рух грошових коштів до бюджету і з нього, а також між окремими бюджетами, який здійснюється через рахунки бюджету, що відкриваються в установах банківської системи.

22. Зведення показників планів асигнувань розпорядників коштів бюджету нижчого рівня, що складаються головним розпорядником для подання Мінфіну, Міністерству фінансів Автономної Республіки Крим, місцевим фінансовим органам.

24. Фінансове утримання за рахунок бюджету громадян, які через об'єктивні причини не можуть мати самостійного джерела доходів або перебувати на утриманні інших громадян.

29. Кошти, виділені з бюджетів інших рівнів органам державної влади, які утримуються за рахунок Державного бюджету, для виконання делегованих законами України повноважень органів місцевого самоврядування або інших, визначених законодавством функцій.

31. Фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності, зокрема: фінансування капітальних вкладень виробничого і невиробничого призначення; фінансування структурної перебудови національної економіки; субсидії, субвенції та інші видатки, пов'язані з розширеним відтворенням виробництва і соціальної сфери.

По горизонталі:

2. Бюджетні потоки, пов'язані з рухом грошового потоку до бюджету і з нього у вигляді податкових і неподаткових доходів бюджету та фінансуванням із бюджету підприємств, організацій, установ, громадян, заходів.

6. Установлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України.

13. Бюджет, складений з урахуванням додаткових витрат, що виникли у поточному році після затвердження основного бюджету.

14. Фінансова санкція, яка стягується з платників за порушення встановлених строків сплати податків та обов'язкових платежів.

18. Рахунки з обліку доходів та видатків бюджету, що відкриваються в органах Державного казначейства за відповідними балансовими рахунками, на які зараховуються податки, збори, платежі та надходження з інших джерел, і з яких здійснюється перерахування коштів на видатки, затвержені у бюджеті.

24. Кошти, що утворилися на початок поточного бюджетного року; доходи бюджету, додатково одержані у процесі виконання бюджету; суми перевищення доходів над видатками, які утворилися в результаті збільшення надходжень до бюджету чи економії у видатках поточного року.

28. Метод бюджетного контролю, система контрольних дій, які спрямовані на всебічну перевірку фінансово-господарської діяльності підприємств, установ і організацій, а також роботи фінансових органів щодо складання і виконання бюджету, з метою встановлення законності проведених операцій, дотримання фінансової дисципліни, порядку і правил організації обліку, достовірності звітності.

29. Документальна перевірка, що проводиться, як тільки виникає необхідність, на тих підприємствах, діяльність яких пов'язана з діяльністю платника, в якого проводиться планова документальна перевірка.

31. Непрямий податок, який стягується при переміщенні товарів через митний кордон держави.

32. Документ, який поділяється на річний і помісячний розпис фінансування загального фонду державного бюджету.

34. Погашення попередньої заборгованості за допомогою випуску нових позик або шляхом заміни короткострокових зобов'язань на середньо- чи довгострокові.

35. Перевищення доходів бюджету над його нормованими видатками.

36. Порядок переміщення через митний кордон України товарів і транспортних засобів, митне регулювання, пов'язане з установленням та справлянням податків і зборів, процедури митного контролю та оформлення, боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил, спрямовані на реалізацію митної політики України.

37. Фінансування інвестиційних проектів на підставі затвердженої проектно-кошторисної документації за рахунок власних коштів, банківських кредитів чи бюджетних асигнувань.

39. Операції, пов'язані з отриманням бюджетом коштів на умовах повернення, платності та строковості, в результаті яких виникають зобов'язання держави.

41. Державне замовлення на виконання наукових досліджень і розробок.

42. Сукупність нормативно-правових документів, які встановлюють і регулюють порядок нарахування та сплати в бюджет податків і обов'язкових платежів.

43. Звітний податковий документ, який виписується на кожну повну або часткову поставку товарів (робіт, послуг) і містить дані щодо нарахування ПДВ по даній операції.

44. Коефіцієнт, що застосовується при розрахунку обсягу дотації вирівнювання та коштів, що передаються до Державного бюджету України з місцевих бюджетів, з метою зміцнення дохідної бази бюджетів місцевого самоврядування.

45. Постійно діючий орган контролю, який утворюється Верховною Радою України, підпорядкований і підзвітний їй. Рахункова палата здійснює свою діяльність самостійно, незалежно від будь-яких інших органів держави.

46. Ситуація, коли доходи від залучення додаткових позичкових коштів перевищують витрати за цією операцією.

По вертикалі:

1. Складова доходів бюджету, включає поточні доходи і доходи від операцій із капіталом.

2. Сукупна заборгованість держави іноземним державам, банкам, нерезидентам та міжнародним фінансовим організаціям.

3. Діяльність органів законодавчої і виконавчої влади вищого рівня щодо розподілу і перерозподілу доходів та нормування ви-

датків, яка здійснюється з метою збалансування бюджетів нижчого рівня.

4. Частина бюджету держави, яка витрачається на національну оборону.

5. Виконання митним органом дій (процедур), які пов'язані із закріпленням результатів митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України і мають юридичне значення для подальшого використання цих товарів і транспортних засобів.

7. Недотримання учасником бюджетного процесу встановленого законодавчими і нормативними актами порядку складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджету або звіту про виконання бюджету.

8. Повна або часткова відмова держави від платежів за зовнішніми та внутрішніми боргами.

9. Один із напрямів бюджетного менеджменту, що являє собою управління у сфері податків, як сукупність прийомів та методів організації податкових відносин з метою забезпечення формування дохідної частини бюджету та впливу податків на розвиток виробництва і соціальної сфери.

10. Документ, який подається митним органам при перетинанні товарів митного кордону і містить дані, на підставі яких стягується мито.

11. Зведення показників індивідуальних кошторисів і планів асигнувань розпорядників коштів бюджету нижчого рівня, що складаються головним розпорядником для подання Мінфіну тощо.

12. Податки, встановлені вищим органом законодавчої влади і обов'язкові для справляння на всій території держави.

15. Видатки з резервних фондів Кабінету Міністрів України та фондів непередбачених видатків Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних та місцевих державних адміністрацій, виконкомів місцевих рад.

16. Ревізія всіх господарських операцій на підставі документів, які в бухгалтерському обліку є основою для бухгалтерських записів.

17. Система, на якій засновується бюджетний процес, а саме повне, своєчасне і достовірне бухгалтерське відображення процесу виконання державного і місцевих бюджетів.

19. Нормативно-правовий акт Верховної ради Автономної Республіки Крим чи місцевої ради, виданий в установленому законодавством України порядку, що містить затвержені повнова-

ження відповідно Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевій державній адміністрації або виконавчому органу місцевої ради здійснювати виконання місцевого бюджету протягом бюджетного періоду.

20. Будь-яке здійснене відповідно до бюджетного асигнування розміщення замовлення, укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду, згідно з якими необхідно провести платежі протягом цього ж періоду або у майбутньому.

21. Фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності, зокрема: фінансування капітальних вкладень виробничого і невиробничого призначення; фінансування структурної перебудови національної економіки; субсидії, субвенції та інші видатки, пов'язані з розширеним відтворенням виробництва і соціальної сфери.

22. Бюджетні установи в особі їх керівників, уповноважені на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов'язань та здійснення видатків з бюджету.

23. Надходження та витрати у зв'язку зі зміною обсягу боргу, а також зміною залишку готівкових коштів по бюджету, які використовуються для покриття перевищення видатків бюджету над його постійними доходами.

25. Документи, які слугують для обліку інформації про склад та рух коштів, їхні джерела та господарські процеси в узагальненому вигляді та у єдиному грошовому вимірі (виразі).

26. Доходи бюджету у вигляді доходів від власності та підприємницької діяльності, адміністративних зборів і платежів, некомерційного та побічного продажу, надходжень від штрафів та фінансових санкцій, інших неподаткових надходжень.

27. Реальний грошовий потік платежів до бюджету, який складається із доходів та надходжень.

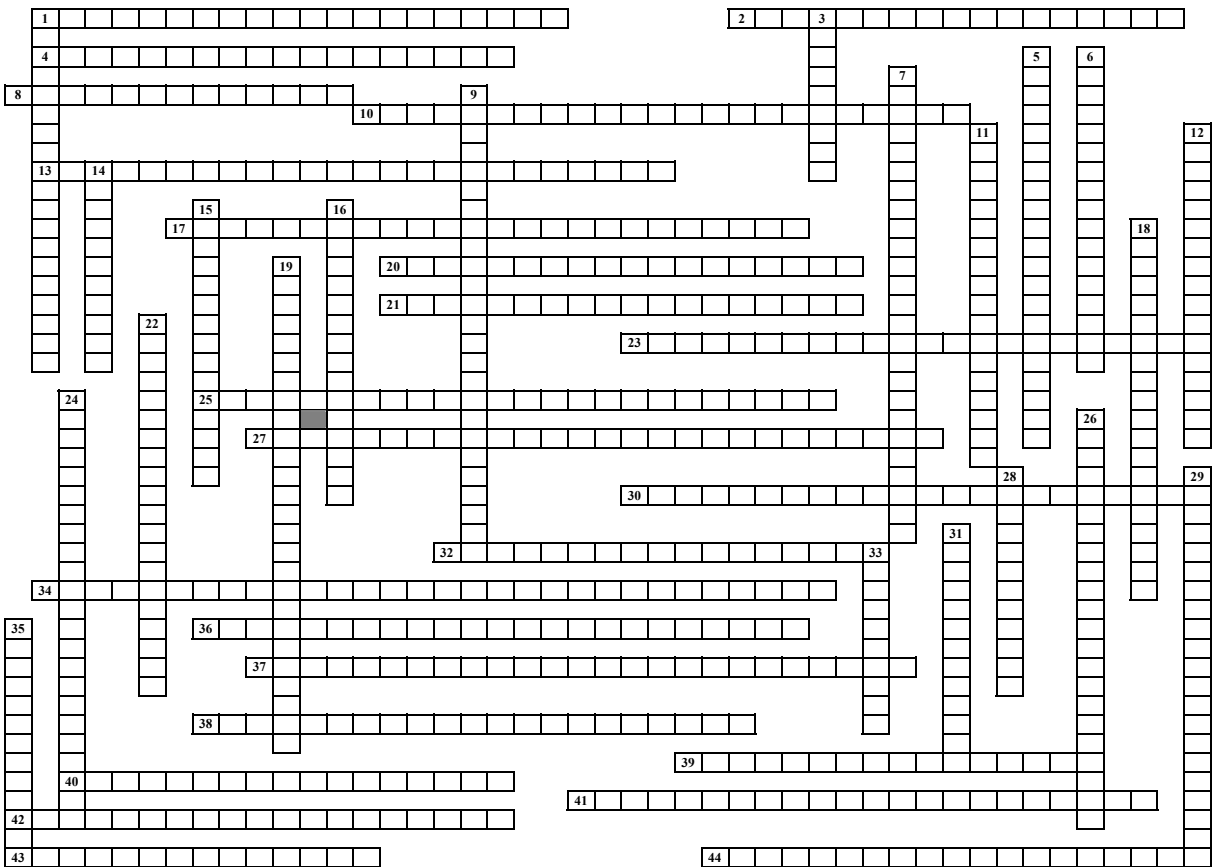
30. Перевірка правильності розрахунків платників з бюджетом з метою виявлення арифметичних та методологічних помилок у податковій звітності; проводиться в податковому органі на підставі поданих декларацій, розрахунків, звітів.

33. Платежі податкового і неподаткового характеру до бюджету і державних фондів цільового призначення, внесення яких передбачено відповідними законодавчими актами.

38. Документ, у якому платник відображає відомості про обсяги об'єкта оподаткування та інші дані, необхідні для визначення суми податку.

40. Погашення зобов'язання, що виникло в поточному або попередніх бюджетних періодах.

Кросворд 9

По горизонталі:

1.Єдине систематизоване згрупування доходів, видатків та фінансування бюджету за ознаками економічної сутності, функціональної діяльності, організаційного устрою та іншими, що забезпечує загальнодержавне і міжнародне зіставлення бюджетних даних.

2.Ревізії, що дозволяють глибше вивчити широке коло питань, які характеризують усі ділянки і сторони господарської діяльності підприємства, організації, установи.

4.Перерахування коштів у державні і громадські фонди цільового призначення юридичними та фізичними особами у вигляді добровільних пожертвувань, спонсорської допомоги та благодійництва.

8.Сума заборгованості держави зовнішнім і внутрішнім кредиторам.

10.Коефіцієнт, що показує, у скільки разів зростуть або скоротяться бюджетні доходи через збільшення або скорочення бюджетних видатків на одну грошову одиницю.

13.Штрафи, що накладаються на керівників, службових осіб підприємств, установ та організацій і на громадян за порушення податкового законодавства.

17.Заборгованість, яка виявилася непогашеною за таких умов: минув строк позовної давності; позичальника оголошено банкрутом; стягнення стало неможливим у зв'язку з дією обставин непереборної сили, стихійного лиха тощо.

20.Контроль держави на макрорівні, який здійснюється відповідними законодавчими органами влади і державними органами управління під час складання, розгляду, затвердження бюджетів, їх виконання і контролю за їх виконанням, а також при затвердженні звітів про виконання бюджетів.

21.Показники необхідного споживання продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг та забезпечення освітніми, медичними, житлово-комунальними, соціально-культурними послугами.

23.Прийняття та зарахування доходів на рахунки бюджету, зберігання і перерахування коштів із цих рахунків на фінансування видатків бюджету.

25.Облігації зі строком погашення до одного року.

27.Одна з частин складання бюджету, що визначає взаємовідносини з бюджетом по всій сукупності фінансових планів та кошторисів доходів і видатків бюджетних організацій.

- 30.Облігації зі строком погашення 5—10 років.
- 32.Субсидія, що надається підприємствам за рахунок державного бюджету з метою стимулювання експорту.
- 34.Бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань.
- 36.Суми несплачених в установлені строки податків та обов'язкових платежів, а також нараховані на них суми пені, штрафів та інших фінансових санкцій.
- 37.Підприємства і госпрозрахункові організації, громадські та інші організації, що не мають статусу бюджетної установи, які одержують кошти з бюджету як фінансову підтримку або уповноважені органами державної влади на виконання загальнодержавних програм, надання послуг безпосередньо через розпорядників.
- 38.Виділення коштів під довгострокові урядові замовлення суб'єктам підприємництва.
- 39.Усе майно і майнові права платника незалежно від суми податкової заборгованості.
- 40.Різниця між ринковою вартістю (курсом) цінних паперів, за якою їх реалізують кінцевому інвесторові, та емісійною ціною, за якою їх випущено емітентом.
- 41.Обліковий документ, який відображає стан розрахунків з бюджетом.
- 42.Незалежність відповідних органів влади й управління у процесі формування й виконання бюджету даного рівня від органів влади й управління вищого рівня.
- 43.Установлений нормами, затвердженими рішенням обласної ради, план формування і використання загальнообласного фонду коштів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються органами державної влади й управління області.
- 44.Установлений нормами, затвердженими рішенням сільської ради, план формування і використання фонду коштів кількох сіл, що входять до складу однієї сільської ради, для забезпечення функцій, які здійснюються органом самоврядування та його виконавчим комітетом.

По вертикалі:

- 1.Повноваження, надане розпорядникові бюджетних коштів відповідно до бюджетного призначення на взяття бюджетного зобов'язання та здійснення платежів з конкретною метою у процесі виконання бюджету.

3.Обстеження і вивчення окремих сторін фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій, установ або їх підрозділів.

5.Бюджет, у якому немає рівності між загальною сумою доходів і загальною сумою мінімально необхідних видатків.

6.Доходи, передбачені надзвичайним бюджетом.

7.Бюджетний контроль, який проводиться в ході виконання бюджету, кошторисів доходів і видатків протягом бюджетного року.

9.Документи, які слугують для обліку даних, що детально характеризують усі сторони бюджетних відносин.

11.Спеціальна бюджетна підтримка місцевих органів влади шляхом надання коштів із централізованого бюджету.

12.Письмове свідоцтво про здійснення певних операцій, яке надає юридичної сили даним бухгалтерського обліку.

14.Спеціально уповноважені органи виконавчої влади в галузі митної справи, на які відповідно до Митного кодексу України та інших законів України покладено безпосереднє здійснення митної справи.

15.Доходи, закріплені за бюджетами вищого рівня, що передаються до бюджетів нижчого рівня за диференційованими і щорічно змінюваними нормативами відрахувань з метою збалансування бюджетів нижчого рівня.

16.Штрафи та пені, які стягуються з платників податків за порушення податкового законодавства.

18.Виплата коштів власникам державних цінних паперів при настанні терміну їх погашення.

19.Установлені законами, іншими нормативно-правовими актами соціальні норми і нормативи або їх комплекс, на базі яких визначаються рівні основних державних соціальних гарантій.

22.Державний цінний папір, що є короткостроковим зобов'язанням держави за виконані роботи та надані послуги, випущеним на період від 3 до 12 місяців, за якими дохід власників формується як різниця між номінальною ціною векселя та ціною продажу його зі знижкою проти номіналу.

24.Документ, призначений для наведення узагальненого запиту по головному розпоряднику коштів.

26.Виділення коштів на утримання закладів, установ і організацій, виконання певних програм і реалізацію певних заходів на підставі спеціального фінансового документа — кошторису.

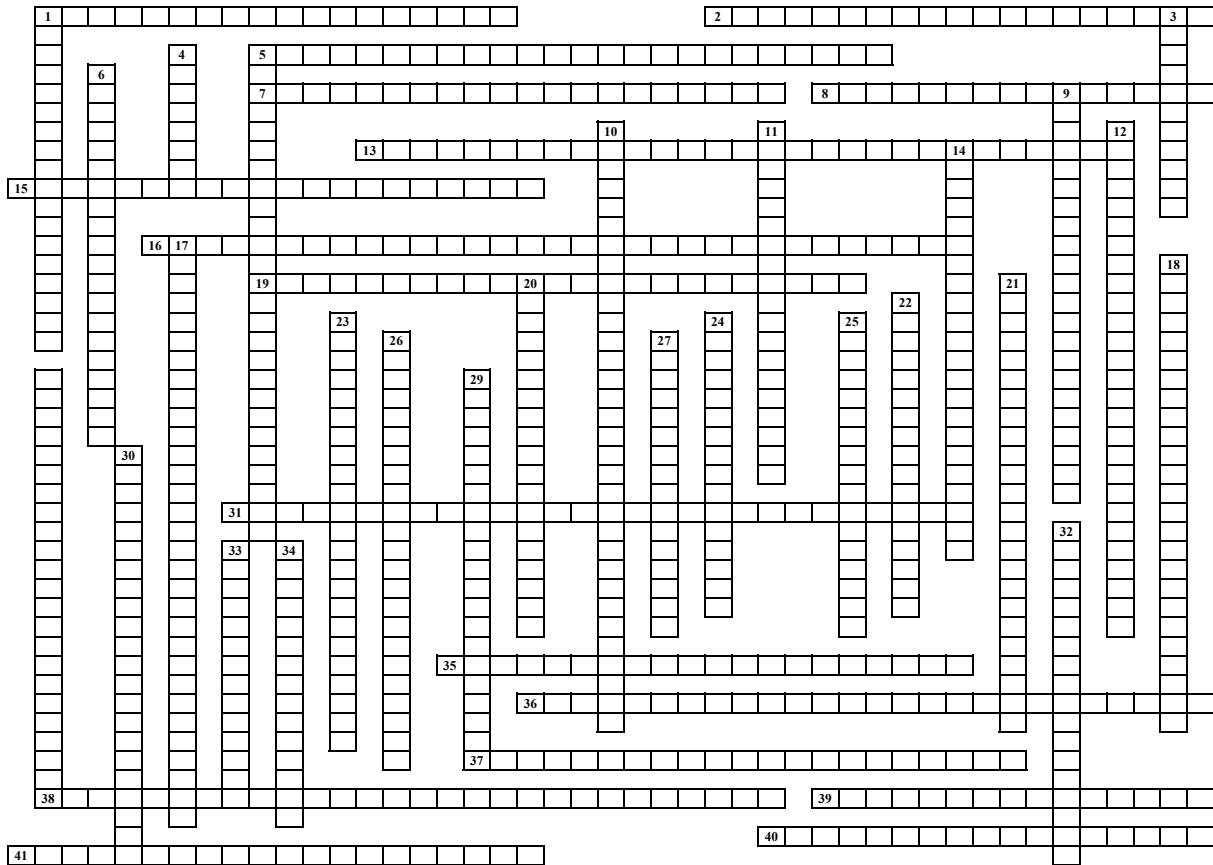
28. Матеріальні цінності, що використовуються у господарській діяльності платника податку протягом більш як 365 календарних днів з дати введення їх в експлуатацію, вартість яких поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом.

29. Кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого.

31. Посадова особа підприємства (та члени її сім'ї), яка уповноважена здійснювати від його імені юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або зупинення правових відносин; юридична або фізична особа (у тому числі члени її сім'ї), яка здійснює контроль над підприємством-платником, а також юридична особа, яка контролюється платником податку або перебуває під спільним контролем з платником податку.

33. Двосторонній документ, у якому відображаються наслідки ревізії фінансово-господарської діяльності підприємств, установ, організацій, а також фінансових органів щодо складання і виконання бюджету, наведено перелік фактів виявлених порушень і додаткових резервів збільшення доходів та скорочення витрат.

35. Сукупність фінансово-правових норм, що регулюють бюджетні відносини.

По горизонталі:

1.Ревізія, яка проводиться за спеціальними завданнями вищестоящої організації або за вимогою суду чи прокуратури.

2.Одна із систем зарахування коштів на рахунки бюджету та перерахування з них, що передбачає відкриття та ведення рахунків бюджету, мобілізацію коштів і фінансування видатків через спеціалізовану структуру.

5.Запит, який складається у разі наявності пропозицій про збільшення граничного обсягу загальних видатків.

7.Основний оперативний план розподілу доходів за структурою бюджетної класифікації, термінами надходження і витрачанням бюджетних коштів протягом року.

8.Документ, у якому встановлюється розподіл доходів та фінансування бюджету, бюджетних асигнувань головним розпорядником бюджетних коштів за певними періодами року відповідно до бюджетної класифікації.

13.Рахунки, які відкриваються розпорядником коштів усіх ступенів для обліку доходів і видатків, передбачених їх кошторисами в частині спеціального фонду.

15.Заявлена декларантом або визначена митним органом вартість товарів, що переміщуються через митний кордон України, яка обчислюється на момент перетинання товарами митного кордону України.

16.Перелік питань, які мають бути перевірені під час проведення документальної перевірки.

19.Накопичення інформації в картках особових рахунків про платежі в бюджет у розрізі окремих платників і видів податків та обов'язкових платежів.

31.Запит, який містить ґрунтовний виклад розподілених граничних обсягів видатків по кожній бюджетній програмі.

35.Частина доходів бюджету, що являє собою сукупність податкових та неподаткових надходжень.

36.Контроль, який проводиться після закінчення бюджетного року або певного звітного періоду в межах бюджетного року.

37.Реальний грошовий потік платежів із бюджету, який складається із видатків та відрахувань.

38.Заборона платникові здійснювати будь-які дії з активами, які підлягають арешту, крім дій щодо їх охорони, зберігання і підтримки в належному функціональному й якісному стані.

39. Урегульована правовими нормами сукупність усіх видів бюджетів, які створюються у країні відповідно до її бюджетного устрою.

40. Кошти, які бюджетні установи та організації отримують понад асигнування, що виділяються їм із загального фонду державного та/або місцевих бюджетів, і використовуються строго за цільовим призначенням.

41. Облікові реєстри — книги, картки та аркуші певної форми, що їх використовують для обліку наявності і руху матеріальних цінностей і коштів та реєстрації господарських операцій на підприємствах (установах, організаціях).

По вертикалі:

1. Вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження її здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів і послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості.

3. Сукупність норм, установлених законами України з питань митної справи, що залежно від заявленої мети переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України визначають порядок такого переміщення та обсяг митних процедур, які при цьому здійснюються.

4. Суми податків та інших обов'язкових платежів, що не внесені в установлений строк і стягуються з нарахуванням пені.

5. Державні цінні папери, що засвідчують відносини у межах позики, в яких боржником виступають органи державного управління.

6. Грошові фонди, що формуються з метою гарантованого фінансування державою певних видатків.

9. Звітність, що подається розпорядниками коштів у контрольні та вищестоящі органи по закінченні року у законодавчо встановлені терміни.

10. Мінімально припустима вартість послуг держави у грошовому виразі, наданих органами державної влади або органами місцевого самоврядування в розрахунку на душу населення за рахунок коштів відповідних бюджетів.

11. Поточні платежі фізичним особам у грошовій (не в натуральній) формі, які призначені для збільшення їх доходу.

12. Перевищення запланованих доходів над нормованими видатками, що передаються на законодавчій основі з бюджету нижчого рівня до бюджету вищого рівня.

14. Розподіл коштів головними розпорядниками кредитів підприємствам, установам й організаціям.

17. Керівники бюджетних установ та організацій, яким надано право розпоряджатися бюджетними асигнуваннями.

18. Бюджетний контроль, який здійснюється контрольно-ревізійними управліннями чи відділами міністерств і відомств.

20. Міжбюджетний трансферт на вирівнювання дохідної спроможності бюджету, який його отримує.

21. Облігації, емітентом яких є держава.

22. Форма державного кредиту, погашення суми і сплата відсотків за яким забезпечується заставою майна або певними доходами.

23. Прибуток платника податку, визначений шляхом зменшення суми скоригованого валового доходу звітного періоду на суму валових витрат і суму амортизаційних відрахувань.

24. Перевірка однотипних підприємств, організацій, установ з одного й того ж питання.

25. Постанова Верховної Ради України, що окреслює основні напрями бюджетної політики на наступний бюджетний рік.

26. Принцип бюджетної системи, який означає, що всі бюджети, які формуються у країні та в окремих адміністративно-територіальних одиницях, утворюють єдине ціле.

27. Величина перевищення видатків бюджету над його постійними доходами.

28. Сукупність державних органів, які організують і контролюють надходження податків і неподаткових платежів.

29. Законодавчо обумовлене передання суми перевищень запланованих доходів над запланованими видатками з бюджету нижчого рівня до бюджету вищого рівня.

30. Перевірка правильності розрахунків платників із бюджетом, що проводиться безпосередньо в платника на підставі даних бухгалтерського та податкового обліку й первинних документів.

32. Вкладення за рахунок коштів бюджету чи цільових фондів в інвестиційні проекти чи соціально-економічні програми.

33. Сукупність показників бюджетів, що використовуються для аналізу і прогнозування економічного і соціального розвитку держави як у цілому, так і на відповідній території.

34. Показники поточних і капітальних видатків з бюджетів усіх рівнів на забезпечення задоволення потреб на рівні, не нижчому від державних соціальних стандартів і нормативів.

ЛІТЕРАТУРА

Законодавчі акти

1. Конституція України // Закони України. — К.: Ін-т законодавства Верховної Ради України, 1997. — Т. 10. — С. 3—41.
2. Бюджетний кодекс України від 21 червня 2001 року. — К.: Атіка, 2001. — 80 с.
3. Митний кодекс України // Урядовий кур'єр. — 2002. — 14 серпня. — № 148.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 40. — Ст.365.
5. Про Державний бюджет України на відповідний рік: Закон України // Відомості Верховної Ради України або Офіційний вісник України.
6. Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні: Закони України. — К.: Ін-т законодавства Верховної Ради України, 1996. — Т.5. — С. 13—20.
7. Про державну податкову службу: Закон України // Закони України. — К.: Ін-т законодавства Верховної Ради України, 1996. — Т.1. — С. 37—47.
8. Про Державне казначейство України: Указ Президента України від 27 квітня 1995 р.
9. Про основні напрями бюджетної політики на відповідний рік (Бюджетна резолюція): Постанова Верховної Ради України // Відомості Верховної Ради України або Офіційний вісник України.
10. Довідник працівника Державної контрольно-ревізійної служби: У 2 т. — К.: Дія, 2001. — Т. 1. — 431 с.; Т 2. — 370 с.
11. Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів: Наказ Державного казначейства України від 4 листопада 2002 р. №205.
12. Порядок виконання Державного бюджету за доходами: Наказ Державного казначейства України від 19 грудня 2000 р. № 131.
13. Про бюджетну класифікацію та її впровадження: Наказ Міністерства фінансів України від 27 грудня 2001 р. № 604.
14. Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету: Наказ Міністерства фінансів України від 28 січня 2002 р. № 57.

15. Про затвердження Порядку обслуговування Державного бюджету за видатками: Наказ Державного казначейства України від 25 травня 2004 р. № 89.

16. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. № 419.

17. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів доходів і видатків бюджетних установ і організацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 р. №228.

Підручники і навчальні посібники

18. Бюджетний менеджмент: Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. проф. В. Федосова. — К.: КНЕУ, 2004.— 864 с.

19. *Германчук П.К., Стефанюк І.Б., Рубан Н.І., Александров В. Т., Назарчук О.І.* Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит. — К.: НВП «АВТ», 2004. — 424 с.

20. Казначейська справа: Інтегрований посібник; У 2 т. / П.Г. Петрашко, О.О.Чечуліна, В.Т. Александров, С.О. Булгакова, К.М. Огданський, О. Назарчук, Н.І. Сушко; За заг. ред. П.Г. Петрашко. — К.: НВП «АВТ», 2004. — Т. 1. — 288 с.; Т 2. — 496 с.

21. *Опарін В.М., Малько В.І., Кондратюк С.Я., Коломієць Г.Б.* Бюджетна система: Навч.-метод. посібник для самот. вивч. дисц. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2002. — 336 с.

22. *Сафонова Л.Д.* Бюджетний менеджмент: Навч.-метод. посібник для самот. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2001. — 186 с.

23. *Тимченко О.М.* Податковий менеджмент: Навч.-метод. посібник для самот. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2001. — 116 с.

24. *Усач Б.Ф.* Контроль і ревізія: Підручник. — К.: Знання-Прес, 2002. — 253 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

БЮДЖЕТНА КЛАСИФІКАЦІЯ

Діюча в Україні бюджетна класифікація затверджена наказом Міністерства фінансів України від 27 грудня 2001 р. № 604.

Бюджетна класифікація має такі складові:

- 1) класифікація доходів бюджету;
- 2) класифікація видатків бюджету;
- 3) класифікація кредитування бюджету;
- 4) класифікація фінансування бюджету;
- 5) класифікація боргу.

1. Доходи бюджету класифікуються за такими розділами:

- податкові надходження;
- неподаткові надходження;
- доходи від операцій з капіталом;
- трансферти;
- цільові фонди.

Податкові надходження (код — 10000000) згруповані залежно від джерела одержання податку в шість груп. До них належать:

		Код
1	Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	11000000
2	Податки на власність	12000000
3	Збори за спеціальне використання природних ресурсів	13000000
4	Внутрішні податки на товари та послуги	14000000
5	Податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	15000000
6	Інші податки	16000000

Неподаткові надходження (код — 20000000) групуються за видами, а саме:

		Код
1	Доходи від власності та підприємницької діяльності	21000000
2	Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу	22000000
3	Надходження від штрафів та фінансових санкцій	23000000
4	Інші неподаткові надходження	24000000

Доходи від операцій з капіталом (код — 30000000) включають:

		Код
1	Надходження від продажу основного капіталу	31000000
2	Надходження від реалізації державних запасів товарів	32000000
3	Надходження від продажу землі і нематеріальних активів	33000000
4	Податки на фінансові операції та операції з капіталом	34000000

Складовою доходів бюджету є також і офіційні трансферти (код — 40000000). Бюджетною класифікацією передбачені трансферти одержані:

		Код
1	Від органів державного управління	41000000
2	Від урядів зарубіжних країн та міжнародних організацій	42000000
3	З іншої частини бюджету	43000000

Важливим є поділ одержаних трансфертів на поточні і капітальні.

Складовою доходів бюджету (у разі їх включення до складу бюджету) є також державні цільові фонди (код — 50000000). У бюджетній класифікації зазначені фонди, які утворюються на рівні держави:

		Код
1	Збір до Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення	50010000
2	Пенсійний фонд України	50020000
3	Збір на обов'язкове соціальне страхування до Фонду соціального страхування України з тимчасової втрати працездатності	50030000
4	Збір на обов'язкове державне соціальне страхування України на випадок безробіття до Фонду загально-обов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	50040000
5	Збір до Державного інноваційного фонду України	50050000
6	Платежі до Фонду України соціального захисту інвалідів	50070000
7	Збір за забруднення навколишнього природного середовища	50080000
8	Відрахування та збір на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання автомобільних доріг загального користування	50090000
9	Інші фонди	50100000
10	Цільові фонди, утворені Верховною Радою Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади	50110000

2. Видатки бюджету класифікуються за:

- 1) функціями, з виконанням яких вони пов'язані (функціональна класифікація видатків);
- 2) економічною характеристикою операцій, під час проведення яких здійснюються ці видатки (економічна класифікація видатків);
- 3) ознакою головного розпорядника бюджетних коштів (відомча класифікація видатків);
- 4) бюджетними програмами (програмна класифікація видатків).

Функціональна структура бюджету будується відповідно до основних функцій держави.

Функціональна класифікація видатків має такі рівні деталізації:

- 1) розділи, в яких визначаються видатки бюджетів на здійснення відповідно загальних функцій держави, Автономної Республіки Крим чи місцевого самоврядування;
- 2) підрозділи та групи, в яких конкретизуються напрями спрямування бюджетних коштів на здійснення відповідно функцій держави, Автономної Республіки Крим чи місцевого самоврядування.

Виділяють такі розділи:

		Код
1	Загальнодержавні функції	0100
2	Оборона	0200
3	Громадський порядок, безпека та судова влада	0300
4	Економічна діяльність	0400
5	Охорона навколишнього природного середовища	0500
6	Житлово-комунальне господарство	0600
7	Охорона здоров'я	0700
8	Духовний та фізичний розвиток	0800
9	Освіта	0900
10	Соціальний захист та соціальне забезпечення	1000

Наприклад, розділ — «Охорона навколишнього природного середовища», підрозділ — «Запобігання та ліквідація забруднення навколишнього природного середовища», група — «Охорона та раціональне використання природних ресурсів».

Економічна класифікація видатків — це їх групування за економічною характеристикою операцій, при проведенні яких здійснюються ці видатки, наприклад зарплата, нарахування на заробітну плату, придбання предметів постачання і матеріалів, оплата комунальних послуг та енергоносіїв.

За економічною класифікацією видатки бюджету поділяються на поточні, капітальні та нерозподілені, склад яких визначається міністром

фінансів України. У скороченому вигляді економічна класифікація має такий вигляд:

1000 Поточні видатки.

1100 Видатки на товари і послуги.

1110 Оплата праці працівників бюджетних установ.

1120 Нарахування на заробітну плату.

1130 Придбання предметів постачання і матеріалів, оплата послуг та інші видатки.

1140 Видатки на відрядження.

1150 Матеріали, інвентар, будівництво, капітальний ремонт та заходи спеціального призначення, що мають загальнодержавне значення.

1160 Оплата комунальних послуг.

1170 Дослідження і розробки, державні програми.

1200 Виплата процентів (доходу) за зобов'язаннями.

1300 Субсидії і поточні трансферти.

2000 Капітальні видатки.

2100 Придбання основного капіталу.

2110 Придбання обладнання і предметів довгострокового користування.

2120 Капітальне будівництво (придбання).

2130 Капітальний ремонт, реконструкція та реставрація.

2200 Створення державних запасів і резервів.

2300 Придбання землі і нематеріальних активів.

2400 Капітальні трансферти.

3000 Нерозподілені видатки.

Відомча класифікація видатків бюджету містить перелік головних розпорядників бюджетних коштів. Наприклад:

11 Управління справами Верховної Ради України.

60 Верховний Суд України.

100 Міністерство внутрішніх справ України.

180 Міністерство культури і мистецтв України.

220 Міністерство освіти і науки України.

230 Міністерство охорони здоров'я України.

260 Міністерство промислової політики України.

310 Міністерство транспорту України.

350 Міністерство фінансів України.

516 Державна митна служба України.

614 Державна податкова адміністрація України.

615 Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку України.

651 Рахункова палата України.

Програмна класифікація використовується для планування видатків бюджету за програмами. При цьому чітко визначаються мета та завдання кожного розпорядника бюджетних коштів і передбачається подальше оцінювання ефективності їх використання.

Структура коду програмної класифікації має такий вигляд:

1) I частина коду (перша, друга і третя цифри коду) визначає головного розпорядника (відповідний код діючої відомчої класифікації витратів державного бюджету);

2) II частина коду (четверта цифра коду) вказує на відповідальних виконавців у системі головного розпорядника (якщо відповідальним виконавцем є безпосередньо структурний підрозділ центрального апарату головного розпорядника, такою частиною коду є цифра «1», щодо всіх інших відповідальних виконавців використовуються цифри від «2» до «9»);

3) III частина коду (п'ята і шоста цифри коду) — показує бюджетну програму в межах одного відповідального виконавця. Якщо програма пов'язана з утриманням апаратів органів державної влади, ця частина коду визначається цифрами «01», усі інші — «02», «03», «04» і далі в межах одного відповідального виконавця;

4) IV частина коду (сьома цифра коду) — це напрям діяльності в межах бюджетної програми (код визначається цифрами від «1» до «9»).

Обов'язковою умовою є віднесення коду конкретної бюджетної програми до відповідного коду функціональної класифікації, що забезпечить можливість автоматичного групування показників бюджетних програм за функціональною класифікацією.

3. Класифікація кредитування бюджету:

Класифікація кредитування деталізує надання кредитів з бюджету та їх повернення. У скороченому варіанті має такий вигляд:

4000 Кредитування з вирахуванням погашення.

4100 Надання внутрішніх кредитів з вирахуванням погашення.

4110 Надання внутрішніх кредитів.

4120 Повернення внутрішніх кредитів.

4200 Надання зовнішніх кредитів з вирахуванням погашення.

4210 Надання зовнішніх кредитів.

4220 Повернення зовнішніх кредитів.

4. Класифікація фінансування бюджету:

Класифікація фінансування бюджету здійснюється за такими ознаками:

а) *фінансування за типом кредитора* — за категоріями кредиторів або власників боргових зобов'язань. У скороченому варіанті має такий вигляд:

200000 Внутрішнє фінансування.

201000 Фінансування за рахунок коштів бюджетів різних рівнів та державних фондів.

202000 Фінансування за рахунок позик банківських установ.

203000 Інше внутрішнє фінансування.

204000 Надходження від приватизації.

205000 Фінансування за рахунок залишків коштів на рахунках бюджетних установ і організацій.

206000 Зміни обсягів депозитів і цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю.

207000 Коригування.

300000 Зовнішнє фінансування.

301000 Позики, надані міжнародними організаціями економічного розвитку.

302000 Позики, надані органами управління іноземних держав.

303000 Позики, надані іноземними комерційними банками.

304000 Позики, надані постачальниками.

305000 Позики, не віднесені до інших категорій.

306000 Зміни обсягів депозитів і цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю.

б) фінансування за типом боргового зобов'язання — за засобами, що використовуються для фінансування дефіциту або профіциту. У скороченому варіанті має такий вигляд:

400000 Внутрішнє фінансування.

401000 Довгострокові зобов'язання.

402000 Середньострокові зобов'язання.

403000 Короткострокові зобов'язання та векселі.

404000 Інші зобов'язання.

405000 Зміни обсягів готівкових коштів, депозитів і цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю.

406000 Надходження від приватизації державного майна.

500000 Зовнішнє фінансування.

501000 Довгострокові зобов'язання.

502000 Середньострокові зобов'язання.

503000 Короткострокові зобов'язання та векселі.

504000 Інші зобов'язання.

505000 Зміни обсягів депозитів і цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю.

5. Класифікація боргу:

Класифікація боргу систематизує інформацію про всі боргові зобов'язання держави, Автономної Республіки Крим, місцевого самоврядування.

Борг класифікується за типом кредитора та за типом боргового зобов'язання.

Класифікація боргу за типом кредитора у скороченому варіанті має такий вигляд:

200000 Внутрішній борг.

210000 Заборгованість за позиками, одержаними з бюджетів різних рівнів та державних фондів.

220000 Заборгованість перед банківськими установами.

230000 Заборгованість перед іншими органами управління.

240000 Внутрішня заборгованість, не віднесена до інших категорій.

250000 Коригування, пов'язане зі змінами обсягів депозитів, цінних паперів та різницею у вартісних оцінках вищезазначених статей.

300000 Зовнішній борг.

310000 Заборгованість за позиками, одержаними від міжнародних організацій економічного розвитку.

320000 Заборгованість за позиками, одержаними від органів управління іноземних держав.

330000 Заборгованість за позиками, одержаними від іноземних комерційних банків.

340000 Заборгованість за позиками, одержаними від постачальників.

350000 Зовнішня заборгованість, не віднесена до інших категорій.

360000 Коригування, пов'язане зі змінами обсягів депозитів, цінних паперів та різницею у вартісних оцінках вищезазначених статей.

Класифікація боргу за типом боргового зобов'язання у скороченому варіанті має такий вигляд:

400000 Внутрішній борг.

410000 Заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями.

420000 Заборгованість за середньостроковими зобов'язаннями.

430000 Заборгованість за короткостроковими зобов'язаннями і векселями.

440000 Заборгованість за іншими внутрішніми зобов'язаннями.

450000 Коригування, пов'язане зі змінами обсягів депозитів, цінних паперів та різницею у вартісних оцінках вищезазначених статей.

500000 Зовнішній борг.

510000 Заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями.

520000 Заборгованість за середньостроковими зобов'язаннями.

530000 Заборгованість за короткостроковими зобов'язаннями і векселями.

540000 Заборгованість за іншими зовнішніми зобов'язаннями.

550000 Коригування, пов'язане зі змінами обсягів депозитів, цінних паперів та різницею у вартісних оцінках вищезазначених статей.

КОМЕНТАРІ ДО ДОДАТКІВ Б—Г

З 1992 р. й до цього часу в Україні використовувалися три плани рахунків з обліку виконання державного та місцевих бюджетів. Перший залишився нам у спадок від колишнього СРСР і був чинним до кінця 1997 р. Він був досить компактним і зручним для використання, але не дозволяв відображати усі операції з виконання відповідного бюджету.

Відповідно до підходів, які застосовуються в обліку виконання бюджетів у державах з розвинутими ринковими відносинами, та інших об'єктивних причин (розроблення нової бюджетної класифікації, введення казначейської системи касового виконання видаткової частини Державного бюджету України, включення позабюджетних фондів до складу державного бюджету, розширення джерел формування дохідної частини бюджетів тощо) було розроблено другий План рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів України. Він затверджений наказом Головного управління Державного казначейства України від 24.12.1997 р. № 137 і введений в дію з 01.01.1998 р. Цей план рахунків використовувався до кінця 2000 р.

Необхідність у розробленні й упровадженні третього, нині діючого, Плану рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів виникла у зв'язку зі змінами в організації виконання бюджету держави органами казначейства (наприклад, входження органів Державного казначейства України у СЕП Національного банку України). Його було затверджено наказом Державного казначейства України від 28.11.2000 р. № 119 і введено в дію з 01.01.2001 р.

Така ситуація із частою зміною планів рахунків не могла не вплинути на якість обліку виконання бюджету держави. А як відомо, облік вирішує таке важливе завдання, як забезпечення системи управління бюджетом держави необхідною інформацією для прийняття рішень. Отже, облік виконання бюджету — це забезпечувальна система, на якій ґрунтується бюджетний процес. Тому ознайомлення і вивчення чинного Плану рахунків з обліку виконання державного та місцевих бюджетів і його застосування (додаток Б), а також порядку відображення в обліку операцій з виконання Державного бюджету України (додаток В) і місцевих бюджетів (додаток Г) є дуже важливим для магістра програми «Управління державними фінансами» при підготовці до виконання установлених функціональних обов'язків у відповідних фінансових органах.

З цією метою підготовлені додатки Б—Г.

Додаток Б

План рахунків з обліку виконання державного та місцевих бюджетів і його застосування

План рахунків з обліку виконання державного та місцевих бюджетів є систематизованим переліком рахунків бухгалтерського обліку, що використовується для реєстрації операцій та відображення бухгалтерської інформації, забезпечує складання фінансової звітності і прийняття управлінських рішень. План рахунків поділений на класи, розділи, групи та рахунки. *Кожний клас розподілений на:* рахунки II порядку (двозначні — розділ); рахунки III порядку (тризначні — група); рахунки IV порядку (чотиризначні — рахунок). План рахунків поділяється на три логічні частини: *балансові рахунки (класи 1—4), фінансові рахунки (класи 5—7), меморандні і позабалансові рахунки (класи 8—9).*

Клас 1. Активи

Перший клас Плану рахунків визначає активи бюджетів. Цей клас включає кореспондентський рахунок Державного казначейства в НБУ, кошти бюджетів у інших банках, розміщені депозити, цінні папери, надані бюджетні кредити, інші активи (кошти в дорозі та заблоковані на рахунках, товарно-матеріальні цінності), субкореспондентські рахунки, відкриті в органах Державного казначейства. Усі рахунки першого класу *активні*.

Розділ 11. Кошти бюджетів у Національному банку України (далі — НБУ).

Група 111. Кошти в НБУ до запитання.

Рахунок 1111 А. Єдиний казначейський рахунок (кореспондентський рахунок Державного казначейства, який відкрито в НБУ).

За дебетом рахунків групи 111 проводяться суми коштів, які надходять до загального та спеціального фондів відповідного бюджету, Державного казначейства, його клієнтів, які перебувають на казначейському обслуговуванні.

За кредитом рахунків групи 111 проводяться суми коштів, які списуються за дорученням Державного казначейства за операціями з виконання бюджетів, операціями клієнтів, а також списання у безспірному порядку згідно з чинним законодавством.

Група 112. Інші рахунки Державного казначейства в НБУ.

Рахунок 1121 А. Рахунок Державного казначейства в НБУ для виплати готівкових коштів.

Рахунок 1122 А. Інші рахунки Державного казначейства, відкриті в НБУ.

За дебетом рахунків групи 112 проводиться зарахування коштів, що надходять на дані рахунки.

За кредитом рахунків групи 112 проводиться списання за призначенням сум коштів з даних рахунків.

Розділ 12. Кошти бюджетів в інших банках.

Група 121. Кошти бюджетів в інших банках до запитання (рахунки «Ностро»).

Рахунок 1211 А. Кореспондентські рахунки Державного казначейства в інших банках-резидентах.

Рахунок 1212 А. Кореспондентські рахунки Державного казначейства в банках-нерезидентах.

За дебетом рахунків групи 121 проводяться суми коштів, які надходять на кореспондентські рахунки органів Державного казначейства, відкриті в інших банках-резидентах (банках-нерезидентах).

За кредитом рахунків групи 121 проводяться суми коштів, які списуються за дорученням органів Державного казначейства з кореспондентських рахунків, відкритих в інших банках-резидентах (банках-нерезидентах).

Група 122. Інші рахунки за коштами державного бюджету в банках.

Рахунок 1221 А. Рахунки установ та організацій, які утримуються за рахунок державного бюджету, в установах банків (розпорядники бюджетних коштів, які не перебувають на казначейському обслуговуванні).

Рахунок 1222 А. Інші рахунки Державного казначейства в установах банків.

Рахунок 1223 А. Рахунки Державного казначейства в установах банків для виплати готівкових коштів.

За дебетом рахунків групи 122 проводиться зарахування коштів державного бюджету на рахунки, відкриті в установах банків.

За кредитом рахунків групи 122 проводиться списання коштів державного бюджету з рахунків, відкритих в установах банків.

Група 123. Інші рахунки за коштами місцевих бюджетів у банках.

Рахунок 1231 А. Рахунки місцевих бюджетів, які не перебувають на казначейському обслуговуванні, в установах банків.

Рахунок 1232 А. Рахунки установ та організацій, які утримуються за рахунок місцевого бюджету і не перебувають на казначейському обслуговуванні, в установах банків.

За дебетом рахунків групи 123 проводяться суми коштів, які надходять на рахунки місцевих бюджетів (розпорядників коштів місцевих бюджетів), відкриті в установах банків.

За кредитом рахунків групи 123 проводяться суми коштів, що списуються з рахунків місцевих бюджетів (розпорядників коштів місцевих бюджетів), відкриті в установах банків.

Група 124. Дебіторська заборгованість за операціями з банками.

Рахунок 1241 А. Дебіторська заборгованість за операціями з готівкою.

Рахунок 1242 А. Інша дебіторська заборгованість за операціями з банками.

За дебетом рахунків групи 124 проводяться суми дебіторської заборгованості за операціями.

За кредитом рахунків групи 124 проводиться списання сум дебіторської заборгованості за операціями в разі її надходження.

Розділ 13. Розміщені депозити.

Група 131. Депозити державного бюджету, розміщені в НБУ.

Рахунок 1311 А. Короткострокові депозити державного бюджету, розміщені в НБУ.

Рахунок 1312 А. Середньострокові депозити державного бюджету, розміщені в НБУ.

Рахунок 1313 А. Довгострокові депозити державного бюджету, розміщені в НБУ.

Рахунок 1314 А. Прострочена заборгованість за депозитами державного бюджету, розміщеними в НБУ.

Рахунок 1315 А. Депозити державного бюджету до запитання, розміщені в НБУ.

За дебетом рахунків групи 131 проводиться зарахування суми розміщених коштів.

За кредитом рахунків групи 131 проводяться суми, які списуються у разі їх повернення.

Група 132. Інші депозити державного бюджету.

Рахунок 1321 А. Інші короткострокові депозити державного бюджету, розміщені в установах банків.

Рахунок 1322 А. Інші середньострокові депозити державного бюджету в установах банків.

Рахунок 1323 А. Інші довгострокові депозити державного бюджету в установах банків.

Рахунок 1324 А. Прострочена заборгованість за іншими депозитами державного бюджету.

Рахунок 1325 А. Інші депозити державного бюджету до запитання в установах банків.

Рахунок 1326 А. Гарантійні депозити та грошове покриття в банках.

За дебетом рахунків групи 132 проводяться зарахування суми розміщених коштів.

За кредитом рахунків групи 132 проводяться суми, які списуються у разі їх повернення, а також суми, перераховані на рахунки простроченої і сумнівної заборгованості.

Група 133. Депозити місцевого бюджету, розміщені в Національному банку.

Рахунок 1331 А. Короткострокові депозити місцевого бюджету, розміщені в НБУ.

Рахунок 1332 А. Середньострокові депозити місцевого бюджету, розміщені в НБУ.

Рахунок 1333 А. Довгострокові депозити місцевого бюджету, розміщені в НБУ.

Рахунок 1334 А. Прострочена заборгованість за депозитами місцевого бюджету, розміщеними в НБУ.

Рахунок 1335 А. Депозити місцевого бюджету до запитання, розміщені в НБУ.

За дебетом рахунків групи 133 проводиться зарахування суми розміщених коштів.

За кредитом рахунків групи 133 проводяться суми, які списуються у разі їх повернення.

Група 134. Інші депозити місцевого бюджету.

Рахунок 1341 А. Інші короткострокові депозити місцевого бюджету в установах банків.

Рахунок 1342 А. Інші середньострокові депозити місцевого бюджету в установах банків.

Рахунок 1343 А. Інші довгострокові депозити місцевого бюджету в установах банків.

Рахунок 1344 А. Прострочена заборгованість за іншими депозитами місцевого бюджету.

Рахунок 1345 А. Інші депозити місцевого бюджету до запитання в установах банків.

За дебетом рахунків групи 134 проводяться зарахування суми розміщених коштів (простроченої заборгованості).

За кредитом рахунків групи 134 проводяться суми, які списуються у разі їх повернення.

Розділ 14. Цінні папери.

Група 141. Цінні папери в активі державного бюджету.

Рахунок 1411 А. Цінні папери в активі державного бюджету.

Група 142. Цінні папери в активі місцевого бюджету.

Рахунок 1421 А. Цінні папери в активі місцевого бюджету.

За дебетом рахунків розділу 14 проводиться суми залучених цінних паперів.

За кредитом рахунків розділу 14 проводиться сума продажу або погашення цінних паперів.

Розділ 15. Надані бюджетні кредити та позички.

Група 151. Кредити, надані з державного бюджету.

Рахунок 1511 А. Короткострокові кредити, надані з державного бюджету.

Рахунок 1512 А. Довгострокові кредити, надані з державного бюджету.

За дебетом рахунків групи 151 проводяться суми кредитів, що надані з державного бюджету.

За кредитом рахунків групи 151 проводяться суми, які надійшли в погашення заборгованості за наданими з державного бюджету кредитами.

Група 152. Кредити, надані з місцевого бюджету.

Рахунок 1521 А. Короткострокові кредити, надані з місцевого бюджету.

Рахунок 1522 А. Довгострокові кредити, надані з місцевого бюджету.

За дебетом рахунків групи 152 проводяться суми кредитів, що надані з місцевих бюджетів.

За кредитом рахунків групи 152 проводяться суми, які надійшли в погашення заборгованості за наданими з місцевих бюджетів кредитами.

Група 153. Кредити, що надавалися під гарантійні зобов'язання.

Рахунок 1531 А. Короткострокові кредити, що надавалися під гарантійні зобов'язання.

Рахунок 1532 А. Довгострокові кредити, що надавалися під гарантійні зобов'язання.

За дебетом рахунків групи 153 проводяться суми кредитів, за якими держава виконала гарантійні зобов'язання.

За кредитом рахунків групи 153 проводяться суми, які надійшли в погашення заборгованості за кредитами від суб'єктів господарювання.

Група 154. Позички, надані місцевим бюджетам за рахунок коштів єдиного казначейського рахунка.

Рахунок 1541 А. Позички, надані місцевим бюджетам за рахунок коштів єдиного казначейського рахунка.

Рахунок 1542 А. Пролонговані позички, надані місцевим бюджетам за рахунок коштів єдиного казначейського рахунка.

Рахунок 1543 А. Прострочена заборгованість за позичками, наданими місцевим бюджетам за рахунок коштів єдиного казначейського рахунка.

За дебетом рахунків групи 154 проводяться суми позичок (пролонгованих позичок, простроченої заборгованості за позичками), наданими місцевим бюджетам за рахунок коштів єдиного казначейського рахунка.

За кредитом рахунків групи 154 проводяться суми, які надійшли від позичальників у рахунок погашення позичок (пролонгованих позичок, простроченої заборгованості за позичками), наданими місцевим бюджетам за рахунок коштів єдиного казначейського рахунка.

Розділ 16. Інші активи.

Група 161. Кошти державного бюджету в дорозі.

Рахунок 1611 А. Кошти загального фонду державного бюджету в дорозі.

Рахунок 1612 А. Кошти спеціального фонду державного бюджету в дорозі.

За дебетом рахунків групи 161 проводяться суми коштів, які не заховані на рахунки органу Державного казначейства у поточному звітному періоді і на звітну дату вважаються сумами в дорозі.

За кредитом рахунків групи 161 проводяться суми коштів, які у наступному звітному періоді зараховуються на рахунки органу Державного казначейства.

Група 162. Активи державного бюджету за взаємними розрахунками.

Рахунок 1621 А. Активи загального фонду державного бюджету за взаємними розрахунками.

Рахунок 1622 А. Активи спеціального фонду державного бюджету за взаємними розрахунками.

За дебетом рахунків групи 162 проводиться врахування сум заборгованості за взаємними розрахунками місцевих бюджетів перед державним бюджетом.

За кредитом рахунків групи 162 проводиться списання сум заборгованості за взаємними розрахунками місцевих бюджетів перед державним бюджетом за умови її погашення.

Група 163. Інші активи державного бюджету.

Рахунок 1631 А. Товарно-матеріальні цінності в активі державного бюджету.

За дебетом рахунка групи 163 проводяться суми товарно-матеріальних цінностей, що надходять в актив державного бюджету (зарахованих у рахунок сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) до державного бюджету).

За кредитом рахунка групи 163 проводяться суми товарно-матеріальних цінностей, що направлені на здійснення видатків державного бюджету.

Група 164. Кошти місцевого бюджету в дорозі.

Рахунок 1641 А. Кошти загального фонду місцевого бюджету в дорозі.

Рахунок 1642 А. Кошти спеціального фонду місцевого бюджету в дорозі.

За дебетом рахунків групи 164 проводяться суми коштів, які не зараховані на рахунок фінансових органів або органів Державного казначейства в разі казначейського обслуговування місцевих бюджетів у поточному місяці і на звітну дату вважаються сумами в дорозі.

За кредитом рахунків групи 164 проводяться суми коштів, які у наступному звітному періоді зараховані на рахунки фінансових органів або органів Державного казначейства в разі казначейського обслуговування місцевих бюджетів.

Група 165. Активи місцевого бюджету за взаємними розрахунками.

Рахунок 1651 А. Активи загального фонду місцевого бюджету за взаємними розрахунками з державним бюджетом.

Рахунок 1652 А. Активи спеціального фонду місцевого бюджету за взаємними розрахунками з державним бюджетом.

Рахунок 1653 А. Активи загального фонду місцевого бюджету за взаємними розрахунками з місцевими бюджетами.

Рахунок 1654 А. Активи спеціального фонду місцевого бюджету за взаємними розрахунками з місцевими бюджетами.

За дебетом рахунків групи 165 проводиться врахування сум заборгованості за взаємними розрахунками одного бюджету перед іншим бюджетом.

За кредитом рахунків групи 165 проводиться списання сум заборгованості за взаємними розрахунками одного бюджету перед іншим бюджетом за умови її погашення.

Група 166. Інші активи місцевого бюджету.

Рахунок 1661 А. Кошти місцевого бюджету, заблоковані на рахунках.

Рахунок 1662 А. Товарно-матеріальні цінності в активі місцевого бюджету.

За дебетом рахунків групи 166 проводяться суми коштів, заблокованих на рахунках (товарно-матеріальних цінностей, що зараховуються в актив місцевого бюджету).

За кредитом рахунків групи 166 проводяться суми коштів після розблокування рахунків (товарно-матеріальних цінностей, що направлені на здійснення видатків місцевих бюджетів).

Група 167. Зобов'язання інших органів Державного казначейства.

Рахунок 1671 А. Зобов'язання інших органів Державного казначейства за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 1672 А. Зобов'язання інших органів Державного казначейства за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 1673 А. Зобов'язання інших органів Державного казначейства за іншими коштами.

За дебетом рахунків групи 167 проводиться зарахування сум зобов'язань інших органів Державного казначейства за відповідними коштами.

За кредитом рахунків групи 167 проводиться списання сум зобов'язань інших органів Державного казначейства за відповідними коштами за умови їх виконання.

Група 168. Інші зобов'язання органів Державного казначейства.

Рахунок 1681 А. Інші зобов'язання органів Державного казначейства за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 1682 А. Інші зобов'язання органів Державного казначейства за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 1683 А. Інші зобов'язання органів Державного казначейства за іншими коштами.

За дебетом рахунків групи 168 проводиться врахування сум інших зобов'язань органів Державного казначейства за відповідними коштами.

За кредитом рахунків групи 168 проводиться списання сум інших зобов'язань органів Державного казначейства за відповідними коштами державного бюджету за умови їх виконання.

Розділ 17. Субрахунки єдиного казначейського рахунка.

Група 171. Субрахунки єдиного казначейського рахунка.

Рахунок 1711 А. Субрахунки єдиного казначейського рахунка.

За дебетом рахунка групи 171 проводяться суми, які надходять на субрахунки єдиного казначейського рахунка.

За кредитом рахунка групи 171 проводяться суми, що списуються з субрахунків єдиного казначейського рахунка.

Клас 2. Зобов'язання

Другий клас Плану рахунків визначає зобов'язання, які виникають у процесі виконання бюджетів. Цей клас включає зобов'язання, що пов'язані з випуском в обіг цінних паперів, за отриманими кредитами та депозитами, за іншими зобов'язаннями. Усі рахунки другого класу *пасивні*.

Розділ 21. Цінні папери, випущені в обіг.

Група 211. Зобов'язання за вексялями державного бюджету.

Рахунок 2111 П. Казначейські векселі видані.

Група 212. Облігації внутрішньої державної позики.

Рахунок 2121 П. Короткострокові облігації внутрішньої державної позики.

Рахунок 2122 П. Середньострокові облігації внутрішньої державної позики.

Рахунок 2123 П. Довгострокові облігації внутрішньої державної позики.

Група 213. Зобов'язання державного бюджету за іншими цінними паперами.

Рахунок 2131 П. Інші цінні папери державного бюджету.

Група 214. Зобов'язання за вексялями місцевого бюджету.

Рахунок 2141 П. Векселі органів місцевого самоврядування видані.

Група 215. Облігації місцевого бюджету.

Рахунок 2151 П. Короткострокові облігації місцевого бюджету.

Рахунок 2152 П. Середньострокові облігації місцевого бюджету.

Рахунок 2153 П. Довгострокові облігації місцевого бюджету.

Група 216. Зобов'язання місцевого бюджету за іншими цінними паперами.

Рахунок 2161 П. Інші цінні папери місцевого бюджету.

Група 217. Облігації зовнішньої державної позики.

Рахунок 2171 П. Короткострокові облігації зовнішньої державної позики.

Рахунок 2172 П. Середньострокові облігації зовнішньої державної позики.

Рахунок 2173 П. Довгострокові облігації зовнішньої державної позики.

За кредитом рахунків розділу 21 проводяться суми виданих векселів, розміщених облігацій (цінних паперів).

За дебетом рахунків розділу 21 проводяться суми погашення векселів (облігацій, цінних паперів).

Розділ 22. Кредити отримані.

Група 221. Внутрішнє фінансування державного бюджету.

Рахунок 2211 П. Кредити, не віднесені до інших категорій.

Рахунок 2212 П. Інші зобов'язання державного бюджету перед резидентами.

Група 222. Зовнішнє фінансування державного бюджету.

Рахунок 2221 П. Кредити, не віднесені до інших категорій.

Рахунок 2222 П. Інші зобов'язання державного бюджету перед нерезидентами.

Група 223. Внутрішнє фінансування місцевого бюджету.

Рахунок 2231 П. Кредити, не віднесені до інших категорій.

Рахунок 2232 П. Інші зобов'язання за внутрішнім боргом місцевого бюджету.

Група 224. Зовнішнє фінансування місцевих бюджетів.

Рахунок 2241 П. Кредити, не віднесені до інших категорій, отримані від нерезидентів на погашення дефіциту місцевого бюджету.

Рахунок 2242 П. Інші зобов'язання місцевого бюджету перед нерезидентами.

За кредитом рахунків розділу 22 проводяться суми отриманих кредитів (інших зобов'язань), не віднесених до інших категорій.

За дебетом рахунків розділу 22 проводяться суми погашення отриманих кредитів (інших зобов'язань), не віднесених до інших категорій.

Розділ 23. Депозити отримані.

Група 231. Депозити, отримані державним бюджетом.

Рахунок 2311 П. Депозити, отримані державним бюджетом.

Група 232. Депозити, отримані місцевим бюджетом.

Рахунок 2321 П. Депозити, отримані місцевим бюджетом.

За кредитом рахунків розділу 23 проводяться суми розміщених коштів на депозити.

За дебетом рахунків розділу 23 проводяться суми списаних коштів після закінчення строку депозиту.

Розділ 24. Інші зобов'язання.

Група 241. Зобов'язання державного бюджету за взаємними розрахунками.

Рахунок 2411 П. Зобов'язання загального фонду державного бюджету за взаємними розрахунками.

Рахунок 2412 П. Зобов'язання спеціального фонду державного бюджету за взаємними розрахунками.

За кредитом рахунків групи 241 проводяться суми боргових зобов'язань відповідного фонду державного бюджету перед місцевими, що виникають у процесі виконання відповідного фонду державного бюджету.

За дебетом рахунків групи 241 проводяться суми виконання боргових зобов'язань відповідного фонду державного бюджету.

Група 242. Зобов'язання місцевого бюджету за взаємними розрахунками.

Рахунок 2421 П. Зобов'язання загального фонду місцевого бюджету за взаємними розрахунками з державним бюджетом.

Рахунок 2422 П. Зобов'язання спеціального фонду місцевого бюджету за взаємними розрахунками з державним бюджетом.

Рахунок 2423 П. Зобов'язання загального фонду місцевого бюджету за взаємними розрахунками з місцевими бюджетами.

Рахунок 2424 П. Зобов'язання спеціального фонду місцевого бюджету за взаємними розрахунками з місцевими бюджетами.

За кредитом рахунків групи 242 проводяться суми боргових зобов'язань відповідного фонду одного бюджету перед іншим, що виникають у процесі виконання місцевих бюджетів.

За дебетом рахунків групи 242 проводяться суми виконаних боргових зобов'язань відповідного фонду одного бюджету перед іншим.

Група 243. Зобов'язання перед іншими органами Державного казначейства.

Рахунок 2431 П. Зобов'язання перед іншими органами Державного казначейства за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 2432 П. Зобов'язання перед іншими органами Державного казначейства за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 2433 П. Зобов'язання перед іншими органами Державного казначейства за іншими коштами, які не можуть бути кваліфіковані як кошти загального або спеціального фонду.

За кредитом рахунків групи 243 проводяться суми боргових зобов'язань перед іншими органами Державного казначейства за відповідними коштами.

За дебетом рахунків групи 243 проводяться суми виконання боргових зобов'язань перед іншими органами Державного казначейства за відповідними коштами.

Група 244. Інші зобов'язання органів Державного казначейства.

Рахунок 2441 П. Інші зобов'язання органів Державного казначейства за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 2442 П. Інші зобов'язання органів Державного казначейства за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 2443 П. Інші зобов'язання органів Державного казначейства за іншими коштами, що не можуть бути кваліфіковані як кошти загального або спеціального фонду державного бюджету.

За кредитом рахунків групи 244 проводяться суми інших боргових зобов'язань органів Державного казначейства за відповідними коштами.

За дебетом рахунків групи 244 проводяться суми виконаних інших боргових зобов'язань органів Державного казначейства за відповідними коштами державного бюджету.

Клас 3. Кошти бюджетів та розпорядників бюджетних коштів

У третьому класі Плану рахунків відображені зобов'язання за операціями Державного казначейства за коштами бюджетів та розпорядників бюджетних коштів. Цей клас включає операції за коштами: державного бюджету, місцевих бюджетів; які підлягають розподілу між рівнями бюджетів; тимчасово віднесеними на доходи бюджету; на ра-

хунках розпорядників бюджетних коштів, органів Державного казначейства. Рахунки третього класу *пасивні*.

Розділ 31. Кошти бюджетів.

Група 311. Кошти загального фонду державного бюджету.

Рахунок 3111 П. Надходження до загального фонду державного бюджету.

Рахунок 3112 П. Загальний фонд державного бюджету.

Рахунок 3113 П. Рахунок для зарахування повернення бюджетних кредитів, наданих за рахунок загального фонду державного бюджету.

За кредитом рахунків групи 311 проводиться зарахування сум податків і зборів (повернених бюджетних кредитів).

За дебетом рахунків групи 311 проводиться перерахування сум надмірно внесених, надмірно сплачених податків і зборів (повернених кредитів), а також перерахування коштів вищестоящим органам Державного казначейства для акумулювання.

Група 312. Кошти спеціального фонду державного бюджету, які направляються на спеціальні видатки.

Рахунок 3121 П. Надходження коштів спеціального фонду державного бюджету, які направляються на спеціальні видатки.

Рахунок 3122 П. Кошти спеціального фонду державного бюджету, які направляються на спеціальні видатки.

Рахунок 3123 П. Рахунок для зарахування до спеціального фонду державного бюджету повернення бюджетних кредитів.

Рахунок 3124 П. Кошти спеціального фонду державного бюджету для здійснення видатків за відомчою ознакою.

За кредитом рахунків групи 312 проводиться зарахування коштів (сум повернених бюджетних кредитів) спеціального фонду державного бюджету.

За дебетом рахунків групи 312 проводиться перерахування сум надмірно внесених (сплачених) податків і зборів (повернених кредитів), а також перерахування коштів вищестоящим органам Державного казначейства для акумулювання.

Група 313. Кошти, які розподіляються між загальним і спеціальним фондами державного бюджету.

Рахунок 3131 П. Надходження коштів, що розподіляються між загальним та спеціальним фондами державного бюджету.

Рахунок 3132 П. Кошти, що розподіляються між загальним та спеціальним фондами державного бюджету.

За кредитом рахунків групи 313 проводиться зарахування сум коштів, що розподіляються між загальним та спеціальним фондами державного бюджету.

За дебетом рахунків групи 313 проводиться перерахування сум до загального та спеціального фондів державного бюджету на рахунки відповідно 3111 і 3121.

Група 314. Кошти загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 3141 П. Надходження до загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 3142 П. Зараховані кошти загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 3143 П. Рахунок для зарахування до загального фонду місцевих бюджетів повернення бюджетних кредитів.

Рахунок 3144 П. Рахунок для здійснення централізованого перерахування коштів загального фонду бюджетів місцевого самоврядування.

За кредитом рахунків групи 314 проводиться зарахування коштів (бюджетних кредитів, що повертаються) до загального фонду місцевих бюджетів.

За дебетом рахунків групи 314 проводиться повернення надмірно або помилково сплачених коштів, перерахування коштів загального фонду місцевих бюджетів.

Група 315. Кошти спеціального фонду місцевих бюджетів, які направляються на спеціальні видатки.

Рахунок 3151 П. Надходження коштів спеціального фонду місцевих бюджетів, які направляються на спеціальні видатки.

Рахунок 3152 П. Кошти спеціального фонду місцевих бюджетів, які направляються на спеціальні видатки.

Рахунок 3153 П. Рахунок для зарахування до спеціального фонду місцевих бюджетів повернення бюджетних кредитів.

Рахунок 3154 П. Рахунок для здійснення централізованого перерахування коштів спеціального фонду бюджетів місцевого самоврядування.

За кредитом рахунків групи 315 проводиться зарахування коштів (бюджетних кредитів, що повертаються) до спеціального фонду місцевих бюджетів.

За дебетом рахунків групи 315 проводиться повернення надмірно або помилково сплачених коштів, перерахування коштів спеціального фонду місцевих бюджетів.

Група 316. Кошти, які розподіляються між загальним і спеціальним фондами місцевих бюджетів.

Рахунок 3161 П. Кошти, які розподіляються між загальним і спеціальним фондами місцевих бюджетів.

За кредитом рахунка проводиться зарахування сум податків і зборів (обов'язкових платежів), які згідно із законодавством підлягають розподілу між загальним та спеціальним фондами бюджету.

За дебетом рахунка проводиться перерахування сум надмірно або помилково сплачених платниками у кореспонденції з рахунком 1111 та до загального фонду місцевого бюджету на рахунок 3141 і спеціального фонду місцевого бюджету на рахунок 3151.

Розділ 32. Кошти, залучені до бюджетів.

Група 321. Кошти, залучені до державного бюджету від розміщення цінних паперів.

Рахунок 3211 П. Кошти, залучені до загального фонду державного бюджету від розміщення цінних паперів.

Рахунок 3212 П. Кошти, залучені до спеціального фонду державного бюджету від розміщення цінних паперів.

За кредитом рахунків групи 321 проводиться зарахування сум коштів, залучених до загального чи спеціального фондів державного бюджету від розміщення цінних паперів.

За дебетом рахунків групи 321 проводиться перерахування коштів на розподільний рахунок 3112П або 3122П з метою поповнення відповідно загального чи спеціального фондів державного бюджету та/або повернення помилково зарахованих сум.

Група 322. Кредити, отримані державним бюджетом.

Рахунок 3221 П. Рахунок для зарахування до загального фонду державного бюджету кредитів, отриманих у НБУ.

Рахунок 3222 П. Рахунок для зарахування до загального фонду державного бюджету інших кредитів, отриманих державним бюджетом.

Рахунок 3223 П. Рахунок для зарахування до спеціального фонду державного бюджету кредитів, отриманих у НБУ.

Рахунок 3224 П. Рахунок для зарахування до спеціального фонду державного бюджету інших кредитів.

За кредитом рахунків групи 322 проводиться зарахування до загального чи спеціального фондів державного бюджету отриманих кредитів.

За дебетом рахунків групи 322 проводиться перерахування коштів на розподільний рахунок 3112 П чи 3122 П з метою направлення коштів на проведення відповідних видатків загального чи спеціального фондів державного бюджету та/або повернення помилково зарахованих сум.

Група 323. Інші кошти, залучені державним бюджетом.

Рахунок 3231 П. Інші кошти, залучені до загального фонду державного бюджету.

Рахунок 3232 П. Інші кошти, залучені до спеціального фонду державного бюджету.

За кредитом рахунків групи 323 проводиться зарахування інших коштів, залучених до загального чи спеціального фондів державного бюджету.

За дебетом рахунків групи 323 проводиться перерахування коштів на розподільний рахунок 3112 П або 3122 П з метою направлення коштів на проведення відповідних видатків загального чи спеціального фондів державного бюджету та/або повернення помилково зарахованих сум.

Група 324. Кошти, залучені до місцевих бюджетів від розміщення цінних паперів.

Рахунок 3241 П. Кошти, залучені до загального фонду місцевих бюджетів від розміщення цінних паперів.

Рахунок 3242 П. Кошти, залучені до спеціального фонду місцевих бюджетів від розміщення цінних паперів.

За кредитом рахунків групи 324 проводиться зарахування сум коштів, залучених до відповідного фонду місцевих бюджетів від розміщення цінних паперів.

За дебетом рахунків групи 324 проводиться перерахування коштів на розподільний рахунок 3142 П або 3152 П з метою поповнення відпо-

відного фонду місцевих бюджетів та/або повернення помилково зарахованих сум.

Група 325. Кредити, отримані місцевими бюджетами.

Рахунок 3251 П. Рахунок для зарахування до загального фонду місцевих бюджетів кредитів, отриманих у НБУ.

Рахунок 3252 П. Рахунок для зарахування до загального фонду місцевих бюджетів інших кредитів.

Рахунок 3253 П. Рахунок для зарахування до спеціального фонду місцевих бюджетів кредитів, отриманих у НБУ.

Рахунок 3254 П. Рахунок для зарахування до спеціального фонду місцевих бюджетів інших кредитів.

За кредитом рахунків групи 325 проводиться зарахування кредитів, отриманих до загального чи спеціального фондів місцевих бюджетів.

За дебетом рахунків групи 325 проводиться перерахування коштів на відповідні розподільні рахунки 3142 П або 3152 П з метою направлення коштів на проведення видатків загального чи спеціального фондів місцевих бюджетів та/або повернення помилково зарахованих сум.

Група 326. Інші кошти, залучені до місцевих бюджетів.

Рахунок 3261 П. Інші кошти, залучені до загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 3262 П. Інші кошти, залучені до спеціального фонду місцевих бюджетів.

За кредитом рахунків групи 325 проводиться зарахування інших коштів, залучених до загального чи спеціального фондів місцевих бюджетів.

За дебетом рахунків групи 325 проводиться перерахування коштів на відповідні розподільні рахунки 3142 П або 3152 П з метою направлення коштів на проведення видатків загального чи спеціального фонду місцевих бюджетів та/або повернення помилково зарахованих сум.

Розділ 33. Кошти, які підлягають розподілу.

Група 331. Кошти, які підлягають розподілу між державним і місцевими бюджетами.

Рахунок 3311 П. Кошти, які підлягають розподілу між державним і місцевими бюджетами.

За кредитом рахунка проводиться зарахування сум, податків і зборів (обов'язкових платежів), які згідно із законодавством підлягають розподілу між державним та місцевими бюджетами.

За дебетом рахунка проводиться перерахування сум, надмірно або помилково сплачених платниками податків, зборів (обов'язкових платежів) у кореспонденції з рахунком 1111 та до загального фонду державного бюджету на рахунок 3111, та місцевих — 3141.

Група 332. Кошти, які підлягають розподілу між рівнями бюджетів.

Рахунок 3321 П. Кошти, які підлягають розподілу між рівнями бюджетів.

За кредитом рахунка проводиться зарахування сум податків і зборів (обов'язкових платежів), які згідно із законодавством підлягають розподілу між рівнями місцевих бюджетів.

За дебетом рахунка проводиться перерахування сум податків, зборів (обов'язкових платежів) до відповідних місцевих бюджетів відповідно до законодавства.

Розділ 34. Кошти, тимчасово віднесені на доходи бюджету.

Група 341. Кошти, тимчасово віднесені на доходи бюджету, що підлягають розподілу.

Рахунок 3411 П. Кошти, тимчасово віднесені на доходи державного бюджету, що підлягають розподілу.

Рахунок 3412 П. Інші кошти, тимчасово віднесені на доходи державного бюджету.

За кредитом рахунків групи 341 проводиться зарахування сум, коштів, тимчасово віднесених на доходи державного бюджету.

За дебетом рахунків групи 341 проводиться перерахування сум, надмірно або помилково сплачених платниками та за призначенням.

Група 342. Кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету, що підлягають розподілу.

Рахунок 3421 П. Кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету, що підлягають розподілу.

Рахунок 3422 П. Інші кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету.

За кредитом рахунків групи 342 проводиться зарахування сум коштів, тимчасово віднесених на доходи місцевих бюджетів.

За дебетом рахунків групи 342 проводиться перерахування сум, надмірно або помилково сплачених платниками та за призначенням.

Розділ 35. Рахунки розпорядників та одержувачів бюджетних коштів у Державному казначействі України.

Група 351. Особові рахунки розпорядників, які утримуються за рахунок державного бюджету.

Рахунок 3511 П. Особові рахунки розпорядників за коштами, отриманими із загального фонду державного бюджету.

Рахунок 3512 П. Особові рахунки розпорядників за коштами, отриманими із спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 3513 П. Зведені особові рахунки головних розпорядників за коштами, отриманими із загального фонду державного бюджету.

Рахунок 3514 П. Зведені особові рахунки головних розпорядників за коштами, отриманими із спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 3515 П. Особові рахунки для обліку операцій за загальнодержавними видатками за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 3516 П. Особові рахунки для обліку операцій за загальнодержавними видатками за коштами спеціального фонду державного бюджету.

За кредитом рахунків групи 351 проводиться зарахування коштів до відповідного фонду державного бюджету, що підлягають перерозподілу відповідними розпорядниками коштів.

За дебетом рахунків групи 351 проводиться: списання коштів, розподілених головним розпорядником за призначенням; направлення коштів на рахунки для обліку операцій за загальнодержавними видатками.

Група 352. Рахунки розпорядників та одержувачів за коштами державного бюджету.

Рахунок 3521 П. Реєстраційні рахунки розпорядників за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 3522 П. Реєстраційні рахунки розпорядників за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 3523 П. Рахунки одержувачів коштів за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 3524 П. Рахунки одержувачів коштів за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 3525 П. Рахунки для обліку операцій за загальнодержавними видатками за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 3526 П. Рахунки для обліку операцій за загальнодержавними видатками за коштами спеціального фонду державного бюджету.

За кредитом рахунків групи 352 проводиться зарахування коштів.

За дебетом рахунків групи 352 проводяться суми коштів, направлених на здійснення видатків.

Група 353. Особові рахунки розпорядників, які утримуються за рахунок місцевого бюджету.

Рахунок 3531 П. Особові рахунки розпорядників за коштами, отриманими із загального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 3532 П. Особові рахунки розпорядників за коштами, отриманими зі спеціального фонду місцевого бюджету.

За кредитом рахунків групи 353 проводиться зарахування коштів, виділених із загального чи спеціального фонду місцевого бюджету для розподілу між підвідомчими установами.

За дебетом рахунків групи 353 проводяться суми коштів, направлени на реєстраційні рахунки розпорядників.

Група 354. Рахунки розпорядників та одержувачів за коштами місцевих бюджетів.

Рахунок 3541 П. Реєстраційні рахунки розпорядників за коштами загального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 3542 П. Реєстраційні рахунки розпорядників за коштами спеціального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 3543 П. Рахунок одержувачів коштів за коштами загального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 3544 П. Рахунок одержувачів за коштами спеціального фонду місцевого бюджету.

За кредитом рахунків групи 354 проводиться зарахування виділених коштів.

За дебетом рахунків групи 354 проводяться суми коштів, направлених на здійснення видатків.

Група 355. Кошти розпорядників коштів бюджетів у розрахунках.

Рахунок 3551 П. Кошти загального фонду державного бюджету на рахунках розпорядників коштів бюджету у розрахунках.

Рахунок 3552 П. Кошти спеціального фонду державного бюджету на рахунках розпорядників коштів бюджету у розрахунках.

Рахунок 3553 П. Кошти загального фонду місцевого бюджету на рахунках розпорядників коштів бюджету у розрахунках.

Рахунок 3554 П. Кошти спеціального фонду місцевого бюджету на рахунках розпорядників коштів бюджету у розрахунках.

За кредитом рахунків групи 355 проводиться зарахування сум у розрахунках (акредитиви, чеки, гарантовані платіжні доручення, розрахунки за разовими заліками та інші).

За дебетом рахунків групи 355 проводиться списання коштів після проведення відповідних розрахунків.

Розділ 36. Рахунки розпорядників бюджетних коштів, які не перебувають на казначейському обслуговуванні.

Група 361. Рахунки розпорядників коштів державного бюджету, які не перебувають на казначейському обслуговуванні.

Рахунок 3611 П. Рахунки розпорядників коштів державного бюджету, які не перебувають на казначейському обслуговуванні.

Група 362. Рахунки розпорядників коштів місцевого бюджету, які не перебувають на казначейському обслуговуванні.

Рахунок 3621 П. Рахунки розпорядників коштів місцевого бюджету, які не перебувають на казначейському обслуговуванні.

За кредитом рахунків розділу 36 проводиться зарахування коштів, виділених з відповідного бюджету розпорядникам, які не перебувають на казначейському обслуговуванні.

За дебетом рахунків розділу 36 проводиться списання коштів з рахунків розпорядників, які не перебувають на казначейському обслуговуванні, на здійснення видатків відповідно до кошторису доходів і видатків.

Розділ 37. Рахунки інших клієнтів та банків.

Група 371. Рахунки інших клієнтів.

Рахунок 3711 П. Інші кошти розпорядників коштів бюджетів (операції на рахунках розпорядників коштів державного та місцевих бюджетів, які не можуть бути віднесені до операцій з виконання загального та/або спеціального фонду державного та місцевих бюджетів).

Рахунок 3712 П. Рахунки інших клієнтів Державного казначейства.

Рахунок 3713 П. Кошти одержувачів коштів державного бюджету у розрахунках (акредитиви, чеки, гарантовані платіжні доручення, розрахунки за разовими заліками та інші).

Рахунок 3714 П. Кошти інших клієнтів Державного казначейства в розрахунках.

Рахунок 3715 П. Рахунки для обліку коштів бюджету Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів, бюджетів міст Києва і Севастополя та розпорядників коштів цих бюджетів.

Рахунок 3716 П. Рахунки для обліку коштів районних, міських, селищних і сільських бюджетів та розпорядників коштів цих бюджетів. Рахунки 3715—3716 П. використовуються органами Державного казначейства до моменту запровадження казначейського обслуговування місцевих бюджетів та розпорядників коштів цих бюджетів.

Рахунок 3717 П. Рахунки державних позабюджетних фондів.

Рахунок 3718 П. Рахунки для обліку коштів від приватизації майна.

За кредитом рахунків групи 371 проводиться зарахування коштів.

За дебетом рахунків групи 371 проводиться списання коштів.

Група 372. Рахунки інших банків.

Рахунок 3721 П. Кореспондентські рахунки інших банків («Лор»).

Рахунок 3722 П. Гарантійні депозити та грошове покриття банків.

За кредитом рахунків групи 372 проводиться зарахування коштів на рахунки інших банків; проводяться суми отриманих депозитів та суми грошового покриття за відповідними акредитивами тощо.

За дебетом рахунків групи 372 проводиться списання коштів з рахунків інших банків; проводяться суми повернутих депозитів та суми акредитивів виконаних.

Група 373. Депозитні рахунки розпорядників коштів бюджетів.

Рахунок 3731 П. Депозитні рахунки розпорядників коштів державного бюджету.

Рахунок 3732 П. Депозитні рахунки розпорядників коштів місцевих бюджетів.

Рахунок 3733 П. Інші депозитні рахунки.

За кредитом рахунків групи 373 проводяться суми отриманих депозитних коштів.

За дебетом рахунків групи 373 проводяться суми депозитних коштів, перерахованих за призначенням.

Розділ 38. Рахунки за нез'ясованими надходженнями, несквитованими дебетовими сумами та інші транзитні рахунки.

Група 381. Рахунки за нез'ясованими надходженнями.

Рахунок 3811 П. Нез'ясовані надходження на рахунках в органах Державного казначейства.

Рахунок 3812 П. Нез'ясовані надходження на рахунках місцевих фінансових органів, що не перебувають на казначейському обслуговуванні.

За кредитом рахунків групи 381 проводиться зарахування сум до з'ясування отримувачів коштів.

За дебетом рахунків групи 381 проводиться списання коштів після з'ясування їх фактичних одержувачів та отримання підтверджень від

банку-кореспондента або повернення коштів платникові, якщо таке підтвердження не надходить.

Група 382. Несквитовані дебетові суми.

Рахунок 3821 П. Несквитовані дебетові суми.

За кредитом рахунка проводиться зарахування несквитованих дебетових сум.

За дебетом рахунка проводиться списання дебетових сум після їх сквитування.

Група 389. Інші технічні транзитні рахунки.

Рахунок 3891 П. Інші технічні транзитні рахунки.

Рахунок 3892 П. Транзитний рахунок для здійснення операцій з наступною датою валютування.

За кредитом рахунків групи 389 проводиться зарахування сум коштів, які надійшли на рахунок Державного казначейства.

За дебетом рахунків групи 389 проводиться списання коштів на відповідні рахунки.

Розділ 39. Рахунки органів Державного казначейства.

Група 391. Технічні рахунки органів Державного казначейства.

Рахунок 3911 П. Технічні рахунки управління Державного казначейства.

Група 392. Інші рахунки органів фінансової системи.

Рахунок 3921 П. Інші рахунки органів Державного казначейства.

Рахунок 3922 П. Інші рахунки фінансових органів.

Група 399. Інші транзитні рахунки органів Державного казначейства.

Рахунок 3991 П. Внутрішній транзитний рахунок для сум, що не підтверджені отримувачами.

Рахунок 3992 П. Внутрішній транзитний рахунок розрахункової палати ДКУ.

Рахунок 3993 П. Внутрішній транзитний рахунок для сум, що не підтверджені регіональною розрахунковою палатою СЕП.

Рахунок 3994 П. Внутрішній транзитний рахунок для сум, що не підтверджені розрахунковою палатою ДКУ.

За кредитом рахунків розділу 39 проводиться зарахування коштів на відповідні рахунки.

За дебетом рахунків розділу 39 проводиться списання коштів з відповідних рахунків.

Клас 4. Розрахунки

У четвертому класі Плану рахунків відображаються розрахунки, які виникають між бюджетами в процесі їх виконання, розрахунки за векселями, позицію Державного казначейства щодо іноземної валюти та балануючі рахунки. Усі рахунки четвертого класу *активно-пасивні*.

Розділ 41. Взаємні розрахунки з виконання державного бюджету.

Група 411. Взаємні розрахунки з місцевими бюджетами за коштами загального фонду.

Рахунок 4111 АП. Розрахунки з місцевими бюджетами за надходженнями до загального фонду державного бюджету.

Рахунок 4112 АП. Розрахунки з місцевими бюджетами за видатками загального фонду державного бюджету.

Група 412. Взаємні розрахунки з місцевими бюджетами за коштами спеціального фонду.

Рахунок 4121 АП. Розрахунки з місцевими бюджетами за надходженнями до спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 4122 АП. Розрахунки з місцевими бюджетами за видатками спеціального фонду державного бюджету.

За дебетом рахунків розділу 41 проводяться суми кредиторської заборгованості, які згідно із законодавством належить передати з державного бюджету місцевим бюджетам та суми погашення дебіторської заборгованості.

За кредитом рахунків розділу 41 проводяться суми дебіторської заборгованості, які згідно із законодавством належить отримати державному бюджету з місцевих бюджетів та погашення кредиторської заборгованості.

Розділ 42. Розрахунки з виконання місцевих бюджетів.

Група 421. Взаємні розрахунки з державним бюджетом.

Рахунок 4211 АП. Розрахунки з державним бюджетом за надходженнями загального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 4212 АП. Розрахунки з державним бюджетом за видатками загального фонду місцевого бюджету.

Група 422. Взаємні розрахунки з місцевими бюджетами.

Рахунок 4221 АП. Розрахунки між рівнями місцевих бюджетів за надходженнями загального фонду.

Рахунок 4222 АП. Розрахунки між рівнями місцевих бюджетів за видатками загального фонду.

Рахунок 4223 АП. Розрахунки між рівнями місцевих бюджетів за надходженнями спеціального фонду.

Рахунок 4224 АП. Розрахунки між рівнями місцевих бюджетів за видатками спеціального фонду.

Група 423. Взаємні розрахунки з сільськими і селищними бюджетами.

Рахунок 4231 АП. Розрахунки сільських і селищних бюджетів за надходженнями загального фонду.

Рахунок 4232 АП. Розрахунки сільських і селищних бюджетів за видатками загального фонду.

Рахунок 4233 АП. Розрахунки сільських і селищних бюджетів за надходженнями спеціального фонду.

Рахунок 4234 АП. Розрахунки сільських і селищних бюджетів за видатками спеціального фонду.

Група 424. Розрахунки управління Державного казначейства.

Рахунок 4241 АП. Розрахунки управління Державного казначейства за надходженнями до загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 4242 АП. Розрахунки управлінь Державного казначейства за видатками загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 4243 АП. Розрахунки управлінь Державного казначейства за надходженнями до спеціального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 4244 АП. Розрахунки управлінь Державного казначейства за видатками спеціального фонду місцевих бюджетів.

Група 425. Розрахунки відділень Державного казначейства.

Рахунок 4251 АП. Розрахунки відділень Державного казначейства за надходженнями до загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 4252 АП. Розрахунки відділень Державного казначейства за видатками загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 4253 АП. Розрахунки відділень Державного казначейства за надходженнями спеціального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 4254 АП. Розрахунки відділень Державного казначейства за видатками спеціального фонду місцевих бюджетів.

За дебетом рахунків розділу 42 проводяться суми кредиторської заборгованості, які відповідно до законодавства (рішення Ради) необхідно передати з одного бюджету іншому та суми погашення дебіторської заборгованості.

За кредитом рахунків розділу 42 проводяться суми дебіторської заборгованості, які відповідно до законодавства (рішення Ради) необхідно отримати одному бюджету від іншого та суми погашення кредиторської заборгованості.

Розділ 43. Розрахунки за цінними паперами бюджетів.

Група 431. Розрахунки за цінними паперами державного бюджету.

Рахунок 4311 АП. Розрахунки за цінними паперами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 4312 АП. Розрахунки за цінними паперами спеціального фонду державного бюджету.

Група 432. Розрахунки за цінними паперами місцевого бюджету.

Рахунок 4321 АП. Розрахунки за цінними паперами загального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 4322 АП. Розрахунки за цінними паперами спеціального фонду місцевого бюджету.

За дебетом рахунків розділу 43 проводяться суми погашених цінних паперів.

За кредитом рахунків розділу 43 проводяться суми випущених цінних паперів.

Розділ 44. Інші розрахунки.

Група 441. Розрахунки за централізованими проплатами державного бюджету.

Рахунок 4411 АП. Розрахунки централізованими проплатами за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 4412 АП. Розрахунки централізованими проплатами за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Група 442. Розрахунки за операціями з кредитами державного бюджету.

Рахунок 4421 АП. Розрахунки за операціями з кредитами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 4422 АП. Розрахунки за операціями з кредитами спеціального фонду державного бюджету.

Група 443. Розрахунки за операціями з кредитами місцевого бюджету.

Рахунок 4431 АП. Розрахунки за операціями з кредитами загального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 4432 АП. Розрахунки за операціями з кредитами спеціального фонду місцевого бюджету.

Група 444. Розрахунки за децентралізованими проплатами державного бюджету.

Рахунок 4441 АП. Розрахунки децентралізованими проплатами за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 4442 АП. Розрахунки децентралізованими проплатами за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Група 445. Інші розрахунки за коштами державного бюджету.

Рахунок 4451 АП. Інші розрахунки за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 4452 АП. Інші розрахунки за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 4453 АП. Інші внутрішньосистемні розрахунки.

Рахунок 4455 АП. Інші розрахунки з виконання спеціального фонду державного бюджету (операції, проведені в натуральній формі або в іноземній валюті, тощо).

Група 446. Інші розрахунки за коштами місцевого бюджету.

Рахунок 4461 АП. Інші розрахунки за коштами загального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 4462 АП. Інші розрахунки за коштами спеціального фонду місцевого бюджету (кошти в дорозі тощо).

За дебетом рахунків розділу 44 проводяться суми повернення бюджетних кредитів (виконаних розрахунків).

За кредитом рахунків розділу 44 проводяться суми наданих бюджетних кредитів (проведених розрахунків).

Розділ 46. Розрахунки за бюджетними кредитами, наданими за рахунок коштів спеціального фонду державного бюджету.

Група 461. Позиція Державного казначейства щодо іноземної валюти.

Рахунок 4611 АП. Позиція Державного казначейства щодо іноземної валюти.

За дебетом рахунка проводиться вартість іноземної валюти, яка збільшує коротку або зменшує довгу відкриту валютну позицію.

За кредитом рахунка проводиться вартість іноземної валюти, яка збільшує довгу або зменшує коротку відкриту валютну позицію.

Рахунок 4612 АП (контррахунок). Еквівалент позиції Державного казначейства щодо іноземної валюти.

За дебетом рахунків розділу 46 проводяться: гривневі еквіваленти сум іноземної валюти, які збільшують довгу або зменшують коротку відкриту валютну позицію; вартість іноземної валюти, яка збільшує коротку або зменшує довгу відкриту валютну позицію.

За кредитом рахунків розділу 46 проводяться: гривневі еквіваленти сум іноземної валюти, які збільшують коротку або зменшують довгу відкриту валютну позицію; вартість іноземної валюти, яка збільшує довгу або зменшує коротку відкриту валютну позицію.

Розділ 49. Інші технічні розрахунки.

Група 499 Інші технічні розрахунки.

Рахунок 4999 АП. Інші технічні розрахунки.

Клас 5. Результат виконання бюджету

П'ятий клас Плану рахунків визначає результат виконання бюджетів. Він включає результат виконання загального та спеціального фондів бюджетів. Рахунки п'ятого класу *активно-пасивні*.

Розділ 51. Результат виконання бюджету.

Група 511. Результат виконання державного бюджету.

Рахунок 5111 АП. Результат виконання загального фонду державного бюджету.

Рахунок 5112 АП. Результат виконання спеціального фонду державного бюджету.

Група 512. Результат виконання місцевого бюджету.

Рахунок 5121 АП. Результат виконання загального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 5122 АП. Результат виконання спеціального фонду місцевого бюджету.

За дебетом рахунків розділа 51 проводяться видатки бюджету, що здійснені в поточному році.

За кредитом рахунків розділа 51 проводиться сума доходів бюджету, що надійшли в поточному році.

Розділ 59. Контррахунок за результатом виконання бюджету.

Група 591. Контррахунок за результатом виконання бюджету.

Рахунок 5911 АП. Контррахунок за результатом виконання бюджету.

За дебетом рахунка проводиться сума коштів, віднесена протягом поточного року на рахунок 6911 і 7921 (у випадку дебетового залишку).

За кредитом рахунка проводиться сума коштів, віднесена протягом поточного року на рахунки 7911 і 7921 (у випадку кредитового залишку).

Клас 6. Доходи бюджету

У шостому класі Плану рахунків відображаються доходи. Цей клас включає доходи: державного та місцевих бюджетів, доходи, які підлягають розподілу; кошти, тимчасово віднесені на доходи бюджетів. Усі рахунки шостого класу *пасивні*, крім рахунка 6911 «*Контррахунок за операціями за доходами бюджетів*», який є *контрпасивним*.

Розділ 61. Доходи бюджету.

Група 611. Доходи державного бюджету.

Рахунок 6111 П. Доходи загального фонду державного бюджету.

Рахунок 6112 П. Доходи спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 6113 П. Доходи державного бюджету, що підлягають розподілу між загальним та спеціальним фондами.

Рахунок 6114 П. Власні кошти розпорядників коштів державного бюджету.

Група 612. Доходи місцевого бюджету.

Рахунок 6121 П. Доходи загального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 6122 П. Доходи спеціального фонду місцевого бюджету, які направляються на спеціальні видатки.

Рахунок 6123 П. Доходи місцевого бюджету, що підлягають розподілу між загальним та спеціальним фондами.

Рахунок 6124 П. Власні кошти розпорядників коштів місцевого бюджету.

За кредитом рахунків розділу 61 проводиться зарахування: сум доходів до відповідного бюджету у кореспонденції з рахунком 6911; сум власних надходжень, які надійшли на спеціальні реєстраційні рахунки розпорядників коштів відповідного бюджету.

За дебетом рахунків розділу 61 проводиться тільки повернення: надмірно або помилково зарахованих сум на спеціальні реєстраційні рахунки розпорядників бюджетних коштів; сум доходів надмірно або помилково внесених платниками податків, у кореспонденції з рахунком 6911. Наприкінці року проводиться віднесення доходів загального чи спеціального фонду відповідного бюджету на результат виконання бюджету у кореспонденції з рахунком 5111 або 5112.

Розділ 62. Доходи, які підлягають розподілу між бюджетами.

Група 621. Доходи, які підлягають розподілу між державним і місцевими бюджетами.

Рахунок 6211 П. Доходи, які підлягають розподілу між державним і місцевими бюджетами.

Група 622. Доходи, які підлягають розподілу між рівнями місцевих бюджетів.

Рахунок 6221 П. Доходи, які підлягають розподілу між рівнями місцевих бюджетів.

За кредитом рахунків розділу 62 проводиться зарахування сум податків і зборів (обов'язкових платежів), які підлягають розподілу між державним та місцевими бюджетами або рівнями місцевих бюджетів у кореспонденції з рахунком 6911.

За дебетом рахунків розділу 62 протягом року проводиться повернення сум податків і зборів (обов'язкових платежів) та списання в кінці року сум доходів, що підлягають розподілу між державним та місцевими бюджетами або рівнями місцевих бюджетів у кореспонденції з рахунком 6911.

Розділ 64. Кошти, тимчасово віднесені на доходи бюджетів.

Група 641. Кошти, тимчасово віднесені на доходи державного бюджету.

Рахунок 6411 П. Кошти, тимчасово віднесені на доходи державного бюджету, що підлягають розподілу.

Рахунок 6412 П. Інші кошти, тимчасово віднесені на доходи державного бюджету.

Група 642. Кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету.

Рахунок 6421 П. Кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету, що підлягають розподілу.

Рахунок 6422 П. Інші кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету.

За кредитом рахунків розділу 64 проводиться зарахування сум надходжень, які тимчасово відносяться на доходи відповідного бюджету у кореспонденції з рахунком 6911.

За дебетом рахунків розділу 64 протягом року проводиться повернення сум надходжень надмірно або помилково внесених платниками та списання в кінці року сум надходжень, тимчасово віднесених на доходи відповідного бюджету у кореспонденції з рахунком 6911.

Розділ 69. Контррахунок за операціями за доходами бюджетів.

Група 691. Контррахунок за операціями за доходами бюджетів.

Рахунок 6911 КП. Контррахунок за операціями за доходами бюджетів.

За дебетом рахунка проводиться зарахування сум протягом року у кореспонденції з рахунками розділів 61—64.

За кредитом рахунка проводиться повернення протягом року сум, надмірно або помилково сплачених на рахунки розділів 61—64 та списання в кінці року сум надходжень на рахунки розділів 62, 64 і на рахунки 6113, 6123.

Клас 7. Видатки бюджету

У сьомому класі Плану рахунків відображаються видатки. Цей клас включає видатки державного та місцевого бюджетів. Усі рахунки сьомого класу *активні* за винятком рахунків: 713 групи «Кредитування»

державного бюджету за вирахуванням погашення», 723 групи «Кредитування місцевого бюджету за вирахуванням погашення», які є активно-пасивні, та 7911 «Контррахунок за видатковими операціями», який є контрактивний, і 7921 «Контррахунок за операціями з кредитування за вирахуванням погашення», який є активно-пасивним.

Розділ 71. Видатки державного бюджету.

Група 711. Видатки загального фонду державного бюджету.

Рахунок 7111 А. Видатки загального фонду державного бюджету.

Група 712. Видатки спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 7121 А. Видатки спеціального фонду державного бюджету.

За дебетом рахунків груп 711—712 проводяться суми касових видатків розпорядників у кореспонденції з рахунком 7911.

За кредитом рахунків груп 711—712 проводяться суми коштів, які надійшли на відновлення касових видатків розпорядників бюджетних коштів у кореспонденції з рахунком 7911. У кінці року проводиться віднесення видатків відповідного фонду державного бюджету на результат виконання бюджету у кореспонденції з рахунком 5111 або 5112.

Група 713. Кредитування державного бюджету за вирахуванням погашення.

Рахунок 7131 АП. Кредитування загального фонду державного бюджету за вирахуванням погашення.

Рахунок 7132 АП. Кредитування спеціального фонду державного бюджету за вирахуванням погашення.

За кредитом рахунків групи 713 проводяться суми коштів, які надійшли від повернення бюджетних кредитів, що виділялись з державного бюджету в попередні роки та в поточному році у кореспонденції з рахунком 7921.

За дебетом рахунків групи 713 повертаються суми з погашення бюджетних кредитів, надмірно або помилково сплачені у кореспонденції з рахунком 7921.

Розділ 72. Видатки місцевого бюджету.

Група 721. Видатки загального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 7211 А. Видатки загального фонду місцевого бюджету.

Група 722. Видатки спеціального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 7221 А. Видатки спеціального фонду місцевого бюджету.

За дебетом рахунків груп 721—722 проводиться списання сум касових видатків розпорядників на підставі їхніх звітів у кореспонденції з рахунком 7911.

За кредитом рахунків груп 721—722 в кінці року проводиться віднесення видатків відповідного фонду місцевих бюджетів на результат виконання бюджету у кореспонденції з рахунком 5121 або 5122.

Група 723. Кредитування місцевого бюджету за вирахуванням погашення.

Рахунок 7231 АП. Кредитування загального фонду місцевого бюджету за вирахуванням погашення.

Рахунок 7232 АП. Кредитування спеціального фонду місцевого бюджету за вирахування погашення.

За кредитом рахунків групи 723 проводяться суми коштів, які надійшли від повернення бюджетних кредитів, що виділялися з місцевих бюджетів у попередні роки та в поточному році у кореспонденції з рахунком 7921.

За дебетом рахунків групи 723 повертаються суми з погашення бюджетних кредитів, надмірно або помилково сплачені у кореспонденції з рахунком 7921.

Розділ 79. Контррахунок за операціями за видатками бюджету.

Група 791. Контррахунок за видатковими операціями.

Рахунок 7911 КА. Контррахунок за видатковими операціями.

За дебетом рахунка проводяться суми коштів, які надійшли на відновлення касових видатків у кореспонденції з рахунками розділів 71—72 та списання в кінці року сум проведених протягом року касових видатків.

За кредитом рахунка проводяться суми касових видатків у кореспонденції з рахунками розділів 71—72.

Група 792. Контррахунок за операціями з кредитуванням за вирахуванням погашення.

Рахунок 7921 АП. Контррахунок за операціями з кредитуванням за вирахуванням погашення.

За дебетом рахунка проводяться суми коштів, які надійшли від повернення бюджетних кредитів у кореспонденції з рахунками 713 та 723 груп.

За кредитом рахунка проводиться повернення сум бюджетних кредитів, надмірно або помилково повернених у кореспонденції з рахунками 713 та 723 груп.

Клас 8. Управлінський облік

Восьмий клас Плану рахунків включає меморандні (технічні) рахунки, які є елементом управлінського обліку і не входять у баланс про виконання бюджету. Цей клас включає кошти передані та кошти отримані органами Державного казначейства в процесі виконання бюджетів. Рахунки 81 розділу «Кошти отримані» *пасивні*, рахунки 82 та 83 розділів — *активні*, а рахунки 8911 «Контррахунок за операціями управлінського обліку за переданими коштами» — *контрактивний* і рахунок 8921 «Контррахунок за операціями управлінського обліку за отриманими коштами» — *контрпасивний*.

Розділ 81. Асигнування та кошти державного бюджету, отримані.

Група 811. Асигнування державного бюджету, отримані розпорядниками коштів державного бюджету.

Рахунок 8111 П. Асигнування загального фонду державного бюджету, отримані розпорядниками коштів державного бюджету.

Рахунок 8112 П. Асигнування спеціального фонду державного бюджету, отримані розпорядниками коштів державного бюджету.

За кредитом рахунків групи 811 проводяться суми асигнувань відповідного фонду державного бюджету, отримані розпорядниками коштів державного бюджету, у кореспонденції з рахунком 8921 КП.

За дебетом рахунків групи 811 проводиться повернення надмірно або помилково отриманих розпорядниками коштів державного бюджету асигнувань відповідного фонду державного бюджету у кореспонденції з рахунком 8921КП.

Група 812. Кошти державного бюджету отримані.

Рахунок 8121 П. Кошти загального фонду державного бюджету, отримані.

Рахунок 8122 П. Кошти спеціального фонду державного бюджету, отримані.

Рахунок 8123 П. Кошти державного бюджету, що підлягають розподілу між загальним і спеціальним фондами державного бюджету, отримані.

Рахунок 8124 П. Кошти, тимчасово віднесені на доходи державного бюджету, що підлягають розподілу, отримані.

Рахунок 8125 П. Кошти спеціального фонду державного бюджету не забезпечені плановими показниками (понад обсяги планових показників), отримані.

Група 814. Кошти місцевих бюджетів, отримані розпорядниками коштів місцевих бюджетів.

Рахунок 8141 П. Кошти загального фонду місцевих бюджетів, отримані розпорядниками коштів місцевих бюджетів.

Рахунок 8142 П. Кошти спеціального фонду місцевих бюджетів, отримані розпорядниками коштів місцевих бюджетів.

За кредитом рахунків груп 812 і 814 проводяться суми коштів відповідного бюджету, отримані розпорядниками коштів цього бюджету, у кореспонденції з рахунком 8921 КП.

За дебетом рахунків груп 812 і 814 проводиться повернення надмірно або помилково отриманих коштів відповідного бюджету розпорядниками у кореспонденції з рахунком 8921 КП.

Розділ 82. Асигнування та кошти, передані.

Група 821. Кошти державного бюджету, передані.

Рахунок 8211 А. Кошти загального фонду державного бюджету, передані.

Рахунок 8212 А. Кошти спеціального фонду державного бюджету, передані.

Рахунок 8213 А. Кошти державного бюджету, що підлягають розподілу між загальним і спеціальним фондом, передані.

Рахунок 8214 А. Кошти, тимчасово віднесені на доходи державного бюджету, що підлягають розподілу, передані.

За дебетом рахунків групи 821 проводяться суми коштів державного бюджету, передані, у кореспонденції з рахунком 8911 КА.

За кредитом рахунків групи 821 проводяться суми коштів державного бюджету, надмірно або помилково передані, у кореспонденції з рахунком 8911 КА.

Група 822. Асигнування державного бюджету, передані розпорядниками коштів державного бюджету.

Рахунок 8221 А. Асигнування загального фонду державного бюджету, передані розпорядниками коштів державного бюджету.

Рахунок 8222 А. Асигнування спеціального фонду державного бюджету, передані розпорядниками коштів державного бюджету.

За дебетом рахунків групи 822 проводяться суми асигнувань відповідного фонду державного бюджету, передані розпорядниками коштів цього бюджету, у кореспонденції з рахунком 8911КА.

За кредитом рахунків групи 822 проводяться суми асигнувань відповідного фонду державного бюджету, надмірно або помилково передані розпорядниками коштів цього бюджету, у кореспонденції з рахунком 8911 КА.

Група 825. Кошти місцевих бюджетів, передані розпорядниками коштів місцевих бюджетів.

Рахунок 8251 А. Кошти загального фонду місцевих бюджетів, передані розпорядниками коштів місцевих бюджетів.

Рахунок 8252 А. Кошти спеціального фонду місцевих бюджетів, передані розпорядниками коштів місцевих бюджетів.

За дебетом рахунків групи 825 проводяться суми коштів відповідного фонду місцевих бюджетів, передані розпорядниками коштів цих бюджетів, у кореспонденції з рахунком 8911.

За кредитом рахунків групи 825 проводяться суми коштів відповідного фонду місцевих бюджетів, надмірно або помилково передані розпорядниками коштів цих бюджетів, у кореспонденції з рахунком 8911.

Розділ 83. Кошти, передані іншим бюджетам.

Група 831. Кошти, передані органами Державного казначейства місцевим бюджетам.

Рахунок 8311 А. Кошти, передані органами Державного казначейства з загального фонду державного бюджету місцевим бюджетам АР Крим, областей, міст Києва та Севастополя.

Рахунок 8312 А. Кошти, передані органами Державного казначейства з спеціального фонду державного бюджету місцевим бюджетам АР Крим, областей, міст Києва та Севастополя.

За дебетом рахунків групи 831 проводяться суми коштів, переданих органами Державного казначейства з відповідного фонду державного бюджету місцевим бюджетам АР Крим, областей, міст Києва та Севастополя.

За кредитом рахунків групи 831 проводиться зарахування повернутих надмірно або помилково переданих коштів місцевим бюджетам АР Крим, областей, м. Києва та Севастополя.

Розділ 84. Розрахунки, отримані.

Група 841. Розрахунки за асигнуваннями державного бюджету, отримані розпорядниками.

Рахунок 8411 П. Розрахунки за асигнуваннями загального фонду державного бюджету, отримані розпорядниками коштів державного бюджету.

Рахунок 8412 П. Розрахунки за асигнуваннями спеціального фонду державного бюджету, отримані розпорядниками коштів державного бюджету.

За кредитом рахунків групи 841 проводяться суми розрахунків за асигнуваннями відповідного фонду державного бюджету, отримані розпорядниками коштів державного бюджету, у кореспонденції з рахунком 8921 КП.

За дебетом рахунків групи 841 проводяться суми розрахунків за асигнуваннями відповідного фонду державного бюджету, надмірно або помилково отримані розпорядниками коштів державного бюджету, у кореспонденції з рахунком 8921 КП.

Група 842. Розрахунки за коштами державного бюджету, отримані.

Рахунок 8421 П. Розрахунки за коштами загального фонду державного бюджету, отримані.

Рахунок 8422 П. Розрахунки за коштами спеціального фонду державного бюджету, отримані.

За кредитом рахунків групи 842 проводяться суми розрахунків за коштами відповідного фонду державного бюджету, отримані, у кореспонденції з рахунком 8921 КП.

За дебетом рахунків групи 842 проводяться суми розрахунків за коштами відповідного фонду державного бюджету, надмірно або помилково отримані, у кореспонденції з рахунком 8921 КП.

Розділ 85. Розрахунки передані.

Група 851. Розрахунки за коштами державного бюджету, передані.

Рахунок 8511 А. Розрахунки за коштами загального фонду державного бюджету, передані.

Рахунок 8512 А. Розрахунки за коштами спеціального фонду державного бюджету, передані.

За дебетом рахунків групи 851 проводяться суми розрахунків за коштами відповідного фонду державного бюджету, передані, у кореспонденції з рахунком 8911КА.

За кредитом рахунків групи 851 проводяться суми розрахунків за коштами відповідного фонду державного бюджету, надмірно або помилково передані, у кореспонденції з рахунком 8911 КА.

Група 852. Розрахунки за асигнуваннями державного бюджету, передані розпорядниками коштів.

Рахунок 8521 А. Розрахунки за асигнуваннями загального фонду державного бюджету, передані розпорядниками коштів державного бюджету.

Рахунок 8522 А. Розрахунки за асигнуваннями спеціального фонду державного бюджету, передані розпорядниками коштів державного бюджету.

За дебетом рахунків групи 852 проводяться суми розрахунків за асигнуваннями відповідного фонду державного бюджету, передані розпорядниками коштів державного бюджету, у кореспонденції з рахунком 8911 КА.

За кредитом рахунків групи 852 проводяться суми розрахунків за асигнуваннями відповідного фонду державного бюджету, надмірно або помилково передані розпорядниками коштів державного бюджету, у кореспонденції з рахунком 8911 КА.

Розділ 86. Кошти державних цільових (позабюджетних) фондів, які обслуговуються органами Державного казначейства.

Група 861. Кошти, отримані державними цільовими (позабюджетними) фондами.

Рахунок 8611 П. Кошти, отримані державними цільовими (позабюджетними) фондами.

За кредитом рахунка проводиться зарахування коштів, які надійшли до державних цільових (позабюджетних) фондів у кореспонденції з рахунком 8921 КП.

За дебетом рахунка проводиться повернення надмірно або помилково отриманих державними цільовими (позабюджетними) фондами коштів у кореспонденції з рахунком 8921 КП.

Група 862. Кошти, направлені на здійснення видатків державними цільовими (позабюджетними) фондами.

Рахунок 8621 А. Кошти, направлені на здійснення видатків державними цільовими (позабюджетними) фондами.

За дебетом рахунка проводяться суми коштів, які направляються на здійснення видатків державними цільовими (позабюджетними) фондами у кореспонденції з рахунком 8911 КА.

За кредитом рахунка проводиться зарахування повернутих надмірно або помилково перерахованих коштів державних цільових (позабюджетних) фондів у кореспонденції з рахунком 8911 КА.

Група 863. Кошти державних цільових (позабюджетних) фондів, отримані від вищих органів Державного казначейства.

Рахунок 8631 П. Кошти державних цільових (позабюджетних) фондів, отримані від вищих органів Державного казначейства.

Група 864. Кошти державних цільових (позабюджетних) фондів, отримані від нижчих органів Державного казначейства.

Рахунок 8641 П. Кошти державних цільових (позабюджетних) фондів, отримані від нижчих органів Державного казначейства.

За кредитом рахунків груп 863—864 проводиться зарахування коштів державних цільових (позабюджетних) фондів, отриманих від вищих або нижчих органів Державного казначейства у кореспонденції з рахунком 8921 КП.

За дебетом рахунків груп 863—864 проводиться повернення вищим або нижчим органам Державного казначейства надмірно або помилково переданих коштів державних цільових (позабюджетних) фондів у кореспонденції з рахунком 8921 КП.

Група 865. Кошти державних цільових (позабюджетних) фондів, передані вищим органам Державного казначейства.

Рахунок 8651 А. Кошти державних цільових (позабюджетних) фондів, передані вищим органам Державного казначейства.

Група 866. Кошти державних цільових (позабюджетних) фондів, передані нижчим органам Державного казначейства.

Рахунок 8661 А. Кошти державних цільових (позабюджетних) фондів, передані нижчим органам Державного казначейства.

За дебетом рахунків груп 865—866 проводиться зарахування коштів державних цільових (позабюджетних) фондів, переданих вищим або нижчим органам Державного казначейства у кореспонденції з рахунком 8911 КА.

За кредитом рахунків груп 865—866 проводиться повернення надмірно або помилково переданих вищим або нижчим органам Державного казначейства коштів державних цільових (позабюджетних) фондів у кореспонденції з рахунком 8911 КА.

Розділ 87. Цінні папери та боргові зобов'язання держави.

Група 871. Цінні папери держави, розміщені.

Рахунок 8711 А. Розміщені короткострокові облігації державного бюджету.

Рахунок 8712 А. Розміщені середньострокові облігації державного бюджету.

Рахунок 8713 А. Розміщені довгострокові облігації державного бюджету.

Рахунок 8714 А. Розміщені інші цінні папери державного бюджету.

За дебетом рахунків групи 871 проводяться суми розміщених облігацій або інших цінних паперів державного бюджету.

За кредитом рахунків групи 871 проводяться суми облігацій або інших цінних паперів державного бюджету, продані відповідно до договору.

Група 872. Кошти, отримані державним бюджетом.

Рахунок 8721 П. Кошти, отримані до загального фонду державного бюджету від розміщення цінних паперів.

Рахунок 8722 П. Кошти, отримані до спеціального фонду державного бюджету від розміщення цінних паперів.

Рахунок 8723 П. Інші кошти, отримані до загального фонду державного бюджету.

Рахунок 8724 П. Інші кошти, отримані до спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 8725 П. Кошти, отримані до загального фонду державного бюджету від залучених кредитів Національного банку України.

Рахунок 8726 П. Кошти, отримані до спеціального фонду державного бюджету від залучених кредитів Національного банку України.

Рахунок 8727 П. Кошти, отримані до загального фонду державного бюджету від інших залучених кредитів.

Рахунок 8728 П. Кошти, отримані до спеціального фонду державного бюджету від інших залучених кредитів.

За кредитом рахунків групи 872 проводиться зарахування сум коштів, отриманих до відповідного фонду державного бюджету у кореспонденції з рахунком 8921 КП.

За дебетом рахунків групи 872 проводиться повернення надмірно або помилково отриманих до відповідного фонду державного бюджету коштів у кореспонденції з рахунком 8921 КП.

Група 873. Кошти, направлені на погашення цінних паперів та інших боргових зобов'язань держави.

Рахунок 8731 А. Кошти, направлені на погашення цінних паперів та боргових зобов'язань держави.

Рахунок 8732 А. Кошти, направлені на погашення кредитів державного бюджету.

За дебетом рахунків групи 873 проводяться суми коштів, направлені на погашення цінних паперів та боргових зобов'язань держави або кредитів державного бюджету.

За кредитом рахунків групи 873 проводиться повернення надмірно або помилково перерахованих коштів у кореспонденції з рахунком 8911 КА.

Група 874. Кошти, отримані місцевим бюджетом.

Рахунок 8741 П. Кошти, отримані до загального фонду місцевих бюджетів від розміщення цінних паперів.

Рахунок 8742 П. Кошти, отримані до спеціального фонду місцевих бюджетів від розміщення цінних паперів.

Рахунок 8743 П. Інші кошти, отримані до загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 8744 П. Інші кошти, отримані до спеціального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 8745 П. Кошти, отримані до загального фонду місцевих бюджетів від залучених кредитів Національного банку України.

Рахунок 8746 П. Кошти, отримані до спеціального фонду місцевих бюджетів від залучених кредитів Національного банку України.

Рахунок 8747 П. Кошти, отримані до загального фонду місцевих бюджетів від інших залучених кредитів.

Рахунок 8748 П. Кошти, отримані до спеціального фонду місцевих бюджетів від інших залучених кредитів.

За кредитом рахунків групи 874 проводиться зарахування сум коштів, отриманих до відповідного фонду місцевих бюджетів у кореспонденції з рахунком 8921 КП.

За дебетом рахунків групи 874 проводиться повернення надмірно або помилково отриманих до відповідного фонду місцевих бюджетів коштів у кореспонденції з рахунком 8921 КП.

Розділ 89. Контррахунок за операціями управлінського обліку.

Група 891. Контррахунок за операціями управлінського обліку за переданими коштами.

Рахунок 8911 КА. Контррахунок для активних рахунків управлінського обліку.

Група 892 Контррахунок за операціями управлінського обліку за отриманими коштами.

Рахунок 8921 КП. Контррахунок для пасивних рахунків управлінського обліку.

Клас 9. Позабалансовий облік

У дев'ятому класі Плану рахунків відображаються позабалансові статті. Цей клас включає: тимчасові планові показники, пропозиції та інші планові показники; кошторисні призначення; асигнування; планові показники за доходами бюджету; зобов'язання розпорядників бюджетних коштів; розрахункові документи, не оплачені в строк; нараховані доходи і витрати; зобов'язання і вимоги за кредитуванням та всіма видами гарантій. Рахунки 90, 91, 92, 94, 95 розділів — *пасивні*; рахунки 93 розділу — *активні*. Рахунки: 9911 «Контррахунок для активних рахунків позабалансового обліку» — *контрактивний* та 9921 «Контррахунок для пасивних рахунків позабалансового обліку» — *контрпасивний*.

Розділ 90. Тимчасові планові показники, пропозиції та інші планові показники.

Група 901. Тимчасовий розпис бюджетів.

Рахунок 9011 П. Поточний тимчасовий розпис за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9012 П. Поточний тимчасовий розпис за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 9013 П. Тимчасовий розпис за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9014 П. Тимчасовий розпис за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 9015 П. Поточний тимчасовий розпис за коштами загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9016 П. Поточний тимчасовий розпис за коштами спеціального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9017 П. Тимчасовий розпис за коштами загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9018 П. Тимчасовий розпис за коштами спеціального фонду місцевих бюджетів.

За кредитом рахунків групи 901 проводиться зарахування суми тимчасових бюджетних призначень відповідного фонду державного або місцевих бюджетів на підставі тимчасового розпису.

За дебетом рахунків групи 901 проводиться зменшення тимчасових бюджетних призначень відповідного фонду бюджетів або проведення сум не здійснюється, за винятком внесення змін до індивідуальних кошторисних призначень розпорядників у бік зменшення.

Група 902. Тимчасовий розпис фінансування.

Рахунок 9021 П. Поточний тимчасовий розпис фінансування за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9022 П. Поточний тимчасовий розпис фінансування за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 9023 П. Тимчасовий розпис фінансування за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9024 П. Тимчасовий розпис фінансування за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 9025 П. Поточний тимчасовий розпис фінансування за коштами загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9026 П. Поточний тимчасовий розпис фінансування за коштами спеціального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9027 П. Тимчасовий розпис фінансування за коштами загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9028 П. Тимчасовий розпис фінансування за коштами спеціального фонду місцевих бюджетів.

За кредитом рахунків групи 902 проводяться суми тимчасового (поточного тимчасового) розпису фінансування відповідного фонду бюджетів за типом боргового зобов'язання.

За дебетом рахунків групи 902 проводиться зменшення планових сум при виконанні тимчасового (поточного тимчасового) розпису фінансування за типом боргового зобов'язання або проведення сум не здійснюється, за винятком внесення змін до кошторисних призначень розпорядників у бік зменшення.

Група 904. Узагальнені зведені бюджетні призначення головних розпорядників коштів державного бюджету за тимчасовим розписом.

Рахунок 9041 П. Узагальнені зведені бюджетні призначення головних розпорядників за тимчасовим розписом загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9042 П. Узагальнені зведені бюджетні призначення головних розпорядників за тимчасовим розписом спеціального фонду державного бюджету.

За кредитом рахунків групи 904 проводиться зарахування узагальнених зведених бюджетних призначень головних розпорядників на підставі тимчасового розпису призначень відповідного фонду державного бюджету.

За дебетом рахунків групи 904 проводиться зменшення узагальнених зведених бюджетних призначень головних розпорядників за тимчасовим розписом на суму відкритих асигнувань (пропозицій про виділення коштів загального фонду державного бюджету) головним розпорядникам.

Група 905. Тимчасові кошторисні призначення.

Рахунок 9051 П. Тимчасові кошторисні призначення за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9052 П. Тимчасові кошторисні призначення за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 9054 П. Асигнування на взяття зобов'язань по загальному фонду державного бюджету за тимчасовим кошторисом.

Рахунок 9055 П. Асигнування на взяття зобов'язань по спеціальному фонду державного бюджету за тимчасовим кошторисом.

Рахунок 9056 П. Тимчасові кошторисні призначення за коштами загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9057 П. Тимчасові кошторисні призначення за коштами спеціального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9058 П. Асигнування на взяття зобов'язань по загальному фонду місцевих бюджетів за тимчасовим кошторисом.

Рахунок 9059 П. Асигнування на взяття зобов'язань по спеціальному фонду місцевих бюджетів за тимчасовим кошторисом.

За кредитом рахунків групи 905 проводяться суми тимчасових кошторисних призначень (асигнувань на взяття зобов'язань) відповідного фонду бюджету на підставі тимчасових кошторисів розпорядників бюджетних коштів.

За дебетом рахунків групи 905 проводиться: зменшення сум тимчасових кошторисних призначень за коштами відповідного фонду бюджету в момент проведення видатків розпорядниками коштів; зменшення суми асигнувань на взяття зобов'язань на суму взятих до обліку зобов'язань розпорядників коштів бюджету по відповідному фонду бюджету за тимчасовим кошторисом.

Група 907. Відкриті асигнування.

Рахунок 9071 П. Відкриті асигнування за узагальненими показниками загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9072 П. Відкриті асигнування за узагальненими показниками спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 9073 П. Відкриті асигнування на виконання програм загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9074 П. Відкриті асигнування на виконання програм спеціального фонду державного бюджету.

За кредитом рахунків групи 907 проводиться зарахування відкритих асигнувань.

За дебетом рахунків групи 907 проводиться списання відкритих асигнувань.

Група 908. Узагальнені зведені бюджетні призначення головних розпорядників за коштами державного бюджету.

Рахунок 9081 П. Затверджені узагальнені зведені річні бюджетні призначення головних розпорядників за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9082 П. Затверджені узагальнені зведені річні бюджетні призначення головних розпорядників за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 9083 П. Зарахування узагальнених зведених бюджетних призначень головних розпорядників за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9084 П. Зарахування узагальнених зведених бюджетних призначень головних розпорядників за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 9085 П. Затверджені узагальнені зведені бюджетні призначення головних розпорядників за помісячним розписом асигнувань.

Рахунок 9086 П. Зарахування узагальнених зведених бюджетних призначень головних розпорядників за помісячним розписом асигнувань.

За кредитом рахунків групи 908 проводяться суми затверджених узагальнених зведених бюджетних призначень головних розпорядників на підставі показників річного розпису призначень (помісячного розпису асигнувань) за коштами відповідного фонду державного бюджету. Протягом року можуть проводитися зміни (збільшення бюджетних призначень по цьому фонду державного бюджету); проводиться зарахування узагальнених зведених бюджетних призначень головних розпорядників на підставі показників річного розпису призначень (помісячного розпису асигнувань).

За дебетом рахунків групи 908 проводиться зменшення узагальнених зведених бюджетних призначень головних розпорядників на суму позицій або проведення сум не здійснюється.

Група 909. Пропозиції про виділення асигнувань.

Рахунок 9091 П. Пропозиції про виділення асигнувань загального фонду державного бюджету.

За кредитом рахунка проводяться суми пропозицій на виділення асигнувань загального фонду державного бюджету головним розпорядником.

За дебетом рахунка проводиться зменшення сум пропозицій у момент виділення асигнувань загального фонду державного бюджету головним розпорядником на виконання програм загального фонду державного бюджету.

Розділ 91. Кошторисні призначення.

Група 911. Кошторисні призначення за коштами державного бюджету.

Рахунок 9111 П. Поточні індивідуальні кошторисні призначення за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9112 П. Поточні індивідуальні кошторисні призначення за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 9113 П. Зведені поточні кошторисні призначення за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9114 П. Зведені поточні кошторисні призначення за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 9115 П. Затверджені індивідуальні кошторисні призначення за коштами загального фонду державного бюджету, з урахуванням змін.

Рахунок 9116 П. Затверджені індивідуальні кошторисні призначення за коштами спеціального фонду державного бюджету, з урахуванням змін.

Рахунок 9117 П. Затверджені зведені кошторисні призначення за коштами загального фонду державного бюджету, з урахуванням змін.

Рахунок 9118 П. Затверджені зведені кошторисні призначення за коштами спеціального фонду державного бюджету, з урахуванням змін.

За кредитом рахунків групи 911 проводяться суми кошторисних призначень розпорядників за коштами відповідного фонду державного бюджету.

За дебетом рахунків групи 911 проводиться зменшення сум кошторисних призначень у момент проведення видатків розпорядником коштів або протягом року проведення сум не здійснюється.

Група 912. Кошторисні призначення з місцевих бюджетів.

Рахунок 9121 П. Поточні індивідуальні кошторисні призначення за коштами загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9122 П. Поточні індивідуальні кошторисні призначення за коштами спеціального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9123 П. Зведені поточні кошторисні призначення за коштами загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9124 П. Зведені поточні кошторисні призначення за коштами спеціального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9125 П. Затверджені індивідуальні кошторисні призначення за коштами загального фонду місцевих бюджетів, з урахуванням змін.

Рахунок 9126 П. Затверджені індивідуальні кошторисні призначення за коштами спеціального фонду місцевих бюджетів, з урахуванням змін.

Рахунок 9127 П. Затверджені зведені кошторисні призначення за коштами загального фонду місцевих бюджетів, з урахуванням змін.

Рахунок 9128 П. Затверджені зведені кошторисні призначення за коштами спеціального фонду місцевих бюджетів, з урахуванням змін.

За кредитом рахунків групи 912 проводяться суми кошторисних призначень розпорядників за коштами відповідного фонду державного бюджету.

За дебетом рахунків групи 912 проводиться зменшення сум кошторисних призначень у момент проведення видатків розпорядником коштів або протягом року проведення сум не здійснюється.

Група 913. Призначення з державного бюджету за планом асигнувань.

Рахунок 9131 П. Поточні призначення з державного бюджету за планом асигнувань.

Рахунок 9132 П. Зведені поточні призначення з державного бюджету за зведеним планом асигнувань.

Рахунок 9133 П. Затверджені призначення з державного бюджету за індивідуальним планом асигнувань, з урахуванням змін.

Рахунок 9134 П. Затверджені зведені призначення з державного бюджету за зведеним планом асигнувань, з урахуванням змін.

За кредитом рахунків групи 913 проводяться суми призначень з державного бюджету за відповідним планом асигнувань.

За дебетом рахунків групи 913 проводиться зменшення сум призначень або протягом року проведення сум не здійснюється, за винятком внесення змін до кошторисних призначень розпорядників за планом асигнувань у бік зменшення.

Група 914. Призначення з місцевого бюджету за планом асигнувань.

Рахунок 9141 П. Поточні призначення з місцевого бюджету за індивідуальним планом асигнувань.

Рахунок 9142 П. Зведені поточні призначення з місцевого бюджету за зведеним планом асигнувань.

Рахунок 9143 П. Затверджені призначення з місцевого бюджету за індивідуальним планом асигнувань, з урахуванням змін.

Рахунок 9144 П. Затверджені зведені призначення з місцевого бюджету за зведеним планом асигнувань, з урахуванням змін.

За кредитом рахунків групи 914 проводяться суми призначень з місцевого бюджету за відповідним планом асигнувань.

За дебетом рахунків групи 914 проводиться зменшення сум призначень або протягом року проведення сум не здійснюється, за винятком внесення змін до кошторисних призначень розпорядників за планом асигнувань у бік зменшення.

Група 915. Затверджені кошторисні призначення за коштами державного бюджету.

Рахунок 9151 П. Затверджені індивідуальні кошторисні призначення за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9152 П. Затверджені індивідуальні кошторисні призначення за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 9153 П. Затверджені зведені кошторисні призначення за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9154 П. Затверджені зведені кошторисні призначення за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 9155 П. Затверджені призначення з державного бюджету за індивідуальним планом асигнувань.

Рахунок 9156 П. Затверджені зведені призначення з державного бюджету за зведеним планом асигнувань.

Група 916. Затверджені кошторисні призначення за коштами місцевих бюджетів.

Рахунок 9161 П. Затверджені індивідуальні кошторисні призначення за коштами загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9162 П. Затверджені індивідуальні кошторисні призначення за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 9163 П. Затверджені зведені кошторисні призначення за коштами загального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9164 П. Затверджені зведені кошторисні призначення за коштами спеціального фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9165 П. Затверджені призначення з місцевих бюджетів за індивідуальним планом асигнувань.

Рахунок 9166 П. Затверджені зведені призначення з місцевих бюджетів за зведеним планом асигнувань.

За кредитом рахунків груп 915—916 проводяться суми затверджених призначень.

За дебетом рахунків груп 915—916 протягом року проведення сум не здійснюється.

Розділ 92. Асигнування.

Група 921. Бюджетні призначення з державного бюджету.

Рахунок 9211 П. Поточні індивідуальні бюджетні призначення по загальному фонду державного бюджету.

Рахунок 9212 П. Поточні індивідуальні бюджетні призначення по спеціальному фонду державного бюджету.

Рахунок 9213 П. Зведені поточні бюджетні призначення по загальному фонду державного бюджету.

Рахунок 9214 П. Зведені поточні бюджетні призначення по спеціальному фонду державного бюджету.

Рахунок 9215 П. Затверджені бюджетні призначення по загальному фонду державного бюджету, з урахуванням змін.

Рахунок 9216 П. Затверджені індивідуальні бюджетні призначення по спеціальному фонду державного бюджету, з урахуванням змін.

Рахунок 9217 П. Затверджені зведені бюджетні призначення по загальному фонду державного бюджету, з урахуванням змін.

Рахунок 9218 П. Затверджені зведені бюджетні призначення по спеціальному фонду державного бюджету, з урахуванням змін.

Група 922. Бюджетні призначення з місцевих бюджетів.

Рахунок 9221 П. Поточні індивідуальні бюджетні призначення по загальному фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9222 П. Поточні індивідуальні бюджетні призначення по спеціальному фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9223 П. Зведені поточні бюджетні призначення по загальному фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9224 П. Зведені поточні бюджетні призначення по спеціальному фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9225 П. Затверджені індивідуальні бюджетні призначення по загальному фонду місцевих бюджетів, з урахуванням змін.

Рахунок 9226 П. Затверджені індивідуальні бюджетні призначення по спеціальному фонду місцевих бюджетів, з урахуванням змін.

Рахунок 9227 П. Затверджені зведені бюджетні призначення по загальному фонду місцевих бюджетів, з урахуванням змін.

Рахунок 9228 П. Затвержені зведені бюджетні призначення по спеціальному фонду місцевих бюджетів, з урахуванням змін.

За кредитом рахунків груп 921—922 проводяться суми бюджетних призначень розпорядників бюджетних коштів з відповідного фонду бюджету.

За дебетом рахунків груп 921—922 проводиться зменшення сум поточних бюджетних призначень розпорядників коштів або протягом року проведення сум не здійснюється, за винятком внесення змін до бюджетних призначень розпорядників у бік зменшення.

Група 923. Асигнування на взяття зобов'язань з державного бюджету.

Рахунок 9231 П. Асигнування на взяття зобов'язань по загальному фонду державного бюджету.

Рахунок 9232 П. Асигнування на взяття зобов'язань по спеціальному фонду державного бюджету.

Група 924. Асигнування на взяття зобов'язань з місцевих бюджетів.

Рахунок 9241 П. Асигнування на взяття зобов'язань по загальному фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9242 П. Асигнування на взяття зобов'язань по спеціальному фонду місцевих бюджетів.

За кредитом рахунків груп 923—924 проводяться суми асигнування на взяття зобов'язань за відповідним фондом бюджету.

За дебетом рахунків груп 923—924 проводиться зменшення суми асигнувань на взяття зобов'язань на суму взятих до обліку зобов'язань розпорядників коштів відповідного фонду бюджету на підставі даних реєстру зобов'язань розпорядників коштів.

Група 925. Ліміти за видатками державного бюджету.

Рахунок 9251 П. Ліміти за видатками загального фонду державного бюджету.

За кредитом рахунка проводяться суми лімітів за видатками загального фонду державного бюджету.

За дебетом рахунка проводиться зменшення сум лімітів за видатками загального фонду державного бюджету при зарахуванні коштів на рахунки розпорядників.

Група 926. Бюджетні призначення з загального фонду державного бюджету за помісячним розписом асигнувань.

Рахунок 9261 П. Індивідуальні бюджетні призначення з загального фонду державного бюджету за помісячним розписом асигнувань.

Рахунок 9262 П. Затвержені індивідуальні бюджетні призначення з загального фонду державного бюджету за помісячним розписом асигнувань, з урахуванням змін.

Рахунок 9263 П. Зведені бюджетні призначення з загального фонду державного бюджету за помісячним розписом асигнувань.

Рахунок 9264 П. Затвержені зведені бюджетні призначення з загального фонду державного бюджету за помісячним розписом асигнувань, з урахуванням змін.

Група 927. Бюджетні призначення з загального фонду місцевого бюджету за помісячним розписом асигнувань.

Рахунок 9271 П. Індивідуальні бюджетні призначення з загального фонду місцевого бюджету за помісячним розписом асигнувань.

Рахунок 9272 П. Затверджені індивідуальні бюджетні призначення з загального фонду місцевого бюджету за помісячним розписом асигнувань, з урахуванням змін.

Рахунок 9273 П. Зведені бюджетні призначення з загального фонду місцевого бюджету за помісячним розписом асигнувань.

Рахунок 9274 П. Затверджені зведені бюджетні призначення з загального фонду місцевого бюджету за помісячним розписом асигнувань, з урахуванням змін.

За кредитом рахунків груп 926—927 проводяться суми бюджетних призначень з загального фонду бюджету за помісячним розписом асигнувань.

За дебетом рахунків груп 926—927 проводиться зменшення сум бюджетних призначень розпорядників коштів або протягом року проведення сум не здійснюється, за винятком внесення змін до помісячного розпису асигнувань розпорядника у бік зменшення.

Група 928. Затверджені бюджетні призначення з державного бюджету.

Рахунок 9281 П. Затверджені індивідуальні бюджетні призначення по загальному фонду державного бюджету.

Рахунок 9282 П. Затверджені індивідуальні бюджетні призначення по спеціальному фонду державного бюджету.

Рахунок 9283 П. Затверджені зведені бюджетні призначення по загальному фонду державного бюджету.

Рахунок 9284 П. Затверджені зведені бюджетні призначення по спеціальному фонду державного бюджету.

Рахунок 9285 П. Затверджені індивідуальні бюджетні призначення з загального фонду державного бюджету за помісячним розписом асигнувань.

Рахунок 9286 П. Затверджені зведені бюджетні призначення з загального фонду державного бюджету за помісячним розписом асигнувань.

Група 929. Затверджені бюджетні призначення з місцевих бюджетів.

Рахунок 9291 П. Затверджені індивідуальні бюджетні призначення по загальному фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9292 П. Затверджені індивідуальні бюджетні призначення по спеціальному фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9293 П. Затверджені зведені бюджетні призначення по загальному фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9294 П. Затверджені зведені бюджетні призначення по спеціальному фонду місцевих бюджетів.

Рахунок 9295 П. Затверджені індивідуальні бюджетні призначення з загального фонду місцевих бюджетів за помісячним розписом асигнувань.

Рахунок 9296 П. Затверджені зведені бюджетні призначення з загального фонду місцевих бюджетів за помісячним розписом асигнувань.

За кредитом рахунків груп 928—929 проводяться суми затверджених бюджетних призначень розпорядників бюджетних коштів з відповідного фонду бюджету.

За дебетом рахунків груп 928—929 протягом року проведення сум не здійснюється.

Розділ 93. Планові показники за доходами бюджету.

Група 931. Планові показники за доходами державного бюджету.

Рахунок 9311 А. Поточні планові показники за доходами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9312 А. Поточні планові показники за доходами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 9313 А. Затверджені планові показники за доходами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9314 А. Затверджені планові показники за доходами спеціального фонду державного бюджету.

Група 932. Планові показники за доходами місцевого бюджету.

Рахунок 9321 А. Поточні планові показники за доходами загального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 9322 А. Поточні планові показники за доходами спеціального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 9323 А. Затверджені планові показники за доходами загального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 9324 А. Затверджені планові показники за доходами спеціального фонду місцевого бюджету.

За дебетом рахунків розділу 93 проводяться суми планових показників за доходами відповідного фонду бюджету.

За кредитом рахунків розділу 93 проводиться зменшення сум планових показників за доходами відповідного фонду бюджету на суму доходів, що надходять до нього або протягом року проведення сум не здійснюється.

Розділ 94. Зобов'язання розпорядників бюджетних коштів.

Група 941. Зобов'язання розпорядників бюджетних коштів за коштами державного бюджету.

Рахунок 9411 П. Зобов'язання розпорядників бюджетних коштів за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9412 П. Зобов'язання розпорядників бюджетних коштів за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Рахунок 9413 П. Фінансові зобов'язання розпорядників бюджетних коштів за коштами загального фонду державного бюджету.

Рахунок 9414 П. Фінансові зобов'язання розпорядників бюджетних коштів за коштами спеціального фонду державного бюджету.

Група 942. Зобов'язання розпорядників бюджетних коштів за коштами місцевого бюджету.

Рахунок 9421 П. Зобов'язання розпорядників бюджетних коштів за коштами загального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 9422 П. Зобов'язання розпорядників бюджетних коштів за коштами спеціального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 9423 П. Фінансові зобов'язання розпорядників бюджетних коштів за коштами загального фонду місцевого бюджету.

Рахунок 9424 П. Фінансові зобов'язання розпорядників бюджетних коштів за коштами спеціального фонду місцевого бюджету.

За кредитом рахунків груп 941—942 проводяться суми зобов'язань розпорядників бюджетних коштів (угоди, договори, контракти тощо), які при виконанні умов, передбачених зобов'язаннями, підлягають оплаті у межах асигнувань, передбачених у відповідному фонді бюджету.

За дебетом рахунків груп 941—942 проводяться: суми, які зменшують зобов'язання при взятті на облік фінансового зобов'язання, яке є наслідком його виконання; суми, які проплачені розпорядником бюджетних коштів за платіжною вимогою, рахунком-фактурою та іншими платіжними документами за рахунок коштів відповідного фонду бюджету і зменшують його фінансові зобов'язання перед сторонніми організаціями.

Рахунок 9499 П. Зобов'язання розпорядників бюджетних коштів до з'ясування.

За кредитом рахунка проводиться зарахування сум, що надійшли на відновлення касових видатків.

За дебетом рахунка проводиться перерахування сум за їх призначенням.

Розділ 95. Розрахункові документи, не оплачені в строк.

Група 951. Розрахункові документи за коштами державного бюджету, не оплачені в строк.

Рахунок 9511 А. Розрахункові документи за доходами загального фонду державного бюджету, які підлягають оплаті.

Рахунок 9512 А. Розрахункові документи за видатками загального фонду державного бюджету, не оплачені в строк.

Рахунок 9513 А. Розрахункові документи за доходами спеціального фонду державного бюджету, які підлягають оплаті.

Рахунок 9514 А. Розрахункові документи за видатками спеціального фонду державного бюджету, не оплачені в строк.

Рахунок 9515 А. Розрахункові документи за доходами, що розподіляються між загальним та спеціальним фондами державного бюджету.

Група 952 Розрахункові документи за коштами місцевих бюджетів, не оплачені в строк.

Рахунок 9521 А. Розрахункові документи за доходами загального фонду місцевих бюджетів, які підлягають оплаті.

Рахунок 9522 А. Розрахункові документи за видатками загального фонду місцевих бюджетів, не оплачені в строк.

Рахунок 9523 А. Розрахункові документи за доходами спеціального фонду місцевих бюджетів, які підлягають оплаті.

Рахунок 9524 А. Розрахункові документи за видатками спеціального фонду місцевих бюджетів, не оплачені в строк.

Рахунок 9525 А. Розрахункові документи за коштами, що підлягають розподілу між рівнями місцевих бюджетів, які підлягають оплаті.

Група 953. Розрахункові документи за коштами, що підлягають розподілу між державним та місцевими бюджетами, які підлягають оплаті.

Рахунок 9531 А. Розрахункові документи за коштами, що підлягають розподілу між державним та місцевими бюджетами, які підлягають оплаті.

За дебетом рахунків груп 951—953 проводяться суми розрахункових документів, не оплачених у строк (платіжні вимоги за рішеннями суду на безспірне стягнення коштів, висновки податкових органів тощо) за умови відсутності коштів на рахунках, з яких належить списати зазначені суми.

За кредитом рахунків груп 951—953 проводяться суми розрахункових документів, за якими проведено оплату з відповідного рахунка за доходами (видатками) відповідного фонду бюджету або коштами, що підлягають розподілу.

Група 954. Розрахункові документи за коштами, тимчасово віднесені на доходи бюджету, які підлягають оплаті.

Рахунок 9541 А. Розрахункові документи за коштами, тимчасово віднесені на доходи державного бюджету, що підлягають розподілу, які підлягають оплаті.

Рахунок 9542 А. Розрахункові документи за іншими коштами, тимчасово віднесеними на доходи державного бюджету, які підлягають оплаті.

Рахунок 9543 А. Розрахункові документи за коштами, тимчасово віднесеними на доходи місцевого бюджету, що підлягають розподілу, які підлягають оплаті.

Рахунок 9544 А. Розрахункові документи за іншими коштами, тимчасово віднесеними на доходи місцевого бюджету, які підлягають оплаті.

За дебетом рахунків групи 954 проводяться суми розрахункових документів, не оплачених у строк (платіжні вимоги за рішеннями суду на безспірне стягнення коштів, висновки податкових органів тощо) за умови відсутності коштів на рахунках, з яких належить списати зазначені суми.

За кредитом рахунків групи 954 проводяться суми розрахункових документів, за якими проведено оплату з відповідного рахунка за коштами, тимчасово віднесеними на доходи відповідного бюджету, що підлягають розподілу.

Розділ 96. Нараховані доходи і витрати.

Група 961. Нараховані доходи.

Рахунок 9611 П. Нараховані доходи за коштами до запитання в Національному банку України.

За кредитом рахунка проводяться суми нарахованих доходів.

За дебетом рахунка проводиться списання сум після фактичного їх надходження.

Розділ 97. Фінансування бюджетів.

Група 971. Фінансування державного бюджету.

Рахунок 9711 П. Поточний розпис фінансування загального фонду державного бюджету за типом боргового зобов'язання.

Рахунок 9712 П. Поточний розпис фінансування спеціального фонду державного бюджету за типом боргового зобов'язання.

Рахунок 9713 П. Затверджений розпис фінансування загального фонду державного бюджету за типом боргового зобов'язання, з урахуванням змін.

Рахунок 9714 П. Затверджений розпис фінансування спеціального фонду державного бюджету за типом боргового зобов'язання, з урахуванням змін.

Група 972. Помісячний розпис фінансування державного бюджету.

Рахунок 9721 П. Поточний помісячний розпис фінансування державного бюджету за типом боргового зобов'язання.

Рахунок 9722 П. Затверджений помісячний розпис фінансування державного бюджету за типом боргового зобов'язання.

Група 973. Фінансування місцевих бюджетів.

Рахунок 9731 П. Поточний розпис фінансування загального фонду місцевих бюджетів за типом боргового зобов'язання.

Рахунок 9732 П. Поточний розпис фінансування спеціального фонду місцевих бюджетів за типом боргового зобов'язання.

Рахунок 9733 П. Затверджений розпис фінансування загального фонду місцевих бюджетів за типом боргового зобов'язання, з урахуванням змін.

Рахунок 9734 П. Затверджений розпис фінансування спеціального фонду місцевих бюджетів за типом боргового зобов'язання, з урахуванням змін.

За кредитом рахунків груп 971, 973 проводяться суми фінансування відповідного фонду бюджету за типом боргового зобов'язання на підставі даних розпису фінансування. Протягом року можуть вноситись зміни до затвердженого розпису фінансування відповідного фонду бюджету за типом боргового зобов'язання у бік збільшення.

За дебетом рахунків групи 971, 973 проводиться: зменшення планових сум при виконанні розпису фінансування відповідного фонду бюджету за типом боргового зобов'язання; протягом року проведення сум не здійснюється, за винятком внесення змін до розпису фінансування відповідного фонду бюджету за типом боргового зобов'язання у бік зменшення.

Група 974. Помісячний розпис фінансування місцевих бюджетів.

Рахунок 9741 П. Поточний помісячний розпис фінансування місцевих бюджетів за типом боргового зобов'язання.

Рахунок 9742 П. Затверджений помісячний розпис фінансування місцевих бюджетів за типом боргового зобов'язання.

За кредитом рахунків групи 972, 974 проводяться планові суми помісячного розпису фінансування бюджету за типом боргового зобов'язання. Протягом року можуть вноситися зміни до затвердженого помісячного розпису фінансування бюджету за типом боргового зобов'язання у бік збільшення.

За дебетом рахунків групи 972, 974 проводиться: зменшення планових сум при виконанні помісячного розпису фінансування бюджету за типом боргового зобов'язання; протягом року проведення сум не здійснюється, за винятком внесення змін до затвердженого помісячного розпису фінансування бюджету за типом боргового зобов'язання у бік зменшення.

Розділ 98. Зобов'язання і вимоги за кредитуванням, усіма видами гарантій та цінними паперами, емітованими державою.

Рахунок 9811 А. Гарантії, що надані банкам.

За дебетом рахунка проводяться суми наданих банкам гарантій та поручительств.

За кредитом рахунка проводяться суми невикористаних гарантій та поручительств після закінчення строку їх дії, сумнівних гарантій і поручительств або виплачених гарантій та поручительств.

Рахунок 9812 А. Підтвержені акредитиви.

За дебетом рахунка проводяться суми підтверджених акредитивів.

За кредитом рахунка проводяться суми невикористаних акредитивів після закінчення строку їх дії, сумнівних підтверджених акредитивів (виконання яких є ймовірним) або виплачених акредитивів.

Рахунок 9813 А. Нараховані доходи за цінними паперами держави.

За дебетом рахунка проводиться нарахування доходів за цінними паперами держави.

За кредитом рахунка проводиться списання доходів за цінними паперами держави у момент їх виплати власникам.

Рахунок 9814 А. Нараховані суми за обслуговування кредитів.

За дебетом рахунка проводиться нарахування сум за обслуговування кредитів.

За кредитом рахунка проводиться списання сум за обслуговування кредитів у момент їх виплати.

Рахунок 9821 П. Контргарантії, що отримані від банків.

За кредитом рахунка проводяться суми отриманих контргарантій.

За дебетом рахунка проводяться суми використаних контргарантій або суми невикористаних контргарантій після закінчення строку їх дії.

Група 983. Цінні папери держави, емітовані.

Рахунок 9831 А. Емітовані короткострокові облігації державного бюджету.

За дебетом рахунка проводяться суми емісії короткострокових (із терміном погашення менше одного року) облігацій державного бюджету.

За кредитом рахунка проводяться суми погашення короткострокових (із терміном погашення менше одного року) облігацій державного бюджету.

Рахунок 9832 А. Емітовані середньострокові облигації державного бюджету.

За дебетом рахунка проводяться суми емісії середньострокових (із терміном погашення від одного до п'яти років) облигацій державного бюджету.

За кредитом рахунка проводяться суми погашення середньострокових (із терміном погашення від одного до п'яти років) облигацій державного бюджету.

Рахунок 9833 А. Емітовані довгострокові облигації державного бюджету.

За дебетом рахунка проводяться суми емісії довгострокових (із терміном погашення більше п'яти років) облигацій державного бюджету.

За кредитом рахунка проводяться суми погашення довгострокових (із терміном погашення більше п'яти років) облигацій державного бюджету.

Рахунок 9834 А. Емітовані інші цінні папери державного бюджету.

За дебетом рахунка проводяться суми емісії інших цінних паперів державного бюджету.

За кредитом рахунка проводяться суми погашення інших цінних паперів державного бюджету.

Рахунок 9835 А. Емітовані облигації внутрішньої державної позики, випущені для погашення простроченої бюджетної заборгованості з податку на додану вартість.

За дебетом рахунка проводяться суми емісії облигацій внутрішньої державної позики, випущених для погашення простроченої бюджетної заборгованості з податку на додану вартість.

За кредитом рахунка проводяться суми розміщення облигацій внутрішньої державної позики, випущених для погашення простроченої бюджетної заборгованості з податку на додану вартість.

Рахунок 9891 А. Акредитиви до сплати.

За дебетом рахунка проводяться суми виставлених до оплати акредитивів.

За кредитом рахунка списуються суми оплачених акредитивів.

Розділ 99. Контррахунки до рахунків груп 91—98.

Група 991. Контррахунки для активних рахунків позабалансового обліку.

Рахунок 9911КА. Контррахунок для активних рахунків позабалансового обліку.

Група 992. Контррахунки для пасивних рахунків позабалансового обліку.

Рахунок 9921КП. Контррахунок для пасивних рахунків позабалансового обліку.

Примітка. А — активний; П — пасивний; АП — активно-пасивний; КА — контрактивний; КП — контрпасивний.

Додаток В

ПОРЯДОК ВІДОБРАЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОБЛІКУ ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
ЧАСТИНА 1. ВІДДІЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КАЗНАЧЕЙСТВА Є БЕЗ-БАЛАНСОВИМ:			
Розділ 1. Введення планових показників на початку бюджетного періоду			
1.1. На центральному рівні			
1	Введення зведених показників річного розпису призначень за коштами загального фонду державного бюджету (<i>підстава — розпис державного бюджету, отриманий із Міністерства фінансів України та помісячний розпис асигнувань</i>)	9921	9217
	та одночасно	9921	9213
	та одночасно	9921	9263
	та одночасно	9921	9264
	та одночасно	9921	9081
2	Введення показників зведеного кошторису (<i>підстава — зведений кошторис розпорядника коштів бюджету, отриманий від головного розпорядника</i>)	9921	9117
	та одночасно	9921	9113
3	За зведеним планом асигнувань (<i>підстава — зведений план асигнувань як додаток до зведеного кошторису головного розпорядника коштів бюджету</i>)	9921	9132
	та одночасно	9921	9134
4	Облік пропозицій Затверджено пропозиції на виділення коштів загального фонду державного бюджету головним розпорядником (<i>підстава — пропозиції про виділення коштів із загального фонду державного бюджету, погоджені Міністром фінансів України</i>)		
	а) за узагальненими напрямками	9081	9093
	б) за окремими кодами функціональної класифікації	9213	9091

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
1.2. На рівні управління Державного казначейства			
5	Введення зведених показників річного розпису призначень у розрізі територій (для розпорядників другого рівня) (<i>підстава — розпис призначень та помісячний розпис асигнувань у розрізі територій, отриманий від Державного казначейства України</i>)	9921	9217
	та одночасно	9921	9213
	та одночасно	9921	9263
	та одночасно	9921	9264
6	Введення показників зведеного кошторису (для розпорядників другого ступеня) (<i>підстава — зведений кошторис, отриманий від розпорядника другого ступеня</i>)	9921	9117
	та одночасно	9921	9113
7	За зведеним планом асигнувань (<i>підстава — зведений план асигнувань як додаток до зведеного кошторису розпорядника другого ступеня</i>)	9921	9132
	та одночасно	9921	9134
8	Введення індивідуальних показників бюджетних призначень (<i>підстава — річний розпис призначень та помісячний розпис асигнувань державного бюджету в розрізі територій</i>)	9921	9215
	та одночасно	9921	9211
	та одночасно	9921	9262
	та одночасно	9921	9261
	та одночасно формується залишок на рахунку «Асигнування на взяття зобов'язань»	9921	9231
9	Введення показників індивідуального кошторису (<i>підстава — кошторис, наданий розпорядником коштів бюджету</i>)	9921	9115
	та одночасно	9921	9111
10	За планом асигнувань (<i>підстава — план асигнувань, як додаток до індивідуального кошторису розпорядника коштів бюджету</i>)	9921	9133
	та одночасно	9921	9131

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
1.3. На рівні відділення Державного казначейства			
11	Введення індивідуальних показників бюджетних призначень (<i>підстава — річний розпис призначень та помісячний розпис асигнувань державного бюджету, отриманий від управлінь Державного казначейства</i>)	9921	9215
	та одночасно	9921	9211
	та одночасно	9921	9262
	та одночасно	9921	9261
	та одночасно формується залишок на рахунку «Асигнування на взяття зобов'язань»	9921	9231
12	Введення показників індивідуального кошторису (<i>підстава — кошторис, наданий розпорядником коштів бюджету</i>)	9921	9115
	та одночасно:	9921	9111
13	За планом асигнувань (<i>підстава — план асигнувань як додаток до індивідуального кошторису розпорядника коштів бюджету</i>)	9921	9133
	та одночасно	9921	9131
Внесення змін до планових показників			
При збільшенні зведених показників річного розпису та помісячного розпису асигнувань державного бюджету, зведеного кошторису, зведеного плану асигнувань, індивідуальних бюджетних призначень, помісячного розпису асигнувань, кошторисів та планів асигнувань у бухгалтерському обліку зазначені операції відображаються проведеннями, наведеними в розділі А. Відповідно при зменшенні зведених показників річного розпису, зведеного кошторису, зведеного плану асигнувань, індивідуальних бюджетних призначень, кошторисів та планів асигнувань у бухгалтерському обліку зазначені зміни відображаються зворотними проведеннями			
Розділ 2. Реєстрація зобов'язань розпорядників коштів бюджету в органах Державного казначейства			
2.1. Реєстрація зобов'язань			
14	Реєстрація зобов'язань розпорядників коштів бюджету по загальному фонду державного бюджету <i>на підставі даних Реєстру зобов'язань розпорядників коштів бюджету (за контрактами тощо)</i>	9231	9411
15	Реєстрація зобов'язань розпорядників коштів бюджету по спеціальному фонду державного бюджету <i>на підставі даних Реєстру зобов'язань розпорядників коштів бюджету</i>	9232	9412

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
2.2. Реєстрація фінансових зобов'язань			
16	Реєстрація фінансових зобов'язань розпорядників коштів бюджету по загальному фонду державного бюджету <i>на підставі даних Реєстру фінансових зобов'язань розпорядників коштів бюджету (рахунки-фактури тощо)</i>	9411	9413
17	Реєстрація фінансових зобов'язань розпорядників коштів бюджету по спеціальному фонду державного бюджету <i>на підставі даних Реєстру фінансових зобов'язань розпорядників коштів бюджету</i>	9412	9414
Розділ 3. Здійснення операцій за доходами загального фонду державного бюджету			
3.1. Надходження коштів в управлінні Державного казначейства			
18	Надійшли доходи загального фонду державного бюджету <i>(підстава — файл початкових платежів від АРМ-2)</i>	1111	3111
	та одночасно здійснюється проведення з віднесення відповідної суми на «фінансові рахунки»:	6911	6111
19	Наприкінці дня кошти зараховуються на розподільний рахунок за коштами загального фонду державного бюджету <i>(підстава — меморіальний документ органу Державного казначейства)</i>	3111	3112
20	Перераховано кошти загального фонду бюджету до Державного казначейства України <i>(підстава — платіжний документ органу Державного казначейства)</i>	3112	1111
	та одночасно	8211	8911
3.2. Надходження коштів у Державному казначействі України			
21	Надійшли доходи загального фонду від управлінь Державного казначейства <i>(підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ)</i>	1111	3112
	та одночасно	8921	8121
3.3. Повернення надмірно або помилково внесених сум в управлінні Державного казначейства			
22	Повертаються надмірно або помилково сплачені кошти платникам податків, зборів, інших обов'язкових платежів із загального фонду державного бюджету <i>(підстава — платіжний документ Державного казначейства)</i>	3111	1111
	та одночасно	6111	6911

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
Розділ 4. Здійснення операцій з погашення бюджетних кредитів (згідно з постановами Кабінету Міністрів України № 1003, 220, 1953 і за символами звітності 250, 251, 252)			
4.1. Надходження коштів в управлінні Державного казначейства			
23	Надійшли кошти від погашення бюджетних кредитів <i>(підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ)</i>	1111	3113
	та одночасно	1512	4421
	та одночасно здійснюється проведення з віднесення відповідної суми на рахунки фінансового обліку:	7921	7131
24	Наприкінці дня кошти зараховуються на окремий розподільний рахунок за коштами загального фонду державного бюджету <i>(підстава — меморіальний документ управління Державного казначейства)</i>	3113	3112
25	Перераховано кошти загального фонду бюджету до Державного казначейства України <i>(підстава — платіжний документ управління Державного казначейства)</i>	3112	1111
	та одночасно	8211	8911
4.2. Надходження коштів у Державному казначействі України			
26	Надійшли доходи загального фонду обласних управлінь Державного казначейства <i>(підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ)</i>	1111	3112
	та одночасно	8921	8121
4.3. Повернення надмірно або помилково внесених сум з погашення бюджетних кредитів в управлінні Державного казначейства			
27	Повертаються надмірно або помилково сплачені суми з погашення бюджетних кредитів <i>(підстава — висновок органу податкової служби та платіжний документ управління Державного казначейства)</i>	3113	1111
	та одночасно	4421	1512
	та одночасно	7131	7921

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
Розділ 5. Здійснення операцій з повернення бюджетних кредитів (за символами звітності 017, 018, 019, 098, 088, 094, 100)			
5.1. Надходження коштів в управлінні Державного казначейства			
28	Надійшли кошти від повернення бюджетних кредитів (підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ)	1111	3113
	та одночасно	7911	7131
29	Наприкінці дня кошти зараховуються на рахунок за коштами загального фонду державного бюджету (підстава — меморіальний документ управління Державного казначейства)	3113	3112
30	Перераховано кошти загального фонду бюджету до Державного казначейства України (підстава — платіжний документ управління Державного казначейства)	3112	1111
	та одночасно	8211	8911
5.2. Надходження коштів у Державному казначействі України			
31	Надійшли доходи загального фонду обласних управлінь Державного казначейства України (підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ)	1111	3112
	та одночасно	8921	8121
5.3. Повернення надмірно або помилково внесених сум погашення бюджетних кредитів в управлінні Державного казначейства			
32	Повертаються надмірно або помилково сплачені суми погашення бюджетних кредитів (підстава — висновок органу податкової служби та платіжний документ управління Державного казначейства)	3113	1111
	та одночасно	4421	1512
	та одночасно	7131	7921
Розділ 6. Здійснення операцій за доходами спеціального фонду, які перерозподіляються у Державному казначействі України			
6.1. Надходження коштів в управлінні Державного казначейства			
33	Надійшли доходи спеціального фонду державного бюджету (підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ)	1111	3121
	та одночасно	6911	6112

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
34	Наприкінці дня, кошти зараховуються на рахунок за доходами спеціального фонду (<i>підстава — меморіальний документ управління Державного казначейства</i>)	3121	3122
35	Перераховано кошти спеціального фонду бюджету до Державного казначейства України (<i>підстава — платіжний документ управління Державного казначейства</i>)	3122	1111
	та одночасно	8212	8911
6.2. Надходження коштів у Державному казначействі України			
36	Надійшли доходи спеціального фонду від управлінь Державного казначейства України (<i>підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111	3122
	та одночасно	8921	8122
6.3. Повернення коштів спеціального фонду держбюджету платникам в управлінні Державного казначейства			
37	Повернуто надмірно або помилково сплачені кошти спеціального фонду державного бюджету платника (<i>підстава — висновки органу податкової служби та платіжний документ управління Державного казначейства</i>)	3121	1111
	та одночасно	6112	6911
Розділ 7. Доходи, що розподіляються між загальним і спеціальним фондами державного бюджету			
7.1. Надходження коштів в управлінні Державного казначейства			
38	Надійшли доходи, які розподіляються між загальним і спеціальним фондами державного бюджету (<i>підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111	3131
	та одночасно	6911	6113
39	Наприкінці дня проведено зарахування коштів на розподільний рахунок (<i>підстава — меморіальний документ управління Державного казначейства</i>)	3131	3132
40	Перераховано кошти державного бюджету, що підлягають розподілу, до Державного казначейства України (<i>підстава — платіжний документ управління Державного казначейства</i>)	3132	1111
	та одночасно	8213	8911

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
7.2. Надходження коштів у Державному казначействі України			
41	Надійшли кошти державного бюджету з рахунків обласних управлінь (по МФО) (<i>підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111	3132
	та одночасно	8921	8123
42	Проведено розмежування між загальним і спеціальним фондами державного бюджету (<i>підстава — меморіальний документ Державного казначейства з урахуванням нормативно-правової бази бюджетного процесу</i>)	3132	3111 3121
	та одночасно	6911	6111
	та одночасно	6911	6112
7.3. Повернення надмірно або помилково внесених сум в управлінні Державного казначейства			
43	Повертаються надмірно або помилково сплачені кошти, які підлягають розподілу між загальним і спеціальним фондами державного бюджету (<i>підстава — висновок органу податкової служби та платіжний документ управління Державного казначейства</i>)	3131	1111
	та одночасно	6113	6911
Розділ 8. Доходи, які розподіляються між державним і місцевими бюджетами			
8.1. В управлінні Державного казначейства			
44	Надійшли доходи, які підлягають розподілу між державним та місцевим бюджетами (<i>підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111	3311
	та одночасно	6911	6211
45	Проведено розмежування між державним та місцевим бюджетами (<i>підстава — меморіальні та платіжні документи Державного казначейства з урахуванням законодавчої бази бюджетного процесу</i>) * Примітка. Дане проведення здійснюється при виконанні місцевих бюджетів через органи Державного казначейства	3311	3111 1111 3141* 3151* 3161* 3321*
	та одночасно	6911	6111
	та одночасно*	6911	6121 6122 6123 6221
* Примітка. Дане проведення здійснюється при виконанні місцевих бюджетів через органи Державного казначейства за умови проведення таких операцій			

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
46	* Проведено розмежування між рівнями бюджету <i>(підстава — меморіальні документи Державного казначейства з урахуванням нормативно-правової бази бюджетного процесу)</i>	3321	3141
	* <i>Примітка.</i> Дане проведення здійснюється при виконанні місцевих бюджетів через органи Державного казначейства за умови проведення таких операцій		
	та одночасно	6911	6121
47	Зараховано до загального фонду державного бюджету розподілені кошти <i>(підстава — меморіальні документи управління Державного казначейства)</i>	3111	3112
48	Перераховано кошти загального фонду Державному казначейству України <i>(підстава — платіжний документ управління Державного казначейства)</i>	3112	1111
	та одночасно	8211	8911
8.2. У Державному казначействі України			
49	Надійшли доходи загального фонду управлінь Державного казначейства <i>(підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ)</i>	1111	3112
	та одночасно	8921	8121
8.3. Повернення надмірно або помилково внесених сум в управлінні Державного казначейства			
50	Повертаються надмірно або помилково сплачені кошти, які підлягають розподілу між державним і місцевим бюджетами <i>(підстава — висновок органу податкової служби та платіжний документ управління Державного казначейства)</i>	3311	1111
	та одночасно	6211	6911
Розділ 9. Здійснення операцій за коштами, тимчасово віднесеними на доходи державного бюджету			
9.1. В управлінні Державного казначейства			
51	Надійшли кошти, тимчасово віднесені доходи державного бюджету <i>(підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ)</i>	1111	3411 3412
	та одночасно	6911	6411

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
52	Проведено розподіл коштів, тимчасово віднесених на доходи державного бюджету (<i>підстава — меморіальні та платіжні документи управління Державного казначейства з урахуванням нормативно-правової бази бюджетного процесу</i>)	3411	3111 3141* 3121 3512 1111 3522
	та одночасно * <i>Примітка.</i> Дане проведення здійснюється при виконанні місцевих бюджетів через органи Державного казначейства	6911	6111 6121* 6112
53	Проведено розподіл інших коштів, тимчасово віднесених на доходи державного бюджету (<i>підстава — меморіальні та платіжні документи управління Державного казначейства з урахуванням законодавчої бази бюджетного процесу та підтверджувальних документів органів податкової служби тощо</i>)	3412	3111 3121 1111
	та одночасно	6911	6111 6112
9.2. Повернення надмірно або помилково внесених сум в управлінні Державного казначейства			
54	Повертаються надмірно або помилково сплачені кошти, тимчасово віднесені на доходи бюджету (<i>підстава — висновок органу податкової служби та платіжний документ управління Державного казначейства</i>)	3411 3412	1111
	та одночасно	6411	6911
Розділ 10. Здійснення операцій з перерахування дотацій місцевим бюджетам в управлінні Державного казначейства			
55	Перераховано дотацію місцевим бюджетам за рахунок надходжень загального фонду державного бюджету (<i>підстава — платіжний документ управління Державного казначейства на базі щоденного розрахунку відповідно до законодавчої бази бюджетного процесу</i>)	3112	1111
	та одночасно	7111	7911
	та одночасно	8311	8911

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
Розділ 11. Здійснення операцій за видатками загального фонду державного бюджету			
11.1. В Державному казначействі України			
56	Виділено кошти загального фонду державного бюджету головним розпорядникам за затвердженими пропозиціями (<i>підстава — меморіальні документи Державного казначейства з урахуванням затверджених пропозицій, інформації про зобов'язання тощо</i>): а) на зведені особові рахунки за узагальненими пропозиціями	3112	3513
	та одночасно	9093	9921
57	б) на особові рахунки головних розпорядників, відкриті за кодами функціональної класифікації видатків	3112	3511
	та одночасно	9091	9921
58	Перераховано кошти з особових рахунків розпорядників своїм підвідомчим установам	3511	1111
	та одночасно	8221	8911
11.2. В управлінні Державного казначейства			
59	Надійшли кошти для здійснення видатків своїм підвідомчим установам та проведення оплати рахунків на ім'я розпорядників коштів нижчого ступеня (<i>підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111	3511
	та одночасно	8921	8111
	та одночасно	9211 9251	9921
60	* Перераховано кошти загального фонду державного бюджету розпорядниками бюджетних коштів другого ступеня на здійснення своїх видатків та розпорядників третього ступеня. Операції здійснюються <i>на підставі платіжних доручень розпорядників з урахуванням наявності зобов'язань</i> * <i>Примітка.</i> Це проведення здійснюється паралельно зі звіркою залишків за рахунками (9111; 9211; 9131; 9251; 9411/9413) розпорядників другого ступеня (в частині планових показників апарату самого розпорядника) та третього ступеня	3511	3521

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
61	Проведено оплату рахунків (<i>підстава — платіжне доручення розпорядника коштів бюджету та підтверджувальні документи відповідно до нормативно-правової бази бюджетного процесу</i>)	3521	1111
	та одночасно	7111	7911
62	При проведенні видатків розпорядникам коштів одночасно здійснюється проведення, яке зменшує залишки за кошторисними призначеннями та зобов'язаннями відповідного розпорядника коштів	9111 9131 9413	9921
Розділ 12. Надходження та використання коштів спеціального фонду державного бюджету (безпосереднє зарахування на спеціальні реєстраційні рахунки розпорядникам бюджетних коштів)			
12.1. В управлінні Державного казначейства			
63	Надійшли цільові кошти спеціального фонду на кореспондентський рахунок управління Державного казначейства (для розпорядників бюджетних коштів) — власні кошти, субвенції з місцевих бюджетів тощо (<i>підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111	3522
	та одночасно	6911	6114
	та одночасно звіряються залишки по рахунках 9112 і 9212; та зменшуються залишки по рахунках 9212 і 9312	9212	9921
	та одночасно	9911	9312
64	Проведено оплату рахунків (<i>підстава — платіжне доручення розпорядника коштів бюджету та підтверджувальні документи відповідно до законодавчої бази бюджетного процесу</i>)	3522	1111
	та одночасно	7121	7911
65	При проведенні видатків розпорядникам коштів, одночасно бухгалтерським проведенням зменшуються кошторисні призначення та зобов'язання розпорядника	9112 9414	9921

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
ЧАСТИНА 2. ВІДДІЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КАЗНАЧЕЙСТВА Є БАЛАНСОВИМ, АЛЕ РАХУНКИ ЗА ДОХОДАМИ ВІДКРИВАЮТЬСЯ НА БАЛАНСІ УПРАВЛІННЯ. ПРИ ЦЬОМУ ДОДАТКОВО ДО ЧАСТИНИ 1 ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ТАКІ УТОЧНЮВАЛЬНІ АБО ДОДАТКОВІ ОПЕРАЦІЇ З ОБЛІКУ ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ			
<i>Розділ 11. Здійснення операцій за видатками загального фонду державного бюджету</i>			
11.2. В управлінні Державного казначейства			
60а	* Перераховано кошти загального фонду державного бюджету розпорядниками бюджетних коштів другого ступеня на здійснення своїх видатків та розпорядникам третього ступеня. Операції здійснюються <i>на підставі платіжних доручень розпорядників з урахуванням наявності зобов'язань.</i>	3511	3911 3521
	* <i>Примітка.</i> Це проведення здійснюється паралельно зі звіркою залишків за рахунками (9111; 9211; 9131; 9251; 9411/9413) розпорядників другого ступеня (у частині планових показників апарату самого розпорядника) та третього ступеня		
	та одночасно (на суму коштів, перерахованих розпорядникам третього ступеня)	8911	8221
11.3. У відділенні Державного казначейства			
66	Надійшли кошти для здійснення видатків розпорядників коштів нижчого ступеня (<i>підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1711	3521
	та одночасно	8911	8221
	одночасно	9211 9521	9921
67	Проведено оплату рахунків (<i>підстава — платіжне доручення розпорядника коштів бюджету та підтверджувальні документи відповідно до законодавчої бази бюджетного процесу</i>)	3521	1711
	та одночасно	7111	7911
68	При проведенні видатків розпорядникам коштів одночасно здійснюється проведення, яке зменшує залишки за кошторисними призначеннями та зобов'язаннями відповідного розпорядника коштів	9111 9131 9413	9921

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
Розділ 12. Надходження та використання коштів спеціального фонду державного бюджету (безпосереднє зарахування на спеціальні реєстраційні рахунки розпорядникам бюджетних коштів)			
12.1. В управлінні Державного казначейства			
63а	Надійшли цільові кошти спеціального фонду на кореспондентський рахунок управління Державного казначейства (для розпорядників бюджетних коштів) — власні кошти, субвенції з місцевих бюджетів тощо (<i>підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111	3911 3521
	та одночасно (на суму доходів, що надійшли безпосередньо на рахунки розпорядників, які обслуговуються у відділенні)	6911	6114
	та одночасно звіряються залишки за рахунками 9112; 9212; 9312* та зменшуються залишки за рахунками 9212 та 9312. * Примітка. Зазначений рахунок використовується за наявності лімітів видатків	9212	9921
	та одночасно	9911	9312
64а	Проведено оплату рахунків розпорядників (підстава — платіжне доручення розпорядника коштів бюджету та підтверджувальні документи відповідно до нормативно-правової бази бюджетного процесу):		
	а) проведено оплату рахунків розпорядників, що обслуговуються відділеннями	3911	1111
	б) проведено оплату рахунків розпорядників, що обслуговуються управліннями	3522	1711
	та одночасно	7121	7911
12.2. У відділенні Державного казначейства			
69	Надійшли цільові кошти спеціального фонду на субкореспондентський рахунок районного відділення Державного казначейства (для розпорядників бюджетних коштів) — власні кошти, субвенції з місцевих бюджетів тощо (<i>підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1711	3522
	та одночасно	6911	6114
	та одночасно звіряються залишки за рахунками 9112; 9212; 9312* та зменшуються залишки за рахунками 9212 та 9312. * Зазначений рахунок використовується за наявності лімітів видатків	9212	9921

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
70	Проведено оплату рахунків (<i>підстава — платіжне доручення розпорядника коштів бюджету та підтверджувальні документи відповідно до законодавчої бази бюджетного процесу</i>)	3522	1711
	та одночасно	7121	7911
71	При проведенні видатків розпорядникам коштів одночасно бухгалтерським проведенням зменшуються кошторисні призначення та зобов'язання розпорядника	9112	9921
		9412	
ЧАСТИНА 3. ОПЕРАЦІЇ З УПРАВЛІННЯ ЄДИНИМ КАЗНАЧЕЙСЬКИМ РАХУНКОМ В ОБЛІКУ З ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ			
А. В ДЕРЖАВНОМУ КАЗНАЧЕЙСТВІ УКРАЇНИ			
А.1. Запозичення коштів з єдиних казначейських рахунків управлінь Державного казначейства			
72	На суму виділених бюджетних асигнувань (<i>підстава — меморіальний документ на суму зведеного реєстру, сформованого на підставі реєстрів, направлених управлінням Державного казначейства</i>)	4451	2431
73	На суму коштів, залучених з єдиних казначейських рахунків управлінь на поповнення загального фонду державного бюджету (<i>підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111	2431
	та одночасно	4451	3112
74	На суму коштів, перерахованих з єдиного казначейського рахунка одного управління Державного казначейства іншому управлінню (<i>підстава — меморіальний документ, сформований на підставі розпорядження Державного казначейства України щодо відображення в обліку зміни кредитора</i>)	2431	2431
75	На суму коштів, що перевищують установлений ліміт, які надійшли з єдиних казначейських рахунків управлінь Державного казначейства на поповнення загального фонду державного бюджету (<i>підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111	2431
	та одночасно	4451	3112

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
А.2. Поновлення єдиних казначейських рахунків управлінь Державного казначейства			
76	На суму зменшення бюджетних асигнувань (<i>підстава — меморіальний документ на суму зведеного від'ємного реєстру, сформованого на підставі реєстрів, направлених управлінням Державного казначейства</i>)	2431	4451
77	На суму поновлення єдиного казначейського рахунка за рахунок доходів загального фонду державного бюджету (<i>підстава — меморіальний документ, сформований на підставі розпорядження Державного казначейства України</i>)	4451	3112
	та одночасно	8921	8421
	та одночасно	2431	4451
78	На суму коштів, перерахованих з єдиного казначейського рахунка одного управління Державного казначейства іншому управлінню (<i>підстава — меморіальний документ, сформований на підставі розпорядження Державного казначейства України щодо відображення в обліку зміни кредитора</i>)	2431	2431
79	На суму коштів, перерахованих управлінням Державного казначейства з єдиного казначейського рахунка Державного казначейства України (<i>підстава — платіжне доручення, сформоване на підставі розпорядження Державного казначейства України</i>)	2431	1111
	та одночасно	3112	4451
Б. В УПРАВЛІННІ ДЕРЖАВНОГО КАЗНАЧЕЙСТВА			
Б.1. Запозичення коштів з єдиних казначейських рахунків управлінь Державного казначейства			
80	На суму виділених бюджетних асигнувань (<i>підстава — меморіальний документ на суму отриманого реєстру</i>)	1671	3891* 3921**
81	На суму коштів, перерахованих з єдиних казначейських рахунків управлінь (<i>підстава — платіжне доручення управління Державного казначейства на суму розпорядження, отриманого від Державного казначейства України</i>)	1671	1111

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
82	На суму коштів перерахованих з єдиного казначейського рахунка іншому управлінню Державного казначейства (підстава — платіжне доручення на суму розпорядження Державного казначейства України)	1671	1111
83	На суму коштів, отриманих з єдиного казначейського рахунка іншого управління Державного казначейства (підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ)	1111	1671
84	На суму коштів, що перевищують встановлений ліміт, перерахованих з єдиного казначейського рахунка Державному казначейству України (підстава — платіжне доручення управління Державного казначейства)	1671	1111
Б.2. Поновлення єдиного казначейського рахунка			
85	На суму зменшення бюджетних асигнувань (підстава — меморіальний документ на суму отриманого від'ємного ресестру)	3891* 3921**	1671
86	На суму поновлення єдиного казначейського рахунка за рахунок доходів загального фонду державного бюджету (підстава — меморіальний документ, сформований на підставі розпорядження Державного казначейства України)	3112	1671
	та одночасно	8511	8911
87	На суму коштів, зарахованих на єдиний казначейський рахунок, що надійшли від іншого управління Державного казначейства (підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ)	1111	1671
88	На суму коштів, перерахованих з єдиного казначейського рахунка іншому управлінню Державного казначейства (підстава — платіжне доручення на суму розпорядження Державного казначейства України)	1671	1111
89	На суму коштів, що надійшли на єдиний казначейський рахунок управління Державного казначейства від Державного казначейства України (підстава — файл початкових платежів від СЕП НБУ)	1111	1671
<i>Примітки.</i> * Рахунки використовуються управліннями Державного казначейства у Дніпропетровській та Чернігівській областях. ** Рахунки використовуються органами Державного казначейства, яким відкрито аналітичні рахунки в Розрахункових палатах управліннь за балансовим рахунком 3921 «Інші рахунки органів Державного казначейства»			

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
ЧАСТИНА 4. ОПЕРАЦІЇ З ОБЛІКУ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ ЗА БОРГОВИМИ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ			
<i>Розділ 1. Облік планових показників за розписом фінансування</i>			
1	За загальним фондом бюджету	9921	9713
	та одночасно	9921	9711
	та одночасно	9921	9722
	та одночасно	9921	9721
2	За спеціальним фондом бюджету	9921	9714
	та одночасно	9921	9712
<i>Розділ 2. Облік операцій з погашення та обслуговування боргу і векселів, що надані Державному казначейству України</i>			
2.1. Операції з випуску та обігу цінних паперів (облігацій внутрішньої державної позики та інших внутрішніх державних цінних паперів) по загальному фонду державного бюджету			
3	Емісія цінних паперів (на рахунках позабалансового обліку відображається інформація про випуск цінних паперів у вартісному виразі). Дані про наявність цінних паперів у кількісному виразі відображаються у відповідних регістрах бухгалтерського обліку, окремо за кожним аналітичним рахунком	9831 9832 9833 9834	9911
	та одночасно зменшуються планові показники за кодом класифікації випуск	9711 9721	9921
2.2. Операції з випуску та обігу облігацій внутрішньої державної позики по спеціальному фонду державного бюджету			
4	Емісія облігацій (на рахунках позабалансового обліку відображається інформація про випуск облігацій у вартісному виразі). Дані про наявність облігацій у кількісному виразі відображаються у відповідних регістрах бухгалтерського обліку, окремо за кожним аналітичним рахунком	9835	9911
	та одночасно, зменшуються планові показники за кодом класифікації випуск	9712	9921

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
2.3. Операції з випуску та обігу облігацій зовнішньої державної позики по загальному фонду державного бюджету			
5	Емісія облігацій (на рахунках позабалансового обліку відображається інформація про випуск облігацій у вартісному виразі). Дані про наявність облігацій у кількісному виразі відображаються у відповідних регістрах бухгалтерського обліку, окремо за кожним аналітичним рахунком	9836	9911
	та одночасно зменшуються планові показники за кодом класифікації випуск	9711 9721	9921
2.4. Операції з випуску та обігу облігацій зовнішньої державної позики по спеціальному фонду державного бюджету			
6	Емісія облігацій (на рахунках позабалансового обліку відображається інформація про випуск облігацій у вартісному виразі). Дані про наявність облігацій у кількісному виразі відображаються у відповідних регістрах бухгалтерського обліку, окремо за кожним аналітичним рахунком	9837	9911
	та одночасно зменшуються планові показники за кодом класифікації випуск	9712	9921
2.5. Розміщено облігації внутрішньої державної позики та інші цінні папери для реалізації			
7	Розміщено облігації внутрішньої державної позики та інші цінні папери загального фонду державного бюджету для реалізації	8711 8712 8713 8714	8911
8	Розміщено облігації внутрішньої державної позики спеціального фонду державного бюджету для реалізації	8715	8911
9	Розміщено облігації зовнішньої державної позики загального фонду державного бюджету для реалізації	8716	8911
10	Розміщено облігації зовнішньої державної позики спеціального фонду державного бюджету для реалізації	8717	8911
2.6. Надійшли до державного бюджету кошти від розміщення облігацій та інших цінних паперів (на суму надходжень)			
11	До загального фонду державного бюджету	1111	3211
	та одночасно	8921	8721

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
12	До спеціального фонду державного бюджету	1111	3212
	та одночасно	8921	8722
2.7. На підставі інформації про розміщення цінних паперів (за номінальною вартістю) державного бюджету			
13	Внутрішньої державної позики загального фонду державного бюджету: а) короткострокові облігації	4311	2121
	б) середньострокові облігації	4311	2122
	в) довгострокові облігації	4311	2123
	г) інші цінні папери державного бюджету	4311	2134
14	Внутрішньої державної позики спеціального фонду державного бюджету: а) середньострокові облігації	4312	2125
	б) інші цінні папери державного бюджету	4311	2131
15	Зовнішньої державної позики загального фонду державного бюджету: довгострокові облігації	4311	2126
16	Зовнішньої державної позики спеціального фонду державного бюджету: середньострокові облігації	4312	2127
2.8. У кінці операційного дня кошти від розміщення цінних паперів зараховуються на відповідний розподільний рахунок			
17	Загального фонду державного бюджету	3211	3112
18	Спеціального фонду державного бюджету	3212	3122
2.9. На суму коштів державного бюджету, направлених на погашення цінних паперів (за номінальною вартістю)			
ВНУТРІШНЯ ДЕРЖАВНА ПОЗИКА			
19	Загальний фонд державного бюджету	3112	1111
	одночасно зменшується сума відповідних боргових зобов'язань за цінними паперами внутрішньої державної позики загального фонду державного бюджету: короткострокові облігації	2121	4311
	та/або середньострокові облігації	2122	4311

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
19	та/або довгострокові облігації	2123	4311
	та/або інші цінні папери державного бюджету	2131	4311
	та одночасно (зменшуються планові показники за кодом погашення)	9711	9921
	та одночасно	9721	9921
	та одночасно за цінними паперами внутрішньої позики загального фонду державного бюджету	9911	9831 9832 9833 9834
	та одночасно	8731	8911
20	Спеціальний фонд державного бюджету	3122	1111
	та одночасно зменшується сума відповідних боргових зобов'язань за облігаціями та цінними паперами внутрішньої державної позики спеціального фонду державного бюджету: середньострокові облігації	2125	4312
	інші цінні папери державного бюджету	2131	4312
	та одночасно (зменшуються планові показники за кодом погашення)	9712	9921
	та одночасно за облігаціями внутрішньої позики спеціального фонду державного бюджету	9911	9835
	та одночасно за цінними паперами внутрішньої позики спеціального фонду державного бюджету	9911	9834
	та одночасно	8731	8911
ЗОВНІШНЯ ДЕРЖАВНА ПОЗИКА			
21	Загальний фонд державного бюджету	3112	1111
	одночасно зменшується сума відповідних боргових зобов'язань за облігаціями зовнішньої державної позики загального фонду державного бюджету	2126	4311
	та одночасно (зменшуються планові показники по коду погашення)	9711	9921
	та одночасно	9721	9921
	та одночасно за облігаціями зовнішньої позики загального фонду державного бюджету	9911	9836
	та одночасно	8731	8911

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
22	Спеціальний фонд державного бюджету	3122	1111
	одночасно зменшується сума відповідних боргових зобов'язань за облігаціями зовнішньої державної позики спеціального фонду державного бюджету	2127	4312
	та одночасно (зменшуються планові показники за кодом погашення)	9712	9921
	та одночасно за цінними паперами зовнішньої позики спеціального фонду державного бюджету	9911	9837
	та одночасно	8731	8911
23	2.10. На суму нарахованих процентів (доходу), які будуть сплачені в момент погашення цінних паперів після настання терміну погашення	9813	9911
2.11. На суму коштів, перерахованих з державного бюджету за обслуговування цінних паперів			
24	За загальним фондом державного бюджету	3525	1111
	та одночасно	7111	7911
	та одночасно	9911	9813
25	За спеціальним фондом державного бюджету	3526	1111
	та одночасно	7121	7911
	та одночасно	9911	9813
Розділ 3. Обліку операцій за кредитами, одержаними в Національному банку України на покриття дефіциту бюджету			
3.1. На суму непогашених кредитів, що одержані у НБУ на покриття дефіциту бюджету			
26	Загальний фонд	4421	2211
27	Спеціальний фонд	4422	2211
3.2. На суму кредитів, одержаних у НБУ на покриття дефіциту бюджету			
28	Загальний фонд	1111	3221
	та одночасно	4421	2211
	та одночасно (за кодом залучення)	9711 9721	9921

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
29	Спеціальний фонд	1111	3223
	та одночасно	4422	2211
	та одночасно (за кодом залучення)	9712	9921
3.3. У кінці операційного дня, кошти, які надійшли як кредити, одержані у НБУ			
30	Зараховуються на розподільні рахунки по загальному фонду державного бюджету	3221	3112
31	Зараховуються на розподільні рахунки по спеціальному фонду державного бюджету	3223	3122
32	3.4. На суму нарахованих процентів, які будуть сплачені в момент погашення кредитів, одержаних у Національному банку України	9814	9911
3.5. Перераховано кошти державного бюджету на сплату нарахованих процентів за користування цими кредитами			
33	Загальний фонд	3525	1111
	та одночасно	7111	7911
	та одночасно зменшено суму нарахованих процентів	9911	9814
34	Спеціальний фонд	3526	1111
	та одночасно	7121	7911
	та одночасно зменшено суму нарахованих процентів	9911	9814
3.6. Перераховано кошти державного бюджету на погашення кредитів			
35	Загальний фонд	3112	1111
	та одночасно зменшує планові показники за кодом погашення	2211	4421
	та одночасно	9711 9721	9921
36	Спеціальний фонд	3122	1111
	та одночасно	2211	4422
	та одночасно	9712	9921

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
Розділ 4. Операції з обліку векселів, виданих Державним казначейством України			
4.1. На суму непогашених векселів, виданих Державним казначейством України			
37	Загальний фонд	4311	2111
38	Спеціальний фонд	4312	2111
4.2. На суму векселя, оформленого в рахунок погашення заборгованості за облігаціями внутрішньої державної позики			
39	Загальний фонд	4311	2111
	та одночасно	2121 2122 2123	4311
	та одночасно	9911	9831 9832 9833
	та одночасно зменшуються планові показники за кодом погашення цінних паперів та за кодом випуску векселів	9711 9721	9921
40	Спеціальний фонд	4312	2111
	та одночасно	2125	4312
	та одночасно	9911	9835
	та одночасно зменшуються планові показники за кодом погашення цінних паперів та за кодом випуску векселів	9712	9921
4.3. Погашено векселі за рахунок коштів загального фонду державного бюджету			
41	Загальний фонд	3112	1111
	та одночасно	2111	4311
	та одночасно зменшуються планові показники за кодом погашення векселів	9921	9711 9721
42	Спеціальний фонд	3122	1111
	та одночасно	2111	4312
	та одночасно зменшуються планові показники за кодом погашення векселів	9921	9712

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
Розділ 5. Облік операцій з одержання кредитів, їх обслуговування та погашення, а також погашення та обслуговування зовнішнього боргу			
5.1. На суму кредитів, що одержані на покриття дефіциту бюджету			
43	Загальний фонд	1111	3221 3222
	та одночасно	4421	2221
	та одночасно (за кодом залучення)	9711 9721	9921
44	Спеціальний фонд	1111	3223 3224
	та одночасно	4422	2221
5.2. У кінці операційного дня, кошти, які надійшли як кредити, одержані державним бюджетом			
45	Загальний фонд	3221 3222	3112
46	Спеціальний фонд	3223 3224	3122
47	5.3. На суму нарахованих процентів, які будуть сплачені в момент погашення кредитів, одержаних державним бюджетом	9814	9911
5.4. Перераховано кошти державного бюджету на сплату нарахованих процентів за користування цими кредитами			
48	Загальний фонд	3112	1111
	та одночасно	7111	7911
	та одночасно	9111 9131	9921
49	Спеціальний фонд	3122	1111
	та одночасно	7121	7911
	та одночасно	9112	9921
50	5.5. Зменшення сум нарахованих процентів	9911	9814

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
5.6. Перераховано кошти державного бюджету на погашення кредитів			
51	Загальний фонд	3112	1111
	та одночасно	2221	4421
	та одночасно	9711 9721	9921
52	Спеціальний фонд	3122	1111
	та одночасно	2221	4422
	та одночасно	9712	9921
53	5.7. Операції з обліку кредитів, наданих під гарантії Уряду	9811	9911
5.8. Настав термін сплати гарантійних зобов'язань держави			
54	Загальний фонд	3112	1111
	та одночасно	1531 1532	4421
55	Спеціальний фонд	3122	1111
	та одночасно	1531 1532	4422
5.9. При поверненні позичальником кредиту, що надавався під гарантії Уряду			
56	Загальний фонд	1111	1531 1532
	та одночасно	4421	3112
57	Спеціальний фонд	1111	1531 1532
	та одночасно	4422	3122

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
ЧАСТИНА 5. ОПЕРАЦІЇ ЗА РІЧНИМ ЗАКЛЮЧЕННЯМ РАХУНКІВ В ОБЛІКУ ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ			
Для забезпечення завершення бюджетного року з виконання державного бюджету та підбиття результату його виконання на центральному рівні після закінчення останнього операційного дня року органи Державного казначейства України проводять операції щодо заклучення рахунків			
Розділ 1. У відділеннях державного казначейства			
1.1. Загальний фонд			
а) операції щодо заклучення рахунків фінансового обліку			
1	На суму видатків, проведених за рахунок коштів загального фонду державного бюджету, у тому числі й коштів резервного фонду Кабінету Міністрів України, які виділялися на здійснення видатків і не передбачалося їх повернення	7911	7111
2	* На суму наданих бюджетних кредитів	7921	7131
3	* На суму повернутих бюджетних кредитів, що надавалися з державного бюджету * <i>Примітка.</i> Зазначені проведення здійснюються за умови проведення операцій на рівні відділень	7131	7921
б) операції щодо заклучення рахунків управлінського обліку			
4	На суму асигнувань, виділених із загального фонду державного бюджету	8111	8921
5	На суму розрахунків за коштами загального фонду державного бюджету, отриманих від управлінь Державного казначейства	8411	8921
6	На суму розрахунків за коштами загального фонду державного бюджету, переданих управлінням Державного казначейства	8921	8511
в) операції щодо заклучення рахунків позабалансового обліку			
7	На суму затверджених планових показників	9115	9921
	та одночасно	9133	9921
	та одночасно	9215	9921
	та одночасно	9262	9921

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
8	На суму залишків на рахунках для обліку поточних планових показників	9111	9921
	та одночасно	9131	9921
	та одночасно	9211	9921
	та одночасно	9261	9921
	та одночасно	9231	9921
1.2. Спеціальний фонд			
<i>а) операції щодо заключення рахунків фінансового обліку</i>			
9	На суму доходів спеціального фонду державного бюджету, які направляються на спеціальні видатки (у частині тих доходів, які безпосередньо зараховуються на рахунки розпорядників коштів)	6112	6911
10	На суму власних коштів розпорядників коштів державного бюджету	6114	6911
11	На суму видатків, проведених за рахунок коштів спеціального фонду державного бюджету	7911	7121
12	* На суму наданих бюджетних кредитів	7921	7132
13	* На суму повернутих бюджетних кредитів, що надавалися зі спеціального фонду державного бюджету * <i>Примітка.</i> Зазначені проведення здійснюються за умови проведення операцій на рівні відділень	7132	7921
<i>б) операції щодо заключення рахунків управлінського обліку</i>			
14	На суму асигнувань, виділених із спеціального фонду державного бюджету	8112	8921
15	На суму розрахунків за коштами спеціального фонду державного бюджету, отриманих від управлінь Державного казначейства	8412	8921
16	На суму розрахунків за коштами спеціального фонду державного бюджету, переданих управлінням Державного казначейства	8911	8512
<i>в) операції щодо заключення рахунків позабалансового обліку</i>			
17	На суму затверджених планових показників	9116	9921
	та одночасно	9216	9921

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
18	На суму залишків на рахунках для обліку поточних планових показників	9112	9921
	та одночасно	9212	9921
	та одночасно	9232	9921
1.3. Інші операції			
19	* На суму коштів, отриманих державними цільовими (позабюджетними) фондами	8611	8921
20	* На суму коштів державних цільових (позабюджетних) фондів, переданих управлінням Державного казначейства	8911	8651
21	* На суму коштів державних цільових (позабюджетних) фондів, отриманих від управлінь Державного казначейства	8631	8921
22	* На суму коштів, спрямованих на здійснення видатків державними цільовими (позабюджетними) фондами * <i>Примітка.</i> Зазначені проведення використовуються за умови відкриття в НБУ рахунків на ім'я відділень Державного казначейства за балансовими рахунками 3560 (2560) «Державні позабюджетні фонди» або в розрахунковій палаті за рахунком 3921 «Інші рахунки органів Державного казначейства» (для обліку операцій за коштами державних цільових (позабюджетних) фондів)	8911	8621
Розділ 2. В управліннях державного казначейства			
2.1. Загальний фонд:			
а) операції щодо заключення рахунків фінансового обліку			
23	На суму доходів загального фонду державного бюджету	6111	6911
24	На суму видатків загального фонду державного бюджету, здійснених на рівні відділень Державного казначейства (на підставі інформації, отриманої від відділень), у розрізі відділень	7111	7911
25	На суму видатків загального фонду державного бюджету, здійснених на рівні управлінь Державного казначейства, у тому числі і на рівні відділень Державного казначейства	7911	7111
26	На суму бюджетних кредитів, наданих з загального фонду державного бюджету (на підставі інформації, отриманої від відділень), у розрізі відділень	7131	7921

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
27	На суму бюджетних кредитів, наданих з загального фонду державного бюджету на рівні управлінь Державного казначейства, у тому числі і на рівні відділень Державного казначейства	7921	7131
28	На суму повернутих бюджетних кредитів, наданих з загального фонду державного бюджету (на підставі інформації, отриманої від відділень), у розрізі відділень	7921	7131
29	На суму повернутих бюджетних кредитів, що надавались із загального фонду державного бюджету на рівні управлінь Державного казначейства, у тому числі на рівні відділень Державного казначейства	7131	7921
<i>б) операції щодо заключення рахунків управлінського обліку</i>			
30	На суму розрахунків за коштами загального фонду державного бюджету, отриманих від відділень Державного казначейства	8421	8921
31	На суму коштів загального фонду державного бюджету, переданих Державному казначейству України	8911	8211
32	На суму розрахунків за коштами загального фонду державного бюджету, переданих Державному казначейству України	8911	8511
33	На суму асигнувань загального фонду державного бюджету, отриманих від Державного казначейства України	8111	8921
34	На суму розрахунків за асигнуваннями загального фонду державного бюджету, отриманих від Державного казначейства України	8411	8921
35	На суму асигнувань загального фонду державного бюджету, отриманих від інших органів Державного казначейства	8131	8921
36	На суму розрахунків за коштами загального фонду державного бюджету, отриманих від інших органів Державного казначейства	8431	8921
37	На суму асигнувань загального фонду державного бюджету, переданих відділенням Державного казначейства	8911	8221
38	На суму розрахунків за асигнуваннями загального фонду державного бюджету, переданих відділенням Державного казначейства	8911	8521

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
39	На суму асигнувань загального фонду державного бюджету, переданих іншим органам Державного казначейства	8911	8241
40	На суму розрахунків за коштами загального фонду державного бюджету, переданих іншим органам Державного казначейства	8911	8531
41	На суму коштів, переданих органами Державного казначейства із загального фонду державного бюджету місцевим бюджетам	8911	8311
<i>в) операції щодо заключення рахунків позабалансового обліку</i>			
42	На суму затверджених планових показників	9117	9921
	та одночасно	9134	9921
	та одночасно	9115	9921
	та одночасно	9133	9921
	та одночасно	9217	9921
	та одночасно	9264	9921
	та одночасно	9215	9921
	та одночасно	9262	9921
43	На суму залишків на рахунках для обліку поточних планових показників	9113	9921
	та одночасно	9132	9921
	та одночасно	9111	9921
	та одночасно	9131	9921
	та одночасно	9213	9921
	та одночасно	9263	9921
	та одночасно	9211	9921
	та одночасно	9261	9921
	та одночасно	9231	9921

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
2.2. Спеціальний фонд:			
а) операції щодо заключення рахунків фінансового обліку			
44	На суму доходів спеціального фонду державного бюджету (на підставі інформації, отриманої від відділень), у розрізі відділень	6911	6112 6114
45	На суму доходів спеціального фонду державного бюджету, в тому числі отриманих на рівні відділень Державного казначейства	6112 6114	6911
46	На суму видатків спеціального фонду державного бюджету, проведених на рівні відділень Державного казначейства (на підставі інформації, отриманої від відділень), у розрізі відділень	7121	7911
47	На суму видатків спеціального фонду державного бюджету, проведених на рівні управлінь Державного казначейства, у тому числі і на рівні відділень Державного казначейства	7911	7121
48	На суму бюджетних кредитів, наданих зі спеціального фонду державного бюджету (на підставі інформації, отриманої від відділень), у розрізі відділень	7132	7921
49	На суму бюджетних кредитів, наданих зі спеціального фонду державного бюджету на рівні управлінь Державного казначейства, у тому числі на рівні відділень Державного казначейства	7921	7132
50	На суму повернутих бюджетних кредитів, наданих зі спеціального фонду державного бюджету (на підставі інформації, отриманої від відділень), у розрізі відділень	7921	7132
51	На суму повернутих бюджетних кредитів, що надавались зі спеціального фонду державного бюджету на рівні управлінь Державного казначейства, у тому числі на рівні відділень Державного казначейства	7132	7921
б) операції щодо заключення рахунків управлінського обліку			
52	На суму розрахунків за коштами спеціального фонду державного бюджету, отриманих від відділень Державного казначейства	8422	8921
53	На суму коштів спеціального фонду державного бюджету, переданих Державному казначейству України	8911	8212

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
54	На суму розрахунків за коштами спеціального фонду державного бюджету, переданих Державному казначейству	8911	8512
55	На суму асигнувань спеціального фонду державного бюджету, отриманих від Державного казначейства України	8112	8921
56	На суму розрахунків за асигнуваннями спеціального фонду державного бюджету, отриманих від Державного казначейства України	8412	8921
57	На суму асигнувань спеціального фонду державного бюджету, отриманих від інших органів Державного казначейства	8132	8921
58	На суму розрахунків за коштами спеціального фонду державного бюджету, отриманих від інших органів Державного казначейства	8432	8921
59	На суму асигнувань спеціального фонду державного бюджету, переданих відділенням Державного казначейства	8911	8222
60	На суму розрахунків за асигнуваннями спеціального фонду державного бюджету, переданих відділенням Державного казначейства	8911	8522
61	На суму асигнувань спеціального фонду державного бюджету, переданих іншим органам Державного казначейства	8911	8242
62	На суму розрахунків за коштами спеціального фонду державного бюджету, переданих іншим органам Державного казначейства	8911	8532
63	На суму коштів, переданих органами Державного казначейства зі спеціального фонду державного бюджету місцевим бюджетам	8911	8312
<i>в) операції щодо заключення рахунків позабалансового обліку</i>			
64	На суму затверджених планових показників	9118	9921
	та одночасно	9116	9921
	та одночасно	9218	9921
	та одночасно	9216	9921

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
65	На суму залишків на рахунках для обліку поточних планових показників	9114	9921
	та одночасно	9112	9921
	та одночасно	9214	9921
	та одночасно	9212	9921
	та одночасно	9232	9921
2.3. Інші операції			
<i>а) операції щодо заключення рахунків фінансового обліку</i>			
66	На суму доходів державного бюджету, що підлягають розподілу між загальним та спеціальним фондами	6113	6911
67	На суму доходів, які підлягають розподілу між державним і місцевими бюджетами	6211	6911
68	На суму коштів, тимчасово віднесених на доходи державного бюджету, що підлягають розподілу	6411	6911
69	На суму інших коштів, тимчасово віднесених на доходи державного бюджету	6412	6911
<i>б) операції щодо заключення рахунків управлінського обліку</i>			
70	На суму коштів державного бюджету, що підлягають розподілу між загальним і спеціальним фондами державного бюджету, отриманих від відділень Державного казначейства	8123	8921
71	На суму коштів, тимчасово віднесених на доходи державного бюджету, що підлягають розподілу, отриманих від відділень Державного казначейства	8124	8921
72	На суму коштів державного бюджету, що підлягають розподілу між загальним і спеціальним фондом, переданих Державному казначейству України	8911	8213
73	На суму коштів, тимчасово віднесених на доходи державного бюджету, що підлягають розподілу, переданих Державному казначейству України	8911	8214
74	* На суму коштів, отриманих державними цільовими (позабюджетними) фондами	8611	8921
75	* На суму коштів державних цільових (позабюджетних) фондів, отриманих від відділень Державного казначейства	8641	8921

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
76	* На суму коштів державних цільових (позабюджетних) фондів, переданих Державному казначейству України	8911	8651
77	* На суму коштів державних цільових (позабюджетних) фондів, отриманих від Державного казначейства України	8631	8921
78	* На суму коштів державних цільових (позабюджетних) фондів, переданих відділенням Державного казначейства	8911	8661
79	* На суму коштів, направлених на здійснення видатків державними цільовими (позабюджетними) фондами * <i>Примітка.</i> Зазначені проведення використовуються за умови відкриття в НБУ рахунків на ім'я управлінь Державного казначейства за балансовими рахунками 3560 (2560) «Державні позабюджетні фонди» або в розрахунковій палаті за рахунком 3921 «Інші рахунки органів Державного казначейства» (для обліку операцій за коштами державних цільових фондів)	8911	8621
Розділ 3. В Державному казначействі України			
3.1. Загальний фонд:			
а) операції щодо заключення рахунків фінансового обліку			
80	На суму доходів загального фонду державного бюджету (на підставі інформації, отриманої від управлінь), у розрізі управлінь	6911	6111
81	На суму доходів загального фонду державного бюджету, віднесених на результат виконання загального фонду державного бюджету	6111	5111
	та одночасно	5911	6911
82	На суму видатків загального фонду державного бюджету (на підставі інформації, отриманої від управлінь), у розрізі управлінь	7111	7911
83	На суму видатків загального фонду державного бюджету, у тому числі і коштів резервного фонду Кабінету Міністрів України, які виділялися на здійснення видатків і не передбачалося їх повернення, віднесених на результат виконання загального фонду державного бюджету	5111	7111
	та одночасно	7911	5911

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
84	На суму бюджетних кредитів, наданих із загального фонду державного бюджету (на підставі інформації, отриманої від управлінь), у розрізі управлінь	7131	7921
85	На суму наданих бюджетних кредитів, віднесених на результат виконання загального фонду державного бюджету	5111	7131
	та одночасно	7921	5911
86	На суму повернутих бюджетних кредитів, наданих з загального фонду державного бюджету (на підставі інформації, отриманої від управлінь), у розрізі управлінь	7921	7131
87	На суму повернутих бюджетних кредитів, наданих з державного бюджету, віднесених на результат виконання загального фонду державного бюджету	7131	5111
	та одночасно	5911	7921
<i>б) операції щодо заключення рахунків управлінського обліку</i>			
88	На суму коштів загального фонду державного бюджету, отриманих від управлінь Державного казначейства	8121	8921
89	На суму розрахунків за коштами загального фонду державного бюджету, отриманих від управлінь Державного казначейства	8421	8921
90	На суму асигнувань загального фонду державного бюджету, переданих управлінням Державного казначейства	8911	8221
91	На суму розрахунків за асигнуваннями загального фонду державного бюджету, переданих управлінням Державного казначейства	8911	8521
<i>в) операції щодо заключення рахунків позабалансового обліку</i>			
92	На суму залишку за тимчасовими плановими показниками	9921	9081
93	На суму затверджених планових показників	9117	9921
	та одночасно	9134	9921
	та одночасно	9115	9921
	та одночасно	9133	9921
	та одночасно	9217	9921

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
93	та одночасно	9264	9921
	та одночасно	9215	9921
	та одночасно	9262	9921
94	На суму залишків на рахунках для обліку поточних планових показників	9113	9921
	та одночасно	9132	9921
	та одночасно	9111	9921
	та одночасно	9131	9921
	та одночасно	9213	9921
	та одночасно	9263	9921
	та одночасно	9211	9921
	та одночасно	9261	9921
	та одночасно	9231	9921
3.2. Спеціальний фонд: <i>а) операції щодо заключення рахунків фінансового обліку</i>			
95	На суму доходів спеціального фонду державного бюджету (на підставі інформації, отриманої від управління), у розрізі управлінь	6911	611 6114
96	На суму доходів спеціального фонду державного бюджету, віднесених на результат виконання спеціального фонду державного бюджету	6112 6114	5112
	та одночасно	5911	6911
97	На суму видатків спеціального фонду державного бюджету (на підставі інформації, отриманої від управління), у розрізі управлінь	7121	7911
98	На суму видатків спеціального фонду державного бюджету, у тому числі і коштів резервного фонду Кабінету Міністрів України, які виділялися на здійснення видатків і не передбачалося їх повернення, віднесених на результат виконання спеціального фонду державного бюджету	5112 7911	7121 5911
	99	На суму наданих бюджетних кредитів (на підставі інформації, отриманої від управління), у розрізі управлінь	7132

Продовження дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
100	На суму наданих бюджетних кредитів, віднесених на результат виконання спеціального фонду державного бюджету	5112	7132
	та одночасно	7921	5911
101	На суму повернутих бюджетних кредитів, наданих з державного бюджету (на підставі інформації, отриманої від управлінь), у розрізі управлінь	7921	7132
102	На суму повернутих бюджетних кредитів, які надходили на доходні рахунки, віднесених на результат виконання спеціального фонду державного бюджету	7132	5112
	та одночасно	5911	7921
<i>б) операції щодо заключення рахунків управлінського обліку</i>			
103	На суму коштів спеціального фонду державного бюджету, отриманих від управлінь Державного казначейства	8122	8921
104	На суму розрахунків за коштами спеціального фонду державного бюджету, отриманих від управлінь Державного казначейства	8422	8921
105	На суму асигнувань спеціального фонду державного бюджету, переданих управлінням Державного казначейства	8911	8222
106	На суму розрахунків за асигнуваннями спеціального фонду державного бюджету, переданих управлінням Державного казначейства	8921	8522
<i>в) операції щодо заключення рахунків позабалансового обліку</i>			
107	На суму залишків за тимчасовими плановими показниками	9082	9921
108	На суму затверджених планових показників	9118	9921
	та одночасно	9116	9921
	та одночасно	9218	9921
	та одночасно	9216	9921
109	На суму залишків на рахунках для обліку поточних планових показників	9114	9921
	та одночасно	9112	9921
	та одночасно	9214	9921
	та одночасно	9212	9921
	та одночасно	9232	9921

Закінчення дод. В

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
3.3. ІНШІ ОПЕРАЦІЇ — операції щодо заклучення рахунків управлінського обліку			
110	На суму коштів державного бюджету, що підлягають розподілу між загальним і спеціальним фондами державного бюджету, отриманих від управлінь Державного казначейства	8123	8921
111	* На суму коштів державних цільових (позабюджетних) фондів, отриманих від управлінь Державного казначейства	8641	8921
112	* На суму коштів державних цільових (позабюджетних) фондів, переданих управлінням Державного казначейства * <i>Примітка.</i> Зазначені проведення використовуються за умови відкриття в НБУ рахунків на ім'я Державного казначейства України за балансовими рахунками 3560 (2560) «Державні позабюджетні фонди» за отриманими та переданими коштами державних цільових (позабюджетних) фондів	8911	8661
3.4. ОПЕРАЦІЇ ЩОДО ЗАКЛУЧЕННЯ РАХУНКІВ ЗА БОРГОВИМИ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ			
<i>а) операції щодо заклучення рахунків управлінського обліку</i>			
113	На суму коштів, отриманих державним бюджетом від розміщення цінних паперів	8721	8921
114	На суму коштів, отриманих від залучених кредитів	8722	8921
115	На суму отриманих грантів	8723	8921
116	На суму коштів, направлених на погашення цінних паперів та боргових зобов'язань держави	8911	8731
117	На суму коштів, направлених на погашення кредитів державного бюджету	8911	8732
<i>б) операції щодо заклучення рахунків позабалансового обліку</i>			
118	На суму затверджених планових показників з фінансування державного бюджету	9712	9921
	та одночасно	9722	9921
119	На суму затверджених поточних показників з фінансування державного бюджету	9711	9921
	та одночасно	9721	9921
На суми доходів, витатків кредитування за вирахуванням погашення загальної та спеціального фондів державного бюджету, на які проведено заклучення рахунків органами Державного казначейства (відділеннями, управліннями), подається інформація вищому органу Державного казначейства			

Додаток Г

ПОРЯДОК ВІДОБРАЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОБЛІКУ ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

ЧАСТИНА 1. ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНАМИ

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
Розділ 1. Введення планових показників на початку бюджетного періоду			
1	Уведення зведених показників річного розпису призначень за коштами загального фонду місцевого бюджету (<i>підстава — затверджений рішенням сесії відповідної ради бюджет</i>)	9921	9227
	та одночасно	9921	9223
2	Уведення показників зведеного кошторису (<i>підстава — зведений кошторис розпорядника коштів бюджету, отриманий від головного розпорядника</i>)	9921	9127
	та одночасно	9921	9123
3	За зведеним планом асигнувань (<i>підстава — зведений план асигнувань як додаток до зведеного кошторису головного розпорядника коштів бюджету</i>)	9921	9144
	та одночасно	9921	9142
4	Введення індивідуальних показників бюджетних призначень (<i>підстава — річний розпис призначень та помісячний розпис асигнувань місцевих бюджетів</i>)	9921	9225
	та одночасно	9921	9221
5	Введення показників індивідуального кошторису (<i>підстава — кошторис, наданий розпорядником коштів бюджету</i>)	9921	9125
	та одночасно	9921	9121
6	За планом асигнувань (<i>підстава — план асигнувань як додаток до індивідуального кошторису розпорядника коштів бюджету</i>)	9921	9143
	та одночасно	9921	9141

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
Внесення змін до планових показників			
У разі збільшення зведених показників річного розпису та помісячного розпису асигнувань місцевих бюджетів, зведеного кошторису, зведеного плану асигнувань, індивідуальних бюджетних призначень помісячного розпису асигнувань, кошторисів та планів асигнувань у бухгалтерському обліку зазначені операції відображаються проведеннями, наведеними в розділі А. Відповідно при зменшенні зведених показників річного розпису, зведеного кошторису, зведеного плану асигнувань, індивідуальних бюджетних призначень, кошторисів та планів асигнувань у бухгалтерському обліку зазначені зміни відображаються зворотними проведеннями			
Розділ 2. Здійснення операцій за доходами загального фонду місцевого бюджету			
2.1. Надходження коштів			
7	Надійшли доходи загального фонду місцевих бюджетів (<i>підстава — платіжні доручення платників податків, звірені з виписками банків</i>)	1231	3141
	та одночасно	6911	6121
8	За результатами надходження коштів загального фонду місцевих бюджетів, що направляються на здійснення видатків (<i>підстава — меморіальні документи фінансових органів</i>)	3141	3142
2.2. Повернення надмірно або помилково внесених сум			
9	<i>Повернуто надмірно або помилково сплачені кошти загального фонду місцевого бюджету платникам</i> (підстава — висновок органу податкової служби та/або фінансового органу та платіжний документ фінансового органу, звірені з виписками банків)	3141	1231
	та одночасно	6121	6911
Розділ 3. Здійснення операцій за доходами спеціального фонду місцевих бюджетів			
3.1. Надходження коштів			
10	Надійшли кошти спеціального фонду місцевого бюджету (<i>підстава — платіжні доручення платників податків, звірені з виписками банків</i>)	1231	3151
	та одночасно	6911	6122

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
11	За результатами надходження коштів спеціального фонду місцевих бюджетів, що направляються на спеціальні видатки (<i>підстава — меморіальні документи фінансових органів</i>)	3151	3152
3.2. Повернення надмірно або помилково внесених сум			
12	<i>Повернуто надмірно або помилково сплачені кошти спеціального фонду місцевого бюджету платникам</i> (підстава – висновок органу податкової служби та/або фінансового органу і платіжні документи, звірені з виписками банків)	3151	1231
	та одночасно:	6122	6911
Розділ 4. Доходи, що розподіляються між загальним і спеціальним фондами місцевого бюджету			
4.1. Надходження коштів			
13	Надійшли кошти, які підлягають розподілу між загальним та спеціальним фондами місцевого бюджету (<i>підстава — платіжні доручення платників податків та фінансових органів, звірені з виписками банків</i>)	1231	3161
	та одночасно	6911	6123
14	Проведено розподіл коштів, між загальним та спеціальним фондами місцевого бюджету (<i>підстава — меморіальний документ з урахуванням нормативно-правової бази бюджетного процесу</i>)	3161	3142 3152
	та одночасно	6911	6121 6122
4.2. Повернення надмірно або помилково внесених сум			
15	Повернуто кошти, які підлягали розподілу між загальним та спеціальним фондами місцевого бюджету (<i>підстава — висновок податкового органу або фінансового органу та платіжні доручення фінансових органів, звірені з виписками банків</i>)	3161	1231
	та одночасно	6123	6911
Розділ 5. Здійснення операцій за коштами, тимчасово віднесеними на доходи місцевого бюджету			
5.1. Надходження коштів			
16	Надійшли кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету (<i>підстава — платіжні доручення платників податків та фінансових органів, звірені з виписками банків</i>)	1231	3421 3422
	та одночасно	6911	6421 6422

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
17	Розподілено кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету (<i>підстава — меморіальні документи фінансових органів з урахуванням нормативно-правової бази</i>)	3421	3141 3151
	та одночасно	6911	6121 6122
18	Перераховано за призначенням (<i>підстава — меморіальний документ з урахуванням нормативно-правової бази бюджетного процесу</i>)	3421 3422	1231
5.2. Повернення надмірно або помилково внесених сум та/або перерахованих за призначенням			
19	Повертаються надмірно або помилково сплачені кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету (<i>підстава — висновок органу податкової служби або фінансового органу та платіжний документ</i>)	3421 3422	1231
	та одночасно	6421 6422	6911
Розділ 6. Здійснення операцій за видатками загального фонду місцевого бюджету			
20	Виділено з місцевого бюджету та перераховано кошти розпорядникам на їх рахунки, відкриті в установах банків (<i>підстава — розпорядження фінансового органу про виділення коштів</i>)	3142	1231
	та одночасно	9221	9911
	та одночасно зараховано на рахунки розпорядників коштів	1232	3621
21	На підставі звітів, одержаних від розпорядників коштів, списуються проведені касові видатки	3621	1232
	та одночасно	7211	7911
	та одночасно	9121	9921
Розділ 7. Здійснення операцій за видатками спеціального фонду місцевого бюджету			
22	Виділено з місцевого бюджету та перераховано кошти розпорядникам на рахунки, відкриті в установах банків (<i>підстава — розпорядження фінансового органу про виділення коштів</i>)	3152	1231
	та одночасно	9222	9921
	та одночасно зараховано на рахунки розпорядників коштів	1232	3621

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
23	На підставі звітів, одержаних від розпорядників коштів, списуються касові видатки, проведені за рахунок доходів спеціального фонду місцевих бюджетів	3621	1232
	та одночасно	7221	7911
	та одночасно	9122	9921
Розділ 8. Здійснення операцій за власними коштами розпорядників (надходження та витрачання), які відносяться до спеціального фонду місцевого бюджету			
24	На підставі звітів, одержаних від розпорядників коштів, проводиться зарахування власних надходжень розпорядників, які відносяться до спеціального фонду місцевого бюджету	1232	3621
	та одночасно	6911	6124
	та одночасно	9222	9911
25	На підставі звітів, одержаних від розпорядників коштів, проводиться списання касових видатків розпорядників	3621	1232
	та одночасно	7221	7911
	та одночасно	9122	9921
Розділ 9. Здійснення операцій щодо надання з місцевого бюджету бюджетних кредитів та їх повернення			
26	Надано бюджетний кредит з місцевого бюджету (<i>підстава — рішення відповідного органу місцевого самоврядування</i>)	3142	1231
	та одночасно	1521 1522	4431
	та одночасно	7231	7921
27	Повернуто бюджетний кредит на рахунок місцевого бюджету (<i>підстава — платіжні документи кредиторів, звірені з виписками банків</i>)	1231	3143
	та одночасно	4431	1521 1522
	та одночасно	7921	7231

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
28	За умови перерахування коштів за користування бюджетним кредитом (відповідно до умов договору) <i>(підстава — платіжні документи, звірені з випискою банку)</i>	1231	3141 3151*
	та одночасно * <i>Примітка.</i> За умови, якщо таке передбачено відповідним бюджетом	6911	6121 6122*
29	За результатами надходження коштів, що надійшли до загального фонду від повернення бюджетних кредитів та проценти за користування кредитом <i>(підстава — первинні документи)</i>	3143 3141	3142
30	За результатами надходження коштів, що надійшли до спеціального фонду як проценти за користування кредитом <i>(підстава — первинні документи)</i>	3151	3152
Розділ 10. Здійснення операцій за взаємними розрахунками між державним та місцевим бюджетами			
31	Віднесено на взаємні розрахунки суму коштів, яку необхідно передати з місцевого бюджету до державного бюджету <i>(підстава — меморіальні документи фінансових органів з урахуванням нормативно-правової бази бюджетного процесу)</i>	4211 4212	2421
	та одночасно (за надходженнями)	6121	6911
	або (за видатками)	7911	7211
32	Віднесено на взаємні розрахунки суму коштів, яку необхідно одержати місцевому бюджету з державного бюджету <i>(підстава — меморіальні документи фінансових органів з урахуванням нормативно-правової бази бюджетного процесу)</i>	1651	4211 4212
	та одночасно (за надходженнями)	6911	6121
	або (за видатками)	7211	7911
Розділ 11. Здійснення операцій за міжбюджетними трансфертами			
33	Надійшла дотація місцевому бюджету з державного відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України» <i>(підстава — платіжні доручення, звірені з виписками банку)</i>	1231	3141
	та одночасно	6911	6121

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
34	Надійшла субвенція місцевому бюджету з державного відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України» <i>(підстава — платіжні доручення, звірені з виписками банку)</i>	1231	3141
	та одночасно	6911	6121
35	Надійшла субвенція місцевому бюджету з державного відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України» <i>(підстава — платіжні доручення, звірені з виписками банку)</i>	1231	3151
	та одночасно	6911	6122

ЧАСТИНА 2. ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОГО КАЗНАЧЕЙСТВА КАЗНАЧЕЙСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ТАКІ ОПЕРАЦІЇ З ОБЛІКУ ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

(виконання місцевих бюджетів здійснюється органами Державного казначейства)

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
Розділ 1. Введення планових показників на початку бюджетного періоду			
1	Введення зведених показників річного розпису призначень за коштами загального фонду місцевого бюджету <i>(підстава — затверджений рішенням сесії відповідної ради бюджет)</i>	9921	9225
	та одночасно	9921	9223
	та одночасно	9921	9241
2	Введення показників зведеного кошторису <i>(підстава — зведений кошторис розпорядника коштів бюджету, отриманий від головного розпорядника)</i>	9921	9127
	та одночасно	9921	9123
3	За зведеним планом асигнувань <i>(підстава — зведений план асигнувань як додаток до зведеного кошторису головного розпорядника коштів бюджету)</i>	9921	9142
	та одночасно	9921	9144

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
4	Введення індивідуальних показників бюджетних призначень (<i>підстава — річний розпис призначень та помісячний розпис асигнувань місцевих бюджетів</i>)	9921	9225
	та одночасно	9921	9221
5	Введення показників індивідуального кошторису (<i>підстава — кошторис, наданий розпорядником коштів бюджету</i>)	9921	9125
	та одночасно	9921	9121
6	За планом асигнувань (<i>підстава — план асигнувань як додаток до індивідуального кошторису розпорядника коштів бюджету</i>)	9921	9143
	та одночасно	9921	9141
Розділ 2. Реєстрація зобов'язань розпорядників коштів місцевого бюджету в органах Державного казначейства			
2.1. Реєстрація зобов'язань			
7	Реєстрація зобов'язань розпорядників коштів бюджету по загальному фонду місцевого бюджету на підставі даних Реєстру зобов'язань розпорядників коштів бюджету	9241	9421
8	Реєстрація зобов'язань розпорядників коштів бюджету по спеціальному фонду місцевого бюджету на підставі даних Реєстру зобов'язань розпорядників коштів бюджету	9242	9422
2.2. Реєстрація фінансових зобов'язань			
9	Реєстрація фінансових зобов'язань розпорядників коштів бюджету по загальному фонду місцевого бюджету на підставі даних Реєстру фінансових зобов'язань розпорядників коштів бюджету	9421	9423
10	Реєстрація фінансових зобов'язань розпорядників коштів бюджету по спеціальному фонду місцевого бюджету на підставі даних Реєстру фінансових зобов'язань розпорядників коштів бюджету	9422	9424

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
Розділ 3. Здійснення операцій за доходами загального фонду місцевого бюджету			
3.1. Надходження коштів			
11	Надійшли доходи загального фонду місцевих бюджетів (<i>підстава — платіжні доручення платників податків, звірені з виписками банків або файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111* 1231**	3141
	та одночасно	6911	6121
12	За результатами перерахування коштів загального фонду місцевих бюджетів, що направляються на здійснення видатків (<i>підстава — виписка банку або меморіальні документи органу Державного казначейства</i>)	3141	3142
3.2. Повернення надмірно або помилково внесених сум			
13	<i>Повернуто надмірно або помилково сплачені кошти загального фонду місцевого бюджету платникам (підстава — висновок органу податкової служби та/або фінансового органу, та платіжні документи органів Державного казначейства, звірені з виписками банків)</i>	3141	1111* 1231**
	та одночасно	6121	6911
Розділ 4. Здійснення операцій за доходами спеціального фонду місцевих бюджетів			
4.1. Надходження коштів			
14	Надійшли кошти спеціального фонду місцевого бюджету (<i>підстава — платіжні доручення платників податків, звірені з виписками банків, або файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111* 1231**	3151
	та одночасно	6911	6122
15	За результатами перерахування коштів спеціального фонду місцевих бюджетів, що спрямовуються на спеціальні видатки (<i>підстава — виписка банку або меморіальні документи органів Державного казначейства</i>)	3151	3152
4.2. Повернення надмірно або помилково внесених сум			
16	<i>Повернуто надмірно або помилково сплачені кошти спеціального фонду місцевого бюджету платникам (підстава — висновок органу податкової служби та/або фінансового органу та платіжні документи органу Державного казначейства, звірені з виписками банків)</i>	3151	1111* 1231**
	та одночасно	6122	6911

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
Розділ 5. Доходи, що розподіляються між загальним і спеціальним фондами місцевого бюджету			
5.1. Надходження коштів			
17	Надійшли кошти, які підлягають розподілу між загальним та спеціальним фондами місцевого бюджету (<i>підстава — платіжні доручення платників податків, звірені з виписками банків, або файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111* 1231**	3161
	та одночасно	6911	6123
18	Проведено розподіл коштів, між загальним та спеціальним фондами місцевого бюджету (<i>підстава — меморіальний документ з урахуванням нормативно-правової бази бюджетного процесу</i>)	3161	3142 3152
	та одночасно	6911	6121 6122
5.2. Повернення надмірно або помилково внесених сум			
19	<i>Повернуто надмірно внесені або помилково сплачені кошти, які підлягали розподілу між загальним та спеціальним фондами місцевого бюджету (підстава — висновок органу податкової служби та/або фінансового органу та платіжні документи органу Державного казначейства, звірені з виписками банків)</i>	3161	1111* 1231**
	та одночасно	6123	6911
Розділ 6. Здійснення операцій за коштами, тимчасово віднесеними на доходи місцевого бюджету			
6.1. Надходження коштів			
20	Надійшли кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету (<i>підстава — платіжні доручення платників податків, звірені з виписками банків або файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111* 1231**	3421 3422
	та одночасно	6911	6421 6422
21	Розподілено кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету (<i>підстава — меморіальні документи органів Державного казначейства з урахуванням нормативно-правової бази бюджетного процесу</i>)	3421	3141 3151
	та одночасно	6911	6121 6122

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
22	Перераховано частину коштів, тимчасово віднесених на доходи місцевого бюджету за призначенням (<i>підстава — платіжні документи органів Державного казначейства, з урахуванням нормативної бази</i>)	3421 3422	1111* 1231**
6.2. Повернення надмірно або помилково внесених сум та/або перерахованих за призначенням			
23	Повертаються надмірно або помилково сплачені кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету (<i>підстава — висновок органу податкової служби та платіжний документ органу Державного казначейства</i>)	3421 3422	1111* 1231**
	та одночасно	6421 6422	6911
Розділ 7. Здійснення операцій за видатками загального фонду місцевого бюджету			
7.1. В управлінні Державного казначейства			
24	Виділено кошти загального фонду місцевого бюджету розпорядникам (<i>підстава — розпорядження фінансового органу про виділення коштів</i>)	3142	3531
	та одночасно	9223	9911
25	Перераховано кошти з особового рахунка розпорядника своїм підвідомчим органам (за умови відкриття реєстраційних рахунків на балансі управління) (<i>підстава — інформація вищестоящого розпорядника про виділення коштів своїм підвідомчим установам</i>)	3531	3541
	та одночасно	9221	9911
26	Виділено кошти з особового рахунка розпорядника своїм підвідомчим органам (за умови відкриття реєстраційних рахунків на балансі відділення) (<i>підстава — інформація вищестоящого розпорядника про виділення коштів своїм підвідомчим установам</i>)	3531	3911
27	Проведено оплату рахунків (<i>підстава—платіжні документи розпорядників, виписка банку або файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	3541	1111* 1231**
	та одночасно	7211	7911
	та одночасно	9121 9423	9921

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
28	Перераховано кошти з субкореспондентського рахунка відділення (за умови відкриття реєстраційних рахунків на балансі відділення)	3911	1111* 1231**
7.2. У відділенні Державного казначейства			
29	Надійшли кошти з особового рахунка розпорядника	1711* 1231**	3541
	та одночасно	9221	9911
30	Проведено оплату рахунків (<i>підстава — платіжні документи розпорядників</i>)	3541	1711* 1231**
	та одночасно	7211	7911
	та одночасно	9121 9423	9921
Розділ 8. Здійснення операцій за видатками спеціального фонду місцевого бюджету			
8.1. В управлінні Державного казначейства			
31	Виділено кошти загального фонду місцевого бюджету розпорядникам (<i>підстава — розпорядження фінансового органу про виділення коштів</i>)	3152	3532
	та одночасно	9242	9921
32	Перераховано кошти з особового рахунка розпорядника своїм підвідомчим органам (за умови відкриття реєстраційних рахунків на балансі управління) (<i>підстава — інформація вищестоящого розпорядника про виділення коштів своїм підвідомчим установам</i>)	3532	3542
	та одночасно	9222	9921
33	Виділено кошти з особового рахунка розпорядника своїм підвідомчим органам (за умови відкриття реєстраційних рахунків на балансі відділення) (<i>підстава — інформація вищестоящого розпорядника про виділення коштів своїм підвідомчим установам</i>)	3532	3911
34	Проведено оплату рахунків розпорядникам коштів місцевого бюджету, які обслуговуються в управлінні Державного казначейства (<i>підстава — платіжні документи розпорядників</i>)	3542	1111* 1231**
	та одночасно	7221	7911
	та одночасно	9122 9424	9921

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
35	Перераховано кошти з субкореспондентського рахунка відділення (за умови відкриття реєстраційних рахунків на балансі відділення)	3911	1111*
8.2. У відділенні Державного казначейства			
36	Надійшли кошти з особового рахунка розпорядника	1711* 1231**	3542
	та одночасно	9222	9921
37	Проведено оплату рахунків (<i>підстава — платіжні документи розпорядників</i>)	3542	1711* 1231**
	та одночасно	7221	7911
	та одночасно	9122 9424	9921
Розділ 9. Здійснення операцій за власними коштами розпорядників (надходження та витрачання), які відносяться до спеціального фонду місцевого бюджету			
9.1. В управлінні Державного казначейства			
38	Надійшли власні надходження розпорядників, які відносяться до спеціального фонду місцевого бюджету і обслуговуються управлінням (<i>підстава — платіжні доручення на зарахування коштів, звірені з виписками банків, або файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111* 1231**	3542
	та одночасно	6911	6124
	та одночасно	9222	9911
39	Надійшли власні надходження розпорядників, які відносяться до спеціального фонду місцевого бюджету і обслуговуються балансовим відділенням (<i>підстава — платіжні доручення на зарахування коштів, звірені з виписками банків або файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111*	3911
40	Проведено оплату рахунків розпорядникам коштів місцевого бюджету, які обслуговуються в управлінні Державного казначейства (<i>підстава — платіжні документи розпорядників</i>)	3542	1111* 1231**
	та одночасно	7221	7911
	та одночасно	9122 9424	9921

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
41	Перераховано кошти з субкореспондентського рахунка відділення (за умови відкриття реєстраційних рахунків на балансі відділення)	3911	1111*
9.2. У відділенні Державного казначейства			
42	Надійшли власні кошти розпорядників, які обслуговуються відділеннями Державного казначейства (<i>підстава — платіжні доручення на зарахування коштів, звірені з виписками банків, або файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1711* 1231**	3542
	та одночасно	6911	6124
	та одночасно	9222	9911
43	Проведено оплату рахунків розпорядників, за рахунок їх власних надходжень (<i>підстава — платіжні документи розпорядників</i>)	3542	1711* 1231**
	та одночасно	7221	7911
	та одночасно	9122 9424	9921
Розділ 10. Здійснення операцій щодо надання з місцевого бюджету бюджетних кредитів та їх повернення			
44	Надано бюджетний кредит з місцевого бюджету (<i>підстава — рішення відповідного органу місцевого самоврядування</i>)	3142	1111* 1231** 1711*
	та одночасно	1521 1522	4431
	та одночасно	7231	7921
45	Повернуто бюджетний кредит на рахунок місцевого бюджету (<i>підстава — платіжні документи кредиторів, звірені з виписками банку або файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111* 1231** 1711*	3143
	та одночасно	4431	1521 1522
	та одночасно	7921	7231

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
46	За умови перерахування коштів за користування бюджетним кредитом (відповідно до умов договору) (підстава — платіжні документи на перерахування коштів, звірені з виписками банку, або файл початкових платежів від СЕП НБУ)	1111* 1231** 1711*	3141 3151***
	та одночасно *** Примітка. За умови, якщо таке передбачено відповідним бюджетом	6911	6121 6122***
47	За результатами перерахування коштів, що надійшли до загального фонду від повернення бюджетних кредитів та проценти за користування кредитом (підстава — виписка банку або меморіальні документи органів Державного казначейства)	3143 3141	3142
48	За результатами перерахування коштів, що надійшли до спеціального фонду як відсотки за користування кредитом (підстава — виписка банку або меморіальні документи органів Державного казначейства)	3151	3152
Розділ 11. Здійснення операцій за взаємними розрахунками між державним та місцевим бюджетами			
49	Віднесено на взаємні розрахунки суму коштів, яку необхідно передати з місцевого бюджету до державного бюджету (підстава — меморіальні документи органів Державного казначейства з урахуванням нормативно-правової бази бюджетного процесу)	4211 4212	2421
	та одночасно (за надходженнями) або (за видатками)	6121 7911	6911 7211
50	Віднесено на взаємні розрахунки суму коштів, яку необхідно одержати місцевому бюджету з державного бюджету (підстава — меморіальні документи органів Державного казначейства з урахуванням нормативно-правової бази бюджетного процесу)	1651	4211 4212
	та одночасно (за надходженнями) або (за видатками)	6911 7211	6121 7911

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
Розділ 12. Здійснення операцій за міжбюджетними трансфертами			
51	Надійшла дотація місцевому бюджету з державного відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України» (<i>підстава — платіжні доручення, звірені з виписками банків, або файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111* 1231** 1711*	3141
	та одночасно	6911	6121
52	Надійшла субвенція місцевому бюджету з державного відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України» (<i>підстава — платіжні доручення, звірені з виписками банків або файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111* 1231** 1711*	3151
	та одночасно	6911	6121
53	Надійшла субвенція місцевому бюджету з державного відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України» (<i>підстава — платіжні доручення, звірені з виписками банків або файл початкових платежів від СЕП НБУ</i>)	1111* 1231** 1711*	3151
	та одночасно	6911	6122
<i>Примітки:</i>			
* Балансовий рахунок використовується органами Державного казначейства, які є учасником системи електронних платежів (СЕП) НБУ.			
** Балансовий рахунок використовується органами Державного казначейства, які не є учасниками СЕП НБУ, а мають рахунки, відкриті на своє ім'я в установах уповноважених банків			

ЧАСТИНА 3. ОПЕРАЦІЇ З РІЧНОГО ЗАКЛЮЧЕННЯ РАХУНКІВ В ОБЛІКУ ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Для забезпечення завершення бюджетного року щодо виконання місцевого бюджету та підбиття результату його виконання фінансові органи проводять операції із закінчення рахунків			
№ з/п	Найменування операції	Рахунки	
		дебет	кредит
Розділ 1. Загальний фонд			
1.1. Операції із закінчення рахунків фінансового обліку			
1	На суму доходів загального фонду місцевого бюджету	6121	5121
	та одночасно	5911	6911
2	На суму видатків, проведених за рахунок коштів загального фонду місцевого бюджету	5121	7211
	та одночасно	7911	5911

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
3	* На суму наданих бюджетних кредитів із загального фонду місцевого бюджету	5121	7231
	та одночасно	7921	5911
4	* На суму повернутих бюджетних кредитів, що надавалися із загального фонду місцевого бюджету	7231	5121
	та одночасно	5911	7921
1.2. Операції із заключення рахунків управлінського обліку **			
5	<i>В управлінні Державного казначейства</i> — на суму коштів загального фонду місцевого бюджету, переданих нижчестоящим органам Державного казначейства	8911	8251
6	<i>У відділенні Державного казначейства</i> — на суму коштів загального фонду місцевого бюджету, отриманих від вищестоящих органів Державного казначейства	8141	8921
1.3. Операції із заключення рахунків позабалансового обліку			
7	На суму затверджених планових показників	9127	9921
	та одночасно	9144	9921
	та одночасно	9125	9921
	та одночасно	9143	9921
	та одночасно	9227	9921
	та одночасно	9274	9921
	та одночасно	9225	9921
	та одночасно	9272	9921
8	На суму залишків на рахунках для обліку поточних планових показників	9123	9921
	та одночасно	9142	9921
	та одночасно	9121	9921
	та одночасно	9141	9921
	та одночасно	9223	9921
	та одночасно	9273	9921
	та одночасно	9221	9921
	та одночасно	9271	9921
	та одночасно **	9241	9921

Продовження дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
Розділ 2. Спеціальний фонд			
2.1. Операції із заключення рахунків фінансового обліку			
9	На суму доходів спеціального фонду місцевого бюджету	6122	5122
	та одночасно	5911	6911
10	На суму власних надходжень розпорядників, які відносяться до спеціального фонду місцевого бюджету	6124	5122
	та одночасно	5911	6911
11	На суму видатків, проведених за рахунок коштів спеціального фонду місцевого бюджету	5122	7221
	та одночасно	7911	5911
12	*На суму наданих бюджетних кредитів зі спеціального фонду місцевого бюджету	5122	7232
	та одночасно	7921	5911
13	*На суму повернутих бюджетних кредитів, що надавалися зі спеціального фонду місцевого бюджету	7232	5122
	та одночасно	5911	7921
2.2. Операції із заключення рахунків управлінського обліку **			
14	На суму коштів спеціального фонду місцевого бюджету, переданих нижчестоящим органам Державного казначейства	8911	8252
15	На суму коштів спеціального фонду місцевого бюджету, отриманих від вищестоящих органів Державного казначейства	8142	8921
2.3. Операції із заключення рахунків позабалансового обліку			
16	На суму затверджених планових показників	9128	9921
	та одночасно	9126	9921
	та одночасно	9228	9921
	та одночасно	9226	9921

Закінчення дод. Г

№ з/п	Найменування операції та підстава для її проведення	Рахунки	
		дебет	кредит
17	На суму залишків на рахунках для обліку поточних планових показників	9124	9921
	та одночасно	9122	9921
	та одночасно	9224	9921
	та одночасно	9222	9921
	та одночасно **	9242	9921
Розділ 3. Інші операції			
3.1. Операції із заключення рахунків фінансового обліку			
18	На суму доходів місцевого бюджету, що підлягають розподілу між загальним та спеціальним фондами	6123	6911
19	На суму доходів, що підлягають розподілу між рівнями бюджету	6221	6911
20	На суму коштів, тимчасово віднесених на доходи місцевого бюджету, що підлягають розподілу	6421	6911
21	На суму інших коштів, тимчасово віднесених на доходи місцевого бюджету	6422	6911

Примітки.

* Зазначені бухгалтерські проведення здійснюються органами Державного казначейства та фінансовими органами за умови, якщо суми від повернення бюджетних кредитів і/або їх надання заплановані у видатковій частині відповідного місцевого бюджету як видатки (на суму погашення кредиту) та видатки з «мінусом» (на суму повернення кредиту).

** Зазначені бухгалтерські проведення використовують органи Державного казначейства, які здійснюють казначейське обслуговування місцевих бюджетів